

แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ

อำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

จัดทำโดย
สำนักงานเกษตรอำเภอละงู จังหวัดสตูล
กรมส่งเสริมการเกษตร

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรอำเภอละงู ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘) เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมการเกษตรในระดับพื้นที่ที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและสถานการณ์ด้านการเกษตรในปัจจุบัน โดยมีการจัดทำให้ครอบคลุมตามประเด็นยุทธศาสตร์และแผนงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี ของกรมส่งเสริมการเกษตร แผนพัฒนาจังหวัดสตูล และแผนพัฒนาอำเภอละงู จังหวัดสตูล เป็นการเตรียมความพร้อมคน พื้นที่ สินค้า ให้สามารถปรับตัวรองรับกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม

สำนักงานเกษตรอำเภอละงู ขอขอบคุณหน่วยงานราชการต่าง ๆ ทั้งในระดับอำเภอ และระดับจังหวัดที่ร่วมให้ข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการจัดทำเล่มแผนพัฒนาการเกษตรอำเภอละงูให้เสร็จสมบูรณ์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอละงู ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘) เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอละงู

สิงหาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(ก)
สารบัญ	(ข)
สารบัญตาราง	(ค)
สารบัญภาพ	(จ)
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๓
๓ สภาพภูมิอากาศ	๑๐
๔ เส้นทางคมนาคม	๑๒
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๔
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๖
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๒๔
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๒๕
๙ องค์กร และสถาบันต่าง ๆ	๒๗
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอละงู	
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๓๗
๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๑๑๘
๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๑๒๑
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอละงู	
๑. แนวทางการพัฒนา	๑๒๗
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๑๓๒
บรรณานุกรม	๑๓๙
ภาคผนวก	๑๔๐

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๒
๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๓
๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๕
๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๙
๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๒๔ - ๒๕๕๓	๑๑
๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอละงู ปีพ.ศ. ๒๕๒๔ - ๒๕๕๓	๑๒
๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอละงู ปี ๒๕๖๗	๑๗
๘ ข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๘
๙ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๘
๑๐ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสตูล ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕	๒๐
๑๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๒๐
๑๒ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๒๔
๑๓ แสดงพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอละงู จังหวัดสตูล ปี ๒๕๖๗	๒๖
๑๔ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	๒๗
๑๕ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๓๑
๑๖ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๓๑
๑๗ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๓๔
๑๘ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๓๖
๑๙ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๓๗
๒๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๓๘
๒๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๓๙
๒๒ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๔๐
๒๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๔๑
๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๔๑
๒๕ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรกรอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๔๒
๒๖ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๔๒
๒๗ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๔๔
๒๘ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว ตำบลกำแพง จังหวัดสตูล	๔๖
๒๙ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มะพร้าว ตำบลละงู จังหวัดสตูล	๔๗
๓๐ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มะพร้าว ตำบลแหลมสน จังหวัดสตูล	๔๘
๓๑ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ตำบลละงู จังหวัดสตูล	๔๙
๓๒ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ตำบลแหลมสน จังหวัดสตูล	๕๐
๓๓ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ตำบลน้ำผุด จังหวัดสตูล	๕๑
๓๔ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว ตำบลเขาขาว จังหวัดสตูล	๕๒
๓๕ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว ตำบลน้ำผุด จังหวัดสตูล	๕๓
๓๖ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๕๔
๓๗ แสดงทรัพยากรดินอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๕๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๓๘ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๖๔
๓๙ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๖๕
๔๐ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๖๖
๔๑ แสดงข้อมูลการผลิตยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๖๘
๔๒ แสดงระยะปลูกยางพารา	๗๒
๔๓ ระยะเวลาของการปลูกและการซ่อม	๗๓
๔๔ แสดงสูตรปุ๋ยที่มีความเหมาะสมกับเนื้อดินและอายุของต้นยาง	๗๕
๔๕ แสดงปริมาณธาตุอาหารและส่วนผสมของแม่ปุ๋ยในปุ๋ยผสมสูตรต่างๆ อัตรา ๑๐๐ กิโลกรัม	๗๖
๔๖ การใช้สารเคมีเพื่อป้องกันกำจัดโรคที่เกิดจากเชื้อรา	๘๓
๔๗ แสดงต้นทุนการผลิตยางพารา ปี ๒๕๖๗ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๘๙
๔๘ แสดงข้อมูลเกษตรกรรต้นแบบในด้านการผลิตยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๙๑
๔๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๙๑
๕๐ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๙๓
๕๑ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๙๔
๕๒ แสดงข้อมูลการผลิตปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๙๕
๕๓ แสดงระยะปลูกที่เหมาะสมสำหรับพันธุ์ลูกผสมที่ได้จากพ่อพันธุ์กลุ่มต่างๆ	๙๙
๕๔ การกำหนดคุณภาพของผลปาล์มสดทั้งทะลายที่มีคุณภาพดี	๑๐๓
๕๕ แสดงต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันต่อไร่ ปี ๒๕๖๗ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๐๖
๕๖ แสดงข้อมูลเกษตรกรรต้นแบบด้านการผลิตปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๐๘
๕๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๐๙
๕๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๗/๒๕๖๘ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๑๐
๕๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๑๑
๖๐ แสดงข้อมูลการผลิตข้าว ปีการผลิต ๒๕๖๗/๒๕๖๘ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๑๓
๖๑ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวต่อไร่ ปี ๒๕๖๗ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๑๖
๖๒ แสดงข้อมูลเกษตรกรรต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๑๗
๖๓ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๑๑๘
๖๔ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix ชนิดสินค้ายางพารา	๑๒๑
๖๕ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix ชนิดสินค้าปาล์มน้ำมัน	๑๒๒
๖๖ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix ชนิดสินค้าข้าว	๑๒๓
๖๗ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix ชนิดสินค้าไม้ผล	๑๒๔
๖๘ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix ชนิดสินค้าไม้ผลพืชผัก	๑๒๕

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑
๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๔
๓ แสดงพื้นที่ป่าชายเลน ตำบลกำแพง/ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๔
๔ แสดงพื้นที่ป่าชายเลน ตำบลปากน้ำ/ตำบลแหลมสน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๕
๕ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๖
๖ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๘
๗ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๙
๘ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓๐ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๒๔-๒๕๕๓	๑๐
๙ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓๐ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ – ๒๕๕๓	๑๑
๑๐ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอ	๑๒
๑๑ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๔
๑๒ แผนที่แสดงแหล่งน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๖
๑๓ แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) และรายได้ต่อหัวของประชากร (GPP Per capital) จังหวัดสตูล ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๘	๑๙
๑๔ แสดงจำนวนประชากร ครุว์เรือน และครัวเรือนเกษตรกรอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๒๑
๑๕ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอละงู	๒๕
๑๖ แผนภูมิแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๒๕
๑๗ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๒๖
๑๘ แสดงจำนวนครัวเรือนเกษตรกรรายตำบล อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๓๗
๑๙ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๓๘
๒๐ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๓๙
๒๑ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๔๐
๒๒ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๔๕
๒๓ แสดงภาพ ศพก. อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๔๕
๒๔ แสดงทรัพยากรดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๕๗
๒๕ แสดงแผนที่ข้อมูลชุดดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๕๘
๒๖ แสดงร้อยละจำนวนแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๕๙
๒๗ แสดงแผนที่แหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๖๐
๒๘ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๖๑
๒๙ แสดงแหล่งน้ำผิวดินแหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๖๒
๓๐ แสดงแหล่งน้ำผิวดินแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๖๒
๓๑ แสดงภาพสินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI จำปาตะ จังหวัดสตูล	๖๓
๓๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๖๔
๓๓ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๖๕
๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๖๖
๓๕ แสดงแผนที่เพาะปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๖๗
๓๖ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๖๗

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
๓๗ แสดงเนื้อที่เพาะปลูกยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๖๘
๓๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๘๘
๓๙ แสดงวิธีการตลาดยางพาราภาพรวมปี ๒๕๖๗	๙๐
๔๐ แสดงแหล่งรับซื้อไม้ยางพาราและน้ำยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๙๐
๔๑ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๙๒
๔๒ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๙๒
๔๓ แสดงพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมัน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๙๓
๔๔ แสดงแผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๙๔
๔๕ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๙๕
๔๖ แสดงเนื้อที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๙๖
๔๗ การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมของปาล์มน้ำมัน ระหว่างดูรา x พิลิเฟอรา ได้ลูกผสมเทเนอล่า	๙๖
๔๘ แสดงภาพเมล็ดงอกปาล์มน้ำมันคุณภาพสูง	๙๗
๔๙ แสดงภาพเปรียบเทียบความสูงของปาล์มน้ำมันสายพันธุ์ทั่วไป (ซ้าย) กับสายพันธุ์คอมแพ็คท์ (ขวา)	๙๗
๕๐ แสดงภาพปาล์มน้ำมันสายพันธุ์ เดลีคอมแพ็คท์ อายุ ๕ ปี	๙๘
๕๑ แสดงภาพทิศทางการตัดแต่งทางใบ	๑๐๔
๕๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๐๕
๕๓ แสดงวิธีการตลาดปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๐๗
๕๔ แสดงแหล่งรับซื้อปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๐๘
๕๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๐๙
๕๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๑๐
๕๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๑๑
๕๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๑๒
๕๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๑๒
๖๐ แสดงข้อมูลการผลิตข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๑๓
๖๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๑๕
๖๒ แสดงผลิตภัณฑ์ข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๑๑๗

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

ความเป็นมาของอำเภอละงู

คำว่า “ละงู” มาจากภาษามลายูโบราณ โดยเพี้ยนมาจากคำว่า “ลากู” ซึ่งแปลว่า ซื้อขายแลกเปลี่ยน “ละงู” ในอดีตเป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองอย่างมาก เคยมีฐานะเป็นกิ่งอำเภอขึ้นกับอำเภอทุ่งหว้า ก่อนที่ในปี พ.ศ. ๒๔๗๓ ทางราชการย้ายที่ว่าการอำเภอทุ่งหว้ามายังที่ตั้งที่กิ่งอำเภอละงู และต่อมาได้จัดตั้งขึ้นเป็นอำเภอละงู จนถึงปัจจุบัน ะยะแรกอำเภอละงู มีเขตการปกครอง ๗ ตำบล ต่อมายุบเหลือ ๕ ตำบล จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๒๒ แยกเพิ่มอีก ๑ ตำบล ทำให้ปัจจุบันอำเภอละงูมีเขตปกครองทั้งสิ้น ๖ ตำบล

สัญลักษณ์ประจำอำเภอละงู เต่ากระอาณ

คำขวัญประจำอำเภอ

“ละงูเมืองน่าอยู่ ประตูลู่ตะรุเตา ลือลั่นถ้ำเกาะ แหล่งเพาะเต่ากระอาณ อุทยานธรณีโลก”

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

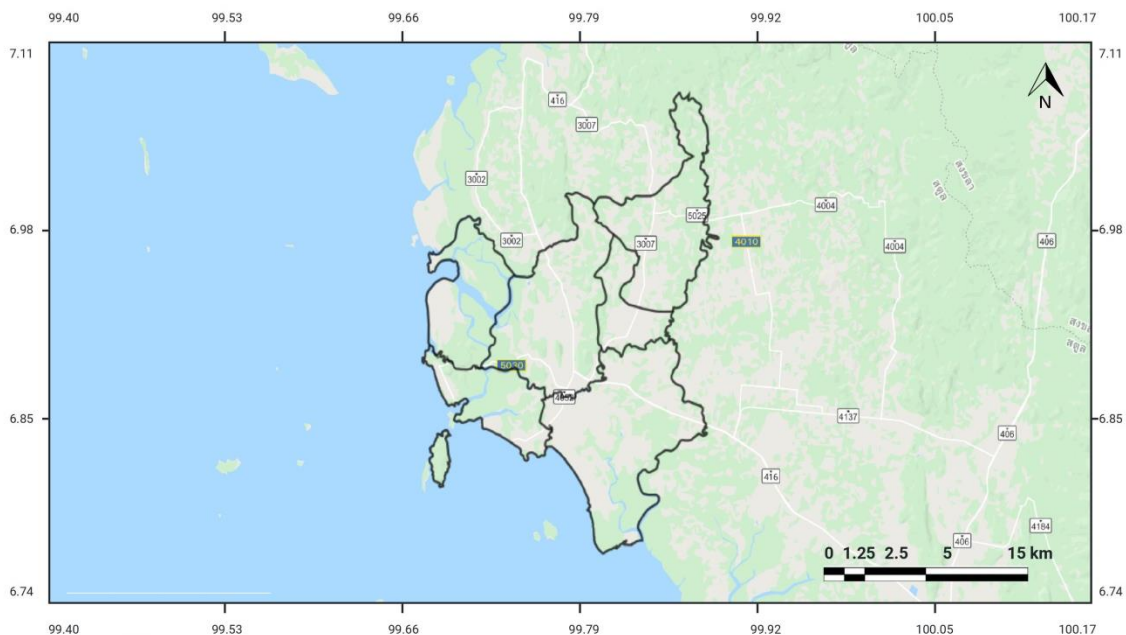
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอละงู มีพื้นที่เขตการปกครองประมาณ ๓๘๐.๓๕ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒๓๘,๗๑๘.๗๕ ไร่ ของพื้นที่จังหวัดสตูล ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัดสตูล อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดสตูล ประมาณ ๕๐ กิโลเมตร

๑.๒ อาณาเขต

อำเภอละงู มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอ และพื้นที่ใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอทุ่งหว้า
- ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอท่าแพ และทะเลอันดามัน
- ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอมะนัง อำเภอควนกาหลง และอำเภอท่าแพ
- ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดยะลาและทะเลอันดามัน

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : ที่ว่าการอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็น ๑ เทศบาล ๖ อบต. ๖ ตำบล ๖๑ หมู่บ้าน ดังนี้ ตำบลกำแพง ตำบลละงู ตำบลน้ำมุด ตำบลปากน้ำ ตำบลเขาขาว และตำบลแหลมสน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลตำบล จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลกำแพง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๖ แห่ง ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง องค์การบริหารส่วนตำบลละงู องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำมุด องค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาขาว และองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมสน

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล หมู่ที่	ตำบลกำแพง	ตำบลเขาขาว	ตำบลน้ำมุด	ตำบลปากน้ำ	ตำบลละงู	ตำบลแหลมสน
๑	ควนไสน	สันติสุข	ทุ่งไหม้	บ่อเจ็ดลูก	ท่าชะมวง	ตันหยงละไน้
๒	ท่าแลหลา	หาญ	หัวควน	ปากบารา	ปากละงู	กาแบง
๓	บนควน	บ่อหิน	หนองสร้อย	เกาะบุโหลน	เกาะยวน	บุโบย
๔	ควนใหญ่	นาข่าเหนือ	วังสายทอง	ตะโละใส	ลาหงา	สนกลาง
๕	ปีใหญ่	ดาหลา	ทุ่งนางแก้ว	ท่ายาง	ทุ่ง	สุโหงมุไซ๊ะ
๖	ปลักมัลัย	ทุ่งเกาะปาบ	หนองราโพธิ์	ท่ามัลัย	หัวทาง	สนใหม่
๗	โกตา	นาข่าใต้	ลานเสือ	ท่าพยอม	บากันโต๊ะทิศ	
๘	อุไร		หนองยุง		นาพญา	
๙	ป่าฝาง		หนองหอยโข่ง		คลองขุด	
๑๐	ปากปิง		วังนาใน		ห้วยไทร	
๑๑	ทุ่งเสม็ด		วังยาว		ห้วยมะพร้าว	
๑๒	ตูแตหรี				ในเมือง	
๑๓					ทุ่งพัฒนา	
๑๔					หลอมปิ่น	
๑๕					ในใส	
๑๖					คลองน้ำเค็ม	
๑๗					วังซ่อนชัย	
๑๘					โคกพยอม	

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอละงู จังหวัดสตูล พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต.	เทศบาลตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
ตำบลกำแพง	๕๕,๙๖๗.๕๒	๑	๑	๑๒	๔,๙๙๗
ตำบลเขาขาว	๑๖,๖๖๕.๖๗	๑		๗	๒,๐๔๘
ตำบลน้ำผุด	๔๕,๑๘๖.๗๙	๑		๑๑	๓,๒๘๒
ตำบลปากน้ำ	๒๗,๘๑๓.๓๔	๑		๗	๓,๕๘๐
ตำบลละงู	๖๙,๗๗๔.๔๑	๑		๑๘	๗,๓๐๓
ตำบลแหลมสน	๓๒,๒๗๙.๐๖	๑		๖	๑,๒๐๙
รวม	๒๔๗,๖๘๖.๘๐	๖	๑	๖๑	๒๒,๔๑๘

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

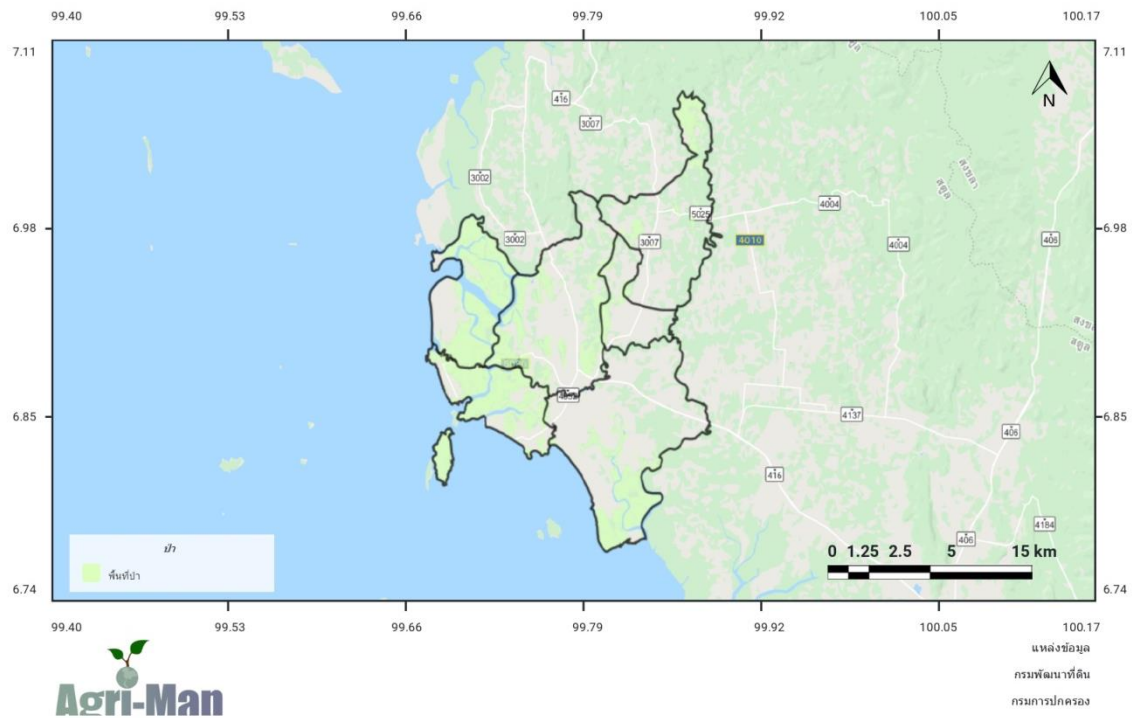
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ป่าไม้ อำเภอละงู มีสภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง แบบลูกคลื่นลอนลาด พื้นที่ค่อนข้างราบ ประกอบด้วยทิวเขาทางตอนเหนือ และตะวันออกเฉียงเหนือ ทอดตัวลงมาสู่พื้นที่ราบทางตอนใต้ และด้านตะวันตก ซึ่งเป็นที่ราบขนานไปกับชายฝั่งทะเล ในระดับความสูงที่ ๓๐ เมตร ๒๐ เมตร และ ๑๐ เมตร จากระดับน้ำทะเล ตามลำดับ มีเกาะรวม ๒๒ เกาะ เช่น เกาะเขาใหญ่ เกาะบูโหลนดอน เกาะลิคี่เล็ก เกาะลิคี่ใหญ่ เกาะบูโหลนไม้ไผ่ เกาะบูโหลนใหญ่ เกาะบูโหลนเล็ก เทือกเขาอยู่ในระดับความสูง ๑๕๐ เมตร ถึง ๓๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเล มีกระจายอยู่ทั่วไปในอำเภอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางตอนเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ ภูเขา มีความสูงไม่มากนัก ซึ่งมีภูเขาที่สำคัญอยู่ ๒ แห่ง คือ ภูเขาโต๊ะกู และภูเขาขาว ส่วนที่ราบชายฝั่งส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นป่าชายเลน มีการทำสวนยางพารา สวนปาล์มน้ำมัน และมีการทำนาในที่ราบลุ่ม

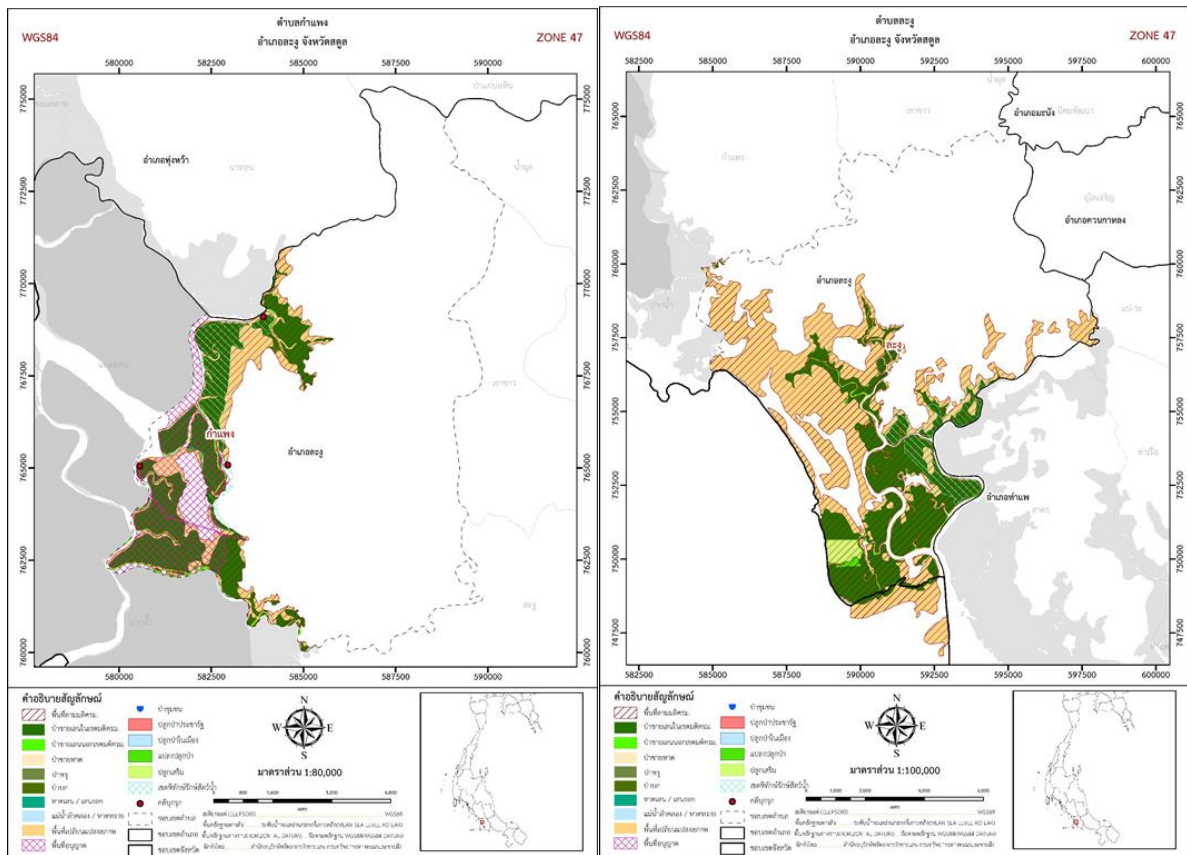
ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อำเภอละงู ลักษณะของไม้และป่าไม้ส่วนใหญ่ในพื้นที่ตำบลละงู ประกอบด้วยพื้นที่ป่าชายเลน ซึ่งมีพื้นที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตพื้นที่ป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ และมติคณะรัฐมนตรีเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๓ มีเนื้อที่โดยประมาณ ๒๙,๗๐๗ ไร่ มีสภาพป่าชายเลนในปัจจุบัน ๑๑,๕๔๒ ไร่ พื้นที่เลนงอก ๓,๓๙๔ ไร่ พื้นที่ถือครองทั้งที่มีเอกสารสิทธิและไม่มีเอกสารสิทธิ แยกเป็นพื้นที่เกษตร ๑๑,๑๔๐ ไร่ พื้นที่อยู่อาศัย ๑,๒๒๕ ไร่ พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ๑,๘๘๗ ไร่ และพื้นที่อื่น ๆ ๕๐๙ ไร่ แร่ธาตุ อำเภอละงูมีแร่ที่สำคัญ ได้แก่ วุลแฟรม แบไรท์ และพลวง

ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่สำคัญของอำเภอละงู เช่น ปัญหาอุทกภัยซ้ำซาก แผ่นดินไหว ดินโคลนถล่ม เป็นต้น

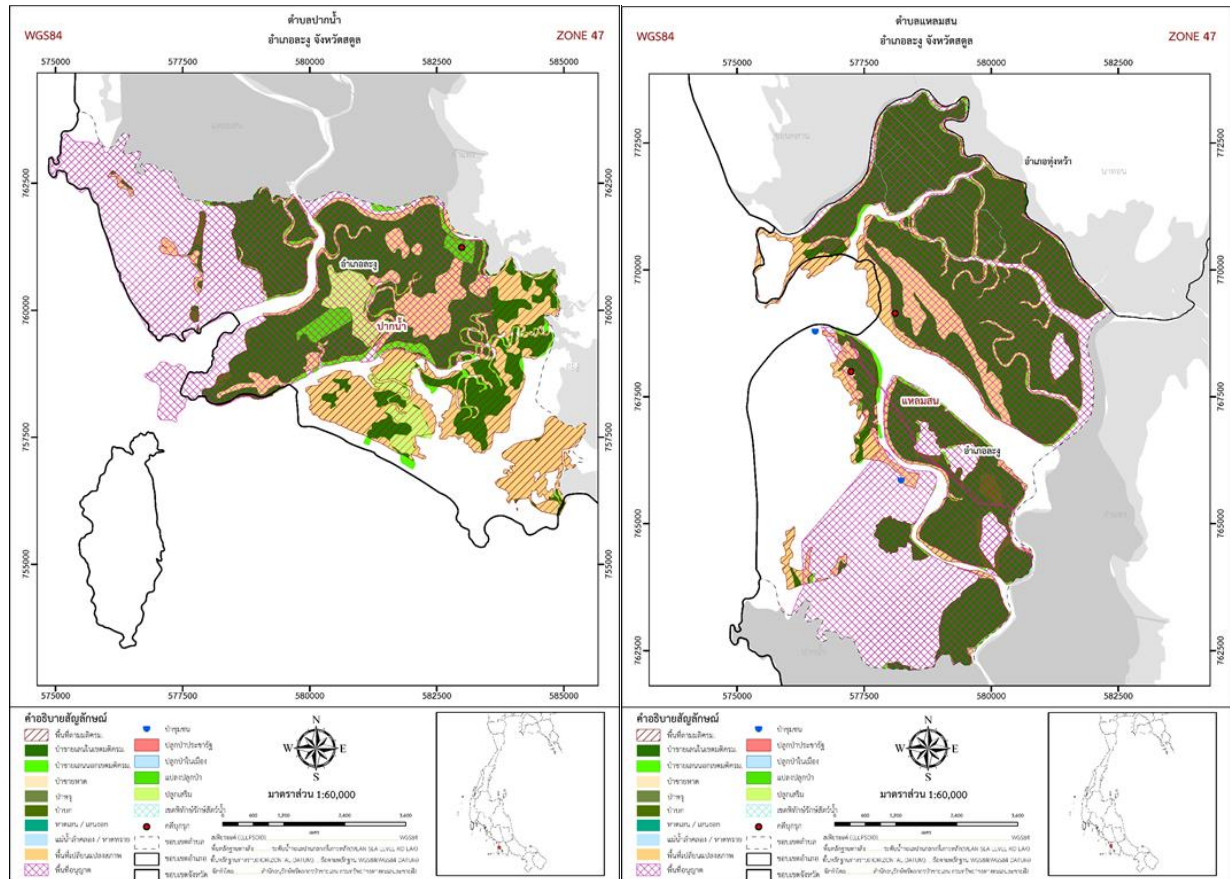
แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

ภาพที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าชายเลน ตำบลกำแพง/ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘)

ภาพที่ ๔ แสดงพื้นที่ป่าชายเลน ตำบลปากน้ำ ตำบลแหลมสน อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอละงู จังหวัดสตูล

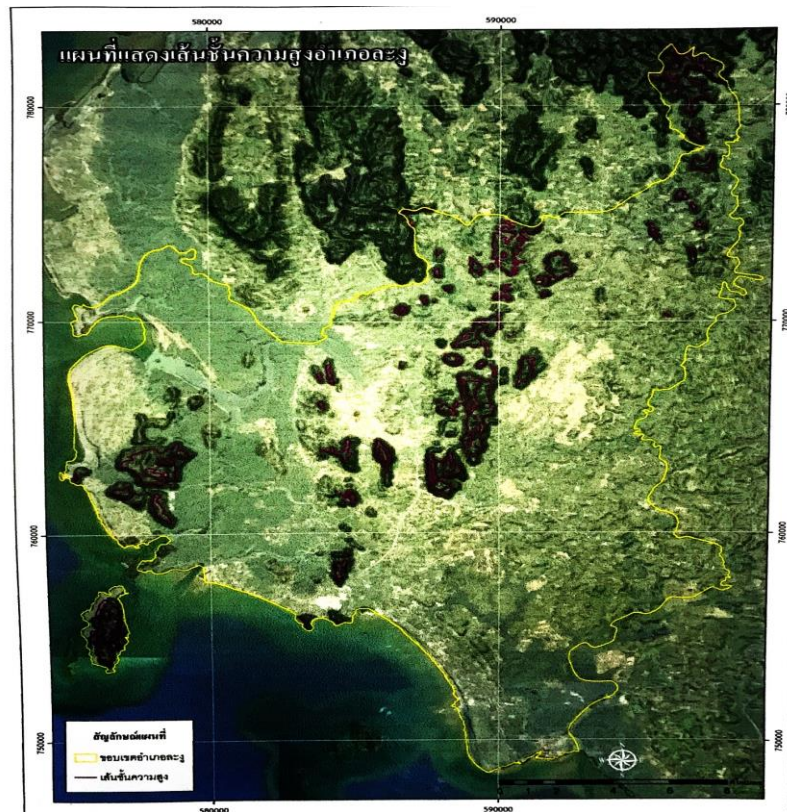
ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
ตำบลกำแพง	๕๕,๙๖๗.๕๒	๑๔,๘๐๘	๒๖.๔๖
ตำบลเขาขาว	๑๖,๖๖๕.๖๗	๒,๔๖๖	๑๔.๘๐
ตำบลน้ำผุด	๔๕,๑๘๖.๗๙	๖,๒๘๔	๑๓.๙๐
ตำบลปากน้ำ	๒๗,๘๑๓.๓๔	๑๗,๕๒๗	๖๓.๑๖
ตำบลละงู	๖๙,๗๗๔.๔๑	๑๒,๖๙๑	๑๘.๑๙
ตำบลแหลมสน	๓๒,๒๗๙.๐๖	๑๙,๓๓๒	๕๙.๘๙
รวม	๒๔๗,๖๘๖.๘๐	๗๓,๑๐๗	๕๙.๘๙

ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

๒.๒.๑ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเล โดยทอดตัวจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือสู่ตอนกลางตะวันตกและตอนใต้ของตำบล ซึ่งทางทิศตะวันตกและทิศใต้ของตำบลประกอบด้วยพื้นที่ป่าชายเลนระดับความสูงของพื้นที่ ๒๐ เมตร ๑๐ เมตร ๒ เมตร ๑ เมตร จากระดับน้ำทะเลตามลำดับ การใช้ประโยชน์ที่ดินในปัจจุบันมีการทำนาในที่ราบ ปศุศุขการและปาล์มน้ำมันในพื้นที่ดินดอนมีการปลูกมะพร้าวและเลี้ยงสัตว์น้ำบริเวณชายฝั่ง

ภาพที่ ๕ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอละงู มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๑๐ กลุ่มชุดดิน ซึ่งมีเขตพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูก ข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และพืชไร่บางส่วน ลักษณะดินโดยรวมเป็นดินเหนียวหรือดินร่วนที่มีกรวดหรือลูกรังปะปนปริมาณมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๕

ชุดดิน : ชุดดินหางดง (Hd) ชุดดินละงู (Lgu) และชุดดินพาน (Ph) เป็นกลุ่มดินเหนียวที่มีปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๖

ชุดดิน : ชุดดินบางนารา (Ba) ชุดดินเชียงราย (Cr) ชุดดินสุไหงโกลก (Gk) ชุดดินแกลง (Kl) ชุดดินคลองชุด (Kut) ชุดดินมโนรมย์ (Mn) ชุดดินนครพนม (Nn) ชุดดินปากท่อ (Pth) ชุดดินพะวง (Paw) ชุดดินพัทลุง (Ptl) ชุดดินสตูล (Stu) ชุดดินท่าศาลา (Tsl) และชุดดินวังตง (Wat) เป็นกลุ่มดินเหนียวที่มีปฏิกิริยาดินเป็นกลาง ถึงเป็นกรดจัด

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๑๔

ชุดดิน : ชุดดินปัตตานี (Pti) ชุดดินระแงะ (Ra) และชุดดินตันไทร (Ts)

๔) กลุ่มชุดดินที่ ๒๓

ชุดดิน : ชุดดินบางละมุง (Blm) ชุดดินทรายขาว (Sak) และชุดดินวังเปรียง (Wp)

๕) กลุ่มชุดดินที่ ๒๕

ชุดดิน : กลุ่มดินต้นที่มีก้อนกรวดหรือลูกรังมากภายในความลึก ๕๐ ซม. จากผิวดิน

๖) กลุ่มชุดดินที่ ๒๖

ชุดดิน : ชุดดินอ่าวลึก (Ak) ชุดดินห้วยโป่ง (Hp) ชุดดินกระบี่ (Kbi) ชุดดินโคกกลอย (Koi) ชุดดินลำภูรา (Ll) ชุดดินปากจั่น (Pac) ชุดดินพังงา (Pga) ชุดดินภูเก็ต (Pk) ชุดดินปะทิว (Ptu) และชุดดินท้ายเหมือง (Tim) เป็นกลุ่มดินเหนียวสีกรมแดง

๗) กลุ่มชุดดินที่ ๓๒

ชุดดิน : ชุดดินลำแก่น (Lam) ชุดดินรือเสาะ (Ro) และชุดดินตาขุน (Tkn)

๘) กลุ่มชุดดินที่ ๓๔

ชุดดิน : ชุดดินฉลอง (Chl) ชุดดินฝั่งแดง (Fd) ชุดดินควนกาหลง (Kkl) ชุดดินคลองท่อม

๙) กลุ่มชุดดินที่ ๔๒

ชุดดิน : ชุดดินบ้านทอน (Bh)

๑๐) กลุ่มชุดดินที่ ๔๓

ชุดดิน : ชุดดินบาเจาะ (Bc) ชุดดินดงตะเคียน (Dt) ชุดดินหัวหิน (Hh) ชุดดินหลังสวน (Lan) ชุดดินไม้ขาว (Mik) ชุดดินพัทธยา (Py) ชุดดินระยอง (Ry) และชุดดินสัตหีบ (Sh)

๑๑) กลุ่มชุดดินที่ ๔๕

ชุดดิน : ชุดดินชุมพร (Cp) ชุดดินหาดใหญ่ (Hy) ชุดดินคลองซาก (Kc) ชุดดินเขาขาด (Kkt) ชุดดินหนองคล้า (Nok) ชุดดินท่าฉาง (Tac) และชุดดินยะลา (Ya) เป็นกลุ่มดินต้นที่มีลูกรัง ก้อนกรวด หรือเศษหินปะปนมากภายในความลึก ๕๐ ซม.

๑๒) กลุ่มชุดดินที่ ๕๑

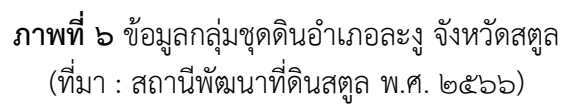
ชุดดิน : ชุดดินห้วยยอด (Ho) ชุดดินคลองเต็ง (Klt) ชุดดินระนอง (Rg) และชุดดินยี่งอ (Yg)

๑๓) กลุ่มชุดดินที่ ๕๓

ชุดดิน : ชุดดินนาทอน (Ntn) ชุดดินโอลำเจียก (Oc) ชุดดินปะดังเบซาร์ (Pad) ชุดดินตราด (Td) และชุดดินตรัง (Tng) เป็นกลุ่มดินทรายหนา พบในพื้นที่ดอน

๑๔) กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

ชุดดิน : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC : slope complex) เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงมาก

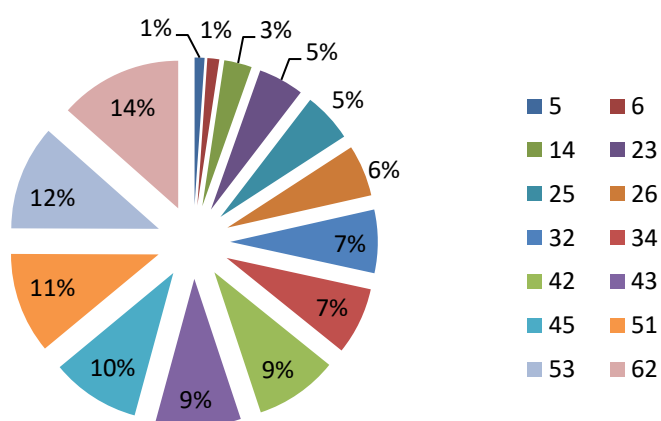

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอละงู จังหวัดสตูล

กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ตำบล (ไร่)						ผลรวม ทั้งหมด
	กำแพง	เขาขาว	น้ำผุด	ละงู	ปากน้ำ	แหลมสน	
๕	๓,๖๕๒	-	-	-	-	-	๓,๖๕๒
๖	๒,๒๑๑	๑,๙๙๘	๑,๓๘๙	๑๑,๒๑๗	-	-	๑๖,๘๑๕
๑๔	-	-	๑๕,๕๖๗	๒,๑๑๗	๑,๒๙๕	-	๑๘,๙๗๙
๒๓	-	-	-	๑,๕๘๓	-	-	๑,๕๘๓
๒๕	๓,๖๘๒	-	-	-	-	-	๓,๖๘๒
๒๖	๗,๗๓๔	๕,๘๙๙	-	๑๒,๕๘๕	๓๔	-	๒๖,๒๕๒
๓๒	๗๙๙	๔๓๓	๑๖๘	๑,๕๕๑	-	-	๒,๙๕๑
๓๔	-	-	-	๙๗๕	-	-	๙๗๕
๔๒	-	-	-	-	๙๙๘	-	๙๙๘
๔๓	-	-	-	๒,๖๓๙	๑,๗๕๖	๖,๗๔๓	๑๑,๑๓๘
๔๕	๗,๕๐๓	๔,๖๓๔	๘,๖๙๙	๑๖,๕๘๖	-	-	๓๗,๔๒๒
๕๑	๔,๕๐๘	๖๕๘	๙,๕๖๑	-	๓๖๐	-	๑๕,๐๘๗
๕๓	๒,๓๖๗	-	๔๗๙	-	-	-	๒,๘๔๖
๖๒	-	๒,๗๘๘	๘,๘๓๕	๒๘,๙๔๖	๒,๙๕๓	๒๘,๙๔๖	๗๒,๕๖๘
ผลรวม ทั้งหมด	๓๒,๔๕๖	๑๖,๔๑๐	๔๔,๖๙๘	๗๘,๑๘๙	๗,๓๙๖	๓๕,๖๘๙	๒๑๔,๘๓๘

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๓

แผนภูมิแสดงกลุ่มชุดดินอำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพที่ ๗ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๓)

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

อำเภอละงู ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งได้เป็น ๒ ฤดู ได้แก่ ฤดูร้อนและฤดูฝน อุณหภูมิโดยเฉลี่ยประมาณ ๒๕-๓๓ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๘๐%

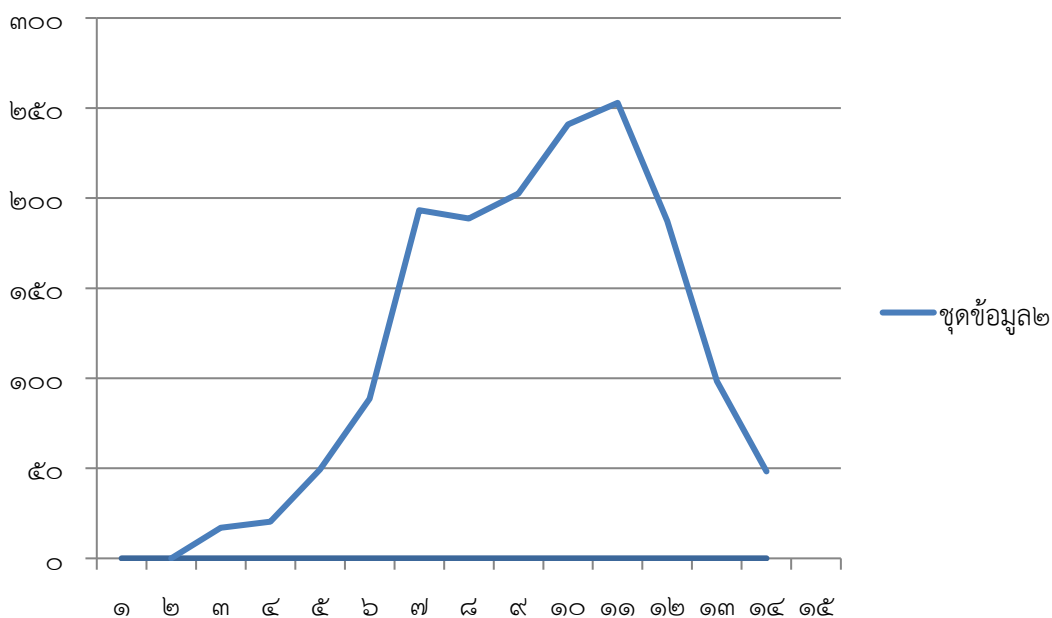
๓.๒ ฤดูกาล

๑. ฤดูร้อน จะเริ่มตั้งแต่กลางเดือนธันวาคมสิ้นสุดเดือนพฤษภาคม กระแสลมที่ได้รับเป็นลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อากาศทั่วไปร้อน ความชื้นต่ำ แต่ยังมีฝนตกอยู่บ้าง

๒. ฤดูฝน จะเริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมจนถึง เดือนธันวาคม โดยได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ จึงทำให้มีฝนตกชุกตลอดฤดูกาล บางครั้งทำให้เกิดน้ำท่วม

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอละงู มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๗ โดยมีปริมาณฝนสะสมที่ ๒,๔๕๑.๖ มิลลิเมตร ซึ่งสูงกว่าค่าฝนเฉลี่ยสะสมในคาบ ๓๐ ปี (๒,๓๔๘.๓ มิลลิเมตร) ร้อยละ ๕.๖๘ ฝนตกชุกในช่วงเดือนกันยายนของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ โดยมีปริมาณ ๒๓ มิลลิเมตร

ภาพที่ ๘ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓๐ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๒๔-๒๕๕๓
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา พ.ศ. ๒๕๖๘)

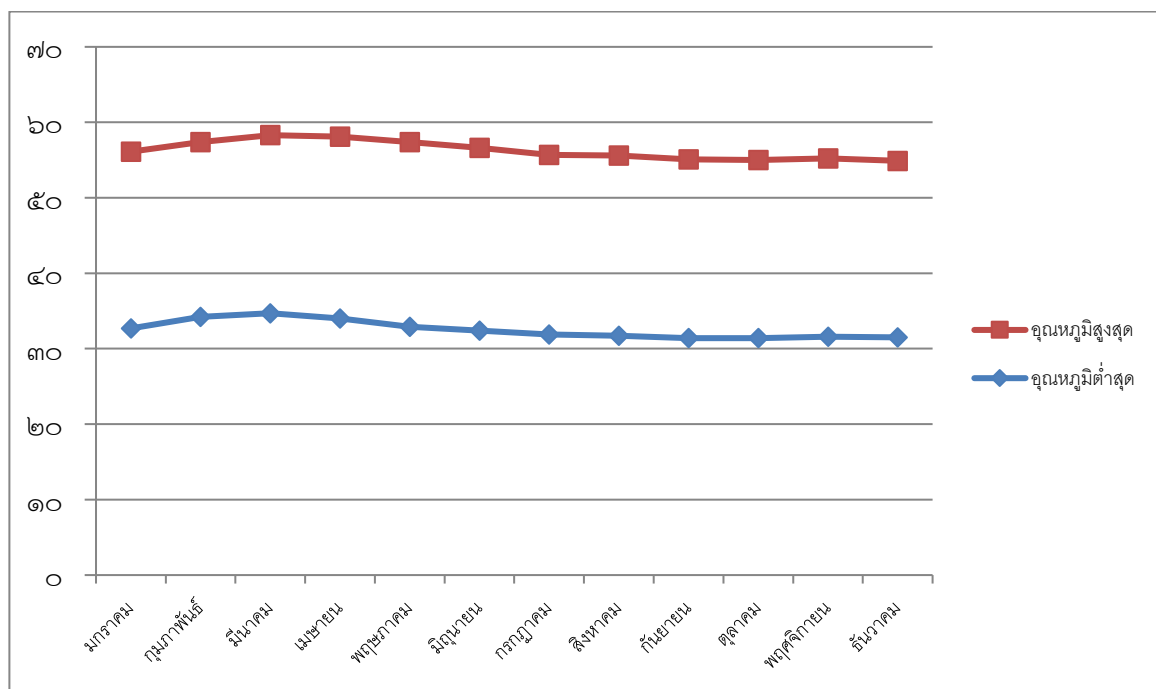
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๒๔ - ๒๕๕๓

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.)
๑	มกราคม	๑๗.๐
๒	กุมภาพันธ์	๒๐.๔
๓	มีนาคม	๔๙.๔
๔	เมษายน	๘๘.๗
๕	พฤษภาคม	๑๙๓.๓
๖	มิถุนายน	๑๘๘.๗
๗	กรกฎาคม	๒๐๒.๖
๘	สิงหาคม	๒๔๐.๙
๙	กันยายน	๒๕๒.๙
๑๐	ตุลาคม	๑๘๗.๒
๑๑	พฤศจิกายน	๙๘.๔
๑๒	ธันวาคม	๔๘.๒
รวม		๑,๕๘๗.๗
เฉลี่ย/ปี		๑๓๒.๓

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา พ.ศ. ๒๕๖๔

๓.๔ อุณหภูมิ และความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอละงู มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๔ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๓.๗ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๒.๖ องศาเซลเซียส (ตารางที่ ๖)

ภาพที่ ๙ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓๐ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ - ๒๕๕๓
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา พ.ศ. ๒๕๖๔)

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอละงู ปีพ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๓

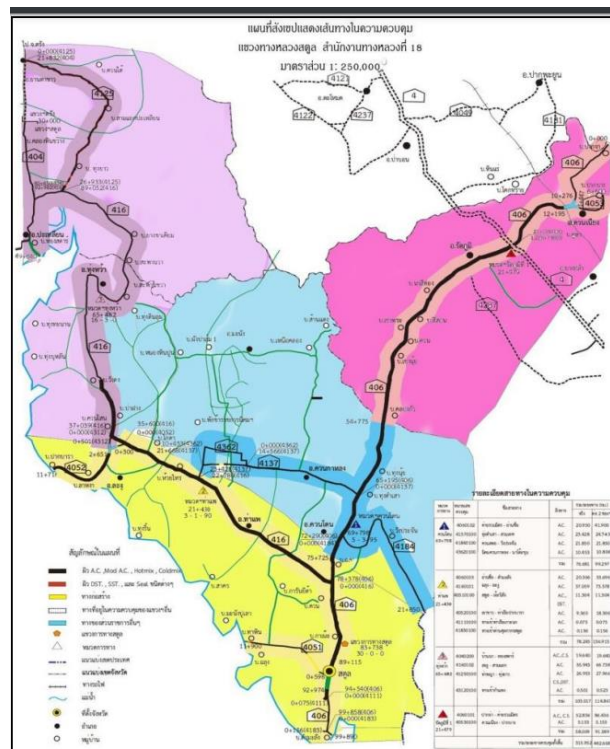
เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๓๒.๗	๒๓.๔	๒๗.๕
กุมภาพันธ์	๓๔.๒	๒๓.๒	๒๘.๐
มีนาคม	๓๔.๗	๒๓.๖	๒๘.๔
เมษายน	๓๔.๐	๒๔.๑	๒๘.๔
พฤษภาคม	๓๒.๙	๒๔.๕	๒๘.๑
มิถุนายน	๓๒.๔	๒๔.๒	๒๗.๘
กรกฎาคม	๓๑.๙	๒๓.๘	๒๗.๔
สิงหาคม	๓๑.๗	๒๓.๙	๒๗.๔
กันยายน	๓๑.๔	๒๓.๗	๒๖.๙
ตุลาคม	๓๑.๔	๒๓.๖	๒๖.๘
พฤศจิกายน	๓๑.๖	๒๓.๖	๒๖.๙
ธันวาคม	๓๑.๕	๒๓.๔	๒๗.๐
เฉลี่ย/ปี	๓๒.๖	๒๓.๗	๒๗.๕

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา พ.ศ. ๒๕๖๔

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอละงู มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางมาตรฐานทางหลวงชนบท ของกรมการเฝ้าระวังพัฒนาชนบท (รพช.) เป็นเส้นทางในเชื่อมต่อ ขนส่งผลผลิตทางการเกษตร (ภาพที่ ๑๐)

ภาพที่ ๑๐ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอ
(ที่มา : แขวงทางหลวงสุทล พ.ศ. ๒๕๖๐)

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (ภาพที่ ๑๑)

๑) ทางรถยนต์ : สามารถเดินทางได้สะดวก คือ

มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ ได้แก่ หาดใหญ่ – ปากปารา และสตูล-ท่าแพ-ละงู และรถประจำทางระหว่างจังหวัด ได้แก่ สตูล-ตรัง สตูล-ตรัง-กรุงเทพ และสตูล-ภูเก็ต

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๗๘ สายฉลุง – ตรัง (ผ่านพื้นที่ตำบลละงูและตำบลกำแพง) ความยาวประมาณ ๑๕๑ กิโลเมตร โดยแยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๑๖ เริ่มต้นจากถนนยนตรการกำธรในเขตเทศบาลตำบลฉลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ผ่านอำเภอท่าแพ อำเภอละงู อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล อำเภอปะเหลียน อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง รวมเรียกว่าถนนสายฉลุง – ตรัง

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๕๒ สายละงู – ปากปารา ระยะทาง ๑๐ กิโลเมตร เชื่อมระหว่างตำบลกำแพงกับท่าเทียบเรือปากปารา

ทางหลวงชนบท ดังนี้

- ทางหลวงชนบทสายสตูล ๓๐๐๓ จากแยกทางหลวงหมายเลข ๔๑๖ – บ้านลาหงา ระยะทาง ๖.๑๘ กิโลเมตร ลาดยางตลอดสาย

- ทางหลวงชนบทสายสตูล ๓๐๐๗ จากแยกทางหลวงหมายเลข ๔๑๖ – บ้านสะพานวา ระยะทาง ๒๙.๗๘๖ กิโลเมตร ลาดยางตลอดสาย

- ทางหลวงชนบทสายสตูล ๓๐๑๑ จากแยกทางหลวงหมายเลข ๔๑๖ – น้ำตกวังสายทอง – น้ำตกวังสายธาร ระยะทาง ๓๕.๘๔๐ กิโลเมตร ลูกวิ่ง ๒.๕ กิโลเมตร ลาดยาง ๓๓.๓๔ กิโลเมตร

- ทางหลวงชนบทสายสตูล ๓๐๑๔ จากแยกทางหลวงหมายเลข ๔๑๖ – ถ้ำเจ็ดคต ระยะทาง ๔๑.๑๐ กิโลเมตร ลูกวิ่ง ๒.๔๒๒ กิโลเมตร ลาดยาง ๓๘.๕๗๘ กิโลเมตร

- ทางหลวงชนบทสายสตูล ๕๐๑๗ จากบ้านบ่อหิน – บ้านผิง ๓๕ ระยะทาง ๑๐.๒๕ กิโลเมตร ลาดยางตลอดสาย

- ทางหลวงชนบทสายสตูล ๔๐๒๐ จากแยกทางหลวงหมายเลข ๔๐๕๒ – บ้านบากันโต๊ะหิต ระยะทาง ๑๑.๐๘๓ กิโลเมตร ลาดยางตลอดสาย

- ทางหลวงชนบทสายสตูล ๕๐๓๐ จากเทศบาลตำบลกำแพง – บ้านบ่อเจ็ดลูก ระยะทาง ๑๕.๓๙๑ กิโลเมตร ลาดยางตลอดสาย

- ทางหลวงชนบทสายสตูล ๕๐๓๑ จากบ้านสนกลาง – บ้านบุโบย ระยะทาง ๗.๒๓๗ กิโลเมตร ลาดยางตลอดสาย

- ทางหลวงชนบทสายสตูล ๓๐๓๕ จากแยกทางหลวงหมายเลข ๔๑๖ – บ้านปาล์มเจ็ด ระยะทาง ๒๙.๕๐ กิโลเมตร ลาดยางตลอดสาย

๒) ทางน้ำ

การคมนาคมขนส่งทางน้ำ นับว่ายังมีความสำคัญกับพื้นที่อำเภอละงูอย่างมากโดยเฉพาะเกษตรกรและประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องที่เป็นเกาะ เช่น เกาะบุโหลน ตำบลปากน้ำ และบางหมู่บ้านของตำบลแหลมสน

มีท่าเทียบเรือที่สำคัญ คือ

- ท่าเทียบเรือปากปารา ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๒ ตำบลปากน้ำ ใช้เป็นท่าเทียบเรือประมง และท่าเทียบเรือท่องเที่ยวไปสู่เกาะต่าง ๆ เช่น ตะรุเตา อาดัง หลีเป๊ะ ฯลฯ

- ทำเทียบเรือตุตเตร้า ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๑๒ ตำบลกำแพง ใช้เป็นเส้นทางเชื่อมระหว่างตำบลแหลมสนและบางส่วนของอำเภอทุ่งหว้ากับผืนแผ่นดินใหญ่ ทำเทียบเรือตุตเตร้าเป็นท่าเรือที่สำคัญทางเศรษฐกิจอีกแห่งหนึ่งของอำเภอละงู เพราะเป็นที่ตั้งของแพปลาขนาดใหญ่ และยังมีเรือตั้งอยู่ด้วย

- ทำเทียบเรือพาณิชย์ โดยการดำเนินการของกรมเจ้าท่าและที่ราชพัสดุ ปัจจุบันได้มอบให้องค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำเป็นผู้ดูแลโดยใช้อำนาจหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) การคมนาคมในอนาคตมีแนวโน้มจะต้องพัฒนาให้มีความสะดวกมากยิ่งขึ้นไปพร้อมกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในพื้นที่ในอนาคต เพื่อรองรับโครงการใหญ่ ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

ภาพที่ ๑๑ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๖)

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอละงู เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (ภาพที่ ๑๒) โดยอำเภอละงู จังหวัดสตูล มีแหล่งน้ำธรรมชาติจำนวน ๔ สาย ได้แก่

๑) คลองละงู เป็นคลองที่ยาวที่สุดของอำเภอโดยไหลผ่าน ๓ ตำบล ได้แก่

- ตำบลละงู ลำคลองสายนี้จะไหลผ่านหมู่ที่ ๑๑, ๑๓, ๕, ๙, ๓, ๑๗, ๑๕ และหมู่ที่ ๖ ตามลำดับ ออกสู่ทะเลอันดามันที่ตำบลปากน้ำ คลองสายนี้จะมีน้ำไหลตลอดทั้งปี แต่ในส่วนของหมู่ที่ ๓ , ๖ , ๑๕ และ ๑๗ นั้น จะมีน้ำเค็มขึ้นถึงในบางช่วงโดยเฉพาะในฤดูแล้ง

- ตำบลน้ำผุด ไหลผ่านหมู่ที่ ๗, ๓, ๔, ๑๐ เป็นคลองที่มีน้ำตลอดปี ในหน้าแล้งน้ำจะแห้งเป็นตอน ๆ บริเวณที่ต้นเขิน ส่วนบริเวณที่ลึกก็สามารถนำน้ำมาอุปโภคและใช้ในการเกษตรได้

- ตำบลเขาขาว ไหลผ่านหมู่ที่ ๖, ๔, ๗ และ ๕ ของตำบลเขาขาว และไหลลงสู่ทะเลผ่านตำบลละงู เป็นคลองที่มีน้ำตลอดปี แต่หน้าแล้ง น้ำจะแห้งเป็นตอน ๆ บริเวณที่ต้นเขิน ส่วนบริเวณที่ลึกหน้าแล้ง บริเวณริมฝั่งคลอง สามารถนำน้ำมาอุปโภคและใช้ทางด้านการเกษตรได้

๒) คลองห้วยน้ำ เป็นคลองธรรมชาติไหลมาจากตำบลป่าแก้วบ่อหิน อำเภอยางชุมน้อย ไหลผ่าน หมู่ที่ ๑๑, ๘, ๙, ๒ และหมู่ที่ ๑๒ ตำบลกำแพง เป็นคลองที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรน้อย ในหน้าแล้ง น้ำจะแห้งเป็นตอน ไหลลงสู่หมู่ที่ ๑๒ คลองตุตเตหระ

๓) คลองตึงหัง เป็นคลองน้ำเค็มไม่เหมาะสมที่จะใช้เพื่อการเพาะปลูกพืช เหมาะแก่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ซึ่งไหลผ่านหมู่ที่ ๓, ๑๒, ๒, ๘, ๑๘, ๑ และ ๗ ตำบลละงู จนไปออกสู่ทะเลตามลำดัก

๔) คลองลำต้อละ คลองลำจุหน่ง ไหลมาจากตำบลน้ำผุด ไหลผ่านหมู่ที่ ๓, ๑ แล้วไหลไปรวมกับคลองละงู บริเวณเขตแดนหมู่ที่ ๕ และหมู่ที่ ๒ คลอง ๒ สายนี้เป็นคลองธรรมชาติ มีน้ำสมบูรณ์ เฉพาะหน้าฝน สำหรับหน้าแล้ง น้ำจะแห้ง ไม่พอใช้ทำการเกษตร

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่

๑) คลองชลประทาน เป็นคลองที่ผันน้ำมาจากคลองละงูจะใช้เพื่อการเพาะปลูก และระบายน้ำในช่วงฤดูน้ำหลาก ซึ่งไหลผ่านหมู่ที่ ๑๗, ๑๕, ๑๔, ๑๒, ๔, ๖ และ ๑๔ จนไปออกสู่ทะเลตามลำดัก

๒) โครงการชลประทานระบบท่อ ต.เขาขาว พื้นที่ใช้น้ำ หมู่ที่ ๓,๔,๖,๗

๓) โครงการชลประทาน ตำบลกำแพง พื้นที่ใช้น้ำ หมู่ที่ ๒,๔,๖,๕

๔) หนองน้ำ มีหนองน้ำขนาดใหญ่ ที่ใช้ในการอุปโภค บริโภค ตลอดจนเป็นที่พักผ่อน คือ

(๕.๑) หนองปันหย้า เนื้อที่ประมาณ ๔๐ ไร่ ซึ่งมีน้ำขังตลอดทั้งปี แต่สภาพน้ำเป็นน้ำกร่อย ไม่เหมาะที่จะใช้เพื่อการเพาะปลูก ได้รับการปรับปรุงเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการจัดกิจกรรมต่างๆ ของหมู่ที่ ๒ และชุมชนใกล้เคียง

(๕.๒) หนองน้ำห้วยวังตะเคียน อยู่ในพื้นที่ของหมู่ที่ ๘ มีเนื้อที่โดยประมาณ ๕๐ ไร่ ประชาชนในพื้นที่ใช้สำหรับการอุปโภคและบริโภคตลอดจนด้านการเกษตร

(๕.๓) หนองนพใหญ่ ตั้งอยู่ในพื้นที่รอยต่อระหว่าง หมู่ที่ ๑๓ และหมู่ที่ ๙ มีเนื้อที่โดยประมาณ ๓๐ ไร่ ประชาชนใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรเป็นส่วนใหญ่

๕) สระน้ำ มีสระน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก ที่ใช้ในการอุปโภค บริโภค คือ

(๕.๑) สระน้ำวังปลาตุก ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๔ มีเนื้อที่โดยประมาณ ๒๐ ไร่ ประชาชนใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรเป็นส่วนใหญ่

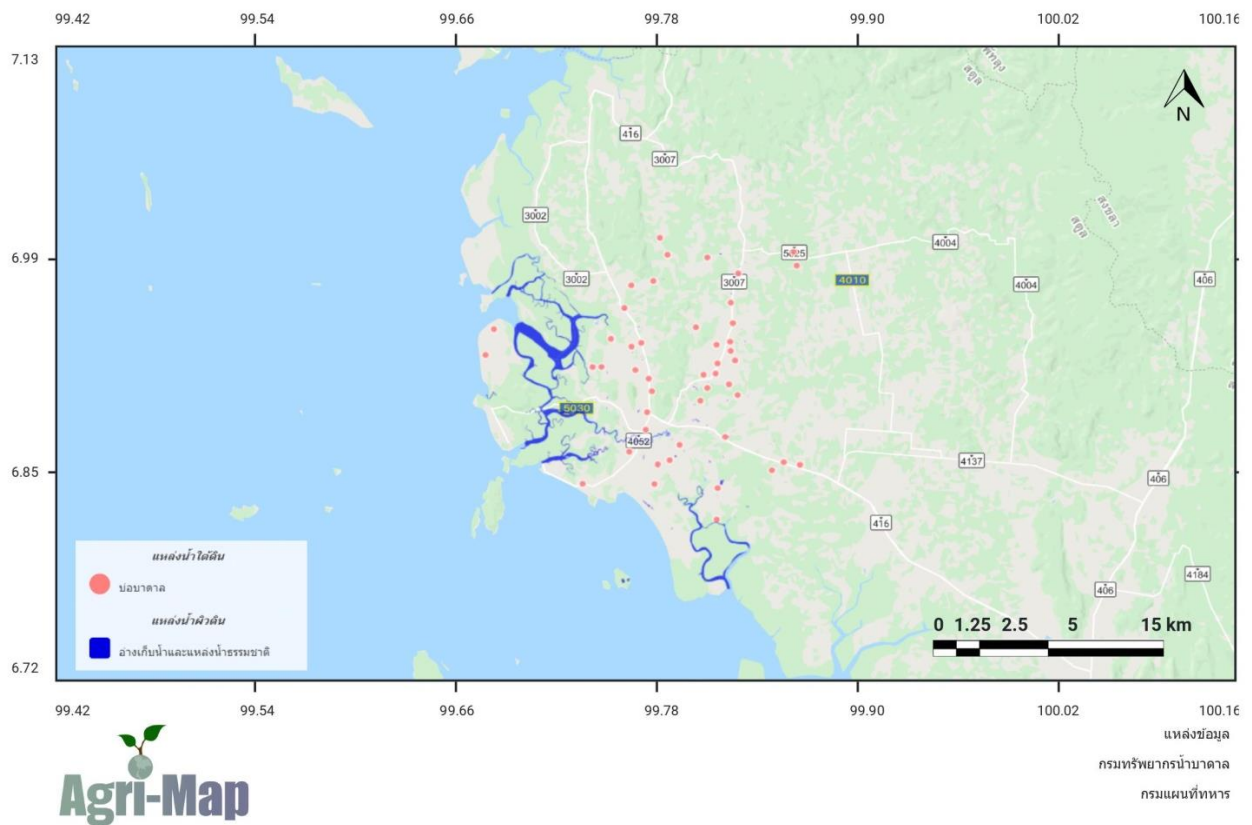
(๕.๒) สระน้ำเพื่อการเกษตร หมู่ที่ ๓ ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๑๗ มีเนื้อที่โดยประมาณ ๑๐ ไร่ ประชาชนใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรเป็นส่วนใหญ่

(๕.๓) สระน้ำบ้านห้วยไทร ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๑๐ มีเนื้อที่โดยประมาณ ๕ ไร่ ประชาชนใช้ประโยชน์ในอุปโภค บริโภค

(๕.๔) สระน้ำหนองสอหระ ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๑ มีเนื้อที่โดยประมาณ ๔ ไร่ ประชาชนใช้ประโยชน์ในการเกษตรและเพื่อการอุปโภค บริโภค

๖) บ่อบาดาล จำนวน ๓๘ บ่อ จะใช้เพื่อการอุปโภคเป็นส่วนใหญ่

๗) บ่อน้ำตื้นสาธารณะ มีจำนวน ๕๐ บ่อ จะใช้สำหรับอุปโภคบริโภคในครัวเรือน

ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงแหล่งน้ำ อำเภอลอง จังหวัดสตูล
(ที่มา: ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

๖. สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภอลอง มีอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม มีพื้นที่การเกษตร ๘๙,๕๖๙ ไร่ (ร้อยละ ๓๗.๕๒ ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่พื้นที่ทั้งในและนอกเขตชลประทาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการผลิตยางพารา กลุ่มพัฒนาการผลิตยางพาราดำเนินการในเรื่องของการจัดการหาปัจจัยการผลิตมาสนับสนุนสมาชิก เช่น จัดการในเรื่อง ปุ๋ย ต้นพันธุ์ที่เหมาะสม การป้องกันกำจัดวัชพืช ศัตรูพืช แต่ในปัจจุบันประสบปัญหาเรื่องราคาคงต่ำ แต่ในส่วนของต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้เกษตรกรมีสถานะขาดทุน

๒) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมัน กลุ่มพัฒนาการผลิตปาล์มน้ำมันดำเนินการในเรื่องของการจัดการหาปัจจัยการผลิตมาสนับสนุนสมาชิก เช่น จัดการในเรื่อง ปุ๋ย ต้นพันธุ์ดี สารเคมี ป้องกันกำจัดวัชพืช ศัตรูพืช แรงงาน ต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันปี ๒๕๖๘ เฉลี่ย ๘,๘๔๐ บาทต่อไร่

๓) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการผลิตข้าว กลุ่มพัฒนาการผลิตข้าวดำเนินการในเรื่องของการจัดการหาปัจจัยการผลิตมาสนับสนุนสมาชิก เช่น จัดการในเรื่อง ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ สารเคมี ป้องกันกำจัดวัชพืช ศัตรูพืช ต้นทุนการผลิตข้าวส่วนใหญ่มาจากค่าจ้างแรงงาน ในปีการผลิต ๒๕๖๗/๒๕๖๘ ต้นทุนการผลิตข้าวเฉลี่ย ๕,๑๓๐ บาทต่อไร่

ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอละงู ปี ๒๕๖๗

พื้นที่ทำการเกษตรอำเภอละงู (ไร่)							
ชนิดพืช	ตำบล กำแพง	ตำบล ละงู	ตำบล เขาขาว	ตำบล ปากน้ำ	ตำบล น้ำผุด	ตำบล แหลมสน	รวม
ยางพารา	๑๕,๕๙๐.๐๐	๒๗,๒๖๐.๐๐	๔,๙๙๐.๐๐	๖๔๐.๐๐	๓๓,๙๗๖.๐๐	๖๘๔.๐๐	๘๓,๑๔๐.๐๐
ปาล์มน้ำมัน	๔,๑๙๗.๐๐	๖,๒๔๘.๐๐	๖๙๐.๐๐	๑,๒๕๕.๐๐	๖,๕๔๕.๐๐	๑,๔๖๐.๐๐	๒๐,๓๙๕.๐๐
ข้าวนาปี	๑,๖๗๑.๐๐	๕๒๑.๐๐	๑,๓๖๙.๐๐	-	๑,๒๐๐.๐๐	๔๗๔.๐๐	๕,๒๓๕.๐๐
ทุเรียน	๓๔.๐๐	๔๙.๐๐	๓๙.๐๐	๔.๐๐	๒๕๗.๐๐	-	๓๘๓.๐๐
มังคุด	๕.๐๐	๑๘.๐๐	๒๔.๐๐	-	๒๖๕.๐๐	-	๓๓๒.๐๐
เงาะ	๒.๐๐	๑๗.๐๐	๒๑.๐๐	-	๑๓๑.๐๐	-	๑๗๑.๐๐
ลองกอง	๑.๐๐	๒๗.๐๐	๓๓.๐๐	-	๒๘๒.๐๐	-	๓๔๓.๐๐
จำปาตะ	๑.๐๐	๑๒.๐๐	๗.๐๐	-	๖๕.๐๐	-	๘๕.๐๐
มะนาว	-	๒๐.๐๐	๕.๐๐	๑๔.๐๐	๑๑๖.๐๐	-	๑๕๕.๐๐
สละ	๑๓.๐๐	๑๑.๐๐	๕.๐๐	-	๒๙.๐๐	-	๕๘.๐๐
มะพร้าวแก่	๑๕.๐๐	๒๗๐.๐๐	๒๑.๐๐	๑๓๓.๐๐	๓๙.๐๐	๑๔๕.๐๐	๖๒๓.๐๐
มะพร้าวอ่อน	๒๕.๐๐	๑๗.๐๐	๖.๐๐	๑๐.๐๐	๒๔.๐๐	๖.๐๐	๘๘.๐๐
สะตอ	-	๑.๐๐	๒.๐๐	-	๒๕.๐๐	-	๒๘.๐๐
กาแฟ	๒.๐๐	๖.๐๐	๑๕.๐๐	-	๖๕.๐๐	-	๘๘.๐๐
มะละกอ	๓.๐๐	๖.๐๐	-	-	๕.๐๐	-	๑๔.๐๐
แก้วมังกร	-	๒.๐๐	๒.๐๐	-	-	-	๔.๐๐
กล้วยน้ำว้า	๔๐.๐๐	๖๐.๐๐	๔๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๒๔.๐๐	๑๕.๐๐	๒๘๙.๐๐
กล้วยน้ำหอม	-	-	-	-	๔๐.๐๐	-	๔๐.๐๐
พริกไทย	-	-	-	-	๑๐.๐๐	-	๑๐.๐๐
อ้อย	๑๕.๐๐	๑๙๗.๐๐	๑๕.๐๐	๑๐.๐๐	๓๐.๐๐	๑๕.๐๐	๒๘๒.๐๐
ข้าวโพดหวาน	๒๖.๐๐	๑๐๘.๐๐	๓๗.๐๐	๑๖.๐๐	๓๒.๐๐	๔๔.๐๐	๒๖๓.๐๐
สับปะรด	๒.๐๐	๑๐.๐๐	๕.๐๐	-	๒.๐๐	-	๑๙.๐๐
แตงกวา	๖๐.๐๐	๓๖.๐๐	๕.๐๐	๔๐.๐๐	๓๔.๐๐	๙.๐๐	๑๘๔.๐๐
แตงโม	-	๕๐.๐๐	-	๒๑.๐๐	-	๙๒.๐๐	๑๖๓.๐๐
ถั่วฝักยาว	๑๗.๐๐	๕๖.๐๐	๑๕.๐๐	๙.๐๐	๖๔.๐๐	๒๐.๐๐	๑๘๑.๐๐
พริกขี้หนู	๑๑.๐๐	๕๐.๐๐	๑๖.๐๐	๑๕.๐๐	๒๐.๐๐	๗๒.๐๐	๑๘๔.๐๐
ตระไคร้	-	-	๓.๐๐	-	๕๐.๐๐	-	๕๓.๐๐
ขมิ้น	-	๓.๐๐	๒.๐๐	-	๑๓๐.๐๐	-	๑๓๕.๐๐
ฟักทอง	๗.๐๐	-	-	๕๐.๐๐	-	-	๕๗.๐๐
โกโก้	๑๕.๐๐	๔๔.๐๐	๑๐.๐๐	-	๑๙.๐๐	๑.๐๐	๘๙.๐๐
รวม	๒๑,๗๕๒.๐๐	๓๕,๐๙๙.๐๐	๗,๓๗๗.๐๐	๒,๒๒๗.๐๐	๔๓,๕๗๙.๐๐	๓,๐๓๗.๐๐	๑๑๓,๐๗๑.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านปศุสัตว์

ตำบล	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
กำแพง	๙๙๕	๑,๕๖๓	๐	๐	๑๐	๒๐,๐๘๐	๑๐,๐๑๔	๑,๗๔๑	๒๙
เขาขาว	๖๐๒	๑,๒๙๒	๐	๓	๐	๙,๖๖๓	๒,๓๒๑	๑,๐๒๙	๑๘
น้ำผุด	๕๗๗	๑,๕๖๔	๐	๐	๕๑	๑๔,๖๕๒	๒,๗๔๙	๘๔๙	๓๔
ปากน้ำ	๔๑๓	๖๗๑	๐	๑	๐	๘,๘๐๘	๔,๖๕๑	๖๓๒	๑๕
ละงู	๑,๖๔๔	๒,๖๘๑	๐	๐	๐	๓๖,๔๗๑	๙,๕๖๗	๒,๘๖๔	๓๔
แหลมสน	๒๖๙	๖๐๒	๐	๔	๐	๔,๑๙๐	๑,๔๕๗	๔๙๔	๐
รวมทั้งหมด	๔,๕๐๐	๘,๓๗๓	๐	๘	๖๑	๙๓,๘๖๔	๓๐,๗๕๙	๗,๖๐๙	๑๓๐

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์-.....แห่ง คือ
ชื่อโรงงาน.....-..... ที่ตั้ง.....-.....
- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐาน-.....แห่ง คือ.....-.....
ชื่อโรงงาน.....-..... ที่ตั้ง.....-.....
- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่.....๒.....แห่ง คือ โคเนื้อ
ชื่อฟาร์ม แปลงใหญ่โคเนื้อตำบลกำแพง ที่ตั้ง ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล
ชื่อฟาร์ม แปลงใหญ่โคเนื้อตำบลเขาขาว ที่ตั้ง ตำบลเขาขาว อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ตำบล	เกษตรกร รวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำ อื่นๆ
กำแพง	๙๖	๑๘	๐	๐	๗๔	๐	๔
เขาขาว	๕๓	๐	๐	๐	๕๑	๐	๒
น้ำผุด	๓๕	๐	๐	๐	๓๕	๐	๐
ปากน้ำ	๖๕	๑๘	๐	๓๑	๔	๐	๑๒
ละงู	๑๔๙	๓๘	๐	๑	๑๐๔	๐	๖
แหลมสน	๙	๑	๐	๐	๗	๐	๑
รวมทั้งหมด	๔๐๗	๗๕	๐	๓๒	๒๗๕	๐	๒๕

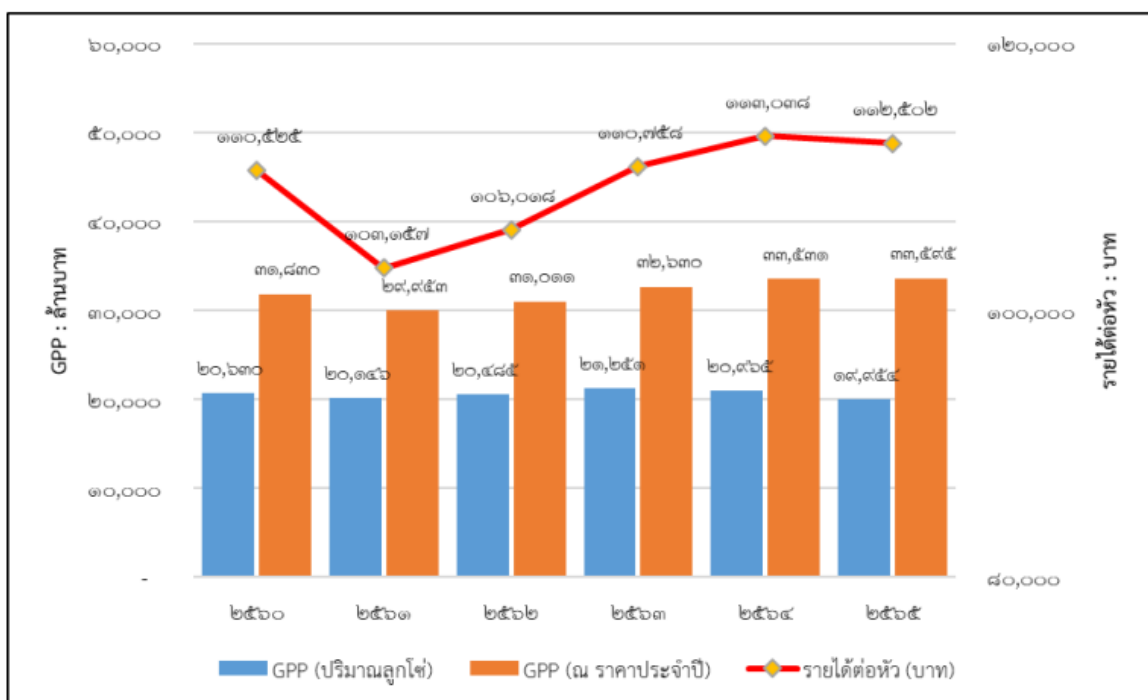
ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

๔) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตรที่มีความหลากหลายตามสภาพพื้นที่ เกษตรกรมักปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น การปลูกยางพารา การปลูกปาล์มน้ำมัน ซึ่งเป็นแหล่งรายได้หลักของเกษตรกร ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอละงู พบว่า รายได้ครัวเรือนประชาชนในอำเภอละงู ปี ๒๕๖๘ เป็นเงิน ๒๐๓,๐๘๓.๗๕ บาทต่อปี ซึ่งเป็นรายได้จากแหล่งรายได้ทั้งในและนอกภาคการเกษตร สำหรับรายจ่ายในครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายจำเป็นเพื่อใช้ในการดำรงชีวิต โดยรายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยทั้งปี ๑๑๘,๑๒๘.๗๓ บาท แม้ว่ารายได้ครัวเรือนสูงกว่ารายจ่ายในแต่ละปี แต่ก็มีคามจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาอาชีพเพื่อเสริมสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนเกษตรกร

๕) สิ้นเชื่อและภาวะหนี้ของเกษตรกร เกษตรกรโดยทั่วไปรายรับ และรายจ่ายจะไม่เท่าเทียมกัน หากมีการวิเคราะห์โดยละเอียดแล้วจะพบว่า เกษตรกรร้อยละ ๙๔ จะมีหนี้สินที่เป็นหนี้ที่เป็นตัวเงินทั้งในและนอก ระบบ สำหรับแหล่งสินเชื่อที่เกษตรกรใช้เป็นแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์ ญาติพี่น้อง และอื่น ๆ คือ กองทุน

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสตูล/ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ปี ๒๕๖๕ ณ ราคาประจำปี มีมูลค่าเท่ากับ ๓๓,๕๙๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๒ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งประเทศ (GDP) คิดเป็นร้อยละ ๒.๔ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคใต้ (GRP) จังหวัดสตูลมีขนาดเศรษฐกิจเป็นอันดับที่ ๕ ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ทั้งนี้ ภาคการเกษตรมีมูลค่าเพิ่มเท่ากับ ๑๓,๗๓๐ ล้านบาท มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ ๔๐.๙ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสตูล นอกภาคเกษตรมีมูลค่าเพิ่มเท่ากับ ๑๙,๘๖๔ ล้านบาท มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ ๕๙.๑ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสตูล สำหรับผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (GPP Per Capita) ปี ๒๕๖๕ จังหวัดสตูลเท่ากับ ๑๑๒,๕๐๒ บาทต่อคนต่อปี

ภาพที่ ๑๓ แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) และรายได้ต่อหัวของประชากร (GPP Per capita)

จังหวัดสตูล ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕

(ที่มา : สำนักงานจังหวัดสตูล พ.ศ. ๒๕๖๘)

ตารางที่ ๑๐ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสตูล ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ภาคเกษตร	๑๐,๗๒๔	๑๑,๔๘๑	๑๓,๑๘๘	๑๓,๙๔๙	๑๓,๗๓๐
สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์การป่าไม้ และสาขาการประมง	๑๐,๗๒๔	๑๑,๔๘๑	๑๓,๑๘๘	๑๓,๙๔๙	๑๓,๗๓๐
นอกภาคเกษตร	๑๙,๒๒๘	๑๙,๕๓๐	๑๙,๔๕๒	๑๙,๕๕๒	๑๙,๘๖๔
สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๒๔๙	๒๑๖	๑๙๔	๒๓๐	๒๕๕
สาขาการผลิตอุตสาหกรรม	๒,๘๓๘	๒,๘๑๒	๒,๗๖๓	๓,๑๕๖	๓,๕๕๔
สาขาการไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	๓๒๖	๓๔๔	๓๕๙	๓๘๑	๓๖๙
สาขาการจัดการน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสียของเสียและสิ่งปฏิกูล	๘๘	๗๙	๘๖	๘๗	๘๗
สาขาการก่อสร้าง	๑,๓๓๙	๑,๒๙๐	๑,๔๒๒	๑,๕๒๒	๑,๓๗๑
สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	๓,๖๗๗	๓,๘๖๖	๔,๒๖๐	๔,๑๘๐	๓,๙๖๕
สาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๔๐๖	๔๖๔	๓๒๑	๒๑๙	๓๒๐
สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	๒,๕๙๒	๒,๖๓๐	๒,๐๔๕	๑,๗๘๔	๑,๖๔๓
สาขาข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๒๗๐	๓๑๙	๓๑๐	๓๒๔	๓๑๔
สาขาการเงินและการประกันภัย	๑,๔๓๘	๑,๔๑๖	๑,๔๕๑	๑,๓๕๖	๑,๕๕๕
สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	๑,๑๕๑	๑,๑๔๓	๑,๒๒๔	๑,๒๙๒	๑,๒๕๓
สาขาทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	๑๓	๒๓	๙๐	๖๗	๔๔
สาขาการบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ	๑,๒๔๘	๑,๒๖๐	๑,๓๓๗	๑,๓๘๐	๑,๓๗๘
สาขาการศึกษา	๒,๒๔๘	๒,๒๔๓	๒,๒๖๔	๒,๓๒๙	๒,๓๙๒
สาขาการบริหารและการบริการสนับสนุน	๒๕๘	๒๙๓	๑๕๐	๖๙	๑๑๒
สาขาการบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	๘๔๖	๘๘๘	๙๓๐	๙๖๖	๑,๐๒๘
สาขาศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	๓๙	๔๔	๓๙	๔๗	๕๐
สาขาบริการด้านอื่น ๆ	๒๐๒	๒๐๐	๑๙๔	๑๙๒	๑๘๖
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	๒๙,๙๕๓	๓๑,๐๑๑	๓๒,๖๓๐	๓๓,๕๐๑	๓๓,๕๙๕
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๑๐๓,๑๕๗	๑๐๖,๐๑๘	๑๑๐,๗๕๘	๑๑๓,๐๓๘	๑๑๒,๕๐๒
จำนวนประชากร (1,000 คน)	๒๙๐	๒๙๓	๒๙๕	๒๙๗	๒๙๙

ที่มา : สำนักงานจังหวัดสตูล พ.ศ. ๒๕๖๘

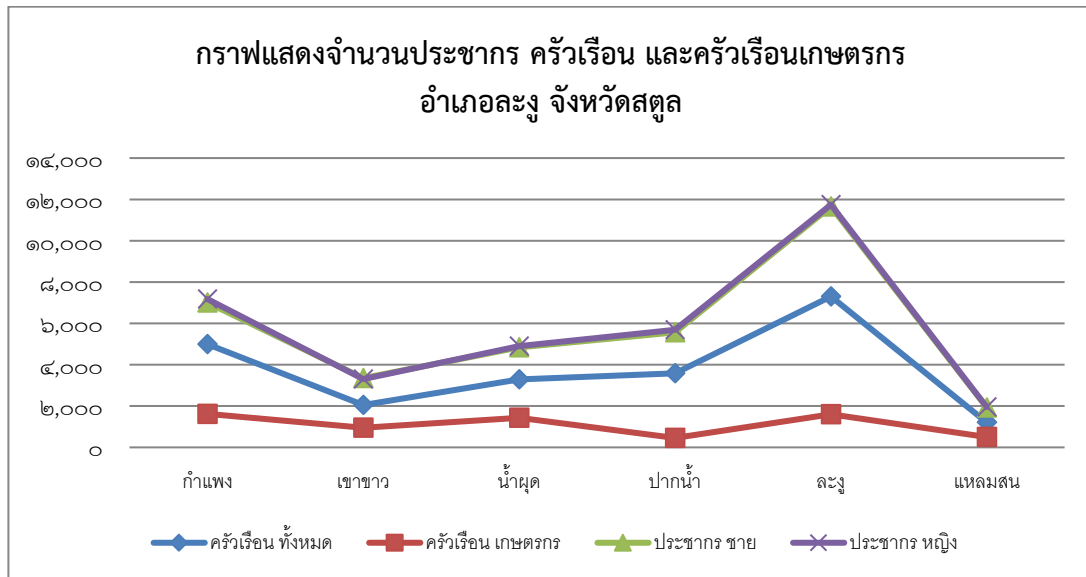
๖.๓ จำนวนครัวเรือน

อำเภอละงู มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๖๙,๑๑๘ คน จำแนกเป็นชาย ๓๔,๓๔๙ คน หญิง ๓๔,๗๖๙ คน ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามคิดเป็นร้อยละ ๘๐ ศาสนาพุทธร้อยละ ๑๙ ศาสนาอื่น ๆ ร้อยละ ๑

ตารางที่ ๑๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอละงู จังหวัดสตูล

ที่	ตำบล	ครัวเรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	กำแพง	๔,๙๙๗	๑,๖๒๑	๗,๐๑๒	๗,๑๗๐	๑๔,๒๑๑
๒	เขาขาว	๒,๐๔๗	๙๕๗	๓,๓๔๗	๓,๓๐๕	๖,๖๔๑
๓	น้ำผุด	๓,๒๘๒	๑,๔๒๙	๔,๘๔๑	๔,๙๐๓	๙,๗๑๒
๔	ปากน้ำ	๓,๕๘๐	๔๕๖	๕,๕๖๒	๕,๖๙๓	๑๑,๒๘๘
๕	ละงู	๗,๓๐๓	๑,๖๐๓	๑๑,๖๕๗	๑๑,๗๔๓	๒๓,๓๗๐
๖	แหลมสน	๑,๒๐๙	๕๐๗	๑,๙๓๐	๑,๙๕๕	๓,๘๘๕
รวม		๒๒,๔๑๘	๖,๕๗๓	๓๔,๓๔๙	๓๔,๗๖๙	๖๙,๑๑๘

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๔ แสดงจำนวนครัวเรือน ครัวเรือนเกษตรกร และประชากร อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา: สำนักทะเบียนอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘)

๖.๔ การศึกษา

อำเภอละงู มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๙ แห่ง แยกออกเป็น

๑. โรงเรียนอนุบาล จำนวน ๑ แห่ง (เขตเทศบาล) คือ

๑.๑ โรงเรียนอนุบาลเพชรกาญจน์

๒. โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา ๔ แห่ง คือ

๒.๑ โรงเรียนสายเพชรศึกษา

๒.๒ โรงเรียนสตูลสันติศึกษา

๒.๓ โรงเรียนนิด้าศึกษาศาสตร์

๒.๔ โรงเรียนอนุบาลโอบอ้อม

๒.๕ ระดับประถมศึกษาของรัฐ อำเภอละงู มีสถานศึกษาระดับประถมศึกษาของรัฐ

จำนวน ๕๐ แห่ง มีนักเรียนทั้งหมดประมาณ ๕,๒๓๒ คน

๓. โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่

๓.๑ โรงเรียนกำแพงวิทยา มีนักเรียนทั้งหมด ๑,๙๓๙ คน

๓.๒ โรงเรียนละงูพิทยาคม มีนักเรียนทั้งหมด ๗๙๐ คน

๔. วิทยาลัย ๑ แห่ง ได้แก่

๔.๑ วิทยาลัยการอาชีพ ๑ แห่ง คือ วิทยาลัยการอาชีพละงู มีนักเรียนทั้งหมด ๘๒๗ คน

๕. มหาวิทยาลัย ๑ แห่ง ได้แก่

๕.๑ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา วิทยาเขตสตูล มีนักศึกษาทั้งหมด ๘๓ คน ปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา วิทยาเขตสตูล ได้ดำเนินการก่อสร้างในปีงบประมาณ ๒๕๕๔ และได้ฝากนักศึกษา
เรียนที่ วิทยาลัยการอาชีพละงู ตั้งแต่ปี ๒๕๕๔

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

- ๑) โรงพยาบาลชุมชน ขนาด ๙๐ เตียง ๑ แห่ง คือ โรงพยาบาลละงู
- ๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๑ แห่ง
- ๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๑๐ แห่ง
- ๔) ศูนย์สุขภาพชุมชน ๑ แห่ง คือ ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลกำแพง

๑.๒ สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

- ๑.๒.๑ สถานพยาบาลของเอกชน จำนวน - แห่ง
- ๑.๒.๒ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน ๑๓ แห่ง
- ๑.๒.๓ ร้านขายยาแผนโบราณ ๒ แห่ง
- ๑.๒.๔ คลินิก ๑๒ แห่ง
- ๑.๒.๕ คลินิกทันตกรรม ๕ แห่ง
- ๑.๒.๖ สถานผดุงครรภ์ ๖ แห่ง

๑.๓ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

- ๑.๓.๑ แพทย์ จำนวน ๒๐ คน
- ๑.๓.๒ ทันตแพทย์ จำนวน ๕ คน
- ๑.๓.๓ เภสัชกร จำนวน ๑๓ คน
- ๑.๓.๔ พยาบาล จำนวน ๒๗ คน
- ๑.๓.๕ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๓๕ คน
- ๑.๓.๖ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน ๖๑ คน

๖.๖ ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ชาวอำเภอละงู ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ประมาณร้อยละ ๘๐ มีมัสยิดเป็นศูนย์รวมจิตใจ โดยทุกวันศุกร์ของสัปดาห์ คนในชุมชนมาร่วมทำพิธีทางศาสนาจึงมีประเพณีของชาวมุสลิม เช่น การเข้าสู่นัต วันฮารีรายอ การถือศีลอด ส่วนที่นับถือ ศาสนาพุทธ มีประมาณร้อยละ ๑๙ มีประเพณีสงกรานต์ วันเข้าพรรษา วันลอยกระทง สำหรับชาวพุทธเชื้อสายจีน จะมีประเพณีเทศกาลกินเจ และสำหรับผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์มีเพียงร้อยละ ๑ ส่วนภาษาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ แต่ประชาชนที่อาศัยอยู่บนเกาะบุโหลนบางส่วนใช้ภาษาชาวเลในการสื่อสาร

- มัสยิดจดทะเบียน ๖๓ แห่ง
- วัด ๗ แห่ง
- สำนักสงฆ์ ๑ แห่ง
- คริสตจักร ๑ แห่ง
- ศาลเจ้า ๑ แห่ง

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

สภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนอำเภอละงู มีลักษณะผสมผสานด้านประเพณี วัฒนธรรม ระหว่างคนไทยมุสลิมกับคนไทยพุทธ ซึ่งสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขภายใต้การปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย ซึ่งทั้งชาวไทยมุสลิมและชาวไทยพุทธ ต่างฝ่ายต่างยอมรับและให้เกียรติเคารพในสิทธิเสรีภาพซึ่งกันและกัน

๑) งานยอนหอยหลอด เป็นงานประเพณีของ

อำเภอละงู ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ ๓ หมู่บ้านติดโชนทะเล บริเวณหาดบ้านท่าชะมวง (ชุมชนหัวหิน) บ้านปากละงู และบ้านหลอมปิ่น ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล ชาวบ้านในพื้นที่มีวิถีชีวิตวัฒนธรรมของคนในชุมชนละงู ในการ “ยอนหอยหลอด” ซึ่งจะมีการยอนหอยหลอดกันในเดือนมกราคม ช่วงข้างขึ้นหรือข้างแรมก็ได้ ถ้าช่วง ๑๔-๑๕ ค่ำจะหาหอยได้ในช่วงเช้า และช่วงเย็นบางเวลาก็หาได้เช่นกัน โดยวันนี้นำมุ้งวาง หรือชาวบ้านภาคใต้เรียกว่า รุ้งเช้า ชาวบ้านในพื้นที่และนักท่องเที่ยวที่มาจากที่อื่น เริ่มพกพาอุปกรณ์ในการหาหอยหลอดก็จะมีก้านมะพร้าว ๑-๒ ก้าน ปูนขาวที่ใช้กินกับหมาก และถังสำหรับใส่หอยและใส่อุปกรณ์ในการหาหอย โดยการหาหอยต้องเดินเท้า และจะต้องใส่ถุงเท้าด้วยเพื่อป้องกันไม่ให้เปลือกหอยบาดเท้า

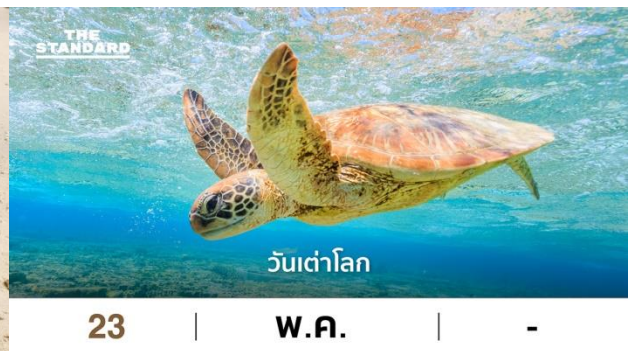
๒) งานกินแตงแข่งม้า เป็นกิจกรรมที่เป็นงานประเพณี

ที่เป็นฤดูกาลผลิตแตงโม กิจกรรมดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย กระตุ้นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวิถีชีวิตชุมชน ซึ่งใน ตำบลแหลมสนในอดีตใช้ม้าเป็นยานพาหนะในการเดินทาง ส่วนแตงโมถือเป็นพืชเศรษฐกิจในพื้นที่มีเนื้อที่ปลูกกว่า ๗๐๐ ไร่ให้ผลผลิตไร่ละ ๒-๓ ตัน เป็นแตงโมพันธุ์โบราณที่มีรสชาติดี เพราะปลูกริมทะเลจึงมีรสชาติหวาน และเนื้อกรอบอร่อย สร้างรายได้แก่ชุมชนท้องถิ่นกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัด จนเกษตรกรสามารถผลิตแตงโมมีคุณภาพดีส่งห้างแมคโครในจ.สตูลและภาคใต้ได้

๓) งานวันเต่าโลก การจัดกิจกรรม “วันเต่าโลก” จัดขึ้น ภายใต้ชื่อโครงการ World Turtle

Day ๒๐๒๕ บูรณาการร่วมกับภาคส่วนต่างๆ เพื่อสร้างจิตสำนึกและปลูกฝังให้เยาวชน ประชาชนรู้จักการอนุรักษ์เต่ากระอัน สัตว์โบราณให้อยู่คู่กับท้องถิ่น ทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของจังหวัดสตูล ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้น เพื่อให้ประชาชน เยาวชนได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับลักษณะและประเภทของเต่าชนิดต่างๆ และการดึงมวลชนในพื้นที่ร่วมบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยว และเป็นการรองรับการเปิดประชาคมอาเซียน กระตุ้นเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้ชุมชน

๔) องค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ จัดโครงการแข่งขันตกปลาบาราพิชชิงค์พขึ้นเพื่อเป็น

กีฬาทางน้ำสำหรับนักตกปลาทั้งหลาย และมหรหรมาอาหารสะอาด ปลอดภัย อร่อยได้ ไร้แอลกอฮอล์ ประจำปี เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลและอาหารของตำบลปากน้ำ และจังหวัดสตูลให้แพร่หลาย

ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและอาหารทะเลของตำบลปากน้ำให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ส่งเสริมเศรษฐกิจระดับฐานราก การกระจายรายได้ในชุมชนส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษา เยาวชน ประชาชนได้มีพื้นฐานในการแสดงออกมากยิ่งขึ้น

๕) งานมรดกอันดามันมหัศจรรย์อาหารอร่อย ของดีที่ละงู เป็นกิจกรรมงานเทศกาลอาหารเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของเทศบาล และจังหวัดสตูล ซึ่งเน้นการส่งเสริม และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น เป็นการสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน จากการออกร้านจำหน่ายอาหาร นานาชนิด สินค้าพื้นเมือง และผลิตภัณฑ์อาหารพื้นบ้าน

๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

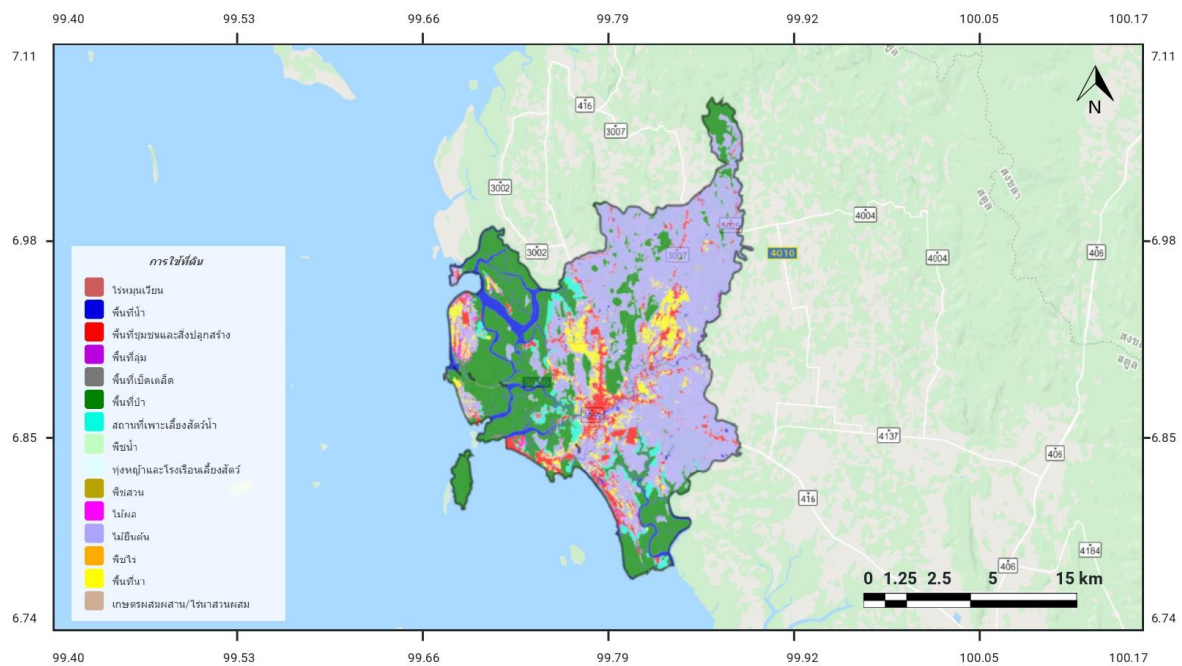
อำเภอละงู มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ ด้านการเกษตร จำนวน ๑๓๔,๐๕๗.๘ ไร่ ร้อยละ ๕๔.๑๒ รองลงมาคือ พื้นที่ป่า จำนวน ๗๓,๑๐๗.๔๑ ไร่ ร้อยละ ๒๙.๕๒ และพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างจำนวน ๑๖,๕๗๕.๘๔ ไร่ ร้อยละ ๖.๖๙ ดังตารางที่แสดง

ตารางที่ ๑๒ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

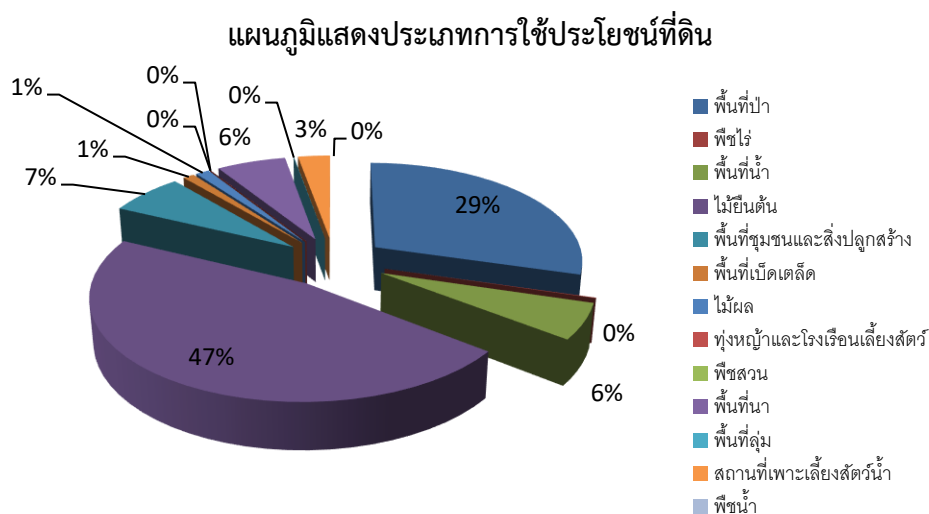
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๗๓,๑๐๗.๔๑	๒๙.๕๒
พืชไร่	๒๓๐.๕๙	๐.๐๙
ไม้ยืนต้น	๑๑๕,๕๕๑.๑๓	๔๖.๖๕
ไม้ผล	๓,๐๒๐.๕๗	๑.๒๒
พืชสวน	-	-
พื้นที่นา	๑๕,๒๒๔.๓๘	๖.๑๕
พืชน้ำ	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๗,๐๑๓.๐๒	๒.๘๓
ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๓๑.๑๓	๐.๐๑
พื้นที่ลุ่ม	๗๓.๖๘	๐.๐๓
พื้นที่น้ำ	๑๔,๓๔๙.๖๘	๕.๗๙
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑๖,๕๗๕.๘๔	๖.๖๙
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒,๔๙๓.๐๘	๑.๐๑
พืชน้ำ	-	-

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๓

แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพที่ ๑๕ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอละงู
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

ภาพที่ ๑๖ แสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

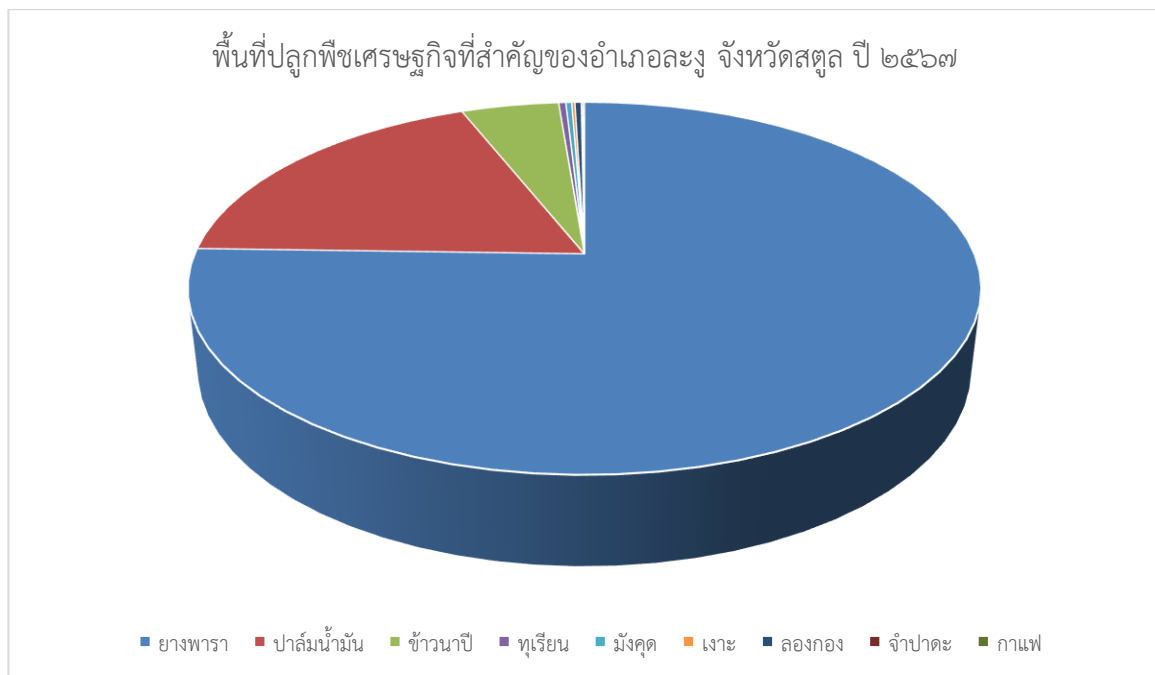
๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ปีการผลิต ๒๕๖๗ อำเภอละงู จังหวัดสตูล พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ยางพารา พื้นที่ปลูกจำนวน ๘๓,๑๔๐ ไร่ รองลงมา คือ ปาล์มน้ำมัน พื้นที่ปลูกจำนวน ๒๐,๓๙๕ ไร่ และข้าวนาปีมีพื้นที่ปลูกจำนวน ๕,๒๓๕ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกไม้ผล ๕ ชนิด ได้แก่ ทุเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง จำปาตะ รวมทั้งสิ้น ๑,๒๙๔ ไร่ พืชสวนที่สำคัญ ได้แก่ กาแฟโรบัสต้า เนื้อที่เพาะปลูก ๘๘ ไร่

ตารางที่ ๑๓ แสดงพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอละงู จังหวัดสตูล ปี ๒๕๖๗

พื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อำเภอละงู (ไร่)							
ชนิดพืช	ตำบล กำแพง	ตำบล ละงู	ตำบล เขาขาว	ตำบล ปากน้ำ	ตำบล น้ำผุด	ตำบล แหลมสน	รวม
ยางพารา	๑๕,๕๙๐.๐๐	๒๗,๒๖๐.๐๐	๔,๙๙๐.๐๐	๖๔๐.๐๐	๓๓,๙๗๖.๐๐	๖๘๔.๐๐	๘๓,๑๔๐.๐๐
ปาล์มน้ำมัน	๔,๑๙๗.๐๐	๖,๒๔๘.๐๐	๖๙๐.๐๐	๑,๒๕๕.๐๐	๖,๕๔๕.๐๐	๑,๔๖๐.๐๐	๒๐,๓๙๕.๐๐
ข้าวนาปี	๑,๖๗๑.๐๐	๕๒๑.๐๐	๑,๓๖๙.๐๐	-	๑,๒๐๐.๐๐	๔๗๔.๐๐	๕,๒๓๕.๐๐
ทุเรียน	๓๔.๐๐	๔๙.๐๐	๓๙.๐๐	๔.๐๐	๒๕๗.๐๐	-	๓๘๓.๐๐
มังคุด	๕.๐๐	๑๘.๐๐	๒๔.๐๐	-	๒๖๕.๐๐	-	๓๑๒.๐๐
เงาะ	๒.๐๐	๑๗.๐๐	๒๑.๐๐	-	๑๓๑.๐๐	-	๑๗๑.๐๐
ลองกอง	๑.๐๐	๒๗.๐๐	๓๓.๐๐	-	๒๘๒.๐๐	-	๓๘๓.๐๐
จำปาตะ	๑.๐๐	๑๒.๐๐	๗.๐๐	-	๖๕.๐๐	-	๘๕.๐๐
กาแฟ	๒.๐๐	๖.๐๐	๑๕.๐๐	-	๖๕.๐๐	-	๘๘.๐๐
รวม	๒๑,๗๕๒.๐๐	๓๕,๐๙๙.๐๐	๗,๓๗๗.๐๐	๒,๒๒๗.๐๐	๔๓,๕๗๙.๐๐	๓,๐๓๗.๐๐	๑๑๓,๐๗๑.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๗ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอละงู จังหวัดสตูล ปี ๒๕๖๗
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอละงู มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๔ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านปากปิง	นางอ้อย นุ้ยน้ำวงศ์	ขนมพื้นเมือง	๑๒๐	๑๐	กำแพง
๒	กลุ่มอารีไข่เค็ม	นางประดับ ศรีไชย	อารีไข่เค็ม	๙๒	๑๑	กำแพง
๓	ฟาริดาไข่มุกจ.สตูล	น.ส.ชลธิชา สุวรรณ	ฟาริดาไข่มุกจ.สตูล	๓๖๔	๓	กำแพง
๔	ร้านรสกี โรตีสายชัก สตูล	นายอานนท์ เอ็งฉ้วน	รสกี โรตีสายชัก สตูล	๑๒๐	๓	กำแพง
๕	กลุ่มเยาวชนสืบสานและพัฒนาอาชีพบ้านปากปิง	น.ส.นิชกานต์ นุ้ยน้ำวงศ์	ขนมพื้นเมือง	๔๙	๑๐	กำแพง
๖	กลุ่มผลิตภัณฑ์สมุนไพรชุมชน ๘-๙ สัมพันธ์	นางวิไล หวานแก้ว	ผลิตภัณฑ์สมุนไพร	๑๕๗	๓	กำแพง
๗	กลุ่มอาชีพวิสาหกิจชุมชนทำขนมพื้นเมืองนาโต๊ะพะอ์	นางหาซิ่นะ หวันตาหลา	ขนมพื้นเมือง	๑๐๗	๓	กำแพง
๘	กลุ่มส้มมาชีพบ้านทุ่งเสม็ด	น.ส.หนูอาบ พุดดำ	ผัก ผลไม้	๓๐	๑๑	กำแพง
๙	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากทะเล	นายกัมพล รายา	ผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารทะเล	๑๐๖	๒	กำแพง
๑๐	รุ่งกานต์ ทับไทยสง	น.ส.รุ่งกานต์ ทับไทยสง	-	๕๐๖	๑	กำแพง
๑๑	ร้านสโตน โดยเชน	น.ส.ฐิตาภา ประทีปศรี	เค้ก ขนม	๓๘๙/๑	๓	กำแพง
๑๒	จักสานบ้านป่าฝาง	นางกอลิยะ แสงขาว	จักสาน	๒๔	๙	กำแพง
๑๓	yuvadee	น.ส.ยุวดี เกื้อสกุล	-	๗๑	๑๑	กำแพง
๑๔	แม่เพ็ญ	น.ส.ปาณิสรา สมะบุบ	-	-	๑๑	กำแพง
๑๕	ม.คัมปรีดาเมียงปลาเผา	นางปรีดา หวันตาหลา	อาหาร	๑๖๖	๓	กำแพง
๑๖	ร้านผัดไทใจดี	นายทองคำ เยาว์ธานี	อาหาร	๑๖๖	๓	กำแพง
๑๗	บังโสบละงูซีฟู้ด	นายโกศล หนูกระโทก	อาหาร	๑๑๕๘	๓	กำแพง
๑๘	น้ำยำขนมจีนคุณนายมาร์	นางณัฐนิชา ฝะสกุล	อาหาร	๒๗๙/๘	๗	กำแพง
๑๙	กลุ่มนวัตวิถีชุมชนถ้ำไธทอง	นางรัตนาริ จิตเที่ยง	ท่องเที่ยว	๑๑๙	๘	กำแพง
๒๐	กล้วยทับกะลา byจ๊ะหนา	น.ส.สุวรรณา ลำเต๊ะ	อาหาร	๙๘๔	๓	กำแพง
๒๑	ขนมบ้านช่างทอง	นางลัดดาวัลย์ วงษ์สุโพธิ์	ขนม	๑๕๐๙	๓	กำแพง
๒๒	ร้านรสนิยม ๑ละงู (ตลาดเย็นเย็น)		อาหาร	-	๓	กำแพง
๒๓	Fadear ผู้รักใส่ปลา	นางฮาสานีระ จิเหม	อาหาร	๑๐๕๘	๓	กำแพง
๒๔	ซันโฟ สกินแคร์	น.ส.ฮาพิชาห์ แบนกอย	-	๔๙๓	๑	กำแพง
๒๕	บริษัท ฮารอย ฟู้ด จำกัด	นางกมลวรี สติดีสังวร	อาหาร	๙๙๔	๓	กำแพง
๒๖	กลุ่มสตรีบ้านควนไสน	นางอรพิน หมดแห่ง	-	๔๓๗	๑	กำแพง
๒๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านดาหลา	นางเสาวณีย์ รอดเสน	ขนมพื้นเมือง	๑๒๔	๕	เขาขาว
๒๘	กลุ่มตัดเย็บบ้านบ่อหิน	น.ส.จ๊ะ แคยิหวา	ตัดเย็บเสื้อผ้า	๖๔	๓	เขาขาว
๒๙	กลุ่มเครื่องแต่งกายมุสลิม	นางไร ยาบา	ตัดเย็บเสื้อผ้า	๒๔๕	๓	เขาขาว

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๓๐	กลุ่มข้าวกล้องบ้านนาขาเหนือ	นางรอยะยะ หมดเอียด	ข้าวกล้อง	๔๐	๔	เขาขาว
๓๑	นางกัญญาร โพธิ์ดก	นางกัญญารวีร์ โพธิ์ดก	-	๑๖๐	๕	เขาขาว
๓๒	สัมมาชีพชุมชนบ้านนาขาใต้	นางกามาเรียะ โหระ	-	๘๑	๗	เขาขาว
๓๓	สโมสรรกล้วยฉาบ	นายมานพ สโมสร	กล้วยฉาบ	๔๑๐	๓	เขาขาว
๓๔	กลุ่มตัดเย็บหมี่ ๖ บ้านทุ่งเกาะปาบ	น.ส.จิตรวรรณ ชำนาญเพาะ	ตัดเย็บเสื้อผ้า	๗๖	๖	เขาขาว
๓๕	สเปก หมนไข่	นางลิด้า แคียวหา	ขนม	๓๗๗	๓	เขาขาว
๓๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเขาขาวโคขุนฟาร์ม	นายอนุกุล หมดเอียด	โคขุน	๑๕๙	๔	เขาขาว
๓๗	แว่นตาไม้ sunglasses	นายกฤษฎา ไชยเกท	แว่นตา	๒๓๒	๕	เขาขาว
๓๘	สัมมาชีพชุมชนบ้านบ่อหิน	นางอารี สายดี	ผัก ผลไม้	๓๔๔	๓	เขาขาว
๓๙	ซินมี มั่นสัทรอย	นางสาวสุภาพร คงจ้อย	อาหาร	๔๒๔	๓	เขาขาว
๔๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรรมแม่บ้านนาขาเหนือ	นางรุจิณี สำเร	โกโก้	๒	๔	เขาขาว
๔๑	FONGFOD สปอร์แกนิค	นายอิมรอน หมดเอียด	สปอร์แกนิคส์	๒	๔	เขาขาว
๔๒	กลุ่มผลิตภัณฑ์งานถัก	น.ส.สุณี นุ้ยน้ำวงศ์	ผลิตภัณฑ์งานถัก	๑๔๖	๔	เขาขาว
๔๓	กลุ่มขนมชุมชนบ้านหาญ	น.ส.สายใจ เตบเส้น	ขนม	๑๕๙	๒	เขาขาว
๔๔	กลุ่มเครื่องแกงบ้านหนองราโพ	นางมะลิวรรณ แก้วพิทักษ์	เครื่องแกง	๘๕	๘	น้ำพุ
๔๕	กลุ่มสตรีบ้านทุ่งไหม้	นางประไพ ยั่งยืน	-	๑๐๓	๑	น้ำพุ
๔๖	กลุ่มสัมมาชีพชุมชนทำไม้กวาดดอกหญ้า	นายแคล้ว ชูรอด	ไม้กวาดดอกหญ้า		๗	น้ำพุ
๔๗	กะนีข้าวเกรียบทรงเครื่อง	น.ส.สุสนีย์ สาละ	ข้าวเกรียบ	๑๕๑	๑๑	น้ำพุ
๔๘	วิสาหกิจชุมชนหนองราโพลาเท็กซ์	นายอุดม คงสมคิด	แปรรูปยางพารา	๑๙๓	๖	น้ำพุ
๔๙	bangsaboo byseegah	น.ส.สีเกะ รอดฤ	-	๑๐๗	๑	น้ำพุ
๕๐	นิชาภัทรตุ๊กตามานี	น.ส.นิชาภัทร หนูวรรณ	ตุ๊กตามานี	๓๒๔	๑๐	น้ำพุ
๕๑	ญ.น้องแอ้ม	น.ส.ยุภาวดี แก้วเอียด	ผลไม้แช่อิ่ม	๒๕	๑๑	น้ำพุ
๕๒	กลุ่มเครื่องแกงมานีวังนาใน ม.๑๐ น้ำพุ	นางสมทรง ปราบกรี	เครื่องแกง	๑๗๐	๑๐	น้ำพุ
๕๓	สัมมาชีพชุมชนบ้านควน	น.ส.วรรณภา กลิ่นชุม	-	๒	๒	น้ำพุ
๕๔	ลูกตาลลอยแก้วbyน้องเก้	น.ส.ธัญญรัตน์ เคียร่อน	ลูกตาลลอยแก้ว	๑๖๗	๕	น้ำพุ
๕๕	วิสาหกิจชุมชนกล้วยสวนกรอบแก้ว	น.ส.เขมนิจ เมืองแก้ว	กล้วยกรอบ	๕๒๙/๑	๕	น้ำพุ
๕๖	ไทยรดา ทุ่งนางแก้ว สตุล	น.ส.ลภัสรดา เคียร่อน	-	๕๒๘	๕	น้ำพุ
๕๗	น้ำเต้าหู้ ๑๐๐% By แต้ม	นางรัตนพร คงนุ่น	น้ำเต้าหู้	๔๓๒	๕	น้ำพุ
๕๘	กาแฟนายเอก	นางกนกวรรณ หวังโชคผดุง	กาแฟโรบัสต้า	๔๒๗	๕	น้ำพุ
๕๙	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบ่อเจ็ดลูก	นางติ๊กะ แลตอง	ออมทรัพย์	๑๑๒	๑	ปากน้ำ
๖๐	กลุ่มหัตถศิลป์พื้นบ้านปากบารา	นายจำรูญ ตาเหียบ	หัตถกรรม	๑๑๘	๒	ปากน้ำ
๖๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านสำเภาทอง	นางยุภา ชั่วชมเกต	แปรรูปอาหารทะเล	๒๓	๒	ปากน้ำ

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๖๒	เครื่องประดับบ่อเจ็ดลูก	นางจำเป็น จิระพงศ์	เครื่องประดับ	๒๓๒	๑	ปากน้ำ
๖๓	กลุ่มปากน้ำตัดเย็บ	น.ส.ปิยวรรณ ปากบารา	ตัดเย็บเสื้อผ้า	๑๑๗	๖	ปากน้ำ
๖๔	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านท่ายาง	นางจิตินันท์ องค์กรา	แปรรูปอาหารทะเล	๒๓	๕	ปากน้ำ
๖๕	ห้องเสื้อดวงใจ	นางดวงใจ อีสระ	ตัดเย็บเสื้อผ้า	๙๓๘	๔	ปากน้ำ
๖๖	สอผีห้วยจ๊กสาน	นางสอผีห้วย ทุมมาลี	จ๊กสาน	๘	๕	ปากน้ำ
๖๗	จ๊กสานก้านจากทำพยอม	น.ส.สุมลทา ลิยะรัตน์	จ๊กสาน	๗๐	๗	ปากน้ำ
๖๘	ยำแซ่บรักทะเล	นายอัศนัย กองบก	อาหาร	๑๑๒	๒	ปากน้ำ
๖๙	ลองแล	น.ส. อัสวานี ปากบารา	แปรรูปอาหารทะเล	๓๑	๔	ปากน้ำ
๗๐	ชมรมมุสลิมะฮ์ ปากบารา	น.ส.ชูวิทย์ โต๊ะเขียว	-	๖๖๗	๒	ปากน้ำ
๗๑	คลองสองน้ำสโตย	นายวิรัตน์ อุศมา	-	๕๕	๕	ปากน้ำ
๗๒	ข้าวยาวิญดา	นางวิญดา ชายเระ	อาหาร	๙๒๖	๒	ปากน้ำ
๗๓	รัตนาแปรรูปอาหารทะเล	น.ส.รัตนา สังสัน	แปรรูปอาหารทะเล	๑๑๖๕	๒	ปากน้ำ
๗๔	หมื่นพรานทะเล	น.ส.ธมลวรรณ หมื่นพราน	แปรรูปอาหารทะเล	๑๔๙	๒	ปากน้ำ
๗๕	ออร์ณีของฝาก	นางสุภาพร พัทลุง	ของฝาก	๗๔๓	๒	ปากน้ำ
๗๖	กลุ่มสตรีกัวลาบารา	นางวรรณภา รำไพภักดี	ของฝาก	-	๒	ปากน้ำ
๗๗	มารัวแปรรูปอาหารสด	นางเจียะ หวังยุ้ย	แปรรูปอาหารสด	๒๐๐	๑	ปากน้ำ
๗๘	วิสาหกิจชุมชนร้านคนจับปลา	นางห่อติยะ อาดำ	อาหารทะเลแช่แข็ง		๖	ปากน้ำ
๗๙	กลุ่มตะโละไฮไฮโรโปนิกส์	นายสราวุธ งามมัน	ผักไฮโดรโปนิกส์	๖๘๙	๔	ปากน้ำ
๘๐	กลุ่มตะโละไฮไฮงานประดิษฐ์	นางวาสนา ลาสาตร์	หัตถกรรม	๓๘๐	๔	ปากน้ำ
๘๑	กลุ่มจ๊กสานผู้สูงอายุ	นายอาหมาด อาหมาน	จ๊กสาน	-	๔	ปากน้ำ
๘๒	กลุ่มขนมพื้นบ้านตะโละไฮ	น.ส.ชบา สาจิ	ขนมพื้นเมือง	๔๘๓	๔	ปากน้ำ
๘๓	กลุ่มเกษตรปลอดภัยตะโละไฮนำอยู่	นางนภาพรณ จวนใหม่	พืชผัก	๓๕๗	๔	ปากน้ำ
๘๔	บุหงา ชูลา ภูมิปัญญาท้องถิ่น	นางทองใบ สอและ	-	๔๔๑	๔	ปากน้ำ
๘๕	กลุ่มตัดเย็บสตรีบ้านปากบารา	นางนัชชา จ๊ะสมัน	ตัดเย็บเสื้อผ้า	๑๐๘๙	๒	ปากน้ำ
๘๖	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรบ้านท่ามาลัย	นางบัตสระ องค์กรา	ขนมพื้นเมือง	๑๑๖	๖	ปากน้ำ
๘๗	สตูลอันดามันเฟอร์ล	นางวิภาดา สายันต์	เครื่องประดับ	๒๘๓	๖	ปากน้ำ
๘๘	นายเสกสรร สันมาหมุด	นายเสกสรร สันมาหมุด	-	๑๕๑	๒	ปากน้ำ
๘๙	Lipe Pearl	นายวิภพ สายันต์	ท่องเที่ยว	๑๘๔	๖	ปากน้ำ
๙๐	กลุ่มแม่บ้าน บ้านในเมือง หมู่ที่ ๑๒	นางอารี นาคสง่า	ขนม จ๊กสาน	๑๐๗	๑๒	ละงู
๙๑	กลุ่มแม่บ้านสกรีนเสื้อบ้านในไส	นางลัดดา มัจฉา	เสื้อผ้า	๑๙๗	๑๕	ละงู
๙๒	กลุ่มขนมพื้นเมืองบ้านวังซ่อนชัย	นางยุพา ดิงหวัง	ขนมพื้นเมือง	๒	๑๗	ละงู
๙๓	กลุ่มแม่บ้านควนน้ำไส	นางรัตนาวรรณ หมื่นเหม	ขนมพื้นเมือง	๒๗	๑๗	ละงู
๙๔	กลุ่มปั้นหยาบาทิก	นางกอบกุล อังศุภานิช	เครื่องแต่งกาย	๒๖๓	๒	ละงู
๙๕	กลุ่มปักจักรเครื่องแต่งกายมุสลิม	นางจุฑารัตน์ อาดำ	เครื่องแต่งกาย	๓๑๐	๖	ละงู
๙๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปั้นหยาดัดเย็บ	นางโฉม ปัญญาวงศ์	เครื่องแต่งกาย	๔๗๙	๒	ละงู

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๙๗	กลุ่มแปรรูปอาหารและส่งเสริมอาชีพพัฒนาชุมชน	นางสมศรี อูรามา	แปรรูปอาหารทะเล	๔๐๙	๑	ละงู
๙๘	กลุ่มไข่มุกอันดามัน(มายูรีเพิร์ล)	นางมายูรี เทพวารินทร์	เครื่องประดับ	๖๖๙	๓	ละงู
๙๙	กลุ่มสตรีบ้านโคกพยอม	นางสุกัญญา สายเส้น	ขนมพื้นเมือง	๑๑๑	๑๘	ละงู
๑๐๐	กลุ่มปักจักรและตัดเย็บบ้านโตะฮาด	นางนันทิยา สองเมือง	เครื่องแต่งกาย	๒๗๖	๑๒	ละงู
๑๐๑	สายไหมโครเซต	นางจีปะ หลีหมาด	เครื่องแต่งกาย	๖๒	-	ละงู
๑๐๒	กลุ่มสตรีแม่บ้าน บ้านหัวทาง	นางอุไหล ส่อเหลบ	-	๒๐๓	๖	ละงู
๑๐๓	กลุ่มสัมมาชีพชุมชนบ้านทุ่งพัฒนา หมู่ที่๑๓	นางเจี๊ยะสาเหระะ สำโ้สะ	-	๑๙๑	๑๓	ละงู
๑๐๔	กลุ่มแปรรูปสัตว์น้ำบ้านหลอมป็น	นางวรรณา เต๊ะสัน	แปรรูปอาหารทะเล	๓๗๙	๑๔	ละงู
๑๐๕	มะพร้าวข้าวโบราณ (ชี้เซะ)	น.ส.ชยภรณ์ บัวทอง	มะพร้าวคั่ว	๔๗๕	๑	ละงู
๑๐๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านขนมห้วยมะพร้าว	นางยุวดี ชายเหตุ	ขนมพื้นเมือง	๑๐๐	๑๑	ละงู
๑๐๗	ครัวปันหย้า	นางอารยะวดี ระโ้สะโ้สะ	อาหาร	๒๓๖	๒	ละงู
๑๐๘	กลุ่มรักษารือจำลอง ณ บ้านนากลาง	นายอาเหลด เหมนะ	ของที่ระลึก	๑๗๗	๑๕	ละงู
๑๐๙	น้ำพริกกะโรสดใหม่ทุกวัน	นางคอลีเฝะ นาคสง่า	น้ำพริก	๖๕	๕	ละงู
๑๑๐	อาบังทะเลซีฟู้ด	น.ส.อุสมาน บินอิตำ	อาหารทะเล	๑๑๙	๑๖	ละงู
๑๑๑	วิทยาลัยการอาชีพละงู	น.ส.มัชชาเราะห์ จิตเที่ยง	-	๔๓	๑๔	ละงู
๑๑๒	น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นจีเอ้ ณ ละงู	นางอนุสรุา แก้วอำพร	น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น	๓๕๔	๑๐	ละงู
๑๑๓	ลูกชิ้นกะปิละงู	นางยามาเริยะ สงพนธ์	ลูกชิ้น	๑๘๘	๑๓	ละงู
๑๑๔	สตูลซีฟู้ดเซ็นเตอร์	นายนาวี พรหมทรัพย์	อาหารทะเล	๑๙๘	๗	ละงู
๑๑๕	บ้านม่วงใหญ่ไผ่เส้น	น.ส.วาสนา แซ่ตัน	ไผ่เส้น	๖๔	๑๘	ละงู
๑๑๖	อารีดาขนมพื้นบ้าน	น.ส.อารีดา ชายเหตุ	ขนมพื้นเมือง	๑๐๖	๑๓	ละงู
๑๑๗	กลุ่มวิสาหกิจกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปบ้านควนกลาง	นายสุไลหมาน ยิมะเฮอร์	ขนมพื้นเมือง	๑๔๓	๓	ละงู
๑๑๘	บ.ไทย เข้าเทิร์น ฟู้ด อินดัสตรี จำกัด	น.ส.ปานชีวัน ชัวชมเกตุ	อาหารทะเล	๕๕๖	๑	ละงู
๑๑๙	บ้านยวนบาติก	น.ส.จันทิมา ตรีมัน	เครื่องแต่งกาย	๓๙	๓	ละงู
๑๒๐	โรตี่โรงเหล็ก	น.ส.วาสนา นาคสง่า	อาหาร	๑๗๙	๖	ละงู
๑๒๑	หัตถกรรมคนธรรมมือ	น.ส.พรรณกาญจน์ บัวแสง	หัตถกรรม	๓๙	๓	ละงู
๑๒๒	ร.เรือ คาเฟ่	นาง นภาลย์ อยู่ดี	อาหาร	๒๗๔	๑๔	ละงู
๑๒๓	ครัวโจรสลัดสตูล	นาง เคยา ยาหย้าหมัน	อาหาร	๕๑๑	๑	ละงู
๑๒๔	สิงโตแดง	นายศักดิ์ สอเหลบ	เครื่องดื่ม	๔๖๒	๖	ละงู
๑๒๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บบ้านเกาะยวน	นางสุนันทา ใหม่สวัสดิ์	ตัดเย็บเสื้อผ้า	๒๕๖	๓	ละงู
๑๒๖	บ้านขนมผูกกรัก ละงู	นายวรรณัฐ คงแดง	ขนม	๙๐	๑๒	ละงู
๑๒๗	แปรรูปอาหารทะเลบ้าน บุโบย	น.ส.มิหยน เกนุ้ย	แปรรูปอาหารทะเล	๑๙๔	๓	แหลมสน
๑๒๘	กลุ่มแปรรูปอาหารทะเลบ้านกาบัง หมู่ที่ ๒ บ้านกาบัง	นางสุหรี เกษม	แปรรูปอาหารทะเล	๖๐	๒	แหลมสน
๑๒๙	บ้านขนม	นางฮาดี๊ะะ แส้หมุด	ขนม	๑๘๐	๒	แหลมสน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑๓๐	กลุ่มสัมมาชีพบ้านต้นยางละโน้	นางบ๋ขีระ หมนันเหตุ	-	๒๒	๑	แหลมสน
๑๓๑	ไมริกันไข่เค็ม	นางหวานเมือง เอียดซ้าย	ไข่เค็ม	๑๕๑	๒	แหลมสน
๑๓๒	กะไต้ย ขนมหันบ้าน	นางไต้ย ถิ่นกาแบง	ขนมหันเมือง	๑	๒	แหลมสน
๑๓๓	กลุ่มสัมมาชีพแปรรูปอาหารทะเลชุมชนทอนไก่อ	นางราตรี เกนัย	แปรรูปอาหารทะเล	๑๕๖	๒	แหลมสน
๑๓๔	โรงเรียนบ้านกาแบง	นางศรีณี กาเจ	-	-	๒	แหลมสน
๑๓๕	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตรตำบลแหลมสน	น.ส.เกตกนก พงษ์นุรักษ์	แปรรูปผลผลิต	๙๙	๒	แหลมสน

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๕ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๗๖
เครื่องดื่ม	๒
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๑๖
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๔๐
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๑
รวม	๑๓๕

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลวิสาหกิจชุมชนอำเภอละงู จังหวัดสตูล

ที่	ชื่อวิสาหกิจชุมชน	ที่อยู่	รายชื่อผู้มีอำนาจแทน
๑	วิสาหกิจชุมชนธนาคารต้นไม้บ้าน ๙ อีสระ ละงู	เลขที่ ๒๖๐ หมู่ที่ ๗ ตำบลกำแพง	นางวาสุภา กฤตรัชตนันต์
๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเลี้ยงปลาน้ำจืดเทศบาลตำบลกำแพง	เลขที่ ๑๑๑๘ หมู่ ๓ ตำบลกำแพง	นายบุญสามะ มานะกล้า
๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์บ้านปลักมัลย์	เลขที่ ๓๖๓ หมู่ ๖ ตำบลกำแพง	นายจรูญ ปิริยะ
๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มคนแลแพะแบบพอเพียงท่าหลา	เลขที่ ๑๐๖ หมู่ ๒ ตำบลกำแพง	นายสิทธิพร ลิมาน
๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่ตำบลกำแพง	เลขที่ ๗๖ หมู่ ๖ ตำบลกำแพง	นายสมชาย เหมาะะแท้
๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มคนรักแพะ	เลขที่ ๑๙๕ หมู่ ๓ ตำบลกำแพง	นายอนุชา สลาหามาต
๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า	เลขที่ ๓๒๙ หมู่ ๑๑ ตำบลกำแพง	นางนงลักษณ์ สว่างรัตน์
๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารทะเล	เลขที่ ๑๐๖ หมู่ ๒ ตำบลกำแพง	นายกัมพล รាយ
๙	วิสาหกิจชุมชนบ้านขนมเทศบาลตำบลกำแพง	เลขที่ ๕๗๘/๑ หมู่ ๓ ตำบลกำแพง	นางสิริรัตน์ ดวงขวัญ
๑๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคพื้นเมืองหมู่ที่ ๒ บ้านท่าแลหลา	เลขที่ ๗๗ หมู่ ๒ ตำบลกำแพง	นายไชยา ปานสุข

ที่	ชื่อวิสาหกิจชุมชน	ที่อยู่	รายชื่อผู้มีอำนาจแทน
๑๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกรเลี้ยงโคแบบแปลงใหญ่จังหวัดสตูล	เลขที่ ๑๓๓/๑ หมู่ ๔ ตำบลกำแพง	นายชำชุดดิน เล่งเจะ
๑๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านบ้านในเมือง หมู่ที่ ๑๒	เลขที่ ๑๐๗ หมู่ ๑๒ ตำบลละงู	นางอารี นาคสง่า
๑๓	วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ชาวประมงพื้นบ้านหลอมปิ่น	เลขที่ ๓๘๐ หมู่ ๑๔ ตำบลละงู	นางรัชญา อองศารา
๑๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารทะเล บ้านนาพญา	เลขที่ ๓๑๔ หมู่ ๘ ตำบลละงู	นายทรรศรัญ ดิงหวัง
๑๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีบ้านทุ่งพัฒนา ตำบลละงู อำเภอละงู	เลขที่ ๑๙๑ หมู่ ๑๓ ตำบลละงู	นางเจี๊ยะสาเหาะระ สำไ้ะ
๑๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงปลานิลสามน้ำคลองละงู	เลขที่ ๓๘ หมู่ ๖ ตำบลละงู	นายสุทัศน์ ร่มแจ้ง
๑๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปบ้านควนกลาง	เลขที่ ๑๔๓ หมู่ ๓ ตำบลละงู	นายสุไลหมาน ยิมะเห็บ
๑๘	วิสาหกิจชุมชนละงูเกษตรอินทรีย์นวัตกรรมใหม่	เลขที่ ๔๙๔ หมู่ ๓ ตำบลละงู	นายสุทธิชัย สุทธิรักษ์
๑๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโคบ้านเกาะยวน	เลขที่ ๒๖๘ หมู่ ๓ ตำบลละงู	นายอานนท์ วาดี
๒๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่มะพร้าว ตำบลละงู	เลขที่ ๒๙๕ หมู่ ๑ ตำบลละงู	นายเจริญ อำมาหมัน
๒๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มป็นหยาบาคักบ้านปากละงู	เลขที่ ๒๖๓ หมู่ ๒ ตำบลละงู	นางกอบกุล โชติสกุล
๒๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันตำบลละงู	เลขที่ ๙๐ หมู่ ๑๔ ตำบลละงู	นายปรีชา เส็มสันต์
๒๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านหลอมปิ่น	เลขที่ ๓๗๙ หมู่ ๑๔ ตำบลละงู	นายจักรกริช ดิงหวัง
๒๔	วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงผึ้งบ้านคลองน้ำเค็ม	เลขที่ ๑๗๓ หมู่ ๑๖ ตำบลละงู	นายฮะสัน อุศมา
๒๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลปลอดสารพิษคลองละงู	เลขที่ ๑๒๑ หมู่ ๖ ตำบลละงู	นายสอด สัมสุ
๒๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านขนมหัวมะพร้าว	เลขที่ ๑๐๐ หมู่ ๑๑ ตำบลละงู	นางยุวดี ชายเหตุ
๒๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคบ้านห้วยไทร	เลขที่ ๑๕๕ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลละงู	นายศราวุธ จันทรเพชร
๒๘	วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์คลองละงู	เลขที่ ๒๙๗ หมู่ ๖ ตำบลละงู	นายอับดุลลอห์ เลด ลัดเลีย
๒๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาหย้า อำเภอละงู	เลขที่ หมู่ ๑๒ ตำบลละงู	นายวีระสิทธิ์ วาดี
๓๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มขนมชุมชนบ้านหาญ	เลขที่ ๑๕๙ หมู่ ๒ ตำบลเขาขาว	นางสายใจ เตะเส้น
๓๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บสตรีบ้านบ่อหิน ม.๓	เลขที่ ๖๔ หมู่ ๓ ตำบลเขาขาว	นางกัลยา แเคยหาว
๓๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านหาญ	เลขที่ ๑๕๙ หมู่ ๒ ตำบลเขาขาว	นายธานี ใจสมุทร
๓๓	วิสาหกิจชุมชนไร่มะละกอริมคลอง	เลขที่ ๑๗๗ หมู่ ๓ ตำบลเขาขาว	นายสำราญ แเคยหาว
๓๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรแม่บ้าน ม.๕ บ้านดาหล่า	เลขที่ ๑๒๔ หมู่ ๕ ตำบลเขาขาว	นางเสาวณีย์ รอดเสน
๓๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านนาข้าเหนือ ม. ๔ ต.เขาขาว	เลขที่ ๑๔ หมู่ ๔ ตำบลเขาขาว	นางรอเอียะ หมุดเอียด
๓๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรแม่บ้านนาข้าเหนือ	เลขที่ ๒ หมู่ ๔ ตำบลเขาขาว	นางรุจีนก สำเร

ที่	ชื่อวิสาหกิจชุมชน	ที่อยู่	รายชื่อผู้มีอำนาจแทน
๓๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่นาข้าวตำบลเขาขาว	เลขที่ ๓๘๙ หมู่ ๓ ตำบลเขาขาว	นายหมาดหวา หมูดงาม
๓๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโคขุนชุมชนคนเขาขาว	เลขที่ ๑๘๒ หมู่ ๑ ตำบลเขาขาว	น.ส.นิภาพร สุวรรณสถิตย์
๓๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะพันธุ์เนื้อ ต.เขาขาว	เลขที่ ๖๒ หมู่ ๗ ตำบลเขาขาว	นายณรงค์ นกเกษม
๔๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคบ้านหนองไต่หวัง	เลขที่ ๔๓๘ หมู่ ๓ ตำบลเขาขาว	นายบรรจบ ชูแก้ว
๔๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่โคตำบลเขาขาว	เลขที่ ๑๙๖ หมู่ ๔ ตำบลเขาขาว	นายจักรพรรณ วิลแอ
๔๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มลองแล่น้ำพริกสตูล	เลขที่ ๓๑ หมู่ ๔ ตำบลปากน้ำ	น.ส.ฮัสนี ปากบารา
๔๓	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผักทองปลอดสารพิษ	เลขที่ ๑๐๘ หมู่ ๑ ตำบลปากน้ำ	นางเยาวรัตน์ มัจฉา
๔๔	วิสาหกิจชุมชนปราสาทหินพันยอด ทวีร์	เลขที่ ๒๓ หมู่ ๒ ตำบลปากน้ำ	นายเทพพิทักษ์ ชั่วชมเกต
๔๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาหารทะเลแปรรูป หมื่นพรานทะเล	เลขที่ ๑๔๙ หมู่ ๒ ตำบลปากน้ำ	นายธนภรณ์ หมื่นพราน
๔๖	วิสาหกิจชุมชนPato kosong wine	เลขที่ ๑๕๕ หมู่ ๑ ตำบลปากน้ำ	นายปัญญา ปาละกุล
๔๗	วิสาหกิจชุมชนปากน้ำ ซีแอนดร์ ฟิชซิงทัวร์	เลขที่ ๓๘๑ หมู่ ๔ ตำบลปากน้ำ	นายรัฐการ ลัดเลีย
๔๘	วิสาหกิจชุมชนสานสายใยใจไทยทุกภาคจังหวัด สตูล	เลขที่ ๘๐๔ หมู่ ๒ ตำบลปากน้ำ	นายมนัส ยาบ่า
๔๙	วิสาหกิจชุมชนปากบาราไคยัค	เลขที่ ๗๘๘ หมู่ ๒ ตำบลปากน้ำ	นายมุสหรี หมั่นเหตุ
๕๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนอ่าวนุ่น	เลขที่ ๓๔๓ หมู่ ๔ ตำบลปากน้ำ	-
๕๑	วิสาหกิจชุมชนแหลมเต๊ะปันพันยอด	เลขที่ ๒๔๗ หมู่ ๒ ตำบลปากน้ำ	นายปัญญา แซะอาหลี
๕๒	วิสาหกิจชุมชนคนเลี้ยงปลากะพงบ้านท่ามาลัย	เลขที่ ๒๕๒ หมู่ ๖ ตำบลปากน้ำ	นายอัสนัย กองบก
๕๓	วิสาหกิจชุมชนจักสานก้านจาก	เลขที่ ๘ หมู่ ๕ ตำบลปากน้ำ	นางสอฝียะ ทุมมาลี
๕๔	วิสาหกิจชุมชนบ้านบ่อเจ็ดลูกเพื่อการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	เลขที่ ๑๓๕ หมู่ ๑ ตำบลปากน้ำ	นางसरุณี มณีวิทย์
๕๕	วิสาหกิจชุมชนร้านคนจับปลา จ.สตูล	เลขที่ ๓๖๘ หมู่ ๔ ตำบลปากน้ำ	นางห่อติยะ อาดำ
๕๖	วิสาหกิจชุมชนเครื่องประดับบ่อเจ็ดลูก	เลขที่ ๒๓๒ หมู่ ๑ ตำบลปากน้ำ	นางจำเป็น จิระพงศ์
๕๗	วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะตำบลปากน้ำ	เลขที่ ๖๐ หมู่ ๖ ตำบลปากน้ำ	นายฮาหมัด เหร่บุตร
๕๘	วิสาหกิจชุมชนรักเขาใหญ่ปากบารา	เลขที่ ๓๗๘ หมู่ ๒ ตำบลปากน้ำ	นางณนุช สังสัน
๕๙	วิสาหกิจชุมชนบ้านเกาะบุโหลน	เลขที่ ๔๐ หมู่ ๓ ตำบลปากน้ำ	นายปรีชา หนูแดง
๖๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแพะบ้านไร่	เลขที่ ๑๕๕ หมู่ ๑ ตำบลปากน้ำ	นางขวัญเทวี สุวรรณฤกษ์
๖๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านสำเภาทอง	เลขที่ ๒๓ หมู่ ๒ ตำบลปากน้ำ	นางปานชีวัน ชั่วชมเกต
๖๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันตำบล ปากน้ำ ตำบลแหลมสน	เลขที่ ๓๔ หมู่ ๑ ตำบลปากน้ำ	นายอาหมาด หิยูเส๊ะ
๖๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปากน้ำตัดเย็บ	เลขที่ ๑๑๗ หมู่ ๔ ตำบลปากน้ำ	นางปิยวรรณ ปากบารา
๖๔	วิสาหกิจชุมชนกล้วยสวนกรอบแก้ว	เลขที่ ๕๒๙/๑ หมู่ ๕ ตำบลน้ำผุด	นางเกษร เดชะศิริประภา
๖๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่ยางพารา ต.น้ำผุด	เลขที่ ๑๕๓ หมู่ ๙ ตำบลน้ำผุด	นายวินัย สำเร
๖๖	วิสาหกิจชุมชนการผลิตกาแฟพรีเมียมกาแฟ โรบัสต้า จ.สตูล	เลขที่ ๕๖๔ หมู่ ๕ ตำบลน้ำผุด	นางกนกวรรณ หวังโชคผดุง
๖๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่นาข้าวตำบลน้ำผุด	เลขที่ ๑๘๖ หมู่ ๒ ตำบลน้ำผุด	นายลีณา สำเร

ที่	ชื่อวิสาหกิจชุมชน	ที่อยู่	รายชื่อผู้มีอำนาจแทน
๖๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะควนมวย	เลขที่ ๒๐๐ หมู่ ๒ ตำบลน้ำผุด	นายวัชร ตาเอ็น
๖๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านวังนาโน ม.๑๐	เลขที่ ๑๒๑ หมู่ ๑๐ ตำบลน้ำผุด	นางสมทรง ปราบกรี
๗๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันตำบลน้ำผุด	เลขที่ ๑๒๑ หมู่ ๒ ตำบลน้ำผุด	นายสอแหละ แดงนัย
๗๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคบ้านหนองสร้อย ม.๓ ต.น้ำผุด	เลขที่ ๔ หมู่ ๓ ตำบลน้ำผุด	นายสุไพลหมาน ยาบา
๗๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคร่วมใจบ้านทุ่งใหม่	เลขที่ ๑๘๙ หมู่ ๑ ตำบลน้ำผุด	นายอดิศักดิ์ สำเร
๗๓	วิสาหกิจชุมชนรักษิโคนางแก้ว	เลขที่ ๕ หมู่ ๕ ตำบลน้ำผุด	นายไชยรัตน์ ชูช่วย
๗๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรพอเพียงตามรอยพ่อ ตำบลน้ำผุด	เลขที่ ๑๔๖ หมู่ ๖ ตำบลน้ำผุด	นายรัตนพันธ์ อ่อนศรีแก้ว
๗๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านวังสายทอง	เลขที่ ๒๖๗ หมู่ ๑๐ ตำบลน้ำผุด	นายประสิทธิ์ คงอาสา
๗๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคสายน้ำงาม	เลขที่ ๑๗๐ หมู่ ๑ ตำบลน้ำผุด	นายอุหมาก สำเร
๗๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคขุนหนองเมาตำบลน้ำผุด	เลขที่ ๑๖๘ หมู่ ๑ ตำบลน้ำผุด	นายภูประชา ราเหม
๗๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคบ้านหัวควน	เลขที่ ๓๒๕ หมู่ ๒ ตำบลน้ำผุด	นายอิบรอเหม เหมหมุน
๗๙	วิสาหกิจชุมชนภูสะเรียงฟาร์ม	เลขที่ ๑๓๕ หมู่ ๘ ตำบลน้ำผุด	นางกนกวิชต์ เหมะแหล่
๘๐	วิสาหกิจชุมชนนางแก้วโคขุน	เลขที่ ๔๑๖ หมู่ ๕ ตำบลน้ำผุด	นายโกเมศร์ คงชู
๘๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรตำบลน้ำผุดเกษตรอินทรีย์	เลขที่ ๑๕๔ หมู่ ๖ ตำบลน้ำผุด	นายเชย เอ่งฉ้วน
๘๒	วิสาหกิจชุมชนทอนไก่หอยแมลงภู่	เลขที่ ๒๒๐ หมู่ ๒ ตำบลแหลมสน	นายประวิทย์ หมีนรณ
๘๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่มะพร้าวตำบลแหลมสน	เลขที่ ๑๔๙ หมู่ ๖ ตำบลแหลมสน	นายอยู่หน้า บาไย

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร และกลุ่มยุวเกษตรกร อำเภอละงู

ที่	ชื่อ	ที่อยู่		
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร				
๑	นาข้าเหนือ	๒	๔	เขาขาว
๒	ทำขนมชุมชนบ้านหาญ	๑๕๙	๒	เขาขาว
๓	บ้านเกาะยวน	๓๙	๓	ละงู
๔	บ้านท่ามาลัย	๑๑๖	๖	ปากน้ำ
๕	บ้านห้วยมะพร้าว	๑๐๐	๑๑	ละงู
๖	บ้านปากปิง	๑๒๐	๑๐	กำแพง
๗	บ้านดาหล้า	๔	๕	เขาขาว
๘	บ้านทุ่งใหม่	๑๐๓	๑	น้ำผุด
๙	เครื่องแกงตำมือบ้านหนองราโพธิ์	๓๑๔	๖	น้ำผุด
๑๐	บ้านบุโบย	๑๙๔	๓	แหลมสน

ที่	ชื่อ	ที่อยู่		
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร				
๑	กลุ่มส่งเสริมอาชีพปลูกแตงโมบ้านบุโบย	-	๓	แหลมสน
๒	กลุ่มเกษตรกรปลูกพืชผักบ้านสนกลาง	-	๔	แหลมสน
๓	เลี้ยงผึ้งบ้านคลองน้ำเค็ม	-	๑๖	ละงู
๔	ผลิตกาแฟพรีเมี่ยมกาแฟโรบัสต้า จ.สตูล	-	๕	น้ำผุด
๕	ทอนไก่หอยแมลงภู่	-	๒	แหลมสน
๖	YSF ปลูกผักปลอดภัยสตูล	-	๑	ละงู
๗	เลี้ยงโคพระราชรัฐ	-	๔	กำแพง
๘	กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงตำบลเขาขาว	-	๔	เขาขาว
๙	กลุ่มทำนาหญ้าตำบลกำแพง	-	๔	กำแพง
๑๐	กลุ่มส่งเสริมอาชีพทางการเกษตรตำบลแหลมสน	-	๑	แหลมสน
๑๑	กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงตำบลละงู	-	๑๒	ละงู
๑๒	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการทำปุ๋ยหมัก	-	๖	น้ำผุด
๑๓	กลุ่มปลูกผักบ้านท่ามาลัย	-	๖	ปากน้ำ
๑๔	กลุ่มแปรรูปน้ำพริกปลาจิ้งจั้ง	-	๔	ปากน้ำ
๑๕	กลุ่มเลี้ยงปลากระพงในกระชัง	-	๒	ปากน้ำ
๑๖	กลุ่มปลูกผักสวนครัวบ้านเกาะบุโหลน	-	๓	ปากน้ำ
๑๗	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ต.ปากน้ำ	-	-	ปากน้ำ
๑๘	กลุ่มเลี้ยงปลากระพงในบ่อดิน	-	๗	ปากน้ำ
๑๙	ส่งเสริมอาชีพเศรษฐกิจพอเพียงตำบลกำแพง	-	๕	กำแพง
๒๐	ส่งเสริมอาชีพเศรษฐกิจพอเพียงตำบลน้ำผุด	-	๑๑	น้ำผุด
๒๑	ส่งเสริมอาชีพเกษตรกรผู้ปลูกผัก ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	-	๑	ปากน้ำ
๒๒	น้องใหม่พัฒนาบ้านทุ่งไหม้	-	๑	น้ำผุด
๒๓	ชุมชนส่งเสริมอาชีพการเกษตรตำบลแหลมสน	-	๒	แหลมสน
กลุ่มยุวเกษตรกร				
๑	โรงเรียนบ้านเกาะยวน	-	๓	ละงู
๒	โรงเรียนละงูพิทยาคม	๖๔	๑๒	ละงู
๓	โรงเรียนบ้านบ่อหิน	-	๓	เขาขาว
๔	โรงเรียนบ้านห้วยมะพร้าว	-	๑๑	ละงู
๕	โรงเรียนบ้านทุ่งเสม็ดมิตรภาพ ๑๑๔	-	๑๑	กำแพง
๖	โรงเรียนบ้านควนฟ้าแลบ	-	๖	กำแพง
๗	โรงเรียนบ้านโคกพยอม	-	๑๘	ละงู
๘	โรงเรียนบ้านปากบาง	-	๒	ละงู

ที่	ชื่อ	ที่อยู่		
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๙	โรงเรียนบ้านบุโบย	-	๓	แหลมสน
๑๐	โรงเรียนบ้านบ่อเจ็ดลูก	๕๓	๑	ปากน้ำ
๑๑	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑๑๑	-	๕	น้ำพุ
๑๒	โรงเรียนบ้านกาแบง	-	๒	แหลมสน
๑๓	โรงเรียนบ้านนาเช่า	-	๗	เขาขาว
๑๔	โรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุปถัมภ์ ๒๕๕๐	-	๕	ละงู
๑๕	โรงเรียนบ้านหัวควน	-	๒	น้ำพุ
๑๖	โรงเรียนบ้านท่าแลหลา	-	๒	ละงู
๑๗	โรงเรียนบ้านทุ่งไหม้	-	๑	น้ำพุ

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
สหกรณ์การเกษตรละงู จำกัด	๑๓๒	๗	กำแพง	๑,๙๙๔	นายรัฐศักดิ์ หมาดง๊ะ
สหกรณ์ชุมชนเคหสถานละงูบ้านมั่นคง จำกัด	๑๖๓	๑๔	ละงู	๖๖	นายปรเมศ แสงประโคน
สหกรณ์กองทุนสวนยางวังใหม่พัฒนา จำกัด	๑๕๓	๙	น้ำพุ	๓๑๘	นายฤตกร ภาณุไพสิฐ
สหกรณ์กองทุนสวนยางน้ำพุพัฒนา จำกัด	๔๙	๑	น้ำพุ	๑๐๑	นายยุทธศักดิ์ ทังหลง
กลุ่มเกษตรกรไม้ผลตำบลเขาขาว	๔๓๙	๓	เขาขาว	๔๗	นายอำนวย สานิ่ง
กลุ่มเกษตรกรทำสวนกำแพง	๒๗	๕	กำแพง	๕๒	นายยงยุทธ สาเส้น

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสตูล พ.ศ. ๒๕๖๖

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอละงู

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครัวเรือนเกษตรกร

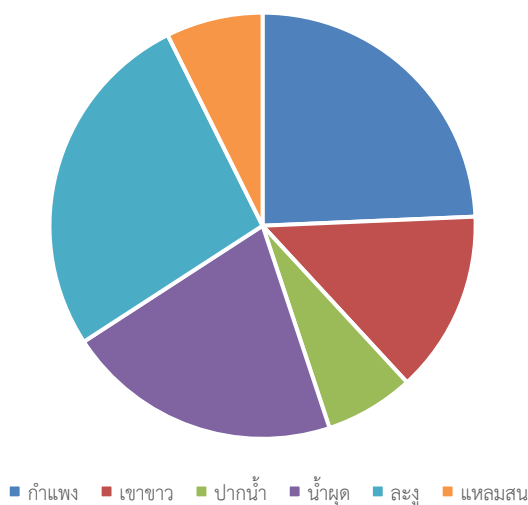
อำเภอละงู มีครัวเรือนเกษตรกรทั้งสิ้น ๗,๓๓๗ ครัวเรือน แบ่งเป็นครัวเรือนเกษตรกรในพื้นที่ตำบลกำแพงจำนวน ๑,๗๘๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓๒ ตำบลเขาขาวจำนวน ๑,๐๑๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘๒ ตำบลน้ำผุดจำนวน ๑,๕๓๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๙๓ ตำบลปากน้ำจำนวน ๔๙๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖.๗๗ ตำบลละงูจำนวน ๑,๙๖๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๘๑ และตำบลแหลมสนจำนวน ๕๓๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗.๓๕

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนครัวเรือนเกษตรกรรายตำบล อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร (ครัวเรือน)	ร้อยละ
กำแพง	๑,๗๘๔	๒๔.๓๒
เขาขาว	๑,๐๑๔	๑๓.๘๒
น้ำผุด	๑,๕๓๖	๒๐.๙๓
ปากน้ำ	๔๙๗	๖.๗๗
ละงู	๑,๙๖๗	๒๖.๘๑
แหลมสน	๕๓๙	๗.๓๕
รวม	๗,๓๓๗	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

จำนวนครัวเรือนเกษตรกรรายตำบล

ภาพที่ ๑๘ แสดงจำนวนครัวเรือนเกษตรกรรายตำบล อำเภอละงู จังหวัดสตูล

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

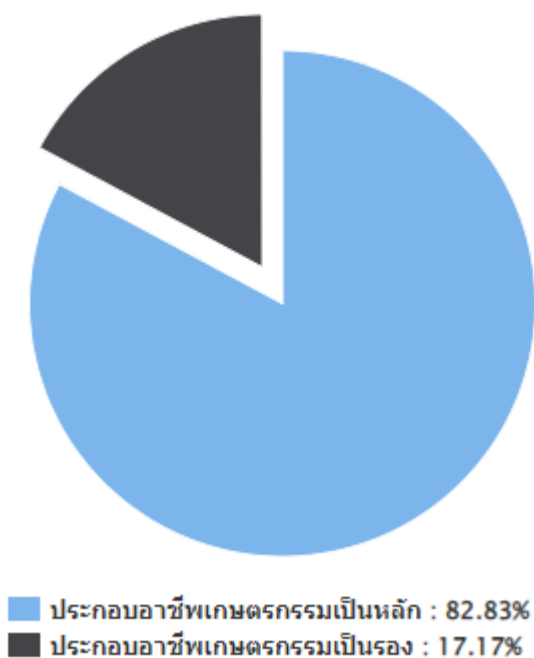
อำเภอละงู มีครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๖,๐๗๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๘๓ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๑,๒๖๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๑๗

ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๖,๐๗๗	๘๒.๘๓
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๑,๒๖๐	๑๗.๑๗

ที่มา : ระบบรายงานการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๘

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ภาพที่ ๑๙ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : ระบบรายงานการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

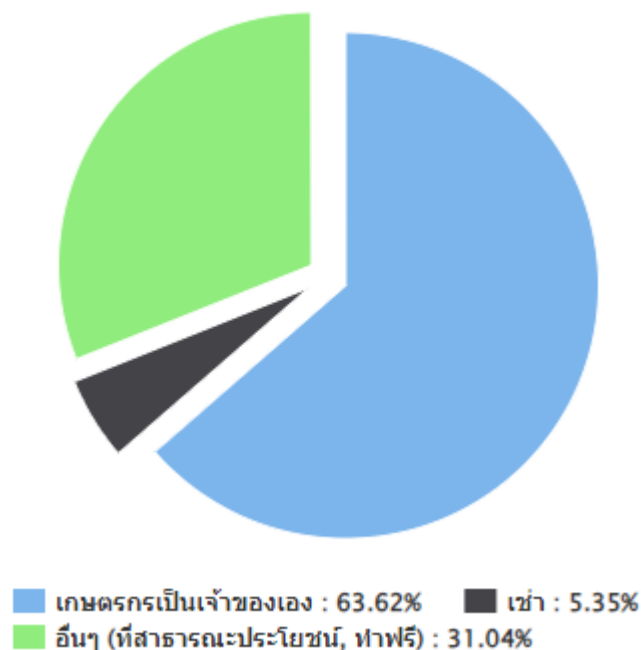
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอละงู ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๓,๗๔๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๖๒ รองลงมาคือที่สาธารณะประโยชน์หรือพื้นที่ทำการเกษตรโดยไม่มีค่าเช่า จำนวน ๑,๘๒๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๐๓ และที่ดินเช่า จำนวน ๓๑๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๔,๖๖๘	๖๓.๖๒
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๒,๒๗๗	๓๑.๐๓
เช่า	๓๙๒	๕.๓๕
รวม	๗,๓๓๗	๑๐๐

ที่มา : ระบบรายงานการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๘

ลักษณะการถือครองที่ดิน

ภาพที่ ๒๐ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : ระบบรายงานการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์

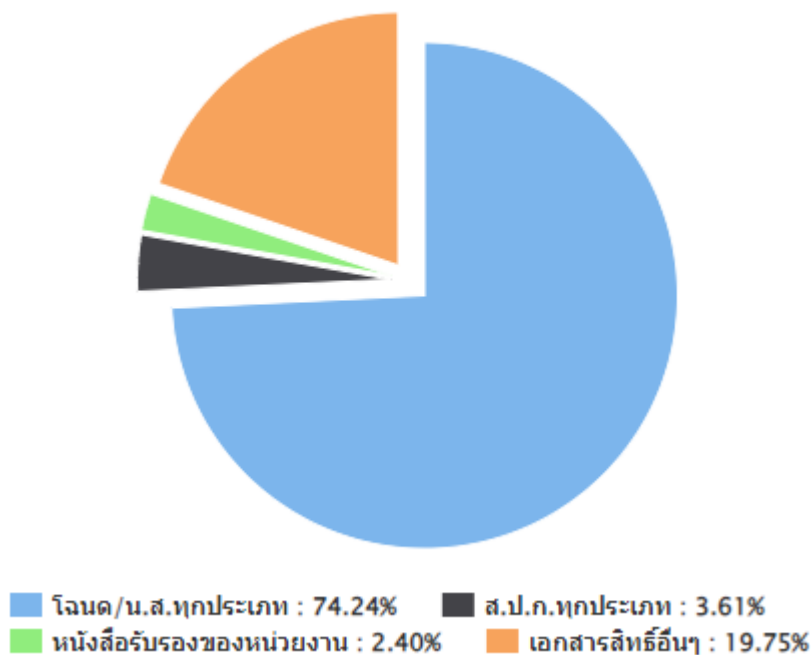
เกษตรกรอำเภอละงู ถือครองที่ดินทางการเกษตรแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๓,๐๐๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๒๔ รองลงมาเป็นการถือครองที่ดินแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๗๙๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๗๕ เป็นเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๑๔๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓.๖๑ และหนังสือรับรองของหน่วยงาน จำนวน ๙๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๔๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๒ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์ อื่น ๆ	รวม
๓,๔๖๕	๑๖๙	๑๑๒	๙๒๒	๔,๖๖๘

ที่มา : ระบบรายงานการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๘

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

ภาพที่ ๒๑ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : ระบบรายงานการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร

อำเภอละงู มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรจำนวน ๒๓ กลุ่ม สมาชิกรวม ๓๒๑ คน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๑๐ กลุ่ม สมาชิกรวม ๑๑๖ คน กลุ่มยุวเกษตรกร ๑๔ กลุ่ม สมาชิก ๓๗๑ คน วิสาหกิจชุมชน ๘๓ แห่ง สมาชิก ๑,๐๓๓ คน สหกรณ์ ๖ แห่ง สมาชิก ๒,๕๗๘ คน

ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ละงู	๓	๓๒	๒	๒๔	๖	๑๒๑	๑๘	๒๓๔	๑	๖๖	-	-
กำแพง	๓	๓๑	๑	๑๓	๓	๖๗	๑๑	๑๑๖	๒	๒๐๔๖	-	-
เขาขาว	๑	๑๐	๓	๓๖	๒	๔๖	๑๒	๑๙๙	๑	๔๗	-	-
น้ำผุด	๔	๕๖	๒	๒๓	๓	๗๒	๑๘	๒๒๒	๒	๔๑๙	-	-
ปากน้ำ	๗	๘๑	๑	๑๑	๑	๒๗	๒๒	๒๒๕	-	-	-	-
แหลมสน	๕	๑๑๑	๑	๙	๒	๓๘	๒	๓๗	-	-	-	-
รวม	๒๓	๓๒๑	๑๐	๑๑๖	๑๗	๓๗๑	๘๓	๑,๐๓๓	๖	๒,๕๗๘	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอละงู มีแหล่งเรียนรู้และบริการด้านการเกษตร เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ศูนย์หลัก ๑ ศูนย์ และศูนย์เครือข่าย ศพก. จำนวน ๑๗ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๔ ศูนย์ และศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงจำนวน ๒ ศูนย์

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่งเรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกต.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิกูรูป	
ละงู	-	๗	๑	-	๑	-	-	-	-
กำแพง	-	๓	-	-	๑	๒	๑	-	-
เขาขาว	-	๑	-	-	๑	-	-	-	-
น้ำผุด	๑	๕	-	๑	๑	๑	-	-	-
ปากน้ำ	-	-	-	-	-	-	๑	-	-
แหลมสน	-	๑	-	-	-	๑	-	-	-
รวม	๑	๑๗	๑	๑	๔	๑	๒	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอละงู มีอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน จำนวน ๖๑ คน เป็นเกษตรหมู่บ้านภายใต้การดูแลของกรมส่งเสริมการเกษตรมากที่สุด จำนวน ๖๑ คน รองลงมาคือหมอดินอาสาจำนวน ๓๑ คน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านบางคนทำหน้าที่อาสาสมัครให้กับหน่วยงานมากกว่า ๒ หน้าที่

ตารางที่ ๒๕ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (คน)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
ละงู	๑	๗	๖	๓	๕	๑๘	๑	-	๓
กำแพง	-	๓	๒	๕	๖	๑๒	๑	-	๒
เขาขาว	-	-	-	๒	๒	๗	-	-	-
น้ำผุด	-	๒	-	๑	๑๑	๑๑	-	-	-
ปากน้ำ	-	-	๓	-	๓	๗	-	-	-
แหลมสน	-	๑	๑	๒	๔	๖	-	๑	-
รวม	๑	๑๓	๑๒	๑๓	๓๑	๖๑	๒	-	๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอละงู มีประชาชนชาวบ้านด้านการเกษตรจำนวน ๖ คน ซึ่งดำเนินกิจกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน เชื่อมโยงคุณค่าภูมิปัญญาของอดีตและปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับการดำรงอาชีพของเกษตรกรในแต่ละพื้นที่

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
ละงู	นายพงษ์ศักดิ์ ฉิมอินทร์	๒๙๕ ม.๑ ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล
กำแพง	นายกัมพล รายา	๑๐๖ ม.๒ ต.กำแพง อ.ละงู จ.สตูล
เขาขาว	นายกอเน็ม ม่องพร้าว	๖๓ ม.๖ ต.เขาขาว อ.ละงู จ.สตูล
น้ำผุด	นายหมาดหรี สานิง	๕๘ ม.๒ ต.น้ำผุด อ.ละงู จ.สตูล
ปากน้ำ	นางจันทรา ไส่สิกรม	๑๓๕ ม.๑ ต.ปากน้ำ อ.ละงู จ.สตูล
แหลมสน	นายวัชรระ ตั้งโหยบ	๑๔๕ ม.๔ ต.แหลมสน อ.ละงู จ.สตูล

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นางกนกวรรณ หวังโชคผดุง

บ้านเลขที่ ๔๒๗ หมู่ที่ ๕ ตำบลน้ำผุด อำเภอละงู จังหวัดสตูล

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรในพื้นที่ตำบลน้ำผุด ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร ทำสวนยางพาราเป็นหลัก รองลงมาคือปาล์มน้ำมัน และข้าวนาปี ตามลำดับ กาแฟโรบัสต่านับเป็นพืชทางเลือกของเกษตรกรในพื้นที่โดยปลูกร่วมกับพืชอื่น ปัจจุบันมีเกษตรกรในพื้นที่ตำบลน้ำผุดจำนวน ๓๑ ราย เพาะปลูกกาแฟโรบัสต่าร่วมกับพืชอื่น ได้แก่ ยางพารา ทุเรียน ลองกอง คิดเป็นเนื้อที่เก็บเกี่ยว ๑๑๒ ไร่ ผลผลิตสด ๑๐ ตันโดยประมาณ ซึ่งนับว่าค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยผลผลิตในพื้นที่ภาคใต้

แนวทางการพัฒนา : ๑. ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ปลูกใหม่ อาจเป็นการปลูกกาแฟเชิงเดี่ยวหรือปลูกร่วมกับพืชอื่น แต่ต้องมีกาแฟโรบัสต่าหลากหลายสายพันธุ์ร่วมในแปลงปลูกเพื่อเพิ่มคุณภาพเมล็ดกาแฟ

๒. เพิ่มปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (ผลสด) จาก ๘๘ กิโลกรัม เป็น ๑๐๐ กิโลกรัม โดยส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์เพื่อปรับปรุงสภาพดินให้พืชสามารถดูดซึมธาตุอาหารได้ดีขึ้น ส่งเสริมการใช้ระบบให้น้ำในแปลงปลูกกาแฟ และส่งเสริมการตัดแต่งกิ่งเพื่อให้ง่ายต่อการบริหารจัดการ

๓. ส่งเสริมการผลิตตามมาตรฐาน GAP และให้เกษตรกรขอรับรองมาตรฐาน GAP กาแฟ

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ๑. การผลิตกาแฟโรบัสต่า กาแฟพรีเมียมแบบครบวงจร

๒. การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่จากวัสดุเหลือใช้

๓. การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา

หลักสูตรเรียนรู้ : การผลิตกาแฟแบบครบวงจร

หลักสูตรบังคับ

๑. เศรษฐกิจพอเพียง
๒. การผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP
๓. การจัดทำบัญชีครัวเรือน

หลักสูตรเสริม

๑. การติดตั้งระบบน้ำในสวนกาแฟ
๒. การจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
๓. การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์
๔. การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
๕. การป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน
๖. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

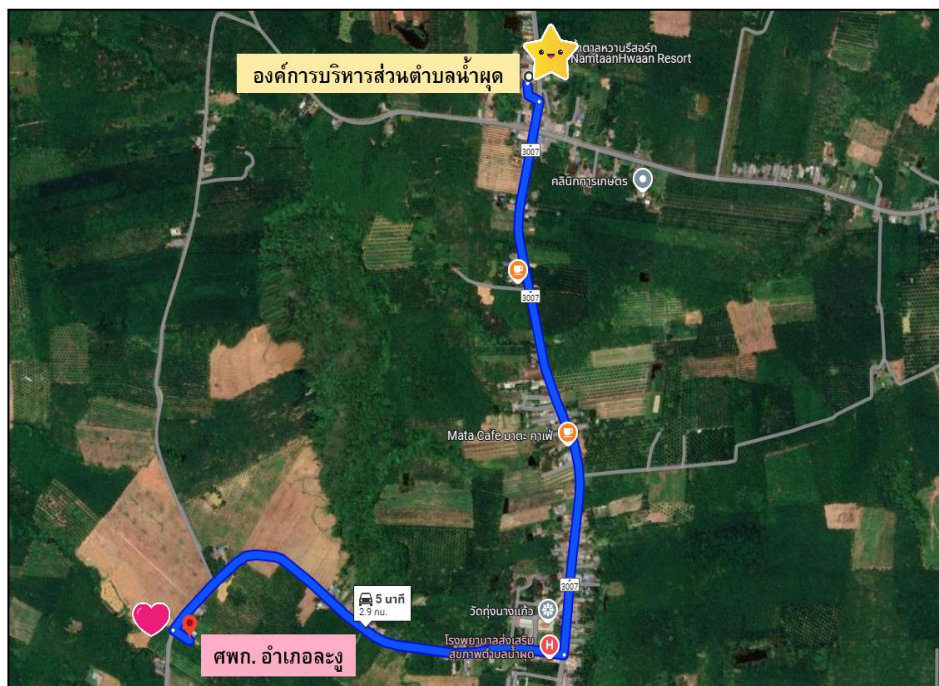
ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๘ ศูนย์

ตารางที่ ๒๗ แสดงศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอละงู จังหวัดสตูล						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ต.น้ำผุด	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๒	น้ำผุด	นายวินัย สำเร	๐๘๙ ๙๗๔ ๖๐๖๐
๒	ศูนย์ข้าวชุมชน ต.กำแพง	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ ศูนย์ ข้าวชุมชน	๖	กำแพง	นายสมชาย เหมาะแท้	๐๖๕ ๔๐๒ ๒๕๕๗
๓	จุดเรียนรู้การผลิต ไม้ผลคุณภาพ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๒	น้ำผุด	นายหมาดหรี สาณิง	๐๘๗ ๑๓๒ ๖๐๕๖
๔	จุดเรียนรู้การเพิ่มมูลค่า การผลิตมะพร้าว	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๑	ละงู	นายพงษ์ศักดิ์ นิมนินทร์	๐๘๖ ๓๐๖ ๑๗๘๒
๕	ศูนย์เรียนรู้การผลิตปาล์ม น้ำมัน	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	๑๕	ละงู	นายพิชิต กุลโรจนศิริ	๐๘๙ ๙๗๔ ๖๕๒๖
๖	จุดเรียนรู้การเลี้ยงสัตว์ แบบลดต้นทุน	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๔	กำแพง	นายชาชุดดิน เล่งเจะ	๐๘๙ ๗๓๓ ๗๗๗๑
๗	จุดเรียนรู้เกษตรทฤษฎี ใหม่ ม.๒ ต.น้ำผุด	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๒	น้ำผุด	นายอนุชา สำเร	๐๘๓ ๑๘๔ ๑๗๒๑
๘	จุดเรียนรู้การแปรรูป กาแฟ ม.๔ ต.เขาขาว	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูป ผลิตผลด้านการเกษตร	๔	เขาขาว	นางรุจินก สำเร	๐๙๕ ๐๙๐ ๓๒๒๗
๙	จุดเรียนรู้เกษตรกรรม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๒	น้ำผุด	นายสอแหละ แดงนัย	๐๙๐ ๑๖๔ ๘๙๖๖
๑๐	จุดเรียนรู้การแปรรูป อาหารทะเล	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูป ผลิตผลด้านการเกษตร	๒	กำแพง	นายกัมพล รាយ	๐๘๖ ๙๖๙ ๒๘๑๙
๑๑	ศูนย์เรียนรู้โครงการขยาย ผลโครงการอันเนื่อง มาจากพระราชดำริ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๑๑	ละงู	นางสาวนิภาพร สุวรรณสถิตย์	๐๘๑ ๖๐๙ ๖๙๘๖
๑๒	จุดเรียนรู้การผลิตผัก ไฮโดรโปนิคส์	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๑	ละงู	นายพิชิต พิทักษ์ธนาคม	๐๘๖ ๕๖๕ ๘๕๐๐
๑๓	จุดเรียนรู้เกษตรทฤษฎี ใหม่ ม.๒ ต.แหลมสน	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๒	แหลมสน	นายประวิทย์ หมีนรณ	๐๘๔ ๓๙๕ ๕๗๓๖
๑๔	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียงผญ.เกรียงไกร ม.๕ ต.น้ำผุด	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๕	น้ำผุด	นายเกรียงไกร ศรีสงคราม	๐๘๖ ๙๕๕ ๐๓๔๕
๑๕	จุดเรียนรู้เกษตร ผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๑๖	ละงู	นายสยาม ต้นประดิษฐ์	๐๙๓ ๗๒๗ ๗๗๕๒

ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอละงู จังหวัดสตูล						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑๖	จุดเรียนรู้การปลูกสละอินโด	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	๙	กำแพง	นายปรีชา บัวดำ	๐๘๗ ๒๙๑ ๔๒๑๖
๑๗	จุดเรียนรู้การเลี้ยงปลากระพง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๖	ปากน้ำ	นายไพฑูรย์ ปากบารา	๐๗๔ ๗๐๑ ๕๓๒
๑๘	จุดเรียนรู้โคกหนองนาโมเดล	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	ละงู	นายสุทธิชัย สุทธิรักษ์	๐๙๙ ๔๑๐ ๘๗๘๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๒๒ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘)

ภาพที่ ๒๓ แสดงภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘)

กิจกรรม	เดือน													
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
๑. การบริหารจัดการเพื่อการผลิต													๐	๐
- วางแผนการผลิตรายบุคคล														
- วางแผนการปลูกพืช														
- วางแผนการจัดการปัจจัยผลผลิต														
- การเก็บเกี่ยวผลผลิตคุณภาพ														
๒. การบริหารจัดการกลุ่มองค์กร													๐	๐
- การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการ														
- การบำรุงรักษาเครื่องมือ														
๓. การบริหารจัดการด้านการตลาด													๐	๐
- วิเคราะห์ช่องทางการตลาด														
- เชื่อมโยงการผลิต/การตลาด														
- จัดทำแผนธุรกิจ/ส่งเสริมการขาย														
- ประชาสัมพันธ์														

๓) แผนการผลิตรายการกลุ่มของ แปลงใหญ่มะพร้าว ตำบลแหลมสน แปลงใหญ่ปี ๒๕๖๐

ที่อยู่ หมู่ที่ ๖ ตำบลแหลมสน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

กิจกรรม การผลิตมะพร้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๑,๑๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๑,๕๕๐ บาท/ไร่ (เนื่องด้วยราคาปุ๋ยที่เพิ่มสูงขึ้น)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๑,๕๐๐ ผล/ไร่ เป็น ๑,๗๐๐ ผล/ไร่
- เป้าหมายรายได้ ๑,๑๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๑๐,๐๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. พัฒนาสินค้าตามมาตรฐาน GAP
๒. การบริหารจัดการตลาด

ตารางที่ ๓๐ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มะพร้าวตำบลแหลมสน อำเภอลง จังหวัดสตูล

กิจกรรม	เดือน													ประมาณ การ รายจ่าย	ประมาณ การ รายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
๑. การบริหารจัดการเพื่อการผลิต													๕,๐๐๐	๗,๐๐๐	
- วางแผนการผลิตรายบุคคล															
- วางแผนการปลูกพืชแซมมะพร้าว															
- ส่งเสริมการแปรรูปมะพร้าว														๕,๐๐๐	๗,๐๐๐
๒. การบริหารจัดการกลุ่มองค์กร													๐	๐	
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มและการบริหารจัดการ															
- การบำรุงรักษาเครื่องมือ															
๓. การบริหารจัดการด้านการตลาด													๐	๐	
- วิเคราะห์ช่องทางการตลาด															
- เชื่อมโยงการผลิต/การตลาด															
- จัดทำแผนธุรกิจ/ส่งเสริมการขาย															
- ประชาสัมพันธ์															

กิจกรรม การผลิตข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๕,๑๗๕ บาท/ไร่ เป็น ๔,๓๒๐ บาท/ไร่
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๖๐ กก/ไร่ เป็น ๖๐๐ กก/ไร่
- เป้าหมายรายได้ ๕,๑๗๕ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๓,๖๐๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๓๖ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	กำแพง	แปลงใหญ่ข้าว ตำบลกำแพง	ข้าว	๖๘	๓๗๔.๒๕	นายสมชาย เหมาะะแท้	๐๖๕ ๔๐๒ ๒๕๕๗
๒	แหลมสน	แปลงใหญ่มะพร้าว ตำบลแหลมสน	มะพร้าว	๓๗	๑๕๐.๒๕	นายยู่นา บาโง	๐๖๔ ๘๗๒ ๙๕๐๐
๓	ละงู	แปลงใหญ่มะพร้าว ตำบลละงู	มะพร้าว	๓๘	๑๖๙	นายพงษ์ศักดิ์ ฉิมอินทร์	๐๘๖ ๓๐๖ ๑๗๘๒
๔	แหลมสน	แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ตำบลแหลมสน	ปาล์มน้ำมัน	๖๒	๔๓๕	นายอาหมาด หิยูโส๊ะ	๐๘๙ ๕๙๕ ๘๘๕๖
๕	น้ำผุด	แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ตำบลน้ำผุด	ปาล์มน้ำมัน	๓๓	๓๑๒	นายสอแหละ แดงนุ้ย	๐๙๐ ๑๖๔ ๘๙๖๖
๖	ละงู	แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ตำบลละงู	ปาล์มน้ำมัน	๖๖	๔๒๑.๗๕	นายพิชิต กุโรจน์ศิริ	๐๘๙ ๙๗๔ ๖๔๒๖
๗	เขาขาว	แปลงใหญ่ข้าว ตำบลเขาขาว	ข้าว	๑๓๙	๔๘๔.๒๕	นายหมาดหา หมุดงาม	๐๘๖ ๙๕๖ ๗๕๔๕
๘	น้ำผุด	แปลงใหญ่ยางพารา ตำบลน้ำผุด	ยางพารา	๓๐	๔๓๕.๒๕	นายวินัย สำเร	๐๘๙ ๙๗๔ ๖๐๖๐
๙	กำแพง	แปลงใหญ่โคเนื้อ ตำบลกำแพง	โคเนื้อ	๑๑๙	๖๗๐ (ตัว)	นายชำชุดดิน เล่งเจะ	๐๘๙ ๗๓๓ ๗๗๗๑
๑๐	น้ำผุด	แปลงใหญ่ข้าว ตำบลน้ำผุด	ข้าว	๘๔	๓๖๗.๗๕	นายลีณา สำเร	๐๘๗ ๒๙๙ ๙๘๕๙
๑๑	เขาขาว	แปลงใหญ่โคเนื้อ ตำบลเขาขาว	โคเนื้อ	๓๓	๔๐๐ (ตัว)	นายอนุกล หมุดเอียด	๐๙๕ ๐๕๔ ๕๑๒๘
๑๒	น้ำผุด	แปลงใหญ่ยางพารา ตำบลน้ำผุด	ยางพารา	๙๖	๑,๑๘๙.๔๙	นายกิตติศักดิ์ ชำนาญพะ	๐๙๐ ๗๑๘ ๓๒๑๑
๑๓	ละงู	แปลงใหญ่ยางพารา ตำบลละงู	ยางพารา	๖๓	๓๕๒	นายมอท่าหมาดอาสาด งะสัน	๐๙๒ ๑๘๙ ๗๖๙๑
๑๔	ปากน้ำ	แปลงใหญ่ผัก ตำบลปากน้ำ	พืชผัก	๓๐	๘๓.๕๐	นายสุไลมาน โต๊ะหมิน	๐๘๗ ๘๙๙ ๗๐๔๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

ข้อมูลกลุ่มชุดดิน

กลุ่มดินในอำเภอละงู มีทั้งหมด ๖ ชุดดิน ซึ่งมีพืช ข้าว ยางพารา และพืชไร่บางส่วน
ลักษณะดินโดยรวมเป็นดินเหนียว หรือดินร่วนที่มีกรวดหรือลูกรังปะปนปริมาณมาก

กลุ่มชุดดินที่ ๕

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินบนมีสีเทาแก่ น้ำตาลปนเทา ดินล่างมี
สีเทาอ่อนหรือสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง ตลอดชั้นดินก้อนสารเคมี เหล็กและแมงกานีสปะปนอยู่ใน
พื้นที่ปลูกของไม้ผลแต่ละชนิดชั้นดินลึกดินกลุ่มดินนี้ เกิดจากพวกตะกอนลำนํ้าและเป็นดินลึก การระบายน้ำเลว
พบในพื้นที่ราบเรียบตามลานตะพักลำนํ้าค่อนข้างใหม่ลานตะพักลำนํ้าระดับต่ำ น้ำแช่ขังลึกน้อยกว่า ๓๐ ซม.
นาน ๓-๕ เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง pH ๕.๕-๖.๕ แต่ถ้าดินมีก้อนปูน
ปะปนในดินชั้นล่าง ดินชั้นนี้จะมีปฏิกิริยาเป็นด่างอ่อน pH ๗.๕-๘.๐

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ในฤดูฝนน้ำแช่ขัง ๓-๕ เดือน ดินมีการระบายน้ำเลว

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : เมื่อพิจารณาถึงสภาพพื้นที่ ลักษณะเนื้อดินและ
การระบายน้ำของดิน กลุ่มชุดดินที่ ๕ มีความเหมาะสมที่จะใช้ทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล และพืชผัก ซึ่ง
เกษตรกรก็ได้ใช้ประโยชน์ในการทำนาอยู่แล้วในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตามกลุ่มชุดดิน ที่ ๕ ยังสามารถปลูกพืชไร่
และพืชผักต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีในช่วงฤดูแล้งหรือหลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว

กลุ่มชุดดินที่ ๖

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นดินเหนียว ดินบนมีสีเทาแก่ ดินล่างมีสีน้ำตาลปนเทาหรือ
สีเทา จุดประสีน้ำตาลหรือสีแดงตลอดชั้นดินบางแห่งมีสีคลาแลงอ่อน หรือก้อนสารเคมีพวกเหล็กและแมงกานีส
ปะปนอยู่ด้วย กลุ่มดินนี้เกิดจากพวกตะกอนลำนํ้าเป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำเวลาพบตามที่ราบ ตั้งแต่ที่
ราบน้ำท่วมถึงถึงลานตะพักลำนํ้าระดับต่ำ น้ำแช่ขัง ๓๐-๕๐ ซม. นาน ๓-๕ เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตาม
ธรรมชาติต่ำหรือค่อนข้างต่ำ pH ๔.๕-๕.๕

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ปฏิกิริยาของดินเป็นกรดแก่
ฤดูฝนน้ำแช่ขังนาน ๓-๕ เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : เนื่องจากสภาพพื้นที่พบบริเวณเรียบถึงราบลุ่ม เนื้อ
ดินเป็นดินเหนียวการระบายน้ำเลว ในช่วงฤดูฝนจะมีน้ำขังอยู่ที่ผิวดิน ระหว่าง ๓-๕ เดือน จึงมีศักยภาพ
เหมาะสมที่จะใช้ทำนาในช่วงฤดูฝน และในช่วงฤดูแล้งสามารถปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือพืชอื่นที่มีอายุสั้นได้
สำหรับในบริเวณพื้นที่ที่มีน้ำชลประทานเข้าถึงหรือแหล่งน้ำธรรมชาติ สามารถใช้ปลูกไม้ยืนต้น ไม้ผล หรือปลูก
พืชไร่และพืชผัก ตลอดทั้งปีจะต้องทำคันดินล้อมรอบพื้นที่เพาะปลูกและยกร่องปลูกเพื่อช่วยการระบายน้ำ

กลุ่มชุดดินที่ ๒๕

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นดินปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินเหนียวหรือดินร่วนปนดิน
เหนียวที่เป็นกรวดหรือลูกรังปะปนเป็นปริมาณมาก มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง สีเทาอ่อนหรือสีน้ำตาลปนเทา
ใต้ชั้นดินลูกรังอาจพบชั้นดินเหนียวที่มีสีคลาแลงอ่อนประปน เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้าทับอยู่
บนชั้นหินผุ พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างเรียบ ตามลานตะพักลำนํ้าระดับต่ำและระดับกลาง น้ำแช่ขังลึก ๓๐ ซม.
นาน ๓-๕ เดือน เป็นดินตื้น ส่วนใหญ่มีการระบายน้ำค่อนข้างแล้ว ความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ pH ๔.๕-๖.๐

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินตื้นเป็นทรายมีชั้นลูกรัง สีคลาแลงยากแก่การไถ
พรวนและจุดเจาะน้ำซึมผ่านชั้นดินได้เร็ว ปานกลาง ถึงต่ำมาก มีการอุ้มน้ำต่ำถึงปานกลาง ฤดูฝนแช่น้ำขังนาน
๓-๔ เดือน ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำมากขาดน้ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : เนื่องจากกลุ่มชุดดินที่ ๒๕ เป็นดินตื้น เพราะมีชั้น
กรวดหรือลูกรังปะปนในเนื้อดินอยู่มาก ดินมีการระบายน้ำเลว มักมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน จึงมีศักยภาพเหมาะที่

จะใช้ทำนา ส่วนฤดูแล้งสามารถปลูกพืชไร่ที่ระบบรากสั้น รวมทั้งพืชผักบางชนิดได้ สำหรับการปลูกไม้ผลและพืชไร่เศรษฐกิจในกลุ่มชุดดินนี้ไม่เหมาะสม เนื่องจากดินมีศักยภาพทางการเกษตรต่ำ มีปัญหาเรื่องดินตื้น และการระบายน้ำเร็ว แล้วยังมีปัญหาในการ เขตกรรมด้วย การจะเพิ่มศักยภาพของดินนี้กระทำได้ลำบากและต้องลงทุนสูง การเปลี่ยนสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินอาจพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์หรือปลูกป่าไม้โตเร็วทดแทนกลุ่มชุดดินที่ ๔๕

ลักษณะโดยทั่วไป : หน่วยดินนี้เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเหนียว หรือดินร่วนที่มีกรวด หรือลูกรังปะปนเป็นปริมาณมาก พบในเขตชุ่มชื้น เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สีสดินเป็นน้ำตาลอ่อน สีเหลืองหรือสีแดง พบบริเวณที่ดอนที่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นจนถึงเนินเขา เป็นดินตื้นมาก มีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดแก่ มีค่า pH ๔.๕-๕.๕ ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยที่ดินนี้ ได้แก่ เป็นดินตื้น มีความลาดชันสูง มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีแนวโน้มที่จะเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่ายพืชที่เหมาะสมคือ ยางพารา มะม่วงหิมพานต์ ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ มะพร้าว ปาล์ม น้ำมัน และพืชไร่ต่าง ๆ

กลุ่มชุดดินที่ ๕๓

ลักษณะโดยทั่วไป : หน่วยที่ดินเป็นชุดดินที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนดินเหนียว ส่วนดินล่างในระดับความลึกระหว่าง ๕๐-๑๐๐ ซม. เป็นดินลูกรังหรือดินปนเศษหินผุ ซึ่งเป็นพวกหินดินดานพบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ลักษณะพื้นที่เป็นลูกคลื่นหรือเนินเขา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดแก่ มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ประมาณ ๕.๐-๕.๕

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินชั้นล่างมีลูกรัง หรือเศษหินปะปนอยู่เป็นปริมาณมาก ทำให้การปลูกพืชไร่ยาก อาจจะมีปัญหาและดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บริเวณที่มีความลาดชันสูงอาจเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้ง่าย

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินนี้มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น เงาะ มังคุด ทุเรียน ยางพารา พืชไร่ และพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ แต่มีปัญหาบ้างเล็กน้อย เนื่องจากมีชั้นกรวดและเศษหินในตอนล่างของหน้าตัดดิน ดินนี้ไม่ค่อย เหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก เนื่องจากมีโอกาสที่จะขาดแคลนน้ำในฤดูเพาะปลูกได้ และไม่ เหมาะสมในการทำนา เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านสภาพพื้นที่ที่อยู่สูงเกินไปที่จะเก็บกักน้ำ

กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

ลักษณะโดยทั่วไป : ดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขา ซึ่งมีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ ดินที่พบในบริเวณดังกล่าวนี้มีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหิน หรือหินพื้นผิว กระจายทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่าง ๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าดิบชื้น หลายแห่งมีการไถเลื่อนลอย โดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของดิน จนบางแห่งเหลือแต่หินพื้นผิว ใต้แก่ ชุดดินที่ลาดชันเชิงซ้อน (Sc) กลุ่มชุดดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ควรสงวนไว้เป็นป่าตามธรรมชาติ เพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : พื้นที่ภูเขาลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ มีการกัดกร่อนของดินได้ง่าย

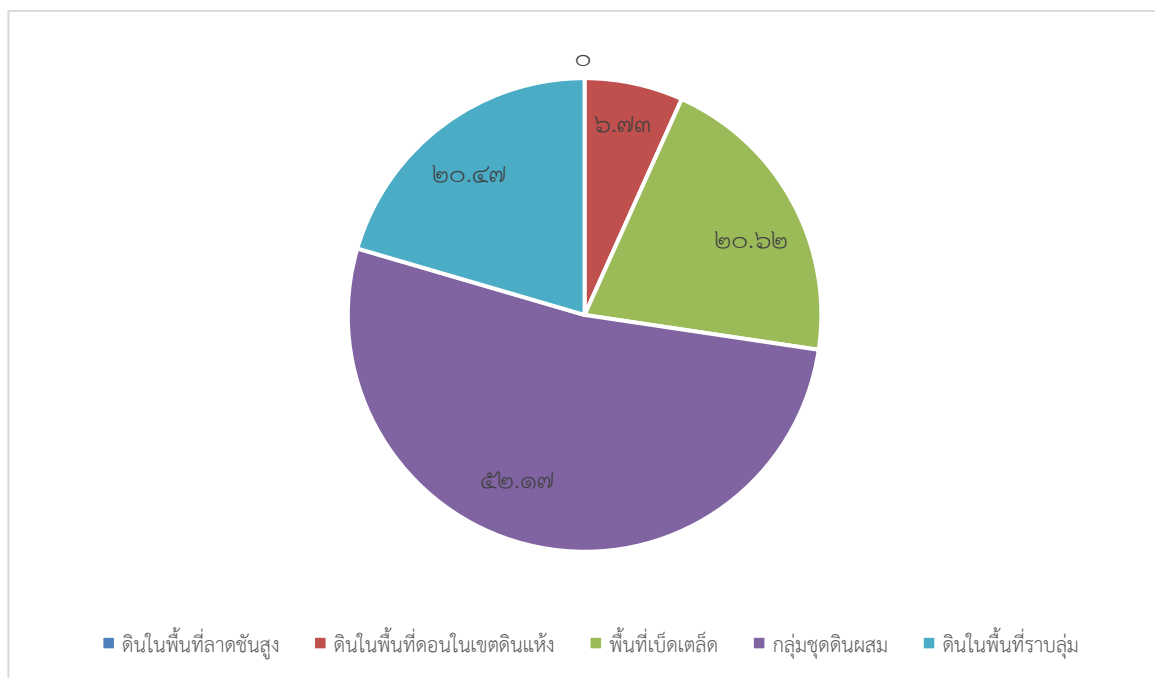
ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มดินที่ ๖๒ มีศักยภาพไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการเพาะปลูกพืช เนื่องจากเป็นดินตื้น มีหินผุที่ผิวดินเป็นส่วนใหญ่ และพื้นที่เป็นภูเขาสูงชัน มีความลาดเทเฉลี่ยเกินร้อยละ ๓๕ ยากต่อการชะล้างพังทลายของดิน จึงเหมาะสมที่จะรักษาไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร

ตารางที่ ๓๗ แสดงทรัพยากรดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

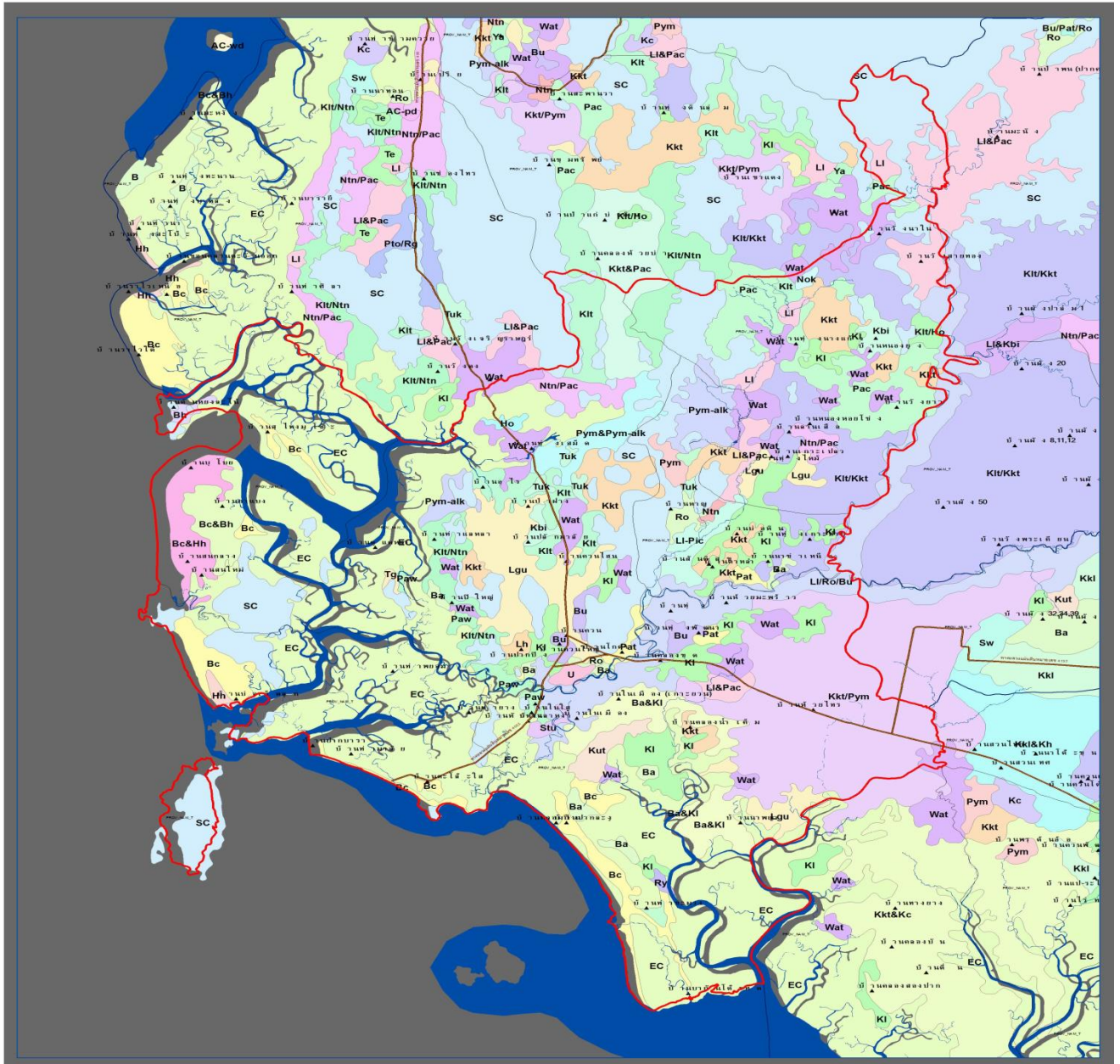
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	-	-
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๙,๕๙๑	๖.๗๓
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒๙,๓๕๙	๒๐.๖๒
กลุ่มชุดดินผสม	๗๔,๒๗๖	๕๒.๑๗
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๒๙,๑๔๔	๒๐.๔๗

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิแสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพที่ ๒๔ แสดงทรัพยากรดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๒๕ แสดงข้อมูลชุดดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๓)

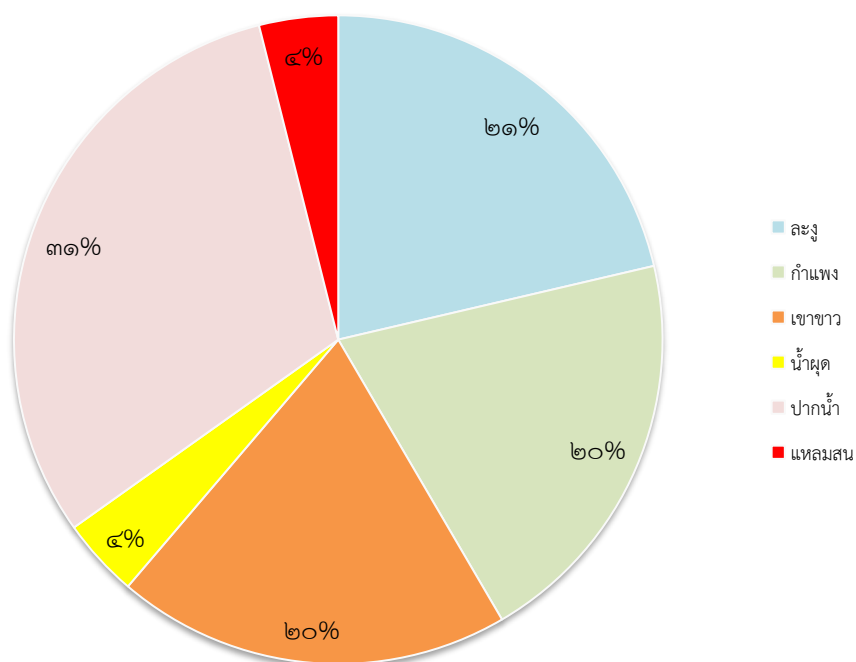
๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอละงู เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๘๐ % ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอละงู จังหวัดสตูล รวมทั้งสิ้น ๑๗๘ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

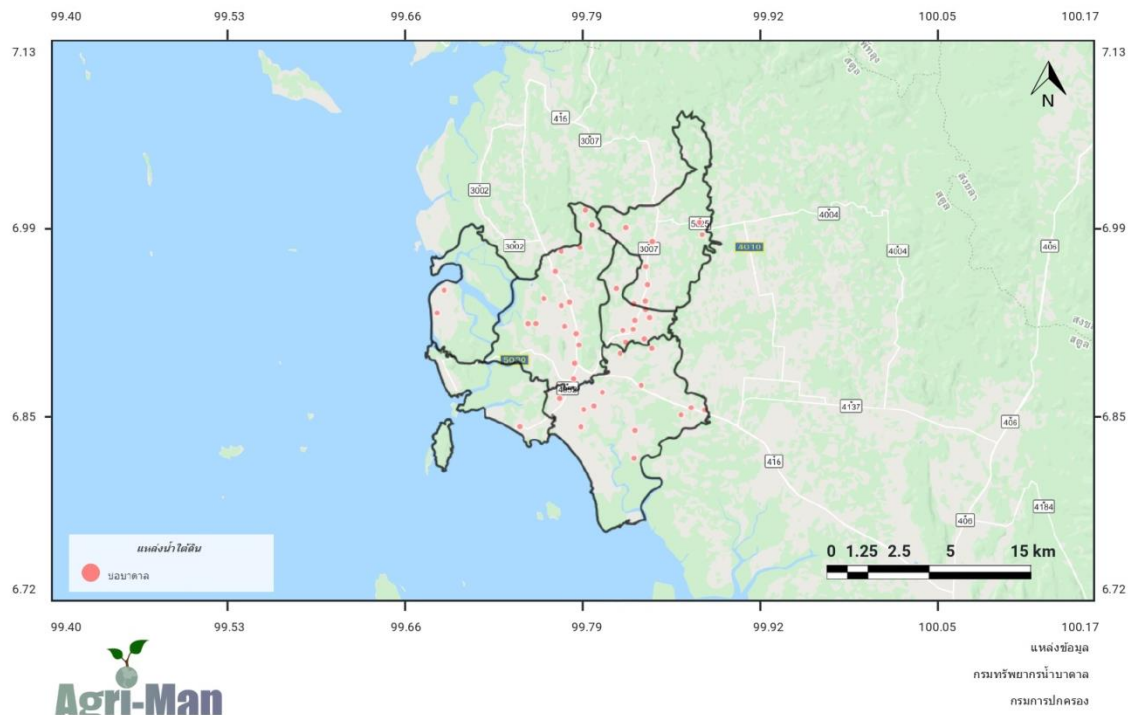
ตำบลละงู	จำนวน ๓๘ บ่อ
ตำบลกำแพง	จำนวน ๓๖ บ่อ
ตำบลเขาขาว	จำนวน ๓๕ บ่อ
ตำบลน้ำผุด	จำนวน ๕๕ บ่อ
ตำบลปากน้ำ	จำนวน ๗ บ่อ
ตำบลแหลมสน	จำนวน ๗ บ่อ

แผนภูมิแสดงร้อยละจำนวนแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพที่ ๒๖ แสดงร้อยละจำนวนแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพที่ ๒๗ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดิน จะได้รับการเติมจากฝน อำเภอละงู มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้

๑) คลองละงู เป็นคลองที่ยาวที่สุดของอำเภอละงู มีต้นกำเนิดจากเขาช่องประตูซึ่งเป็นเขาติดต่อกันระหว่างจังหวัดตรัง พัทลุง และสตูล มีความยาว ๔๕ กิโลเมตรโดยประมาณ ไหลผ่านตำบลน้ำผุด ตำบลเขาขาว ตำบลละงู ตำบลกำแพง สุดท้ายจะไหลออกสู่ทะเลอันดามัน ที่ตำบลปากน้ำ คลองสายนี้จะมີน้ำไหลตลอดทั้งปี เกษตรกรนำน้ำมาใช้อุปโภคและทำการเกษตร

๒) คลองตึงหี เป็นคลองน้ำเค็มที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้เพื่อการเพาะปลูกพืช เหมาะแก่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

๓) คลองชลประทาน เป็นคลองที่ผันน้ำมาจากคลองละงูจะใช้เพื่อการเพาะปลูก และระบายน้ำในช่วงฤดูน้ำหลาก

๔) หนองน้ำ มีหนองน้ำขนาดใหญ่ ที่ใช้ในการอุปโภค บริโภค ตลอดจนเป็นที่พักผ่อน คือ

๔.๑) หนองปันทยา เนื้อที่ประมาณ ๔๐ ไร่ ซึ่งมีน้ำขังตลอดทั้งปี แต่สภาพน้ำเป็นน้ำกร่อย ไม่เหมาะที่จะใช้เพื่อการเพาะปลูก ได้รับการปรับปรุงเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของหมู่ที่ ๒ ตำบลละงูและชุมชนใกล้เคียง

๔.๒) หนองน้ำห้วยวังตะเคียน อยู่ในพื้นที่ของหมู่ที่ ๘ ตำบลละงู มีเนื้อที่โดยประมาณ ๕๐ ไร่ ประชาชนในพื้นที่ใช้สำหรับการอุปโภคและบริโภคตลอดจนด้านการเกษตร

๔.๓) หนองนพใหญ่ ตั้งอยู่ในพื้นที่รอยต่อระหว่าง หมู่ที่ ๑๓ และหมู่ที่ ๙ ตำบลละงู มีเนื้อที่โดยประมาณ ๓๐ ไร่ ประชาชนใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรเป็นส่วนใหญ่

๕) สระน้ำ มีสระน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก ที่ใช้ในการอุปโภค บริโภค คือ

๕.๑) สระน้ำวังปลาตูก ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๔ ตำบลละงู มีเนื้อที่โดยประมาณ ๒๐ ไร่ ประชาชนใช้ประโยชน์ในการเกษตรเป็นส่วนใหญ่

๕.๒) สระน้ำเพื่อการเกษตร ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๓ และ หมู่ที่ ๑๗ ตำบลละงู มีเนื้อที่โดยประมาณ ๑๐ ไร่ ประชาชนใช้ประโยชน์ในการเกษตรเป็นส่วนใหญ่

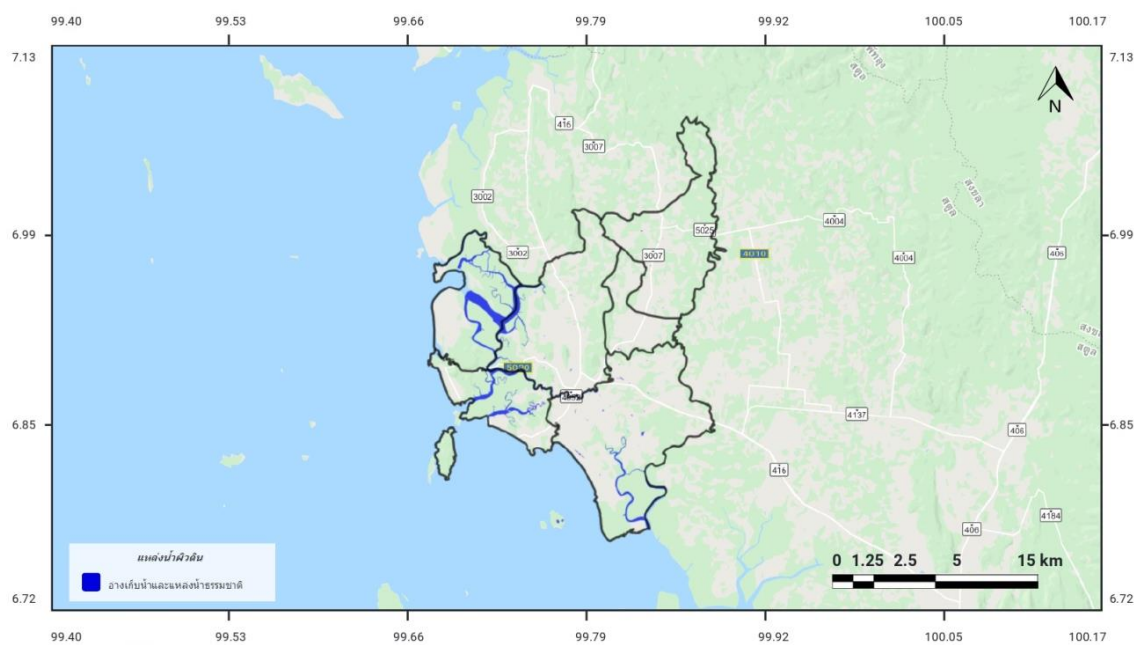
๕.๓) สระน้ำบ้านห้วยไทร ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลละงู มีเนื้อที่โดยประมาณ ๕ ไร่ ประชาชนใช้ประโยชน์ในอุปโภค บริโภค

๕.๔) สระน้ำหนองสอหระ ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๑ ตำบลละงู มีเนื้อที่โดยประมาณ ๔ ไร่ ประชาชนใช้ประโยชน์ในการเกษตรและเพื่อการอุปโภค บริโภค

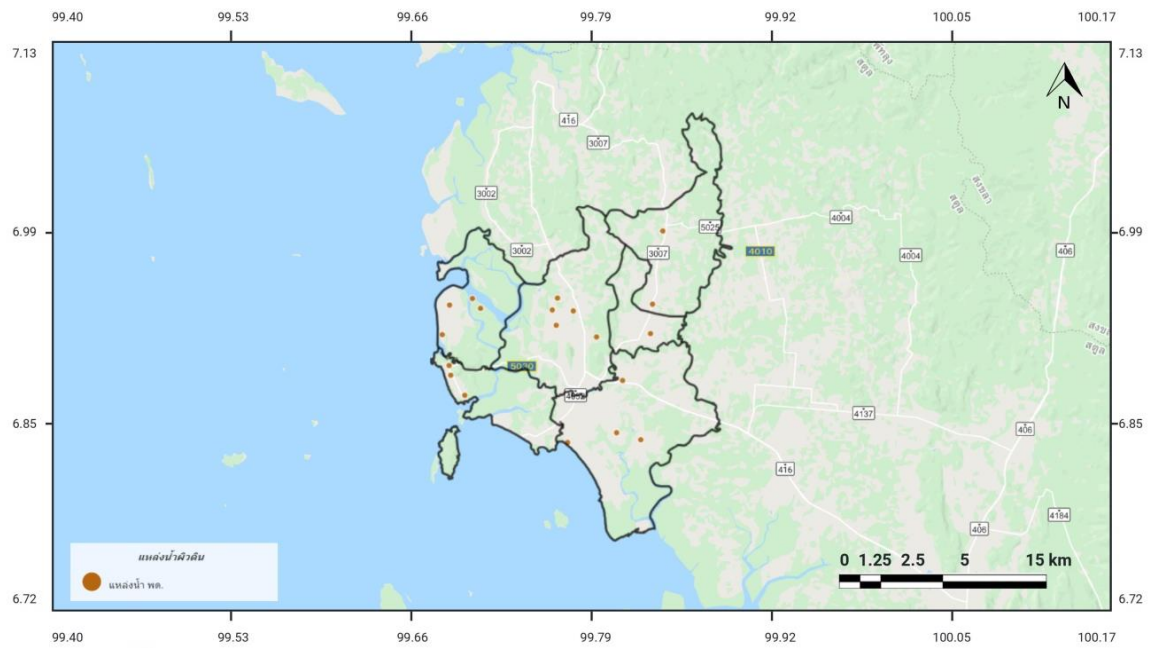
๖) บ่อน้ำตื้นสาธารณะ มีจำนวน ๕๐ บ่อ จะใช้สำหรับอุปโภคบริโภคในครัวเรือน

๗) แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๒๒ แห่ง โครงการชลประทาน จำนวน ๒,๒๗๕ ไร่ และแหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน ๒๔ แห่ง

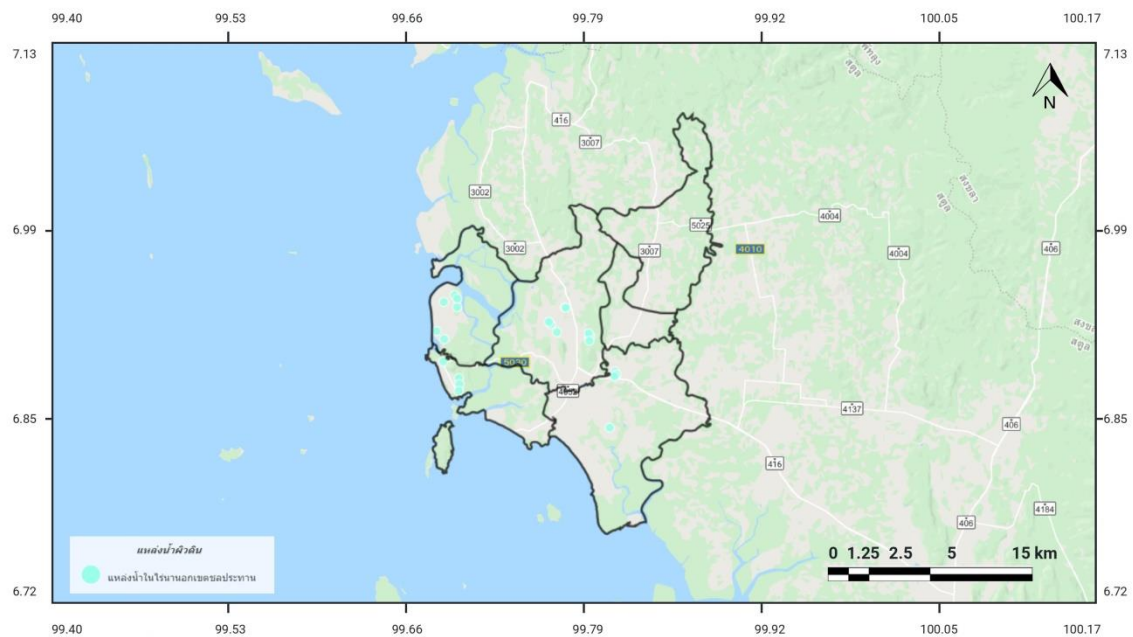
แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพที่ ๒๘ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

ภาพที่ ๒๙ แสดงแหล่งน้ำผิวดินแหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน อำเภอละยูง จังหวัดสตูล
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๓๐ แสดงแหล่งน้ำผิวดินแหล่งน้ำในโรงงานนอกเขตชลประทาน อำเภอละยูง จังหวัดสตูล
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ.๒๕๖๗)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

ชนิดสินค้าจำปาตะ

จำปาตะ (Champedak หรือ Cempedak) มีชื่อพฤกษศาสตร์ว่า *Artocarpus integer* (Thumb.) Merr. (Moraceae) จัดเป็นไม้ผลสกุลเดียวกับขนุน (*Artocarpus*) มีถิ่นกำเนิดอยู่ในคาบสมุทรมลายู อินโดนีเซีย และเกาะนิวกินี ในประเทศไทยน่าจะเป็นไม้ผลที่นำเข้ามาปลูกเช่นเดียวกับขนุน จำปาตะมีลักษณะเป็นไม้ยืนต้น ใบเดี่ยว และมีขนปกคลุมแผ่นใบ มียางสีขาวขุ่น เป็นผลกลุ่มคล้ายขนุนแต่มีขนาดเล็กกว่า รูปร่างผลรูปทรงกระบอก เมื่อสุกเปลือกผลนิ่ม กลิ่นหอมแรงและรสชาติหวานจัด เนื้อผลที่เรียกว่า “ยุม” (ผลย่อยเป็นผลสดเมล็ดเดียวและมีเนื้อหุ้มเมล็ด) ไม่ค่อยหลุดออกจากแกนผลเนื้อผล จำปาตะสามารถนำมาทำอาหารได้หลากหลาย โดยรับประทานได้ทั้งเป็นผลไม้สดและชุบแป้งทอด ซึ่งเป็นที่นิยมในภาคใต้ของประเทศไทย สิงคโปร์ และมาเลเซีย

ส่วนเมล็ดนำไปต้มให้สุกหรือใส่แกงไตปลาได้เช่นกัน จำปาตะมีเส้นใยแบบละลายน้ำ ซึ่งเป็นเส้นใยที่สามารถขับไขมันและสารพิษออกจากร่างกาย นอกจากนี้ยังมีเบต้าแคโรทีนและน้ำตาลสูง และในเมล็ดอุดมไปด้วยสาร แมนโนส (Madset al., ๒๐๐๑) เนื้อผลอ่อน ช่วยผัดสมาน แก้อักเสบ เนื้อผลสุก บำรุงกำลัง เป็นยาระบายอ่อน ๆ เมล็ดช่วยขับน้ำนมในสตรีหลังคลอด และบำรุงร่างกาย

จำปาตะกับขนุนมีความใกล้ชิดทางพันธุกรรม ซึ่งก่อให้เกิดความผันแปรคล้ายคลึงทางรูปร่างลักษณะต่อกัน เนื่องจากการผสมข้ามพันธุ์หรือการกลายพันธุ์ ทำให้เกิดเป็นจำปาตะขนุน (จำปาตะหนุน) ปัจจุบันพบที่เกาะยอ จังหวัดสงขลา และจังหวัดสตูล โดยพันธุ์จำปาตะสามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ กลุ่มพันธุ์ คือ จำปาตะขนุนและจำปาตะบ้าน เมื่อผลสุกจะส่งกลิ่นแรงคล้ายทุเรียน มีการปลูกกันทั่วไปในภาคใต้ตั้งแต่จังหวัดชุมพรลงไป ซึ่งจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกมาก คือ อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล จนถือว่าเป็นผลไม้ประจำจังหวัด

พันธุ์จำปาตะที่มีชื่อเสียงในจังหวัดสตูล คือ พันธุ์ขวัญสตูล และพันธุ์วังทอง อำเภอละงูมีเกษตรกรที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย “จำปาตะสตูล” จำนวน ๑ คน คือนายกอเฒ่า ม้องพร้าว เกษตรกรผู้ปลูกจำปาตะในพื้นที่ตำบลน้ำผุด อำเภอละงู จังหวัดสตูล ซึ่งปริมาณของผลผลิตในปีที่ผ่านมาประมาณ ๑.๕ ตัน ราคาจำหน่ายหน้าสวนเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๕๐ บาท

ภาพที่ ๓๑ แสดงภาพสินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI จำปาตะ จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๓)

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้าทางการเกษตร

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

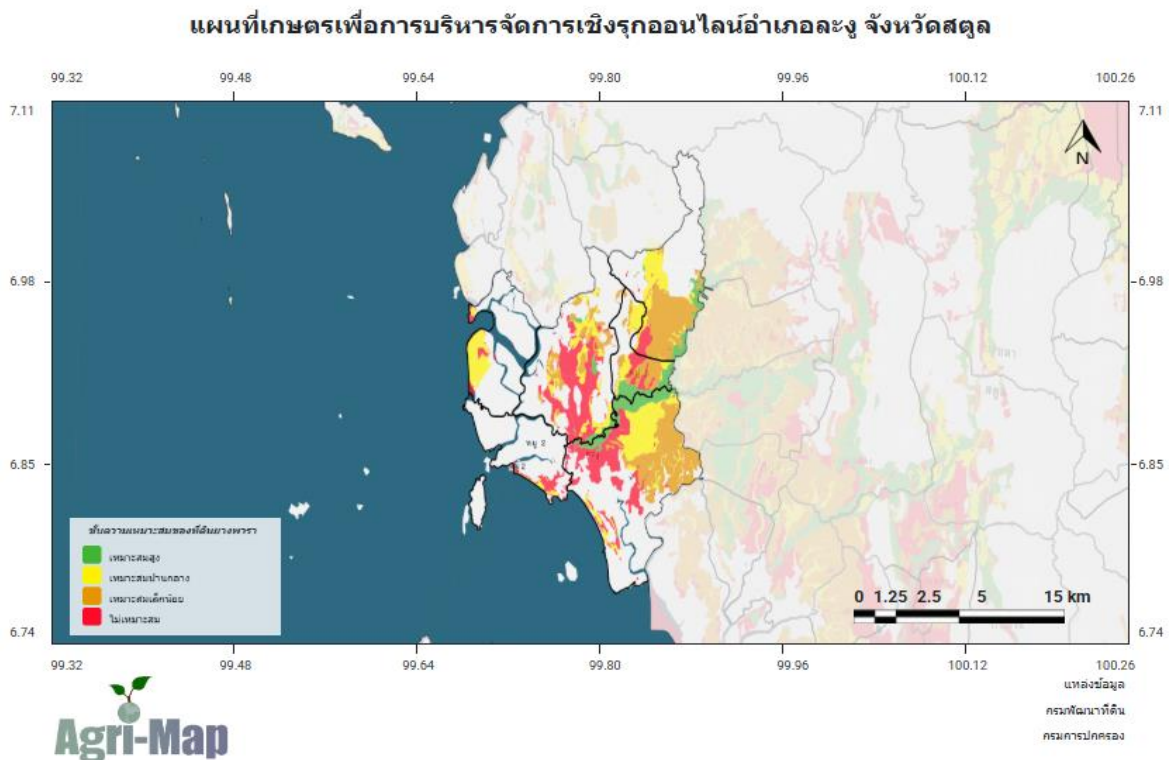
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอละงู มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา จำนวน ๑๐๗,๔๐๒.๗๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๒,๐๒๘.๐๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๒ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๘,๗๒๘.๗๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๗๕ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๓๔,๙๒๖.๘๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕๒ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) ๓๑,๗๑๙.๐๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๕๓

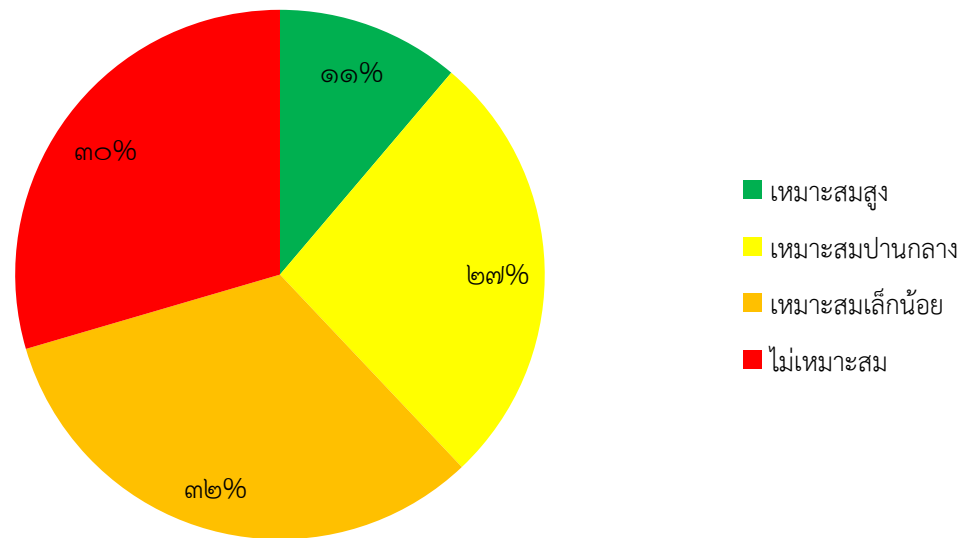
ตารางที่ ๓๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	
กำแพง	๑,๔๙๕.๐๐	๕,๘๐๙.๖๘	๔,๘๕๓.๕๓	๑๓,๓๑๖.๑๐	๒๕,๔๗๔.๓๑
เขาขาว	๒,๘๗๒.๘๓	๒,๙๕๗.๔๖	๓,๗๔๗.๒๗	๒,๒๘๗.๐๐	๑๑,๘๖๔.๕๖
น้ำผุด	๒,๘๒๓.๐๐	๕,๑๒๑.๙๘	๑๑,๖๖๐.๑๐	๑,๘๕๕.๓๕	๒๑,๔๖๐.๔๓
ปากน้ำ	๐.๑	๕๘๗.๘๓	๘.๖๕	๑,๗๕๒.๔๙	๒,๓๔๙.๐๗
ละงู	๔,๘๓๗.๑๒	๑๐,๐๔๙.๗๐	๑๔,๖๕๗.๓๐	๑๑,๔๒๗.๒๐	๔๐,๙๗๑.๓๒
แหลมสน	๐	๔,๒๐๒.๑๔	๐	๑,๐๗๗.๙๕	๕,๒๘๐.๐๙
รวม	๑๒,๐๒๘.๐๕	๒๘,๗๒๘.๗๘	๓๔,๙๒๖.๘๕	๓๑,๗๑๙.๐๙	๑๐๗,๔๐๒.๗๘

ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๓๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

ภาพที่ ๓๓ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘)

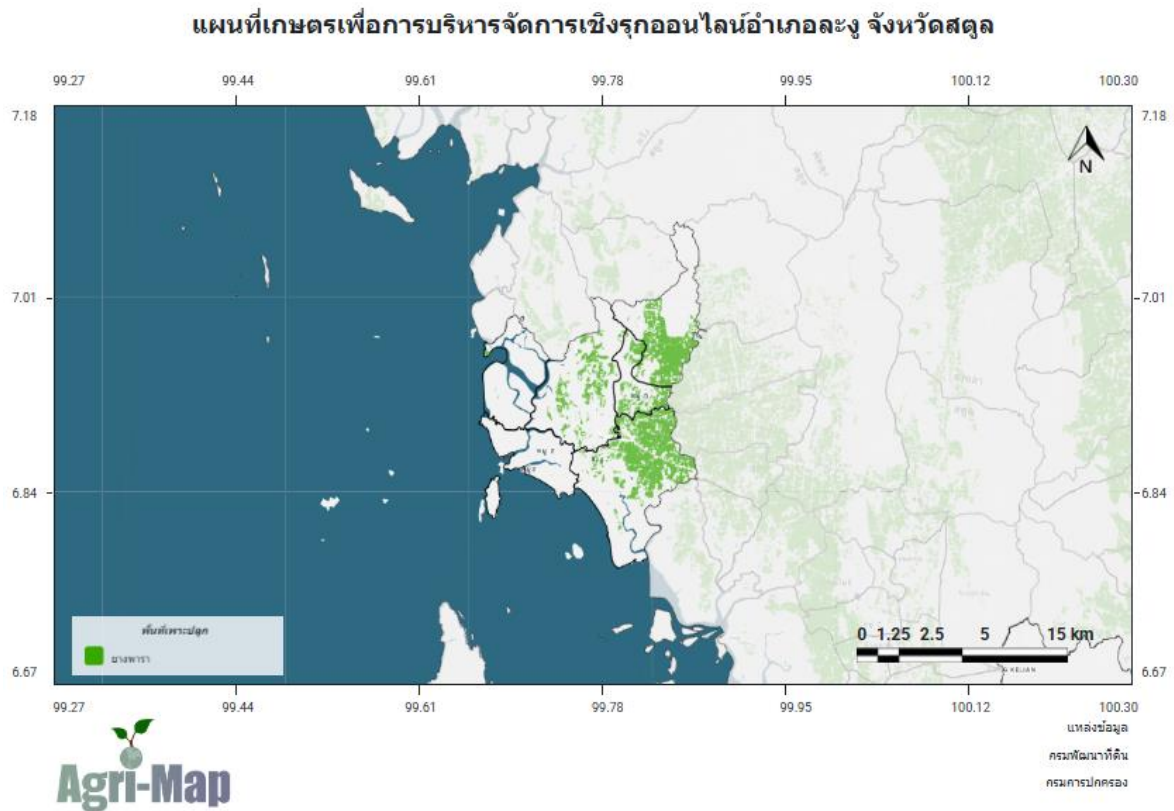
(๒) พื้นที่ปลูกยางพารา

อำเภอละงู มีเนื้อที่ปลูกยางพารา จำนวน ๖๙,๙๖๕ ไร่ โดยเพาะปลูกมากที่สุด ในตำบลน้ำผุดเนื้อที่ ๓๒,๐๓๕ ไร่ รองลงมาคือตำบลละงูเนื้อที่ ๒๑,๖๕๕ ไร่ และตำบลกำแพงเนื้อที่ ๑๒,๒๘๐ ไร่ ตามลำดับ เนื้อที่เพาะปลูกยางพาราในอำเภอละงู ลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ ๑๗.๙๕ เนื่องจากราคาซื้อขายน้ำ ยางพารามีความผันผวน การระบาดของโรคในยางพาราส่งผลให้ปริมาณผลผลิตลดลง เกษตรกรจึงปรับเปลี่ยน ปลูกพืชอื่น เช่น ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล ทดแทนสวนยางพาราเดิม

ตารางที่ ๓๙ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	พื้นที่ปลูกยางพารา (ไร่)
กำแพง	๑๒,๒๘๐
เขาขาว	๒,๙๗๘
น้ำผุด	๓๒,๐๓๕
ปากน้ำ	๔๒๓
ละงู	๒๑,๖๕๕
แหลมสน	๕๙๔
รวมอำเภอละงู	๖๙,๙๖๕

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม

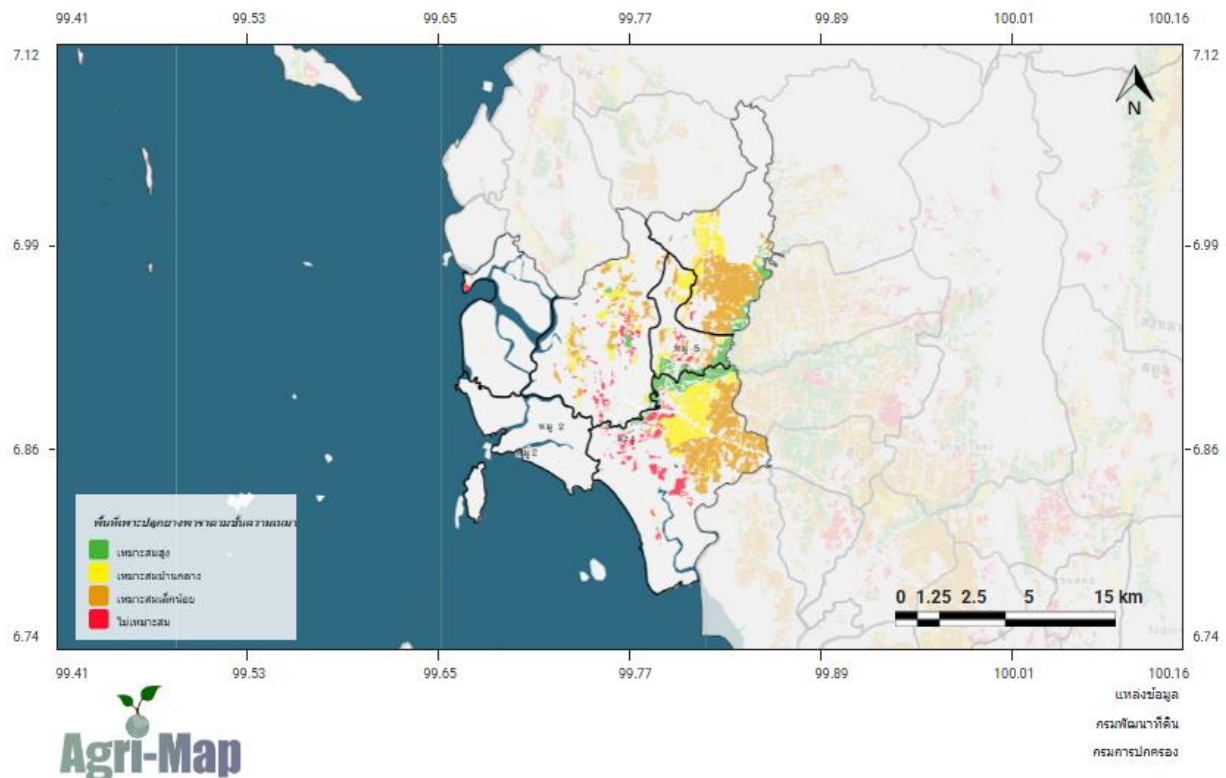
อำเภอละงู มีพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๕๔,๖๙๙.๐๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๖,๙๕๒.๑๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๗๑ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๕,๓๒๒.๓๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๐๑ พื้นที่ที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒๖,๒๓๓.๕๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๙๖ และพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๖,๑๙๑.๐๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓๒

ตารางที่ ๔๐ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
กำแพง	๖๒๙.๒๖	๒,๗๕๘.๖๕	๓,๕๕๘.๖๘	๑,๘๓๕.๖๔	๘,๗๘๒.๒๓
เขาขาว	๑,๘๕๔.๒๕	๑,๗๐๑.๖๖	๑,๘๑๒.๑๙	๕๕๙.๘๑	๕,๙๒๗.๙๑
น้ำผุด	๑,๖๔๒.๔๓	๓,๖๙๙.๗๙	๙,๓๕๐.๐๘	๓๐๓.๑๕	๑๔,๙๙๕.๔๕
ปากน้ำ	๐	๐	๗.๕๘	๕.๒๒	๑๒.๘๐
ละงู	๒,๘๒๖.๒๐	๗,๑๐๙.๒๓	๑๑,๕๐๕.๐๐	๓,๓๑๖.๘๙	๒๔,๗๕๗.๓๒
แหลมสน	๐	๕๒.๙๘	๐	๑๗๐.๓๖	๒๒๓.๓๓
รวม	๖,๙๕๒.๑๔	๑๕,๓๒๒.๓๑	๒๖,๒๓๓.๕๓	๖,๑๙๑.๐๗	๕๔,๖๙๙.๐๔

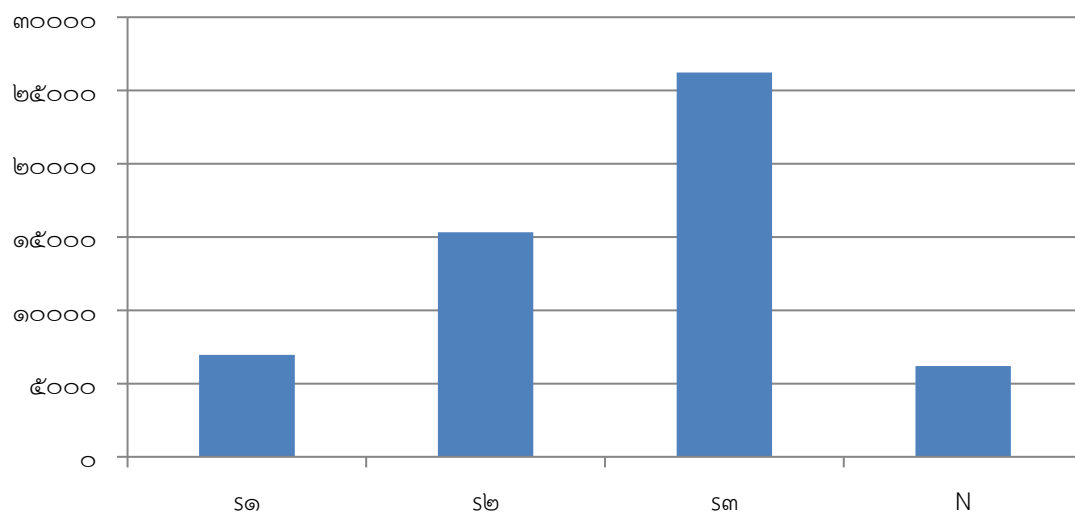
ที่มา: ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพที่ ๓๕ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

พื้นที่ปลูกยางพารา (ไร่)

ภาพที่ ๓๖ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) ปริมาณการผลิต

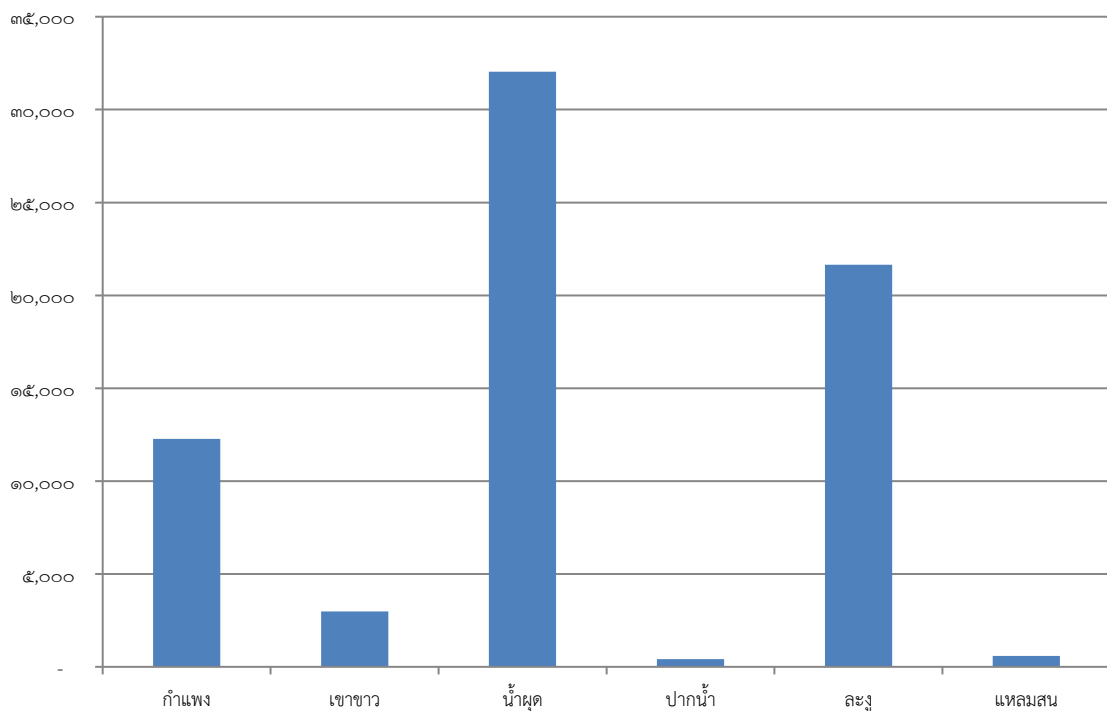
อำเภอละงู มีครัวเรือนเกษตรกรเพาะปลูกยางพารา จำนวน ๗,๒๗๕ ครัวเรือน พื้นที่เพาะปลูกมากที่สุดตำบลน้ำผุด ตำบลละงู และตำบลกำแพง ตามลำดับ เนื้อที่เพาะปลูกรวมทั้งอำเภอจำนวน ๖๙,๙๖๕ ไร่ เป็นเนื้อที่เปิดกรีดยางจำนวน ๖๙,๕๙๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๔๖ ผลผลิตรวม ๑๖,๖๙๔.๕๑ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๒๓๘ กิโลกรัม ราคาจำหน่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๔๕ บาท

ตารางที่ ๔๑ แสดงข้อมูลการผลิตยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)
กำแพง	๑,๓๔๗	๑๒,๒๘๐	๑๒,๐๑๔	๒,๘๘๓.๓๖	๒๔๐
เขาขาว	๕๘๙	๒,๙๗๘	๒,๘๐๒	๖๗๒.๔๘	๒๔๐
น้ำผุด	๒,๑๓๕	๓๒,๐๓๕	๓๒,๐๐๕	๗,๖๘๑.๒๐	๒๔๐
ปากน้ำ	๑๔๗	๔๒๓	๔๒๓	๙๙.๔๑	๒๓๕
ละงู	๒,๙๐๙	๒๑,๖๕๕	๒๑,๗๕๖	๕,๒๒๑.๔๔	๒๔๐
แหลมสน	๑๔๘	๕๙๔	๕๙๔	๑๓๖.๖๒	๒๓๐
รวม	๗,๒๗๕	๖๙,๙๖๕	๖๙,๕๙๔	๑๖,๖๙๔.๕๑	๒๓๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

เนื้อที่เพาะปลูกยางพารา (ไร่)

ภาพที่ ๓๗ แสดงเนื้อที่เพาะปลูกยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

หลักในการเลือกพันธุ์ยาง

เนื่องจากผลผลิตน้ำยางหรือเนื้อไม้ที่ได้จากการปลูกยาง จะมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นกับปัจจัย ๓ ประการ ได้แก่ พันธุ์ยาง สภาพแวดล้อม และการปรับตัวของพันธุ์เข้ากับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ดังนั้นการตัดสินใจว่าจะเลือกปลูกยางพันธุ์ใดควรยึดถือหลักการที่ว่าต้องเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงสุดและมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ของเกษตรกรผู้ปลูก ซึ่งควรมีการพิจารณาตามขั้นตอน ดังนี้

๑. พิจารณาว่าพื้นที่ปลูก มีสภาพแวดล้อมใดที่ไม่เหมาะสม เป็นข้อจำกัดที่มีความรุนแรงมาก น้อยเพียงใด สามารถแก้ไขได้หรือไม่ และส่งผลกระทบต่อทำให้ผลผลิตมากน้อยเพียงใด เช่น เป็น พื้นที่ที่มีการระบาดของโรคใดรุนแรง พื้นที่ที่มีลมแรง หรือพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง หน้าดินตื้น

๒. พิจารณาลักษณะประจำพันธุ์แต่ละพันธุ์ จากเอกสารคำแนะนำพันธุ์ยางของสถาบันวิจัยยาง โดยเฉพาะลักษณะที่อ่อนแอต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นข้อจำกัด แล้วคัดเลือกพันธุ์ที่สามารถปลูกในพื้นที่ นั้น ๆ ได้

๓. ลำดับที่ของพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง จากเอกสารคำแนะนำพันธุ์ยาง แล้วเลือกพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงสุด ถือว่าเป็นพันธุ์ที่เหมาะสมสำหรับปลูกในพื้นที่ดังกล่าว นอกจากนี้แล้ว การปลูกยางในพื้นที่ปลูกขนาดใหญ่ ควรปลูกยางหลายพันธุ์ แต่ละพันธุ์ไม่น้อยกว่า ๑๔ ไร่หรือ ๑ แปลงกรี๊ด เนื่องจากเมื่อเกิดการระบาดของโรคการปลูกยางเพียงพันธุ์เดียว จะทำให้การระบาดของโรคมีความรุนแรงมากขึ้น

ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่นำมาใช้เป็นข้อพิจารณาในการเลือกพันธุ์ยาง

สภาพแวดล้อมของการปลูกยาง จะรวมทั้งการเขตกรรม และสภาพแวดล้อมในพื้นที่ปลูก ซึ่ง การเขตกรรม ตั้งแต่การปลูกถึงการกรี๊ดเก็บเกี่ยวผลผลิตยางนั้น เป็นปัจจัยที่สามารถแก้ไขและ เปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นเกษตรกรจึงควรปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อสร้างผลสำเร็จในการปลูกยาง ส่วน สภาพแวดล้อมในพื้นที่ปลูก จัดเป็นปัจจัยบังคับหรือปัจจัยที่ไม่มีโอกาสเลือก แก้ไขและเปลี่ยนแปลง ได้ยาก แต่มีอิทธิพลต่อการให้ผลผลิต ดังนั้นการคัดเลือกพันธุ์ยางจึงต้องนำปัจจัยนี้ มาใช้ในการ พิจารณาการเลือกพันธุ์ยางปลูก ดังนี้

๑. ดินและสภาพพื้นที่ ชนิดและสมบัติของดิน ดินแต่ละชนิดจะมีสมบัติทางเคมี และกายภาพที่แตกต่างกัน ทำให้ มีความเหมาะสมต่อการปลูกยางแตกต่างกัน พันธุ์ยางบางพันธุ์ให้ผลผลิตได้ดีในดินที่มี ความอุดมสมบูรณ์สูง แต่เมื่อนำไปปลูกในดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ผลผลิต ลดลงหรือมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะของพันธุ์ ในขณะที่บางพันธุ์การให้ผลผลิตไม่ เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมมากนัก ดังนั้นจึงจำต้องรู้ว่าดินที่ปลูกมีความอุดม สมบูรณ์มากน้อยเพียงใดและปรับปรุงได้หรือไม่ ในกรณีที่แก้ไขไม่ได้ ควรเลือกพันธุ์ยาง ใดที่เหมาะสมกับพื้นที่ปลูก เช่น การปลูกยางในสภาพพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นดินเหนียว มี การระบายน้ำเลว ควรเลือกปลูกพันธุ์ยางที่มีทรงพุ่มเล็กหรือปานกลาง ความลึกของหน้าดิน โดยปกติต้นยางต้องการดินที่มีหน้าดินลึกมากกว่า ๑ เมตร เพื่อให้ รากสามารถยึดเกาะได้อย่างมั่นคง การปลูกยางในพื้นที่ที่มีหน้าดินตื้นจะทำให้ต้นยาง โค่นล้มง่าย ดังนั้นการปลูกยางในพื้นที่ดังกล่าว ควรจะเลือกพันธุ์ยางที่มีทรงพุ่มเล็กหรือ ปานกลาง แตกกิ่งสมดุสย ระบายน้ำได้ดี ในสภาพพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกยาง ระดับน้ำใต้ดินควรลึกไม่น้อยกว่า ๑ เมตร แต่มียางบางพันธุ์ที่เกษตรกรสามารถเลือกปลูกได้ ความลาดชันของพื้นที่ พันธุ์ยางโดยทั่วไปไม่เหมาะสมที่จะนำไปปลูกในพื้นที่ลาดชันมาก สูงกว่า ๑๖ องศา เช่น พื้นที่เป็นควนเขา เพราะจะทำให้ต้นยางโน้มเอียง เนื่องจากแตกกิ่ง และทรงพุ่มในระดับสูง ทำให้ต้นยางโค่นล้มได้ง่าย ดังนั้นยางบางพันธุ์จึงไม่เหมาะสมสำหรับปลูกในพื้นที่ลาดชัน แต่มียางบางพันธุ์เหมาะสมหรือพอจะปลูกได้ ในสภาพพื้นที่ ดังกล่าว

๒. โรคยางพาราในแต่ละพื้นที่ ชนิดและความรุนแรงในการระบาดของโรค จะแตกต่างกันออกไป ตามสภาวะ ที่เหมาะสมต่อการแพร่กระจาย ดังนั้นก่อนที่จะปลูกยางควรจะต้องศึกษาและพิจารณาดูก่อนว่ามีโรคอะไร ระบาดบ้าง ระบาดอยู่ในระดับรุนแรงมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะได้ตัดสินใจเลือกพันธุ์ยางที่ต้านทานโรคนั้น ๆ ได้ถูกต้อง

๓. ความรุนแรงของลม ลมเป็นสาเหตุสำคัญของการฉีกขาด การหักโค่นและถอนรากของ ต้นยาง ในพื้นที่ปลูกยางที่มี ความแรงของลมมากกว่า ๖๒ กิโลเมตรต่อชั่วโมง (๘ beaufort scale) เป็น ระยะเวลาหลายวันในแต่ละปี ถือว่าเป็นพื้นที่ที่เสี่ยงต่อความเสียหายที่เกิดจากลมได้ แต่โดยทั่วไปแล้ว ในพื้นที่ ปลูกยางของประเทศไทย ความแรงของลมที่เกิดขึ้นตามปกติ จะมีผลทำให้ต้นยางเสียหายเล็กน้อย ยกเว้นพื้นที่ ในบางจังหวัดของ ภาคใต้ เช่น ตรัง ภูเก็ต และบางจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น สุรินทร์ สกลนคร นครพนม มุกดาหาร อุดรธานี และอุบลราชธานี ที่มีความรุนแรงของลมในระดับปานกลาง อาจจะทำให้ต้นยาง เสียหายได้ ดังนั้นการเลือกพันธุ์ยางปลูกในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ เหล่านี้ ต้องพิจารณาเลือกพันธุ์ที่ ต้านทานลมได้ดี

ลักษณะประจำพันธุ์

ลักษณะประจำพันธุ์ที่จะต้องนำมาพิจารณาควบคู่กับสภาพแวดล้อม เพื่อหาความ เหมาะสมใน การกำหนดพันธุ์ยางที่จะปลูกมีหลายประการ เช่น

๑. ผลผลิต การพิจารณาผลผลิตว่าดีมาน้อยเพียงใดจะพิจารณาเป็นช่วง ตามอายุของการ เปิดกรีด แนวโน้มของการเพิ่มและลดในช่วงอายุ และฤดูกาลต่าง ๆ กล่าวคือ ผลผลิตในช่วง ๒ ปีแรกหลังเปิด กรีด ซึ่งเป็นช่วงต้นของการเก็บผลผลิตยาง บางพันธุ์ อาจจะทำให้ผลผลิตต่ำในช่วงแรก แต่ระยะต่อมาให้ผลผลิตสูง ได้ ผลผลิตในช่วง ๓ -๑๐ ปีหลังเปิดกรีด เป็นช่วงที่ต้นยางให้ผลผลิตได้ดี ถือว่าเป็นช่วงหลัก ในการได้รับ ผลตอบแทนจากการปลูกยาง ผลผลิตในช่วงผลัดใบ การกรีดยางในช่วงผลัดใบ เป็นช่วงที่มีวันกรีดเต็มทีเนื่องจาก ไม่มี อุปสรรคจากฝน ควรจะเป็นพันธุ์ที่ผลผลิตลดลงไม่มากนักในช่วงนี้ แต่อย่างไรก็ตาม เกษตรกรควรจะต้องงดกรีด ยางในช่วงที่ต้นยางผลิใบอ่อน เพราะจะทำให้กระทบต่อการให้ ผลผลิตและการเจริญเติบโตของต้นยางในระยะ ต่อมา ผลผลิตเมื่อใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ควรเป็นพันธุ์ที่เพิ่มผลผลิตได้มากเมื่อมีการใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง

๒. การเจริญเติบโตของต้นยาง พันธุ์ยางที่มีการเจริญเติบโตเร็วในระยะก่อนเปิดกรีด ก็ หมายความว่า จะได้รับผลตอบแทนเร็วขึ้น ส่วนการเจริญเติบโตระยะระหว่างกรีด จะเกี่ยวพันกับการให้ผลผลิตเพิ่ม ในระยะต่อมา ดังนั้นการ เจริญเติบโต จึงต้องพิจารณาทั้งก่อนและระหว่างกรีด

๓. ขนาดของทรงพุ่ม พันธุ์ยางแต่ละพันธุ์จะมีลักษณะการแตกกิ่งและขนาดทรงพุ่มที่ แตกต่างกัน ซึ่งจะมี ความสัมพันธ์โดยตรงกับการกำหนดระยะปลูก โดยพันธุ์ยางที่มีลักษณะการแตกกิ่งเป็นมุม กว้างและ ทรงพุ่มมีขนาดใหญ่ ไม่ควรใช้ระยะปลูกระหว่างต้นชิด

๔. ความหนาเปลือก เปลือกจัดเป็นส่วนที่สำคัญของต้นยาง เพราะเป็นแหล่งให้ผลผลิต โดยตรง ต้นยางควรมีความ หนาความเหมาะสมที่เหมาะสม ทั้งเปลือกเดิม (เฉลี่ย ๖.๐ - ๖.๕ มม. ในระยะเปิด กรีด) และเปลือกนอก ใหม่ สำหรับเปลือกนอกใหม่ ควรพิจารณาความเร็วในการงอกประกอบ (เฉลี่ย ๕.๗ - ๖.๒ มม. ในปีกรีด ที่ ๓) เนื่องจากมีความสัมพันธ์โดยตรงกับรอยแผลกรีด ตามปกติพันธุ์ยางที่เปลือกบางในเวลากรีด มักจะ เกิดบาดลึกถึงเนื้อไม้ได้ง่าย

๕. รอยแผลกรีด การเกิดรอยแผลจากการกรีดยางลึกถึงเนื้อไม้ในยางแต่ละพันธุ์จะแสดง ความเสียหายแตกต่างกัน บางพันธุ์จะแสดงความเสียหายรุนแรง จนไม่สามารถกลับมากรีดซ้ำได้อีก แต่บางพันธุ์ อาจจะ ไม่ รุนแรงมากนัก

๖. ความต้านทานโรค โรคที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปลูกยาง คือ โรคใบร่วง ใบจุด เส้นดำ และราสีชมพู ดังนั้นควรเลือกพันธุ์ที่ต้านทานโรคที่ระบาดรุนแรงในพื้นที่ปลูกให้ถูกต้อง ความต้านทานลม ลักษณะทรงพุ่ม และความแข็งแรงของเนื้อไม้ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องสำคัญต่อการต้านทานลม ตามปกติลักษณะทรง พุ่มที่มีขนาดใหญ่ พุ่มใบหนาแน่น และการแตกกิ่งก้านไม่สมดุล จะอ่อนแอต่อ การกรรโชกของลม ที่ทำให้เกิดการฉีก ขาด หรือต้นโค่นล้มได้ง่าย

๗. การปลูกในพื้นที่จำกัด ในกรณีที่ต้องการปลูกยางในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมบางประการ เช่นพื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น พื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง และพื้นที่ลาดชัน จะต้องเลือกพันธุ์ยางที่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพพื้นที่ที่ไม่ เหมาะสมนี้ได้ เพราะสภาพพื้นที่เหล่านี้จะมีผลต่อการเจริญเติบโต และผลผลิตโดยตรง

๘. การตอบสนองต่อจำนวนต้นปลูกในแปลง ในกรณีที่ต้องการปลูกต้นชิด ซึ่งมีจำนวนต้นหนาแน่นมากกว่าปกติจะต้องไม่มีผลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตมากนัก แต่ถ้ามีมากก็จะต้องหลีกเลี่ยงพันธุ์ยางที่ไม่ตอบสนองต่อการปลูกต้นชิด

๙. อาการเปลือกแห้ง ซึ่งเป็นความผิดปกติทางสรีระวิทยาของต้นยาง ที่หลังจากกรีดมีน้ำยางไหลออกมาเพียง เล็กน้อยหรือไม่ไหลเลย และอาจเกิดกับต้นยางที่ยังไม่ได้เปิดกรีด โดยเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น พันธุ์ ยาง ระบบกรีด การใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง สภาพแวดล้อมและสภาพดินที่ไม่เหมาะสม ซึ่งอาจเกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งหรือหลายสาเหตุร่วมกัน เช่น ใช้ระบบกรีดที่มีความถี่สูงกับพันธุ์ยางที่เป็นเปลือก แห้งง่าย

พันธุ์ยางพาราที่แนะนำในการเพาะปลูก ได้แก่

ภาคใต้เขตชายแดน ได้แก่ จังหวัดสตูล บางส่วนของจังหวัดสงขลา ยะลา นราธิวาส และบริเวณ ชายแดนที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย พื้นที่ในเขตนี้มีปริมาณน้ำฝนระหว่าง ๒,๕๐๐ – ๓,๐๐๐ มิลลิเมตรต่อปี จำนวนวันฝนตก ๑๖๕ – ๑๗๕ วันต่อปี มีการระบาดของโรคราสีชมพู โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปทรา และโรคเส้นดำ

พันธุ์ยางที่แนะนำ กลุ่ม ๑ สถาบันวิจัยยาง ๒๕๑ BPM ๒๔ RRIC ๑๑๐ กลุ่ม ๒ PB ๒๖๐
หมายเหตุ พื้นที่ปลูกจังหวัดยะลา และนราธิวาส ที่มีลมแรงไม่ควรปลูกยางพันธุ์สถาบันวิจัย ยาง ๒๕๑ และ RRIC ๑๑๐

(๒) การเตรียมดิน

สภาพพื้นที่เดิมที่จะใช้สำหรับปลูกยางพาราในแต่ละท้องที่แต่ละแห่ง จะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของพื้นที่ และในการเตรียมพื้นที่สำหรับปลูกจึงสามารถทำได้หลายวิธี เช่น ในกรณีที่เป็นสวนยางพาราเก่า พื้นที่มีลักษณะเป็นป่า หรือมีไม้อื่นปลูกรวมอยู่ด้วย การเตรียมพื้นที่นั้นจะต้องโค่นล้มไม้เหล่านี้ออกเสียก่อน ซึ่งการโค่นล้มนี้อาจทำได้โดยใช้แรงงานคน หรือแรงงานเครื่องจักรกล เช่น ใช้เลื่อยใช้ขวานฟันหรือใช้เลื่อยยนต์ก็ได้ โดยตัดไม้ให้เหลือเฉพาะต่อไม้ ให้ความสูงจากพื้นดินประมาณ ๕๐ ถึง ๖๐ เซนติเมตร จากนั้นจะต้องทำการฆ่าต่อไม้โดยใช้ยาฆ่าต่อไม้ ชนิด ๒,๔,๕-T ในอัตราส่วนสารเคมี ๑ ส่วน ผสมน้ำมันโซล่า ๑๖ ส่วน และใช้ทาต่อไม้ในขณะที่ยังมีความสดอยู่ซึ่งเป็นวิธีการที่จะทำให้ต่อไม้ตายและผุสลายเร็วขึ้น หรืออาจใช้รถแทรกเตอร์ไถต้นไม้ออกได้หมด วิธีนี้จะถอนรากถอนโคนของไม้ได้หมด แต่มีข้อเสียบางประการคือเกิดการสูญเสียหน้าดินมากหลังจากโค่นต้นยางเก่าหรือต้นไม้อื่นลงหมดแล้ว และจะต้องเก็บไม้ใหญ่ออกจากพื้นที่ จากนั้นเก็บเศษไม้ต่างๆ มารวมกันไว้เป็นกอง จัดเรียงเป็นแนวตามพื้นที่ และตากให้แห้งเพื่อทำแฉกกันไฟ จากนั้นก็ทำการเผาเศษไม้เหล่านั้น หลังจากเผาเสร็จแล้ว ก็ควรจะรวบรวมปรนที่ยังเผาไหม้ไม่หมด มารวมกันเพื่อเผาไหม้อีกครั้ง และทำการเตรียมพื้นที่สำหรับปลูก โดยการใช้วิธีการไถ จำนวน ๒ ครั้ง พรวันดินอีก ๑ ครั้ง ส่วนพื้นที่ที่ยังมีต่อไม้ยางเก่าหรือต่อไม้อื่นอยู่หลงเหลืออยู่ อาจจะทำให้การเตรียมดินสำหรับการปลูกไม่สะดวกมากนัก แต่หากเป็นกรณีที่เป็นพื้นที่ที่จะปลูกมีความลาดเทมาก เช่น พื้นที่บริเวณควนหรือเนิน จะต้องมีการจัดทำพื้นที่เป็นขั้นบันไดหรือทำการด้านดิน เพื่อสกัดกั้นไม่ให้น้ำฝนชะล้างดินเหล่านั้นให้ไหลตามน้ำ การทำพื้นที่เป็นขั้นบันไดอาจทำเฉพาะในลักษณะของต้นหรือยาวเป็นแนวเดียวกัน หรืออาจจะทำพื้นที่ในลักษณะเป็นวงรอบไปตามลักษณะของควนหรือเนินก็ได้ โดยให้ระดับขนานกับพื้นดิน และความกว้างของขั้นบันไดอย่างน้อยกว้าง ๑.๕ เมตร และแต่ละขั้นบันไดก็ใช้วิธีการตัดดินให้มีความลึกและเอียงเข้าไปในทางเป็นเนินดิน โดยให้บริเวณขอบด้านนอกของขั้นบันไดเป็นลักษณะคันดิน มีความสูงประมาณ ๓๐ เซนติเมตร ความกว้าง ๖๐ ถึง ๗๐ เซนติเมตร และระยะห่างระหว่างขั้นบันไดมีความกว้างระหว่าง ๘ ถึง ๑๐ เมตร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความลาดชันของควนหรือเนิน หากมีความชันมากระยะระหว่างขั้นบันไดก็ควรจะห่างออกไปด้วย

(๓) การปลูก

ระยะปลูกและการวางแผนปลูก การกำหนดระยะปลูกและการวางแผนปลูกจะต้องพิจารณาถึงสิ่งต่างๆ เช่น พันธุ์ยางพาราที่ใช้ปลูก สภาพพื้นที่ เป็นต้น สำหรับระยะปลูกในที่ราบ จากการทดลองค้นคว้าพบว่าต้นยางพาราจะเจริญเติบโตได้ดีที่สุดต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๒๐ ตารางเมตรต่อ ๑ ต้น สำหรับการแนะนำ

เจ้าของสวนยางพาราในเรื่องระยะปลูกจึงต้องคำนึงถึงเรื่องพื้นที่ที่จะให้ต้นยางพาราดังกล่าวเป็นหลัก ส่วนจะใช้ระยะเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับว่าจะปลูกพืชแซมระหว่างแถวยางหรือไม่

การใช้ระยะระหว่างแถวกว้าง วัชพืชจะมีพื้นที่ในการเจริญเติบโตมากขึ้นเช่นเดียวกัน ถ้าใช้ระยะระหว่างแถวแคบเกินไปหรือมีระยะน้อยกว่า ๒.๕ เมตร ต้นยางจะเบียดเสียดกันแย่งธาตุอาหารกันและจะชะงักขึ้นไป เจริญเติบโตทางด้านข้างน้อย การวางแผนปลูกในพื้นที่ราบเริ่มจากการวางแผนแถวหลัก ห่างจากแนวเขตสวนไม่น้อยกว่า ๑.๕ เมตร ตามแนวตะวันออก-ตะวันตก ไม่ขวางทิศทางลม ในพื้นที่ลาดเทหรือพื้นที่ที่อยู่บนควนเขา ไม่สามารถใช้วิธีการเดียวกันกับพื้นที่ราบเนื่องจากที่ลาดเทหรือที่ควนเขาจะมีการไหลบ่าของน้ำเป็นผลให้เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน จึงจำเป็นต้องวางแผนปลูกตามแนวระดับ หากพื้นที่มีความลาดเทมากกว่า ๑๕ องศา ต้องทำขั้นบันได ระยะปลูกที่การยางแห่งประเทศไทยแนะนำแก่เกษตรกร แบ่งเป็น ๒ ระยะ ตามความต้องการปลูกพืชแซมและลักษณะประจำพันธุ์ยางพารา

ตารางที่ ๔๒ แสดงระยะปลูกยางพาราที่เหมาะสม

พันธุ์ยางชั้น ๑	ระยะปลูกยาง (ปลูกพืชแซมยาง)	ระยะปลูกยาง (ไม่ปลูกพืชแซมยาง)	จำนวนต้น ต่อไร่	เขตปลูกยาง
สถาบันวิจัยยาง ๒๕๑ สงขลา ๓๖	๒.๕ X ๘	๔ X ๕	๘๐	เขตปลูกยางเดิม
BPM ๒๔ PB ๒๕๕ PB ๒๖๐	๓ X ๗	๓.๕ X ๖	๗๖	เขตปลูกยางเดิม
PR ๒๕๕ RRIC ๑๑๐	๒.๕ X ๗	-	๙๑	เขตปลูกยางใหม่
RRIM ๖๐๐	๓ X ๗	๓ X ๖	๘๙	เขตปลูกยางใหม่

ที่มา : การยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนการกำหนดแถวหรือการจัดวางแนวปลูกเพื่อให้ได้สวนยางพาราที่มีลักษณะสวยงามเป็นระเบียบ มีขั้นตอนในการจัดวางแนวดังต่อไปนี้

๑. กำหนดแถวหลัก การกำหนดแถวหลักควรจะปลูกขวางทิศทางการไหลของน้ำ เพื่อลดการชะล้างหน้าดิน และจะต้องให้ห่างจากแนวสวนยางพาราเก่าไม่น้อยกว่า ๑.๕ เมตร และไม่ควรถูกกำหนดแถวหลักไปตามแนวเดียวกับสวนยางพาราเก่าเนื่องจากต้นยางพาราที่ปลูกใหม่จะถูกแย่งอาหารและได้รับแสงไม่เพียงพอ

๒. จัดเส้นแนวการทำแถวหลัก เมื่อกำหนดแถวหลักว่าจะใช้ในแถวใดแล้ว ก็ทำการวัดระยะจากเขตสวนยางพาราในด้านที่จะเริ่มทำแถวแรกในการปลูกเข้าไปเป็นแนวตั้งฉากเป็นระยะห่างในการปลูก

(๔) ระบบการให้น้ำ

สรุปผลทดลองการให้น้ำยางพาราแบบมีปริมาณน้ำจำกัดทำได้ดังนี้

๑.กรณียางปลูกใหม่ เราสามารถให้น้ำได้ตลอดปี โดยใช้สาย PE ร่วมกับหัวน้ำหยดแบบปรับปริมาณน้ำด้วยเกลียว ๕-๑๐ ลิตรต่อชั่วโมง (ราคาหัวละ ๒ บาท) เปิดน้ำครั้งละ ๒-๓ ชั่วโมง เดือนละ ๓ ครั้งในฤดูหนาว เมื่อเข้าฤดูร้อน เปิดน้ำประมาณ ๕ วัน/ครั้ง จะทำให้ต้นยางปีแรกไม่เฉาไม่ทิ้งใบในหน้าแล้ง และมีอัตราการตายจากความแห้งแล้งน้อยมากประมาณร้อยละ ๒-๕ แต่ถ้าไม่มีการให้น้ำจะมีอัตราการตายถึงร้อยละ ๑๐-๓๐

๒. ในยางปีสองและปีต่อ ๆ ไป ยางเริ่มแตกทรงพุ่มอาจใช้วิธีขยับเลื่อนสาย PE ทั้งเส้นจากหัวน้ำหยดที่หยดลงตรงโคนต้น ให้ขยับมาอยู่ตรงกลางระหว่างต้นในแถว เมื่อเปิดระบบน้ำ น้ำจะหยดลงตรงกลางระหว่างต้น ชิมลึก และเปียกนาน แต่อาจมีปัญหาเส้นผ่าศูนย์กลางความเปียกแคบไปเปียกไม่กระจาย จึงอาจเปลี่ยนใช้หัวมินิสปริงเกอร์แบบแป้นประทะใส่แทน ทั้งนี้ต้องคำนวณปริมาณน้ำและแรงดันในสายให้พอดีกับจำนวนหัวมินิสปริงเกอร์ที่เปลี่ยนมาใส่ด้วย ส่วนหัวมินิสปริงเกอร์แบบสะบัด (หมุน) ถ้าเรามีปริมาณน้ำจำกัดจะไม่แนะนำให้ใช้ เพราะมีข้อด้อยคือ การเปียกชิมจะไม่ลึกและระเหยหมดไปอย่างรวดเร็ว ถ้าจะให้ลึกต้องใช้หัวสปริงเกอร์ขนาด ๑๒๐ ลิตรต่อชั่วโมงขึ้นไป ซึ่งจะขัดแย้งกับปริมาณน้ำที่มีจำกัดและสิ้นเปลืองงบประมาณในการเดินท่อส่งน้ำหลัก main pipe จากนั้นเมื่อต้นยางเริ่มเข้าปี ๓-๔ ทรงพุ่มจะใหญ่โต เราจะไม่สามารถให้น้ำได้ตลอดปี เพราะยางปี ๓ จะมีปริมาณใบเยอะ คายน้ำมากในหน้าแล้งต้องปล่อยให้ทิ้งใบ หลังจากหมดฝนยางจะเริ่มทิ้งใบในเดือนมกราคมและเริ่มแตกใบใหม่หลังจากนั้นอีก ๑๕ วัน เราต้องปล่อยให้ต้นยางทิ้งใบตามธรรมชาติ และเมื่อต้นยางแตกใบใหม่ เราจึงเริ่มให้น้ำอีกครั้ง จนกว่าใบจะแก่ทั้งสวน ทั้งนี้อาจผสมแมกนีเซียมซัลเฟตแบบเกล็ดละลายปล่อยไปกับระบบน้ำเฉลี่ยต้นละ ๓๐ กรัม/ครั้ง เพื่อให้ใบยางแข็งแรงและทนความร้อนแล้งได้ดี เมื่อใบยางแก่ดีแล้ว หากเรามีน้ำเหลือจะให้ต่อก็ได้ สำหรับในยางเปิดกรีด เมื่อฝนหยุดตกประมาณกลางเดือนตุลาคม ดินยังคงมีความชื้นไปอีกประมาณ ๑ เดือน หลังจากนั้นเราจะต้องเริ่มให้น้ำ ให้น้ำไปจนใบเริ่มร่วงอากาศเริ่มร้อนและหยุดกรีดน่าจะประมาณปลายเดือนมกราคม-ต้นเดือนกุมภาพันธ์ เราจะปล่อยให้ต้นยางใบร่วง แล้วให้น้ำเมื่อต้นยางแตกใบอ่อนอีกครั้ง

(๕) การดูแลรักษา

การปลูกยางพาราไม่ว่าจะใช้วัสดุปลูกชนิดใด ภายหลังจากที่ทำการปลูกไปแล้ว ย่อมจะมีต้นยางพาราที่แตกต่างกันเสมอ ส่วนจะมีมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความสมบูรณ์ของวัสดุที่ใช้ปลูก สภาพภูมิอากาศ ความชำนาญของผู้ปลูก และผลจากการทำลายของโรคและแมลง เป็นต้น โดยจุดประสงค์แล้วการปลูกซ่อมยางพาราก็เพื่อต้องการให้ได้จำนวนต้นยางที่ปลูกมีจำนวนเท่าเดิมและไม่มีหลุมว่าง ซึ่งจะทำให้ได้รับผลผลิตอย่างเต็มที่ อีกประการหนึ่งสิ่งที่จะต้องคำนึงอยู่เสมอในการปลูกซ่อมยางพาราก็ คือ การเจริญเติบโตที่สม่ำเสมอของยางพาราเดิมและยางพาราที่ปลูกซ่อมใหม่ ในการปลูกซ่อมเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวจึงต้องพิจารณาใช้วัสดุปลูกซ่อมอย่างเหมาะสม

ตารางที่ ๔๓ ระยะเวลาของการปลูกและการซ่อม

วิธีการปลูก	กำหนดเวลาปลูกซ่อม	สิ่งใช้ปลูกซ่อม
๑. ปลูกยางด้วยวิธีติดตาในแปลง	๑๕ วันหลังจากปลูก	เมล็ดงอก
	๑-๒ เดือนหลังจากปลูก	เมล็ดงอก ต้นกล้า ๒ ใบ
	หลังจากติดต้น	ต้นตอตา
	๑๐-๑๒ เดือนหลังติดต้น	ยางชำถุง ต้นติดตาขนาดเล็ก
	๒๐-๒๒ เดือนหลังติดต้น	ต้นติดตาขนาดใหญ่
๒. ปลูกด้วยต้นตอตา	๑-๒ เดือนหลังปลูก	ต้นตอตา
๓. ยางชำถุงพลาสติก	๑-๒ เดือนหลังปลูก	ยางชำถุงพลาสติกขนาดเล็ก
	๑ ปีหลังจากปลูก	ยางชำถุงขนาดใหญ่
	๒ ปีหลังจากปลูก	ต้นติดตาขนาดเล็ก
	๒ ปีหลังจากปลูก	ต้นติดตาขนาดใหญ่

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๖

(๖) การตัดแต่งกิ่งยางพารา

วัตถุประสงค์ที่สำคัญในการตัดแต่งกิ่งยางพาราเพื่อต้องการให้ยางมีการเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ ได้รูปทรงที่เหมาะสม ทั้งลำต้นและบริเวณทรงพุ่ม การตัดแต่งกิ่งบริเวณลำต้นให้กลมตรง ไม่มีปุ่ม ทำให้ง่ายต่อการกรีดและเพิ่มพื้นที่การกรีดให้สูงขึ้น ส่วนการตัดแต่งกิ่งบริเวณทรงพุ่มใบให้บางลงลดการต้านทานลมและยังช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเกิดโรคต่าง ๆ เช่น โรคเปลือกเน่า โรคราสีชมพู เป็นต้น ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติในการตัดแต่งกิ่งยางจะเน้นหนักอยู่ ๒ ส่วน คือ

การตัดแต่งกิ่งบริเวณลำต้น การปฏิบัติแบบเดิมคือตัดแต่งกิ่งบริเวณลำต้นมักจะตัดกิ่งหรือแขนงออกจากลำต้นให้หมดในระยะสูงจากพื้นดิน ๒ เมตร ซึ่งการตัดแต่งกิ่งดังกล่าวส่งผลต้นยางพาราแตกกิ่งสูงขึ้น และเจริญเติบโตได้ช้า จึงได้มีการตัดแต่งแบบใหม่ขึ้น เรียกว่า Progressive Pruning หรือ Delay Pruning โดยมุ่งหวังที่จะได้รับประโยชน์จากกิ่งแขนงให้มากที่สุดก่อนที่จะถูกตัดทิ้ง เพื่อชะลอความสูงและเพิ่มขนาดของลำต้นให้มากขึ้น ซึ่งวิธีดังกล่าวมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

๑. ตัดกิ่งแขนงที่เกิดจากต้นตอเดิมออกจากต้นให้หมด โดยเฉพาะในยางพาราที่ปลูกด้วยต้นตอตาหรือปลูกโดยวิธีติดตาในแปลง

๒. กิ่งที่แตกออกจากลำต้นในระยะจากโคนต้นสูงขึ้นมา ๓๐ เซนติเมตร หากมีกิ่งที่มีฉัตรใบ ๒ ถึง ๓ ฉัตร หรือกิ่งที่เจริญดีกว่ายอดก็ทำการตัดออกให้หมด

๓. ต้นที่มีลำต้นสูง ๑.๘ ถึง ๒ เมตร หากยังไม่แตกกิ่งจะต้องสร้างทรงพุ่มโดยวิธีสอดยางหรือครอบยางและตัดกิ่งที่ไม่สมบูรณ์ออก

๔. เมื่อกิ่งแขนงที่ระดับ ๑.๓ ถึง ๑.๖ เมตร มีฉัตรใบ ๓ ถึง ๔ ฉัตร ให้เลือกตัดกิ่งแขนงที่ต่ำกว่า ๑.๓ เมตรออก โดยเลือกตัดกิ่งที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางโตเท่ากับครึ่งหนึ่งของลำต้น

๕. ตัดกิ่งแขนงที่เจริญ ๖ ถึง ๘ ฉัตร ตรงระดับ ๐.๙ ถึง ๑.๓ เมตรออกจากต้น หากเป็นต้นที่แตกกิ่งระดับ ๑.๘ ถึง ๒ เมตร โดยให้ช่วยสร้างทรงพุ่มโดยวิธีควั่นลำต้น

๖. เมื่อยางพาราอายุได้ ๒ ปี ทำการตัดทุกกิ่งที่อยู่ต่ำกว่า ๑.๗ เมตรออกจากต้น

การตัดแต่งกิ่งบริเวณทรงพุ่ม

๑. เมื่อต้นยางอายุ ๒ ถึง ๓ ปี จะต้องสังเกตและตัดกิ่งแขนงที่แตกจำนวนมากออกจากลำต้น เพื่อให้พุ่มใบโปร่งลดแรงปะทะลม

๒. กิ่งที่แตกออกเป็นคาบค จะมีความไม่เท่ากันและทำให้น้ำหนักของกิ่งไม่สมดุลกัน ให้ทำการตัดกิ่งขนาดเล็กออกจากลำต้น

๓. เมื่อยางอายุ ๓ ถึง ๕ ปี จะต้องเลือกตัดกิ่งออกจากลำต้นอีก เมื่อมีทรงพุ่มใบหนาเกินไป แต่ไม่ควรจะตัดยอดเพราะจะทำให้ยอดแตกกิ่งออกมา

(๗) การปลูกพืชแซมยาง

การปลูกพืชแซมยางเป็นการใช้เนื้อที่สวนยางพาราในขณะที่ยางพารายังมีอายุไม่มาก ก่อให้เกิดประโยชน์สวนยางพาราเอง ทั้งยังเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เจ้าของสวนในระยะ ๓ ปีแรกในขณะที่ยางพารายังมีอายุไม่มากด้วย แต่การปลูกพืชแซมหากไม่พิจารณาอย่างถี่ถ้วนอาจเป็นผลเสียต่อต้นยางพาราที่ปลูกได้ จึงจำเป็นต้องระมัดระวังเป็นอย่างมาก ดังนั้นในการปลูกพืชแซมจึงมีข้อที่จะต้องพิจารณาดังนี้

๑. ควรเป็นพืชล้มลุกที่มีอายุสั้น เช่น ข้าวไร่ ข้าวโพด พืชตระกูลถั่ว เป็นต้น หรือพืชล้มลุกที่มีอายุมากกว่า ๑ ปี เช่น สับปะรด กล้วย มะละกอ เป็นต้น

๒. ไม่ควรปลูกพืชแซมยางติดต่อกันนานเกินกว่า ๓ ปี เพราะเมื่อเข้าสู่ปีที่ ๔ ต้นยางจะมีร่มเงามากและจะปกคลุมพืชแซมที่ปลูกไว้ ส่งผลให้ผลผลิตของพืชแซมต่ำลง

๓. พืชแซมที่ปลูก การปลูกจะต้องมีระยะห่างจากแถวยางไม่น้อยกว่า ๑ เมตร โดยปกติควรปลูกห่างจากแถวยางในระยะ ๑ เมตร รวมกับครึ่งหนึ่งของระยะปลูกพืชแซมยางของพืชนั้น ๆ

๔. ควรมีการใส่ปุ๋ยให้กับพืชแซมยางด้วย เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตของพืชแซมยาง และเพื่อต้นยางพาราจะได้ไม่แย่งปุ๋ย และปุ๋ยก็ยังมียประโยชน์สำหรับต้นยางโดยตรงด้วย

๕. สภาพของดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ไม่ควรปลูกพืชแซมยางเพราะจะต้องใส่ปุ๋ยมาก และอาจไม่คุ้มทุน และหากไม่ใส่ปุ๋ยเลยหรือใส่น้อยเกินไป พืชแซมก็จะไปแย่งปุ๋ยยางพาราในสภาพดังกล่าว ดังนั้นจึงควรปลูกพืชคลุมตระกูลถั่วจะดีกว่า

๖. การปลูกพืชแซมยางเป็นระบบหมุนเวียน เพื่อป้องกันโรคและแมลงระบาด นอกจากนี้การปลูกพืชแซมสลับกับการปลูกพืชตระกูลถั่ว ยังช่วยในการตรึงไนโตรเจนจากอากาศ ตลอดจนเศษซากพืชตระกูลถั่วที่ปลูกเหลือยังใช้ประโยชน์โดยตรงต่อต้นยางด้วย

๗. การใช้แรงงานในการปลูกพืชแซมยาง ควรเป็นแรงงานที่ไม่ต้องจ้างหรือควรจะเป็นแรงงานในครอบครัว โดยเฉพาะสวนยางพาราขนาดเล็ก เพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิต

๘. สวนยางพาราที่ต้องการจะปลูกพืชแซมยาง ควรใช้ระยะระหว่างแถวยางพาราให้กว้าง ประมาณ ๗.๘ เมตร แต่ต้องมีจำนวนต้นยางพาราไม่ต่ำกว่า ๖๔ ต้นต่อไร่

๙. หลังจากการปลูกพืชแซมยางแล้ว ควรปลูกพืชคลุมพื้นที่เพื่อป้องกันการลุกลามของวัชพืชและเพื่อเป็นการรักษาความชื้นในดิน

๑๐. พืชที่ไม่แนะนำให้เกษตรกรปลูกเป็นพืชแซมในสวนยางคือ มันสำปะหลัง

(๘) การใส่ปุ๋ย

สูตรปุ๋ย

สูตรปุ๋ยสำหรับยางพาราที่กรมวิชาการเกษตรแนะนำให้ใช้ในปัจจุบันมีจำนวน ๖ สูตรซึ่งแต่ละสูตรจะเหมาะสมกับเนื้อดิน และอายุของต้นยางพาราแตกต่างกัน ดังแสดงไว้ในตาราง

ตารางที่ ๔๔ แสดงสูตรปุ๋ยที่มีความเหมาะสมกับเนื้อดินและอายุของต้นยาง

ปุ๋ยสูตรที่	สูตรปุ๋ยเม็ด	สูตรปุ๋ยผสม	ชนิดของดิน	อายุของต้นยาง
๑	๑๘-๑๐-๖	๘-๑๔-๓	ดินร่วน	๒-๔๑ เดือน
๒	๑๘-๔-๕	๑๓-๙-๔	ดินร่วน	๔๗-๗๑ เดือน
๓	๑๖-๘-๑๔	๘-๑๓-๗	ดินทราย	๒-๔๑ เดือน
๔	๑๔-๔-๑๙	๑๑-๑๐-๗	ดินทราย	๔๗-๗๑ เดือน
๕	-	๑๕-๐-๑๘	ดินทุกชนิด	ต้นยางหลังจากเปิดกรีดซึ่งเคยปลูกพืชคลุมดิน และใส่ปุ๋ยฟอสเฟต บำรุงพืชคลุมดิน
๖	๑๕-๗-๑๘	๑๒-๕-๑๔	ดินทุกชนิด	ต้นยางหลังเปิดกรีด ซึ่งไม่เคยปลูกพืชคลุมดินมาก่อน

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๖

หมายเหตุ: ฟอสฟอรัสในสูตรปุ๋ยเม็ดเป็นค่าของฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์

ฟอสฟอรัสในสูตรปุ๋ยผสมเป็นค่าของฟอสฟอรัสทั้งหมด

ดินทราย คือดินที่มีเนื้อดินส่วนใหญ่เป็นดินทราย อุ่มน้ำไม่ดี ปลูกชะล้างได้ง่าย ตรึงธาตุอาหารได้น้อย มีโปแตสเซียมต่ำ

ดินร่วน คือดินที่มีเนื้อดินละเอียดพอสมควร อุ่มน้ำได้ดี มีการระเหยน้ำและถ่ายเทอากาศพอเหมาะตรึงธาตุอาหารได้มากพอสมควร มีโปแตสเซียมตั้งแต่ระดับปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ

ปุ๋ยเม็ด คือปุ๋ยที่ได้จากการนำวัตถุดิบให้กำเนิดปุ๋ยไปผ่านกรรมวิธีการผลิตทางเคมีตามขั้นตอนต่างๆ ปุ๋ยที่ได้จะเป็นเนื้อเดียวกัน และปุ๋ยแต่ละเม็ดจะมีองค์ประกอบของธาตุเหมือนกัน เช่น ปุ๋ยสูตร ๑๕-๗-๑๘

และสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ นับว่าเป็นปุ๋ยเคมีตามพระราชบัญญัติปุ๋ย และเป็นปุ๋ยที่มีขายทั่วไปตามท้องตลาดและมีผู้นิยมใช้มากที่สุด

ปุ๋ยผสม คือ ปุ๋ยที่ได้จากการนำแม่ปุ๋ยหรือปุ๋ยเชิงเดี่ยวมาผสมด้วยวิธีที่ไม่ผ่านกรรมวิธีทางเคมี เช่น การนำปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต ปุ๋ยร็อคฟอสเฟตและปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ มาผสมคลุกเคล้ากันในอัตราส่วนต่างๆ เพื่อให้ได้ปริมาณธาตุอาหารตามต้องการ แล้วนำไปใช้ทันที เพราะปุ๋ยจะไม่แข็งตัว และการผสมปุ๋ยแต่ละครั้งควรใช้ให้หมดภายในครั้งเดียว ปุ๋ยผสมสำหรับสวนยางพาราจะใช้แม่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟตร็อคฟอสเฟต และโปแตสเซียมคลอไรด์ผสมกันในอัตราส่วนที่แตกต่างกันไปตามสูตรปุ๋ยทั้ง ๖ สูตร ดังแสดงไว้ในตาราง

ตารางที่ ๔๕ แสดงปริมาณธาตุอาหารและส่วนผสมของแม่ปุ๋ยในปุ๋ยผสมสูตรต่าง ๆ อัตรา ๑๐๐ กิโลกรัม

ปุ๋ยผสม สูตรที่	ปริมาณธาตุอาหาร (%)				น้ำหนักของแม่ปุ๋ยที่ใช้ผสม (กก.)	
	ไนโตรเจน (N)	ฟอสเฟต (P ₂ O ₅)	โปแตสเซียม (K ₂ O)	แอมโมเนียม ซัลเฟต (๒๑%N)	ร็อคฟอสเฟต (๒๕% P ₂ O ₅)	โปแตสเซียม คลอไรด์ (๖๐% K ₂ O)
๑	๘	๑๔	๓	๓๘	๕๗	๕
๒	๑๓	๙	๔	๖๐	๓๔	๖
๓	๘	๑๓	๗	๓๖	๕๓	๑๑
๔	๑๑	๑๐	๗	๕๐	๓๘	๑๒
๕	๑๕	-	๑๘	๗๑	-	๒๙
๖	๑๒	๕	๑๔	๕๗	๒๐	๒๓

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๖

วิธีการใส่ปุ๋ย

วิธีการใส่ปุ๋ยที่ดี จะต้องเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวกในการปฏิบัติ และเมื่อใส่ปุ๋ยแล้วพืชสามารถดูดปุ๋ยไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด โดยมีวิธีการใส่ปุ๋ยดังนี้

ใส่รองพื้น นิยมใช้ปุ๋ยร็อคฟอสเฟต ซึ่งเป็นปุ๋ยที่เคลื่อนไหวน้อยได้ยากเพราะถูกตรึงด้วยแร่ธาตุต่างๆ ในดิน โดยคลุกเคล้าปุ๋ยกับดินแล้วใส่ลงในหลุมก่อนปลูกยาง

ใส่แบบหว่าน เป็นการหว่านปุ๋ยให้ทั่วบริเวณที่ต้องการใส่ปุ๋ย เหมาะสำหรับใช้กับพื้นที่ที่เป็นที่ราบ และมีการกำจัดพืชด้วยสารเคมีเพราะเศษซากพืชที่เหลือ จะช่วยป้องกันการชะล้างปุ๋ยในช่วงที่มีฝนตก แต่หากเป็นที่ราบที่กำจัดพืชด้วยวิธีถากควรรดกรดเพื่อให้ปุ๋ยเข้ากับดินด้วย และเพื่อป้องกันน้ำฝนชะล้างปุ๋ย

ใส่แบบเป็นแถบ เป็นการใส่ปุ๋ยโดยการโรยเป็นแถบไปตามแนวแถวของต้นยางพาราที่อยู่ในร่องที่เพาะไว้ จากนั้นจึงทำการกลบ วิธีนี้จะใช้กับต้นยางพาราที่มีอายุ ๑๗ เดือนขึ้นไป และยังเหมาะสำหรับพื้นที่ที่มีความลาดเทเล็กน้อยหรือพื้นที่ทำขึ้นบันได้ด้วย

ใส่แบบเป็นหลุม เป็นการใส่ปุ๋ยโดยการขุดหลุมบริเวณรอบโคนหรือสองข้างของต้นยางประมาณ ๒ ถึง ๔ หลุมต่อต้น แล้วใส่ปุ๋ยลงในหลุมแล้วทำการกลบให้เรียบร้อย เหมาะสำหรับพื้นที่ที่ลาดเทและไม่ได้ทำขึ้นบันไดนอกจากปัจจัยดังกล่าวข้างต้นแล้ว สิ่งที่ต้องคำนึงในการใส่ปุ๋ยให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ก็คือ ควรใส่ปุ๋ยในขณะที่ดินมีความชุ่มชื้นเพียงพอ และหลีกเลี่ยงการใส่ปุ๋ยในช่วงที่มีอากาศแห้งแล้งหรือฝนตกชุกมากเกินไป นอกจากนี้ควรกำจัดวัชพืชก่อนใส่ปุ๋ยทุกครั้ง หากต้องการให้ต้นยางพาราสมบูรณ์ แข็งแรง เจริญเติบโตดี สามารถเปิดกรีดได้เร็ว และให้ผลผลิตสูงอย่างสม่ำเสมอติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน จะต้องมีการใส่ปุ๋ยให้กับต้นยางพาราอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่เริ่มต้นปลูกไปจนถึงก่อนโค่นต้นยาง ๓ ถึง ๕ ปี โดยปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมตามหลักการที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

(๙) การเก็บเกี่ยว

สวนยางพาราที่ปลูกไวหากได้ทำการบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง ภายในระยะเวลา ๖ ปีเต็ม หรือปีที่ ๗ จะสามารถกรีดยางพาราได้เป็นการเริ่มต้นการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากสวนยางพารา เป็นการสร้างรายได้หลังจากลงทุนมานาน ผลผลิตจากยางพารามี น้ำยางพารา เศษยาง เนื้อไม้ ลูกยางพารา และใบยางพารา

- น้ำยางพารา เป็นผลผลิตหลักที่สร้างรายได้มหาศาลขึ้นอยู่กับราคาของน้ำยางในขณะ กรีดยางพาราสามารถนำไปแปรรูปเป็นน้ำยางข้น ยางแท่ง หรือยางแผ่นดิบ ไซในอุตสาหกรรมต่างๆ มูลค่าของน้ำยางพาราในกรณี ๑ รอบตัดฟันใช้เวลา ๒๐ ปีสามารถกรีดยางพาราได้ ๑๓ ปีผลผลิตเฉลี่ยปีละ ๒๒๐ ก.ก./ไร่ เป็นผลผลิตคิด เป็นเนื้อยางแห้ง = $๑๓ \times ๒๒๐ = ๒,๘๖๐$ กก. ราคาเฉลี่ย (๒๕๕๗) กก. ละ ๔๕.- บาท เป็นรายได้รวม = ๑๒๘,๗๐๐.- บาท/ไร่

- เศษยาง เป็นผลพลอยได้จากการกรีดยาง คือ น้ำยางดิบที่จับตัวแข็งก่อนนำไปแปรรูป เป็นผลผลิตอื่น ปริมาณเศษยางจะมีประมาณ ๕% ของเนื้อยางในเวลา ๑๓ ปี จะมีผลผลิต = $๒,๘๖๐ \times ๐.๐๕ = ๑๔๓$ กก. ราคาประมาณครึ่งหนึ่งของยางแห้งประมาณ กก.ละ ๒๒.๕๐ บาท เป็น รายได้รวมประมาณ ๓,๒๑๗.๕ บาท/ไร่ เศษยางมีหลายชนิด เช่น

- ◆ เศษยางเสนคือเศษยางที่เกิดจากการแข็งตัวบนหนากกรี
- ◆ เศษยางกนจอกเป็นเศษที่แข็งตัวในจอกรับน้ำยาง ซึ่งมีมากในช่วงเปิดกรีดยางพาราใหม่ประมาณ ๑ สัปดาห์จะยังไม่เก็บน้ำยางเพราะปริมาณน้ำยางมีน้อย
- ◆ เศษยางกอนเป็นเศษที่ยางเกิดในถังรวบรวมน้ำยางมักจะเกิดในกรณีระหว่าง กรีดยางมีฝนตกทำให้มีกรดเกิดขึ้นในจอกรับน้ำยางเมื่อน้ำยางลงถังรวม กรดเหล่านี้นั้นจะติดมาด้วย ทำให้เกิดแข็งตัวในถังจับกันเป็นก้อน

- ◆ เศษยางดินเป็นเศษยางที่เกิดจากการไหลบ่าของน้ำยางลงดินจากหนากกรี หรือลื่นยางสาเหตุอาจจะเกิดจากขณะกรีดยางมีความชื้นที่เปลือกยางพารา หรือหนากกรีเป็นเปลือกที่ สองซึ่ง บางมากน้ำยางสามารถล้นออกจากรองกรีได้ ส่วนที่ไหลจากลื่นยางอาจจะเกิดจากหลังกรีดยางมีหยาดน้ำฝน หรือน้ำยางหลังจากเก็บน้ำยางแล้วเจ้าของสวนไม่ให้น้ำยางสวนที่ไหลไม่หมด เศษยางชนิดนี้ เมื่อนำไปจำหน่ายต้องแช่น้ำให้ดินละลายออกเหลือแต่เศษยาง

- ◆ เศษยางฟองอากาศ เป็นเศษยางที่เกิดจากการนำน้ำยางสดมาแปรรูปเป็นยางแผ่น ในการผสมน้ำและน้ำกรดลงในตะกอนจะมีการกวนให้น้ำยางดิบ น้ำและน้ำกรดผสมกันให้ทั่วถึงจะมี ฟองอากาศเกิดที่ผิวตะกอน ต้องกวาดออกเพราะหากทิ้งไว้จะทำให้ยางแผ่นดิบผิวขรุขระมีตำหนิฟองอากาศ ที่กวาดออกมานำไปทำเศษยางเรียกเศษยางฟองอากาศ ๕๘

- ◆ เศษยางกนถ้ง เป็นเศษยางที่ ตกค้างอยู่ในถังบรรจุน้ำยางสด เมื่อส่งน้ำยางสด ให้โรงงานแล้วสวนที่ตกตะกอนจะประกอบด้วยธาตุอาหารของต้นยางเป็นแ่งและโปรตีนมีน้ำยางอยู่บางเล็กน้อยเมื่อนำกลับมาเทลงถังแข็งตัวแล้วจะเป็นเศษยางกนถ้ง

เนื้อไมยางพารา เป็นผลผลิตที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดการกรีดยางพารา เนื้อไม้สามารถ นำไปแปรรูปทำเป็นไม้เพื่อการก่อสร้าง เครื่องเรือน ไม้อัด และเศษไม้ปลายไม้ทำเชื้อเพลิงได้ราคาเฉลี่ย (๒๕๕๗) ประมาณ ไร่ละ ๒๐,๐๐๐.- บาท

- ลูกยาง สามารถเก็บขายเพื่อใช้ผลิตเป็นสตอคต้นตอยางได้ถาต้นยางพารา ๑ ไร่ ใหญ่ที่นำไปขายได้ประมาณ ๑๐ กก./ปีในเวลา ๑๓ ปีจะขายได้๑๓๐ กก. ราคาขึ้นอยู่กับความต้องการกลา ยางพาราในขณะนั้นๆ คิดประมาณ กก.ละ ๕.- บาท จะขายลูกยางพาราได้ไร่ละ ๖๕๐.-บาท

- ใบยาง สามารถนำมาทำผลิตภัณฑ์เป็นของที่ระลึกเช่นดอกไม้วีเสื่อแปดตอน แต่ใบยาง สดจะไม่ซื้อขายกัน

(๑๐) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

หลักปฏิบัติที่ดีในการจัดการแปลงยางพารามาตรฐาน GAP เพื่อให้ชาวสวนยางสามารถมีวิธีการจัดการสวนยางพาราได้อย่างถูกต้องมีข้อแนะนำตั้งแต่ การปลูก การใส่ปุ๋ย วิธีการกรีด ระบบกรีด โดยเฉพาะระบบกรีดตามคำแนะนำคือ ๓ ระบบ ได้แก่

๑. กรีดครั้งลำต้น (กรีด ๒ หน้า) โดยกรีด ๑ วัน หยุด ๒ วัน (S/๒ d๓) เหมาะสมกับพันธุ์ยางทั่วไป โดยเฉพาะพันธุ์ที่อ่อนแอต่ออาการเปลือกแห้ง เช่นพันธุ์ยางที่ให้ผลผลิตน้ำยางสูง

๒. กรีดครั้งลำต้น กรีด ๑ วัน หยุด ๑ วัน (S/๒ d๒) ใช้ได้กับพันธุ์ยางทั่วไป

๓. กรีดครั้งลำต้น หรือ กรีด ๑ ใน ๓ ของลำต้น (กรีด ๓ หน้า) กรีดติดต่อกัน ๒ วัน หยุด ๑ วัน (S/๒ d๑ ๒d๓, S/๓ d๑ ๒d๓) ใช้กับเปลือกงอกใหม่ ไม่ควรกรีดเกิน ๑๖๐ วันต่อปี และไม่ควรรีดกับพันธุ์ยางที่อ่อนแอต่ออาการเปลือกแห้ง อย่างไรก็ตามยังพบว่าเกษตรกรมีการแบ่งหน้ากรีดมากถึง ๔ - ๖ หน้า และแต่ละหน้ากรีดยังเว้นเปลือกไว้ระหว่างหน้ากรีดกว้าง ๑ - ๒ นิ้ว ซึ่งสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร (เดิม) ไม่เคยแนะนำให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับยางพาราและเกษตรกร กระทำในสิ่งที่ผิดไปจากหลักวิชาการ การกระทำดังกล่าวยิ่งทำให้รอยกรีดสั้นลงไปอีกและผลผลิตค่อนข้างต่ำ โดยให้เหตุผลว่าช่วงให้น้ำยางส่งตรงมายังโคนต้นสามารถเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้นและทำให้เปลือกงอกขึ้นใหม่หนา และยิ่งอ้างอีกว่าน้ำยางมีเฉพาะส่วนหัวและท้ายรอยกรีดเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องกรีดยาว และกรีดสั้นไม่ถึงเยื่อเจริญ ป้องกันไม่ให้เกิดโรคเส้นดำ โรคเปลือกเน่า ยังแนะนำผิด ๆ ให้กรีดถี่ คือ กรีด ๓ - ๕ วัน ติดต่อกันแล้วหยุดกรีด หรือกรีดทุกวันที่ไม่แดด โดยให้เหตุผลว่ากรีดย่อยกรีดสั้น กรีดง่าย กรีดไม่บาดหน้ายาง และรักษาเปลือกทำให้กรีดได้นาน โดย ๑ หน้า กรีดได้ ๓ ปี กรีดเปลือกเดิมทั้ง ๔ หน้า กรีดได้ ๑๒ ปี และกลับไปกรีดเปลือกงอกใหม่อีก ๑๒ ปี รวมทั้งสิ้นสามารถกรีดได้นาน ๒๔ ปี จึงโคนขายไม้ยางโดยไม่มีการกรีดยางหน้าสูง การปฏิบัติดังกล่าวเป็นการเสียโอกาสต่อรายได้จากผลผลิตน้ำยางของเกษตรกรโดยตรง

ในขณะที่คำแนะนำทางวิชาการ "การกรีดยาง ให้แบ่งหน้ากรีด ๒ - ๓ หน้าเท่านั้น" เพราะผลผลิตน้ำยางขึ้นอยู่กับความยาวของรอยกรีด มีผลการวิจัยทั้งในและต่างประเทศยืนยัน และท่อน้ำยางจะกระจายไปทั้งต้น และการกรีดทำให้ตัดท่อน้ำยางทำให้มีน้ำยางออกมาทั้งรอยกรีด ไม่ใช่ออกแค่ส่วนหัวกับท้ายรอยกรีดตามที่คิดเอาเอง และการกรีดลึกถึงเยื่อเจริญนอกจากจะให้ผลผลิตน้ำยางสูงเพราะตัดท่อน้ำยางมากสำหรับโรคที่เกิดกับหน้ายาง สามารถใช้สารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น เมทาแลคซิล ฟอสฟิธิล-อะลูมิเนียมหรืออาลิเอท เป็นต้น ผสมกับน้ำสะอาดใช้ทาหน้ายางที่กรีดในปีกรีดนั้นๆ ให้ทาทุกสัปดาห์ติดต่อกัน ๔ สัปดาห์ เมื่อมีอาการของโรคและจะต้องทาทุกเดือนในช่วงฤดูฝน ส่วนความถี่ในการกรีดยาง ให้ความถี่สูงสุดไม่เกิน กรีด ๒ วัน ติดต่อกัน หยุด ๑ วัน หรือกรีดวันเว้นวัน เนื่องจากต้นยางจะสร้างน้ำยางขดเซยสูงสุดหลังจากกรีด ใช้เวลา ๔๘ - ๗๒ ชั่วโมง หรือ ๒ - ๓ วัน การกรีดดังกล่าวสามารถกรีดได้นานถึง ๔๐ ปี เช่น แบ่งหน้ากรีด ๓ หน้า กรีด ๑ หน้า กรีดได้ ๔ - ๕ ปี กรีดเปลือกเดิมทั้ง ๓ หน้า กรีดได้ ๑๒ - ๑๕ ปี และกลับไปกรีดเปลือกงอกใหม่อีก ๑๒ - ๑๕ ปี จากหน้ากรีดยางหน้าสูงได้อีก ๑๐ ปี รวมทั้งสิ้นสามารถกรีดได้นาน ๓๔ - ๔๐ ปี นับว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนที่การยางแห่งประเทศไทยจะต้องทบทวน ตรวจสอบและให้ส่วนงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถาบันวิจัยยาง ฝ่ายส่งเสริมและกองฝึกอบรม มีบทบาทในการทบทวนหลักสูตรการฝึกอบรมการกรีดยางให้ถูกหลักวิชาการตามคำแนะนำของสถาบันวิจัยยาง การยางแห่งประเทศไทย ต่อไป (พิศมัย จันทุมหา, ศูนย์วิจัยยางฉะเชิงเทรา สถาบันวิจัยยาง การยางแห่งประเทศไทย)

(๑๑) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

๑. โรคเปลือกเน่า (Mouldy rot)

เชื้อสาเหตุเชื้อรา *Ceratocystis fimbriata*

ลักษณะอาการของโรค

ในระยะแรกจะเห็นเป็นรอยบวม และมีสีจาง

บนเปลือกงอกใหม่เหนือรอยกรีด ซึ่งเป็นลักษณะอาการที่คล้ายคลึงกับอาการระยะแรกของโรคเส้นดำ ในระยะต่อมารอยแผลของโรคเปลือกเน่าจะมีเส้นใยของเชื้อราสีเทาขึ้นปกคลุมจนเห็นได้ชัด เมื่ออาการของโรครุนแรงขึ้นและสภาพแวดล้อมเหมาะแก่การเจริญเติบโตของเชื้อรา จะสังเกตเห็นเชื้อราเจริญและขยายลูกกลามออกไปจนเห็นเส้นใยของเชื้อราเกิดขึ้นเป็นแถบขนานไปกับรอยกรีด ซึ่งเปลือกบริเวณดังกล่าวนี้จะเน่าหลุดเป็นแอ่งเหลือแต่เนื้อไม้สีดำในที่สุด เมื่อเดือนเปลือกบริเวณข้างเคียงรอยแผลออกดูจะไม่พบอาการเน่าลูกกลามออกไปแต่อย่างใด

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเกิดโรค บริเวณที่สภาพอากาศมีความชุ่มชื้นอยู่ตลอดเวลา

การแพร่ระบาด เชื้อนี้สามารถแพร่กระจายไปยังต้นข้างเคียงได้โดยอาศัยลม แมลง เป็นพาหะ

การป้องกันกำจัด

๑. เนื่องจากโรคนี้นักเกิดในแหล่งปลูกยางที่มีความชื้นสูงมาก ๆ ฉะนั้นในแปลงยางจึงควรมีการตัดแต่งกิ่งและกำจัดวัชพืชในสวนยางอยู่เป็นประจำ เพื่อให้สวนยางโปร่งมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ความชื้นในแปลงยางจะได้ลดลง

๒. ถ้าปรากฏว่าต้นยางเป็นโรคเปลือกเน่า ควรหยุดกรีดยางเสีย ๒ - ๓ สัปดาห์ เพื่อป้องกันมิให้เชื้อแพร่ไปติดต้นอื่น

๓. โรคนี้นอกจากจะติดไปยังต้นอื่นได้ด้วยลมและแมลงแล้ว ยังอาจติดไปกับเสื้อผ้าของคนกรีดยางขณะที่ใส่เศษยาง และมีกรีดยางอีกด้วย ถ้าปรากฏว่าในสวนยางเป็นโรคนี้นี้แล้วจะต้องควบคุมระยะมัดระวังสิ่งเหล่านี้ด้วยเช่นกัน

๔. การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคเส้นดำก็จะสามารถป้องกันโรคเปลือกเน่าได้

๕. ในกรณีที่พบมอดหรือแมลงชนิดอื่นเจาะเปลือกยางที่เป็นโรคนี้นี้ให้ใช้ยาฆ่าแมลงกำจัดแมลงเหล่านั้นเสีย

๖. เมื่อพบต้นยางเป็นโรคเปลือกเน่าให้ใช้สารโรอาเบนดาโซล อัตรา ๒๐ กรัม (ประมาณ ๒ ช้อนแกง) ต่อน้ำ ๑ ลิตร ผสมสารแผ่กระจายและจับติด ๒ ซีซี. (ประมาณ ๑/๒ ช้อนชา) หรือสาร ออกซาดิกซิล แมนโคเซ็บ อัตรา ๔๐ กรัม (ประมาณ ๔ ช้อนแกง) ต่อน้ำ ๑ ลิตร ผสมสารแผ่กระจายและจับติด ๒ ซีซี. (ประมาณ ๑/๒ ช้อนชา) อย่างใดอย่างหนึ่งทาหน้ากรีดยางทุก ๗ วัน ๓ - ๔ ครั้ง จะสามารถป้องกันกำจัดโรคนี้นี้ได้ แต่ถ้าหากฝนตกชุก โรคอาจเกิดขึ้นมาใหม่ ให้ทาสารเคมีดังกล่าวซ้ำต่อไปจนกว่าโรคจะหาย

๒. โรคเปลือกแห้ง

สาเหตุ

- สวนยางขาดการบำรุงรักษา/การใส่ปุ๋ยไม่ตรงกับเวลาที่กำหนด และใช้ปุ๋ยไม่เหมาะสมกับสภาพของดิน
- กรีดเอาน้ำยางออกมากเกินไป กรีดถี่เกินไป และใช้ระบบกรีดไม่ถูกต้อง
- เกิดการผิดปกติภายในท่อน้ำยาง

ลักษณะอาการของโรค

ก่อนเกิดโรค ต้นยางที่จะเป็นโรคเปลือกแห้ง มักจะแสดงอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างประกอบกันให้สังเกตเห็นได้ ดังนี้

๑. น้ำยางบนรอยกรีดจะจับตัวกันเร็วกว่าปกติ
๒. น้ำยางที่กรีดได้จะมีปริมาณมากกว่าปกติ การหยดของน้ำยางนานกว่าปกติ
๓. น้ำยางที่กรีดได้จะใส และมีปริมาณน้อยยางแห้งต่ำ
๔. เปลือกของต้นยางเหนือรอยกรีดจะมีสีซีดลง

ขณะเป็นโรค ต้นยางเปลือกจะแห้ง กรีดแล้วไม่มีน้ำยางไหล เปลือกต้นยางตามลำต้นจะแตก พุพอง แต่ต้นยางไม่ตาย ถ้าปล่อยปละไม่ควบคุม จะแพร่กระจายลูกกลม ทำให้หน้ากรีดของยางต้นนั้นเสียหายทั้งหมด (ไม่แพร่ระบาดไปสู่ต้นอื่น) การ ลูกกลมของโรคมีหลายลักษณะดังนี้

๑. โรคนี้ส่วนใหญ่จะลูกกลมไปทางด้านซ้ายมือเสมอ
๒. เกิดโรคนี้แล้วไม่มีการดูแลรักษา โรคจะลูกกลมไปยังหน้ากรีดที่อยู่ติดกัน
๓. การลูกกลมของโรคบนหน้ากรีด ถ้ากรีดจากบนลงล่างโรคก็จะลูกกลมจากบนลงล่าง ถ้ากรีดจากล่างขึ้นบนโรคก็จะลูกกลมจากล่างขึ้นบน
๔. อาการเปลือกแห้งจะไม่ลูกกลมจากเปลือกที่ยังไม่ทำการกรีดไปยังเปลือกนอกใหม่ และไม่ลูกกลมจากเปลือกนอกใหม่ด้านหนึ่งไปยังอีกด้านหนึ่ง
๕. ถ้าเป็นโรคเปลือกแห้งชนิดที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ภายใน ๒ - ๓ เดือน หน้ากรีดของต้นยางจะเป็นโรคเปลือกแห้งทั้งหมด

การป้องกันกำจัด

๑. เอาใจใส่บำรุงรักษาสวนยางให้สมบูรณ์แข็งแรงตั้งแต่เริ่มปลูก
๒. ใส่ปุ๋ยที่เหมาะสมตามจำนวนและระยะเวลาที่ทางวิชาการแนะนำ
๓. ใช้ระบบกรีดให้ถูกต้องและเหมาะสมกับพันธุ์ยาง
๔. อย่ากรีดยางเมื่อยางยังไม่ได้ขนาดเปิดกรีด
๕. หยุดกรีดยางในขณะยางผลัดใบ

ยางที่จะเปิดกรีดใหม่

- สำหรับยางที่เริ่มเปิดกรีดใหม่ ก่อนเปิดกรีด ๓ เดือน ควรทำร่องแยกหน้ากรีดออกจากกัน ในการทำร่องให้ใช้สิ่วเซาะเป็นร่องลึกจนถึงเนื้อไม้ โดยทำร่องเดียวตรงตลอดจากจุดที่จะเปิดกรีดด้านบนจนถึงส่วนโคนของต้นยาง
- ทำร่องบริเวณโคนต้นยางให้ร่องนี้ขวางกับลำต้น โดยให้ร่องจดกับร่องที่ทำแบ่งแยกหน้ากรีดเพื่อป้องกันมิให้โรคลูกกลมลงสู่ราก
- เปิดกรีดเมื่อต้นยางได้ขนาดและกรีดตามระบบที่เหมาะสมกับพันธุ์ยาง
- ยางที่เปิดกรีดแล้วและเป็นโรคเปลือกแห้งเพียงบางส่วน
 - หากต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งเพียงบางส่วน ถ้าไม่ควบคุมโรคจะลูกกลมออกไป ทำให้หน้ากรีดเสียหายทั้งหมด
 - ควบคุมโดยทำร่องแยกส่วนที่เป็นโรคออกจากกัน วิธีทำร่องใช้สิ่วเซาะร่องให้ลึกถึงเนื้อไม้รอบบริเวณที่เป็นโรค ห่างจากบริเวณที่เป็นโรคประมาณ ๒ ซม.
 - หลังจากทำร่องเรียบร้อยแล้ว ก็สามารถเปิดกรีดต่อไปได้ตามปกติ แต่ต้องเปิดกรีดต่ำกว่าบริเวณที่เป็นโรค

๓. โรคเส้นดำ (Black Stripe)

ลักษณะอาการของโรค

เชื้อจะเข้าทำลายได้เฉพาะบริเวณเปลือกยางที่มีบาดแผลเท่านั้น โดย ส่วนใหญ่จะเข้าทำลายทันทีทางรอยกรีดใหม่ที่กรีดไปแล้วไม่เกิน ๒๔ ชั่วโมงบนผิวเปลือกยางที่ไม่มีบาดแผลใด ๆ เชื้อสาเหตุของโรคนี้จะไม่สามารถเข้าทำลายต้นยางได้ ฉะนั้นการกรีดยางให้ดีและถูกต้องจึงมีความสำคัญมาก

ในระยะแรกหลังจากที่เชื้อราเข้าทำลายแล้ว จะเห็นบริเวณที่เป็นโรคมีสีผิดปกติเป็นรอยขีด ส่วนมากมักจะเกิดขึ้นเหนือรอยกรีด หากอาการรุนแรงมากขึ้นบริเวณที่เป็นรอยขีดนี้จะเปลี่ยนเป็นรอยบวมสีดำ

และจะขยายตัวยาวขึ้นไปในแนวตั้ง คือสูงขึ้นไปส่วนบนเหนือรอยกรีดและลงใต้รอยกรีดอย่างรวดเร็ว ระยะนี้จะสังเกตเห็นอาการของโรคได้ชัดเจน เนื่องจากส่วนที่ไม่เป็นโรคมียเปลือกอกใหม่หนาเพิ่มมากขึ้น ทำให้ส่วนที่เป็นโรคเป็นรอยบวมลึกชัดเจน เนื่องจากเยื่อเจริญส่วนนั้นตายหมด เมื่อเนื้อเปลือกออกดูจะพบรอยบวมสีดำนั่นมีลายเส้นสีดำ บนเนื้อไม้บริเวณแผล ซึ่งมักเป็นรอยยาวตามแนวขนของลำต้น อาการขึ้นรุนแรงจะทำให้เปลือกของหน้ายางบริเวณที่เป็นโรคปริ มีน้ำยางไหลออกมาตลอดเวลา และเปลือกบริเวณที่เป็นโรคนี้จะเน่าหลุดออกทั้งหมดในที่สุด ยางพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคนี้ได้แก่ RRIM๖๐๐

การแพร่ระบาดของโรค

ความชื้น ปริมาณน้ำฝน และจำนวนวันฝนตก เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะสนับสนุนให้เชื้อรานี้ระบาดรุนแรง เชื้อจะเข้าทำลายได้เฉพาะบริเวณเปลือกยางที่มีบาดแผลเท่านั้น ส่วนใหญ่จะเข้าทำลายทันที ทางรอยกรีดใหม่ที่กรีดไปแล้วไม่เกิน ๒๔ ชั่วโมง โรคนี้แพร่ระบาดอย่างกว้างขวางในพื้นที่ปลูกยางทั่วไปโดยเฉพาะในเขตที่เกิดโรคใบร่วง และผลเน่าระบาดเป็นประจำทุกปี เช่นในเขตภาคใต้ฝั่งตะวันตก

การป้องกันกำจัด

๑. อย่าเปิดหน้ายางหรือขึ้นหน้ายางใหม่ในระหว่างฤดูฝน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่มีฝนตก อย่างกรีดลึกจนถึงเนื้อไม้ เพราะจะทำให้หน้ายางเสียหายและเป็นผลทำให้โอกาสที่เชื้อจะเข้าทำลายมีมาก
๒. ตัดแต่งกิ่งยางและปราบวัชพืชในสวนยางให้สวนยางโปร่ง มีอากาศถ่ายเทสะดวก จะช่วยให้หน้ายางแห้งเร็วขึ้น เป็นการลดความรุนแรงของโรคได้
๓. การกรีดยางในฤดูฝนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะที่มีโรคใบร่วงระบาด ควรทาหน้ายางด้วยสารเคมีชนิดเดียวกับที่ใช้รักษา
๔. เมื่อพบหน้ากรีดยางเริ่มแสดงอาการ ให้ใช้สารเมตาแลคซิล อัตรา ๗ - ๑๔ กรัม (ประมาณ ๑ ช้อนชาครึ่ง) ต่อน้ำ ๑ ลิตร หรือสารออกซาเดซีล แมนโคเซ็บ อัตรา ๔๐ กรัม (ประมาณ ๔ ช้อนแกง) ต่อน้ำ ๑ ลิตร ผสมสารแผ่กระจายและจับติด จำนวน ๒ ซีซี (ประมาณ ๑/๒ ช้อนชา) ใช้สารอย่างใดอย่างหนึ่งทาหน้ากรีดยางทุก ๗ วัน ๓ - ๔ ครั้ง จะสามารถป้องกันกำจัดโรคนี้ได้ หากฝนตกชุกติดต่อกันควรหมั่นทาสารเคมีต่อไปอีกจนกว่าโรคจะหาย

๔. โรคใบจุดตานก *Drechslera (Helminthosporium) heveae*

เชื้อสาเหตุ เกิดจากเชื้อรา *Drechslera*

(*Helminthosporium*) *heveae*

ลักษณะของเชื้อรา

มีลักษณะรูปร่างคล้ายเมล็ดข้าวเปลือก ขนาดประมาณหนึ่งในสิบของมิลลิเมตร เมื่อใช้แว่นขยายส่องดูจะเห็นสปอร์มีสีน้ำตาลไหม้ ในระยะที่เชื้อราสร้างสปอร์ขึ้นเป็นจำนวนมาก คือ ระยะ ๒-๓ สัปดาห์ต่อจากการเริ่มเข้าทำลายของเชื้อราอาจจะมองเห็นกลุ่มของสปอร์ซึ่งอยู่รวมเป็นกระจุกมีสีน้ำตาลไหม้แวววาวที่บริเวณกลางจุดของแผลทางด้านล่างของแผ่นใบ สปอร์เหล่านี้แพร่กระจายโดยอาศัยลมพัดพาไป นอกจากนี้ฝน น้ำค้างตลอดจนการเสียดสีระหว่างต้นยางและการที่คนไปสัมผัสขณะปฏิบัติงานช่วยทำให้เกิดการระบาดและแพร่กระจายของสปอร์ไปยังต้นข้างเคียงได้เป็นอย่างดี โรคใบจุดตานกจะเกิดรุนแรงมากในพื้นที่ปลูกยางที่เป็นดินร่วนปนทรายซึ่งไม่อุ้มน้ำและไม่มีความสมบูรณ์

ลักษณะอาการ

สังเกตได้เด่นชัดคือ จุดที่เกิดขึ้นมีลักษณะคล้ายคลึงกับตานก ตามปกติลักษณะของจุดค่อนข้างกลม มีขอบแผลสีน้ำตาลล้อมรอบรอยโปร่งแสงที่บริเวณกลางจุด ขนาดของจุดมักมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ

๑ - ๓ มิลลิเมตรเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากรอยจุดเหล่านี้เกิดขึ้นด้วยเชื้อราสาเหตุเข้าทำลายขณะที่ใบเจริญและขยายตัวจนมีขนาดโตเต็มที่แล้วแต่ยังไม่กระด้าง นอกเหนือจากลักษณะอาการของจุดดังกล่าวมาแล้วนี้บนใบยางที่เป็นโรคใบจุดตานกก็มีลักษณะของจุดแตกต่างออกไปจากแบบอย่างของโรคดังกล่าวไว้แล้วอยู่บ้าง คือถ้าเชื้อราเข้าทำลายในระยะใบยังอ่อนมากจุดของแผลที่เกิดขึ้นจะไม่แตกต่างจากจุดที่เกิดจากการเข้าทำลายของเชื้อราชนิดอื่น ๆ นอกจากนี้ถูกเชื้อราสกุลคอลเลโทตริกัมทำลาย แต่ถ้าเชื้อราเข้าทำลายเมื่อใบยางอายุมากขึ้นคือ ขณะที่ผิบบนใบกระด้างแล้วจุดที่เกิดจากเชื้อราสาเหตุโรคใบจุดตานกนี้เข้าทำลายจะเป็นเพียงรอยที่น้ำตาลเข้มเท่านั้น เป็นที่สังเกตได้ว่าโดยทั่วๆ ไปลักษณะอาการของโรคทั้งสามแบบนี้มักจะเกิดขึ้นบนใบยางที่เป็นโรคใบจุดตานกอย่างรุนแรง

การป้องกันกำจัด

เป็นที่ทราบกันทั่วไปว่าโรคใบจุดตานกนี้ใช้ยารักษาให้หายได้ยาก ทั้งนี้เนื่องจากสปอร์มีความต้านทานต่อยาบางชนิดสูง และเชื้อราเข้าทำลายใบยางได้อย่างรวดเร็วโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะที่ใบยังอ่อนมีผิวใบเป็นไขมันซึ่งยาไม่ค่อยจับติดใบ เท่าที่ปรากฏผลการป้องกันกำจัดโรคใบจุดตานกนี้การใช้ยาประเภทคาร์บาเมท เช่น ไซเนบ มาเนบ หรือแมงโคเซบ ให้ผลการป้องกันโรคใบจุดได้ดี ทั้งนี้ยกเว้นประเภทคาร์บาเมทที่มีสารหลักเป็นส่วนประกอบรวมทั้งยาประเภทสารประกอบทองแดง

คำแนะนำป้องกันรักษาโรคใบจุดนี้มุ่งหมายทางการป้องกันโรคมกกว่าการรักษาโดยแนะนำให้ฉีดยาบ่อยครั้ง แต่ครั้งไม่ควรทิ้งระยะให้นานเกินหนึ่งสัปดาห์ เป็นที่น่าสังเกตว่า การลดจำนวนครั้งของการพ่นยาด้วยการเติมสารจับใบไม่ให้ผลดีในการป้องกันการเกิดโรคเนื่องจากเหตุผลที่ว่าใบยางเจริญเติบโตและขยายตัวรวดเร็วมาก ยาที่ใช้พ่นควรให้แมงโคเซบมีความเข้มข้น ๐.๒% และควรพ่นใบยางอ่อนที่ส่วนปลายยอดของต้นระยะที่กำลังเจริญผลิใบใหม่และใบกำลังขยายตัวให้ทั่วถึง เครื่องพ่นควรเป็นเครื่องพ่นแบบสะพานหลังจะทำให้สามารถเลือกฉีดเฉพาะส่วนปลายยอดของต้นได้ ทำให้ไม่เปลืองยาที่ต้องเสียไปกับการฉีดใบแก่ที่อยู่ทางตอนล่างของต้น การพ่นยาป้องกันโรคนี้ควรทำการพ่นติดต่อกันเป็นเวลาหลายสัปดาห์จนกว่าต้นยางมีใบฉัตรใหม่ที่สมบูรณ์

๕. โรคใบร่วงและฝักเน่า (Phytophthora leaf fall and pod rot)

เชื้อสาเหตุ

เกิดจากเชื้อรา *Phytophthora palmivora* และ *P. botryose*

ลักษณะของเชื้อรา

ลักษณะของเชื้อรานี้แพร่กระจายโดยอาศัยน้ำ

พัดพาสปอร์ไป สำหรับการเข้าทำลายเนื้อเยื่อส่วนต่างๆ ของต้นยางในสภาพธรรมชาติ และลำดับขั้นตอนการเกิดโรคระบาดที่เกิดจากเชื้อรานี้ จะเข้าทำลายที่ส่วนฝัก ยอด ก้าน ใบ และแผ่นใบด้านล่างทางรูปใบเท่านั้น ส่วนการระบาดของฝักจะถูกเชื้อราเข้าทำลายก่อนแล้วแพร่พันธุ์

เป็นจำนวนมากอย่างรวดเร็ว จากนั้นเชื้อจะเข้าทำลายส่วนก้านใบทำให้ใบร่วง ในกรณีที่ต้นยางอ่อนยังไม่มีฝักบริเวณยอดอ่อนจะถูกเชื้อราเข้าทำลายก่อนทำให้ยอดเน่า ต่อมาเชื้อจะลุกลามเข้าทำลายก้านใบและแผ่นใบในที่สุด สภาพอากาศที่เหมาะสมต่อการเกิดโรคระบาดอย่างรุนแรงนั้น ขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันฝนตกเป็นปัจจัยสำคัญ โดยปกติโรคจะเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและรุนแรงในระยะที่มีฝนตกหนักติดต่อกันเป็นเวลาหลายวันในบริเวณที่มีเชื้อราชนิดนี้ระบาดอยู่ซึ่งมักจะเกิดขึ้นในระหว่างเดือนมิถุนายนถึงพฤศจิกายนของทุกปี

ลักษณะอาการ

อาการของโรคที่ส่วนต่างๆ ของต้นยางซึ่งถูกเชื้อราชนิดนี้เข้าทำลายมีดังต่อไปนี้ คืออาการที่ฝักฝักที่ถูกทำลายจะเน่า ดำ ค้างอยู่บนต้นไม่แตกและร่วงหล่นตามธรรมชาติ สำหรับอาการของโรคใบร่วง ใบยางจะร่วงทั้งที่มีสีเขียวสดและสีเหลือง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศโดยมีลักษณะที่ปรากฏเด่นชัด คือ มีรอยขีดสีดำอยู่ที่

บริเวณก้านใบ และที่จุดกึ่งกลางของรอยข้ามมีหยดน้ำยางเกาะติดอยู่ด้วยใบยางร่วงที่เกิดจากเชื้อราเมื่อหน้าขึ้นมาสับดีไปมาเพียงเบาๆ ใบย่อยจะหลุดทันที ซึ่งต่างกับใบยางที่ร่วงหล่นตามธรรมชาติ คือเมื่อนำใบยางที่ร่วงตามธรรมชาติมาสับดีใบย่อยจะไม่หลุดออกจากก้านใบแผ่นใบบางครั้งจะเป็นแผลที่มีลักษณะชำฉ้ำน้ำ ขนาดของแผลไม่แน่นอน สำหรับต้นยางอ่อนถ้าหากถูกเชื้อเข้าทำลาย จะเกิดอาการยอดเน่าแล้วลุกลามไปทำลายก้านใบและแผ่นใบ ทำให้ต้นยางตายได้ ซึ่งโรคนี้จะระบาดบริเวณพื้นที่ปลูกยางที่มีฝนตกชุก ความชื้นสูง จะระบาดมากในบริเวณภาคใต้ฝั่งตะวันตก คือ จังหวัดระนอง พังงา กระบี่ ตรัง ภูเก็ต และสตูล ส่วนภาคใต้ฝั่งตะวันออก คือ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุง การเกิดโรคใบร่วงจะไม่รุนแรงเท่าฝั่งตะวันตกทางฝั่งตะวันตก โรคจะระบาดในช่วงเดือนมิถุนายน-สิงหาคม ส่วนภาคใต้ฝั่งตะวันออก จะเริ่มการระบาดของโรคในช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม สำหรับโรคที่หน้ากรีดยางโดยมีเชื้อราชนิดเดียวกันนี้เป็นสาเหตุ เรียกว่าโรคเส้นดำ

การป้องกันกำจัด

โรคใบร่วงของยางพาราที่เกิดจากเชื้อราชนิดนี้ เราสามารถทำการป้องกันและรักษาได้โดยใช้ยาฆ่าเชื้อราบางประเภท เช่น สารประกอบทองแดงผสมน้ำมันบางชนิดฉีดป้องกันก่อนถึงฤดูกาลของโรคระบาด อย่างไรก็ตามการปฏิบัติเพื่อป้องกันรักษาโรคโดยวิธีดังกล่าวในสวนยางที่มีต้นยางขนาดใหญ่มีอุปสรรคหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเครื่องพ่นยาและนอกจากนี้ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการพ่นยาป้องกันรักษาโรคในสภาพปัจจุบันไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่เสียไป ทั้งนี้เพราะต้นยางที่มีขนาดใหญ่ที่แสดงอาการใบร่วงนี้ไม่ได้รับอันตรายจนถึงกับทำให้ต้นยางตายได้ เพียงแต่ปริมาณน้ำยางหรือผลผลิตที่ได้ลดลงเท่านั้น จึงไม่แนะนำให้ชาวสวนยางทำการพ่นยารักษาโรคในสวนยางขนาดใหญ่ แต่ขอแนะนำให้เจ้าของสวนยางที่มีต้นยางอายุน้อยกว่า ๒ ปี ทำการฉีดป้องกันรักษาโรคเพื่อมิให้ต้นยางเน่าตายเนื่องจากการเป็นโรค โดยใช้ยา ไดโพลาแทน ๘๐ ผสมน้ำ มีอัตราส่วน ยา ๒ กรัมต่อน้ำ ๑ ลิตรฉีดพ่นใบเพื่อป้องกันโรคต่างๆ สัปดาห์ ระหว่างที่เกิดโรคระบาดในท้องที่นั้นๆ สำหรับต้นยางขนาดใหญ่ที่เกิดโรคใบร่วงอย่างรุนแรงจนใบร่วงหมดต้น ให้เจ้าของสวนเร่งการเจริญเติบโตของต้นยางต่อไป

ตารางที่ ๔๖ การใช้สารเคมีเพื่อป้องกันกำจัดโรคที่เกิดจากเชื้อรา

สารเคมี		อัตราการใช้/ น้ำ ๒๐ ลิตร	วิธีการใช้
ชื่อสามัญ	ชื่อการค้า		
Benomyl (เบโนมิล)	เบนเลท ๕๐๕๐% WP ฟัลดาโซล ๕๐% W/F	๒๐ กรัม	สำหรับต้นยางอายุน้อยกว่า ๒ ปี ให้พ่นสารเคมีบนใบยาง ที่เริ่มผลิใบใหม่ทุก ๗ วัน ควรพ่นก่อนโรคระบาด
Carbendazim (คาร์เบนดาซิม)	คาร์เบนดาซิม ๕๐% WP		
Sulfur (ซัลเฟอร์)	ซัลเฟอร์ ๘๐% WP		
Tridemorph (ไตรดีมอร์ฟ)	คาลิกซิน ๗๕% W/V EC	๑๐ มิลลิลิตร	
กำมะถันผง	กำมะถันผง ๑๐๐%	๑.๕ - ๔ กก./ไร่	พ่นใบยางอ่อน ก่อนเวลา ๗.๐๐ น. เพื่อหลีกเลี่ยงลมและอาศัยประโยชน์จากน้ำค้าง

** ห้ามใช้อัตราสูงกว่าคำแนะนำเพราะจะทำให้ใบยางไหม้

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๖

วิธีป้องกันและรักษาโรคที่ใช้กันอยู่ทั่วไป คือ ทำการพ่นผงกำมะถันป้องกันการระบาดของโรค โดยใช้ผงกำมะถัน ๑.๕-๔ กก. ต่อพื้นที่หนึ่งไร่ (แล้วแต่ขนาดของต้นยาง) ทุกๆ ๕-๗ วัน เป็นจำนวน ๕-๖ ครั้ง ซึ่งปรากฏว่าใช้ได้ผลดี อย่างไรก็ตามค่าใช้จ่ายในการป้องกันโรคด้วยวิธีนี้ยังนับว่าสูงมาก ควรมีการลดค่าใช้จ่ายโดยการกำหนดระยะเวลาที่การพ่นยาให้มีประสิทธิภาพสูง และลดจำนวนการพ่นยาให้น้อยครั้งลงด้วยเหตุนี้จึงได้มีการศึกษาสภาพที่เหมาะสมแก่การเข้าทำลายใบยางของเชื้อรา เพื่อการกำหนดเวลาทำการพ่นยาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดรวมทั้งการศึกษาการป้องกันโรคด้วยวิธีการทางเขตกรรมและศึกษาวิธีการหลีกเลี่ยงการเกิดโรคระบาด

การระบาด

ช่วงที่ระบาดราวเดือน กุมภาพันธ์ – เมษายน สภาพแวดล้อม กลางวันร้อนจัด กลางคืนเย็น และชื้น ตอนเช้ามีหมอก โรคจะแพร่กระจาย โดยลม และแมลงสภาพต้นยาง ช่วงยางผลิใบใหม่

๖. โรครากแดง (Red root disease)

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Gonoderma pseudojerreum*

ลักษณะอาการ

เส้นใยของเชื้อราสาเหตุของโรคนี้จะมีสีแดง และเป็นมันปกคลุมผิวรากของยางที่เป็นโรค หากเชื้อราอยู่ในระยะเจริญเส้นใยจะมีสีขาวครีม เมื่อแก่ขึ้นจะกลายเป็นสีแดง รากยางที่เป็นโรคนี้ในระยะแรกจะมีสีน้ำตาลซีด และแข็ง ต่อมาเปลี่ยนเป็นสีเนื้ออ่อน เนื้อไม้ที่เป็นโรคจะพูน อาจเปื่อยหรือแห้งแล้วแต่สภาพของดิน เนื้อเยื่อแต่ละวงจะหลุดล่อนแยกออกจากกันได้ง่าย ดอกเห็ดจะเป็นวงแข็ง ผิวด้านบนเป็นรอยย่นสีน้ำตาลแดงเข้ม ผิวด้านล่างเป็นสีขาวซีด ทั่วรอบ ๆ ของดอกเห็ดมีสีขาวครีม

การป้องกันกำจัด

๑. การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง จะต้องทำการถอนราก และเผาทำลายตอไม้ ท่อนไม้ เพื่อทำลายเชื้อราอันอาจทำให้เกิดโรคได้
๒. หมั่นตรวจตราหาจุดต้นที่เป็นโรค โดยการขุดโคนดูรากหลังจากปลูกยางไปแล้วประมาณ ๑ ปี หากไม่พบต้นที่เป็นโรคให้หาสารเคมีพีซีเอ็นบี (PCNB) ๒๐% เคลือบไว้ที่โคนต้นตรงคอต้น รากแก้ว และฐานของรากแขนง
๓. หากพบต้นที่เป็นโรค ที่โคนต้น โคนราก และรากแขนงให้ตัด หรือเฉือนทิ้ง แล้วหาด้วยสารเคมี PCNB ๒๐% ผสมน้ำ และควรทำการตรวจซ้ำในเวลา ๑๒ เดือนต่อมา
๔. ถ้าพบโรคในต้นยางอายุน้อยให้ทำการขุดรากที่เป็นโรคขึ้นมาเผาทำลาย

๗. โรครากขาว

เชื้อสาเหตุ เกิดจากเชื้อราสาเหตุโรครากขาว

จะแตกสาขาเป็นร่างแหจับติดแน่นและแผ่คลุมทั่วผิวรากที่เป็นโรค

ลักษณะของเชื้อรา เส้นใยจะมีสีขาวและ

ปลายแบน

ลักษณะอาการ

เส้นใยของเชื้อราจะเป็นสีขาว แตกกิ่งก้านแผ่

ปกคลุมทั่วผิวราก เส้นใยที่อายุน้อยจะกลมมนและกลายเป็นสีเหลืองซีด หรือแดงซีด เนื้อไม้ในระยะแรกจะแข็ง กระด้างเป็นสีน้ำตาลซีด ในระยะที่เป็นโรคอย่างรุนแรงจะเป็นสีครีม ถ้าอยู่ในที่ชื้นแฉะจะเน่า และดอกเห็ดมี

ลักษณะเป็นแผ่นครึ่งวงกลม แผ่นเดียวหรือซ้อนกันหลายแผ่นเป็นชั้น ๆ เกาะติดกับโคนต้นหรือรากเหมือนหิ้ง ผิวด้านบนของดอกเห็ดเป็นสีเหลืองส้ม เป็นวงสลับสีอ่อนแก่ ขอบดอกเป็นสีขาว ด้านล่างเป็นสีส้มแดงและเป็นรูเล็ก

การป้องกันกำจัด

เป็นเรื่องค่อนข้างยุ่งยากและเสียค่าใช้จ่ายสูง ถ้ามีต้นตายหรือเป็นโรคอย่างรุนแรง คือมีอาการใบเหลืองทั้งต้นแล้วควรขุดรากถอนโคนและเผาทำลายเสีย แล้วป้องกันและรักษาต้นข้างเคียงไม่ให้เป็นโรค โดยใช้สารเคมี ซึ่งการป้องกันและรักษาโรครากให้ได้ผลจะต้องทำควบคู่กันไป ทั้งด้านเขตกรรมและการใช้สารเคมี คือ

๑. ปลุกยางในพื้นที่ปลอดโรค ควรเตรียมพื้นที่ปลุกยางให้ปลอดโรค โดยการขุดทำลายตออย่างเก่า เพื่อกำจัดแหล่งโรค

๒. หลังเตรียมดินควรปลูกพืชคลุมเพื่อปรับสภาพดินให้เหมาะกับการเจริญเติบโตของพืชและจุลินทรีย์บางชนิดที่เป็นพืช กับเชื้อราสาเหตุของโรค ในพื้นที่ที่เป็นโรครากอย่างรุนแรง ควรปลูกพืชอื่นอย่างน้อย ๑-๒ ปี เพื่อลดการระบาดของโรค และพืชที่ปลูกไม่ควรเป็นพืชอาศัยของโรคราก

๓. ขุดคุ้ยหลุมหรือก้นระหว่างต้นเป็นโรคกับต้นไม่เป็นโรค เพื่อป้องกันการสัมผัสกันของราก

๔. ใช้สารเคมีโรครากขาว- กำมะถันผง อัตรา ๑๕๐ กรัม/ต้น ใส่ในหลุมก่อนปลุกยาง เพื่อลด pH ของดินทำให้ไม่เหมาะต่อการเจริญของเชื้อราสาเหตุ ถ้าในพื้นที่ที่เป็นโรครากอย่างรุนแรง ควรใช้อัตรา ๒๕๐ กรัม/หลุมปลูก- ป้องกันรักษาต้นข้างเคียงที่ยังไม่เป็นโรค หรือเป็นโรคเพียงเล็กน้อย ด้วยสารเคมีไตรเดอมอร์ฟ หรือไฮโปโคนาโซล อัตรา ๑๐-๒๐ มิลลิลิตร/น้ำ ๒ ลิตร/ต้น หรือใช้เฟนพิโคลนัล อัตรา ๔-๘ กรัม/น้ำ ๓ ลิตร/ต้น ๖ เดือน/ครั้ง โดยเทราดรอบโคนต้นที่เชื้อเป็นร่องเล็ก ๆ กว้าง ๑๐-๑๕ ซม. ปลอ่ยให้สารเคมีค่อย ๆ ซึมไปตามราก- ส่วนโรครากแดงและรากน้ำตาล ใช้ไตรเดอมอร์ฟ หรือไดฟีโนโคนาโซล (สเกอร์) อัตรา ๒๐-๓๐ มิลลิลิตร/น้ำ ๒-๓ ลิตร/ต้น ทุก ๆ ๖ เดือน เทราดรอบโคนต้นเช่นเดียวกับโรครากขาว

๘. โรคราสีชมพู (Pink Disease)

เชื้อสาเหตุเชื้อรา *Corticium salmonicolor*

ลักษณะอาการ

บริเวณกิ่งหรือคาคบ อาการขั้นแรกที่เชื้อราเข้าทำลายเห็นเป็นรอย น้ำยางถูกขับไหลออกมาเป็นทางยาวไตรอย แผล เมื่อน้ำยางแห้งจะมีสีดำเข้าจับ เวลาอากาศชุ่มชื้นเชื้อราจะเจริญเติบโตเต็มที่และเปลี่ยนเป็นสีชมพู มีรอยแตกกระแหว่งเล็ก ๆ

กระจายทั่วไป ส่วนของต้นยางเหนือส่วนที่เป็นโรคจะแห้งตายไป มีกิ่งอ่อนแตกเจริญขึ้นมาใหม่จากส่วนไตรอยแผล

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเกิดโรค อากาศมีความชุ่มชื้น

การป้องกันกำจัด

๑. ดูแลรักษาสวนยางให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวกไม่อับชื้น

๒. เมื่อพบต้นที่เป็นโรค ให้รีบตัดส่วนที่เป็นโรคทิ้งและทำลายเสีย

๓. สำหรับต้นยางที่ยังไม่เปิดกรีด หากพบโรคนี้ให้ใช้บอร์โดมิกซ์เจอร์ ซึ่งมีอัตราส่วนของปูน ๑๒๐ กรัม ปูนขาว ๒๔๐ กรัม (ถ้าเป็นปูนเผาใหม่ใช้ประมาณ ๑๕๐ กรัม) ผสมน้ำ ๑๐ ลิตร ทา

๔. สำหรับยางที่เปิดกรีดแล้ว หากเป็นโรคนี้ให้ใช้สารเคมีไตรเดอมอร์ฟ (Tridemorph) ฉีดพ่นหรือทาบริเวณที่เป็นโรคโดยขูดส่วนที่เป็นโรคก่อนฉีดหรือทา

๙. โรคใบร่วงและผลเน่าที่เกิดจากเชื้อไฟทอปทอรา (Phytophthora Leaf Fall)

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Phytophthora palmivora* และ *Phytophthora botryosa*

ลักษณะอาการ

ใบยางจะร่วงทั้งที่มีสีเขียวสดหรือสีเหลือง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ โดยมีลักษณะเด่นที่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน คือ มีรอยดำสีน้ำตาลตรงบริเวณก้านใบ และที่จุด กึ่งกลางของรอยดำจะมีหยดน้ำยางสีขาวเกาะติดอยู่ เมื่อนำใบยางที่ร่วงขึ้นมาสลัดเบา ๆ ใบย่อย จะหลุดทันที ซึ่งต่างกับใบยางที่ร่วงหล่นตามธรรมชาติ

ต้นยางที่เกิดโรคใบร่วงนี้แล้ว จะไม่ผลิใบยางออกมาใหม่ในปีนั้น ๆ (ซึ่งเป็นลักษณะอาการที่แตกต่างจากต้นยางที่เป็นโรคใบร่วงซึ่งเกิดจากสาเหตุอื่น) จะผลิใบใหม่ตามปกติเมื่อถึงฤดูผลิใบของปีถัดไป ยกเว้นต้นยางที่เป็นโรคใบร่วงจนหมดต้น ซึ่งจะผลิใบใหม่ขึ้นมาทดแทนเพียงเล็กน้อย ประมาณ ๕% ของพุ่มใบปกติเท่านั้น ช่วงยางผลิใบใหม่

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเกิดโรค

ความชื้น ปริมาณน้ำฝน และจำนวนวันฝนตก เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะสนับสนุนให้เชื้อรานี้ระบาดรุนแรงขึ้น โดยปกติจะพบโรคนี้ระบาดระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนพฤศจิกายน

การแพร่ระบาด

แพร่โดยน้ำ พัดพาสปอร์ของเชื้อราไป เชื้อจะเข้าทำลายส่วนที่เป็นผล ยอด ก้านใบ และแผ่นใบ ทางด้านรูใบตามลำดับ ในกรณีที่เป็นยางอ่อนยังไม่ให้ผล เชื้อราจะเข้าทำลายยอดอ่อนก่อน แล้วจึงลุกลามไปยัง ก้านใบ และแผ่นใบในที่สุด โรคใบร่วงจะระบาดเป็นประจำในท้องที่ต่อไปนี้ ภาคใต้ฝั่งตะวันตก ได้แก่ จังหวัด ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และ สตูล

การป้องกันกำจัด

๑. วิธีป้องกันที่ดีวิธีหนึ่ง คือ ใช้พันธุ์ต้านทานต่อโรคปลูกในแหล่งที่มีโรคนี้ระบาดเป็นประจำ พันธุ์ที่ต้านทานโรคได้ดีคือ พันธุ์ GT๑ ในกรณีที่ปลูกพันธุ์อื่นที่อ่อนแอต่อโรคไปแล้ว ก็อาจใช้พันธุ์ GT๑ นี้ติดตา เปลี่ยนยอดได้

๒. ในยางเล็กที่มีอายุไม่เกินสองปี ใช้สารเคมีแคปตาโฟล ๘๐ % ในอัตรา ๒ กรัม ต่อน้ำ ๑ ลิตร ฉีดพ่นพุ่มใบทุกสัปดาห์เพื่อป้องกันโรคในช่วงที่มีโรคนี้ระบาด

๓. ในยางใหญ่การป้องกันรักษาจะไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่เสียไปประกอบกับยางใหญ่ ถึงแม้จะเป็นโรคใบร่วงต้นยางก็ไม่ตาย เพียงแต่ปริมาณน้ำยางลดลงเท่านั้น วิธีแก้ไขยางใหญ่ที่เป็นโรคคือ ใส่ปุ๋ยบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น เพื่อเร่งการเจริญเติบโตของต้นยาง ถ้ายางเปิดกรีดแล้วจำเป็นต้องใช้ยากำจัดเชื้อรา ทาบริเวณรอยกรีดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันการเกิดโรคหน้ากรีด โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคเส้นดำ

๑๐. โรคใบร่วงชนิดใหม่ของยางพารา

เชื้อสาเหตุ เชื้อรา *Pestalotiopsis* sp. หรือ เชื้อรา *Colletotrichum* sp.

ลักษณะอาการ

อาการเริ่มแรกเกิดจุดช้ำบริเวณใต้ใบและด้านบนของใบบริเวณเดียวกันจะเป็นสีเหลืองกลม ต่อมาขยายใหญ่ขึ้นเป็น สีคล้ำขอบแผลดำ และกลายเป็นเนื้อเยื่อแห้ง สีน้ำตาลจนถึงขีดขาวขีด รูปร่างจุดแผลค่อนข้างกลม รอบแผลไม่มีสีเหลืองล้อมรอบ จำนวน มากกว่า ๑ จุด อาจซ้อนกันเป็นแผลขนาดใหญ่ เมื่ออาการรุนแรง เกิดใบเหลืองและร่วง

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการระบาด

ช่วงที่มีความชื้นสูงในระยะใบแก่ และพันธุ์ยางทุกพันธุ์อ่อนแอต่อการเกิดโรคเชื้อรา เชื้อสาเหตุสามารถแพร่กระจายโดยลม ฝน การเคลื่อนย้ายกล้าพันธุ์หรือวัสดุปลูกในแปลงที่เกิดโรค

พืชอาศัย

พืชอาศัยของเชื้อสาเหตุค่อนข้างกว้าง เช่น วัชพืช สมุนไพร พืชผักสวนครัว ไม้ผลบางชนิด และพืชจำพวก เฟิร์น เป็นต้น

การป้องกันกำจัด

๑. หลีกเลี่ยงการนำกล้ายางพาราหรือวัสดุปลูกจากแหล่งที่พบการระบาดเข้าพื้นที่
 ๒. ทำความสะอาดสวนยางพาราอย่างสม่ำเสมอ กำจัดใบยางพาราที่เกิดโรค และกำจัดวัชพืช ซึ่งอาจเป็นแหล่งสะสมหรือพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค
 ๓. ใช้ระบบกรีดยางตามคำแนะนำของการยางแห่งประเทศไทย
 ๔. บำรุงต้นยางพาราและเสริมสร้างความสมบูรณ์แข็งแรงให้ต้นยางพารา เช่น การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และใส่ให้เหมาะสมกับระยะการเจริญเติบโตของยางพาราตามคำแนะนำของการยางแห่งประเทศไทย
 ๕. ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาเพื่อกำจัดและควบคุมเชื้อราสาเหตุที่ยังคงมีชีวิตรอยู่บนใบยางพาราที่ร่วงหล่นบริเวณพื้น โดยใช้อัตราเชื้อสด ๑ กิโลกรัมต่อไร่ ทุก ๓ เดือน เช่น ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาสด ๑ กิโลกรัม ผสมปุ๋ยอินทรีย์ ๑๐๐ กิโลกรัม และรำ ๔ กิโลกรัม หวานหรือใช้เชื้อสดผสมน้ำ หรือน้ำผสมน้ำหมัก ๒๐๐ ลิตร ฉีดพ่น ทั้งนี้ ควรหวานหรือฉีดพ่นให้เชื้อราไตรโคเดอร์มาครอบคลุมบนใบยางพาราที่ร่วงหล่นทั่วทั้งสวน ซึ่งการใช้เชื้อสดผสมปุ๋ยอินทรีย์หรือผสมน้ำหมักชีวภาพ อาจทำให้มีต้นทุนเพิ่มขึ้น แต่ต้นยางพาราจะได้รับธาตุอาหารและฮอโมนพืช ช่วยบำรุงต้นให้สมบูรณ์แข็งแรง
 ๖. ฉีดพ่นสารเคมีกำจัดโรคพืชที่มีประสิทธิภาพตามคำแนะนำของการยางแห่งประเทศไทย ฉีดพ่นพุ่มใบยางพาราจากใต้ทรงพุ่มอัตรา ๑๐๐ ลิตร/ไร่ ควรเริ่มพ่นเมื่อยางพาราแตกใบใหม่หลังฤดูการผลิตใบปกติและใบอยู่ในระยะเฟสลาด โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ ๒๐ ลิตร ดังนี้
 - ๖.๑ ไดฟิโนโคนาโซล (difenoconazole) + โพรพิโคนาโซล (propiconazole) ๑๕%+๑๕% EC อัตรา ๑๕ มิลลิลิตร
 - ๖.๒ โพรพิแนป (propineb) หรือ แมนโคเซบ (mancozeb) หรือ คลอโรทาโลนิล (chlorothalonil) อัตรา ๕๐ กรัม
 - ๖.๓ เฮกซะโคนาโซล (hexaconazole) ๕% SC อัตรา ๓๐-๔๐ มิลลิลิตร
 - ๖.๔ โพรพิโคนาโซล (propiconazole) ๒๕% EC อัตรา ๑๐-๑๕ มิลลิลิตร
- ทั้งนี้ เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงยางพาราอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในช่วงที่มีฝนตกชุก หากพบต้นยางพารามีทรงพุ่มไม่สดชื่น ใบร่วง ให้ตรวจสอบอาการของโรคบนใบ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอละงู มีการปลูกยางพารา ดังนี้

ปีที่ปลูก	กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑	เตรียมพื้นที่ปลูก		←→										
	เตรียมหลุมปลูก				←→								
	ปลูก					←→							
	ใส่ปุ๋ย						✓			✓		✓	
	ตัดแต่งกิ่ง										✓		
	ปลูกซ่อม					←→							
	ทำแนวป้องกันไฟ												✓
	ทำแนวป้องกันไฟ	✓											✓
๒	ใส่ปุ๋ย					✓			✓			✓	
	ตัดแต่งกิ่ง										✓		
	ทำแนวป้องกันไฟ	✓											✓
๓-๖	ใส่ปุ๋ย					✓					✓		
	ทำแนวป้องกันไฟ	✓											✓
	เริ่มกรีด										←→		
๗	ใส่ปุ๋ย					✓					✓		
	กรีดเรื่อยไปจนผลัดใบ			←→									
	หยุดกรีดขณะยางผลัดใบ		✓	✓									
	ใส่ปุ๋ย					✓					✓		
๘-๓๐	กรีดยางต่อไปเมื่อใบยางที่แตกใหม่แก่เต็มที่			←→									

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพาราในอำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอละงู มีต้นทุนการผลิตยางพาราในพื้นที่นอกเขตชลประทานเฉลี่ย ๕,๒๕๐ บาท/ไร่/ปี ประกอบด้วยค่าจ้างแรงงาน ค่าวัสดุการเกษตร ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง

ตารางที่ ๔๗ แสดงต้นทุนการผลิตยางพารา ปี ๒๕๖๗ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน (บาท) (สต.)	
ค่าจ้างกำจัดวัชพืช	-	-	๕๕๐	-
ค่าจ้างหว่านปุ๋ย	-	-	๓๐๐	-
ค่าจ้างกรีดยางพารา	-	-	๑,๒๐๐	-
ค่าจ้างลับมีด	-	-	๖๐๐	-
ค่าปุ๋ยเคมี	-	-	๑,๓๕๐	-
ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช	-	-	๔๕๐	-
ค่าเชื้อเพลิง (น้ำมันรถ)	-	-	๘๐๐	-
รวม	-	-	๕,๒๕๐	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

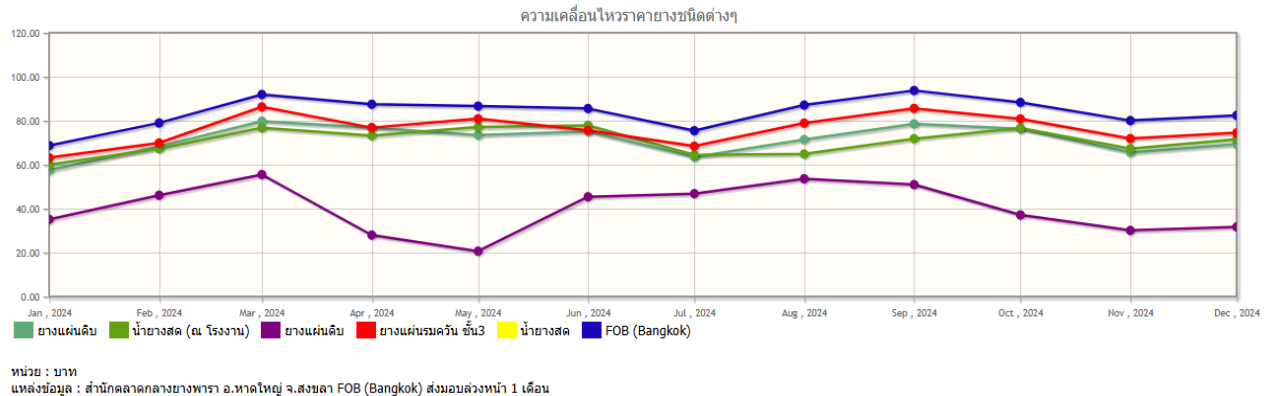
เศรษฐกิจสหรัฐ ฯ ยังขยายตัวภายใต้ความไม่แน่นอนด้านนโยบายหลังการเลือกตั้ง ด้านเศรษฐกิจจีนกระตือรือร้นขึ้นอันสืบจากมาตรการความไม่แน่นอนด้านนโยบายการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐ ฯ เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทิศทางเศรษฐกิจ เศรษฐกิจจีนส่งสัญญาณบวกมากขึ้น หลังรัฐบาลเร่งออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ขณะที่ความเสี่ยงจากสงครามการค้ายังเป็นแรงกดดันสำคัญ หากสหรัฐ ฯ ใช้นโยบายของทรัมป์โดยขึ้นภาษีสินค้านำเข้าจากจีนอาจทำให้การส่งออกและ GDP ของจีนลดลง

เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มขยายตัวที่ร้อยละ ๒.๗ และ ๒.๙ ในปี ๒๕๖๗ และ ๒๕๖๘ ตามลำดับ โดยมีแรงขับเคลื่อนสำคัญมาจากการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยว และภาคการส่งออกสินค้าและมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจในช่วงปลายปี แม้จะเผชิญแรงกดดันต่อเศรษฐกิจจากสถานการณ์อุทกภัย กระทบต่อเศรษฐกิจไทยไม่ต่ำกว่า ๓ หมื่นล้านบาท จากผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ให้ลดดอกเบี้ยนโยบายร้อยละ ๐.๒๕ ต่อปี จากร้อยละ ๒.๕๐ เป็นร้อยละ ๒.๒๕ ต่อปี โดยให้มีผลทันที ซึ่งคาดว่าจะช่วยบรรเทาภาระหนี้ได้บ้าง โดยไม่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการปรับลดสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อรายได้ภายใต้บริบทที่สินเชื่อยังมีแนวโน้มขยายตัวชะลอลง อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจไทยกำลังเผชิญกับความเสี่ยงจากประเด็นสำคัญหลักของการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก อัตราแลกเปลี่ยนที่ยังผันผวนและสภาพอากาศที่แปรปรวน ทั้งนี้ ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคโดยรวมยังปรับตัวเพิ่มขึ้น

สถานการณ์การซื้อขายยางพาราโดยภาพรวมดีขึ้น ราคายาง ณ สำนักงานตลาดกลางยางพาราจังหวัดสงขลา ราคาภายในประเทศภาพรวมมีการปรับตัวสอดคล้องกับราคาตลาดล่วงหน้าต่างประเทศ โดยราคายางพาราในตลาดสิงคโปร์ (SICOM) ราคาเฉลี่ย ๑๙๙.๖๓ เซนต์ต่อกิโลกรัม โดยสภาพอากาศของไทยมีความชื้นสูงขึ้นเป็นสาเหตุของการแพร่กระจายของเชื้อราทำให้โอกาสในการเกิดโรคใบร่วงชนิดใหม่มีมากขึ้น จึงส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตลดลง อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องติดตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจของจีนและสหรัฐ ฯ ผลกระทบที่อาจจะตามมาภายหลังการเลือกตั้งของสหรัฐอเมริกา รวมถึงความคืบหน้าของมาตรการ EUDR ต่อไป

(๑) วิธีการตลาด

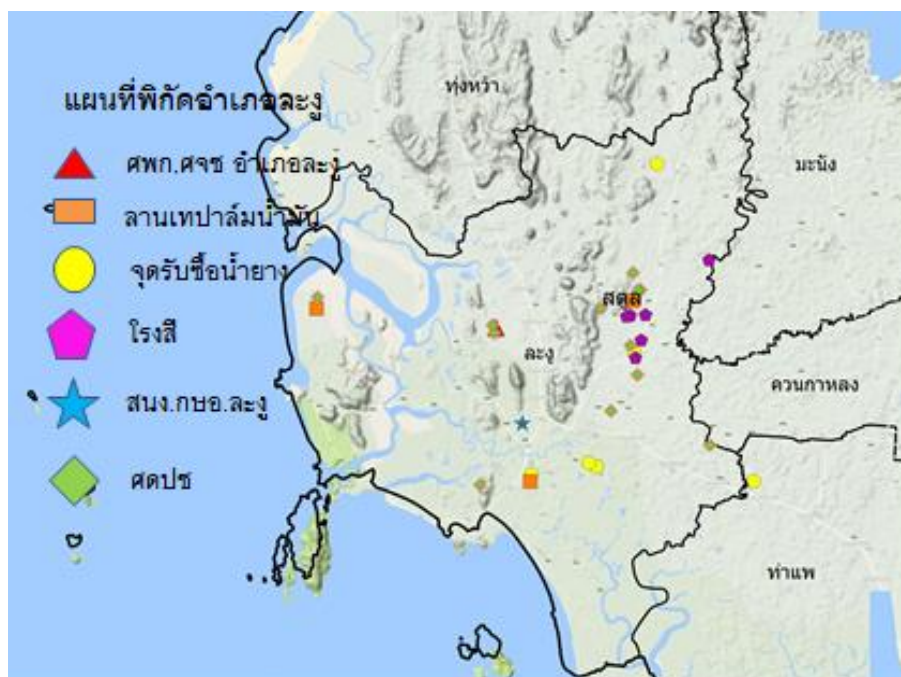
สถานการณ์การผลิตยางธรรมชาติคาดว่าปริมาณออกสู่ตลาดลดลง เนื่องจากบางพื้นที่เพาะปลูกยังคงมีการระบาดของโรคใบร่วงอยู่ คาดว่าจะส่งผลให้ราคายางธรรมชาติปรับเพิ่มขึ้นบ้างแต่คงไม่มากนักเนื่องจากผลผลิตยางธรรมชาติส่วนใหญ่จะถูกขายไปต่างประเทศในรูปแบบวัตถุดิบ ส่วนความต้องการใช้วัตถุดิบเพื่อการผลิตสำหรับการส่งออกนั้นคาดว่าจะทรงตัวและหดตัวบางรายการเนื่องจากประเทศคู่ค้าส่วนใหญ่เริ่มมีภาวะชะลอตัว และสินค้าหลายประเภทจากจีนออกสู่ตลาดต่างประเทศมากขึ้นโดยเฉพาะในแถบอาเซียน เนื่องจากอุปทานส่วนเกินจากการผลิตของจีนเอง และความต้องการผลิตภัณฑ์ยางขึ้นปลายอาจจะชะลอตัวออกไปก่อน เนื่องจากการบริโภคและการใช้จ่ายใช้สอยของประชาชนในประเทศคาดว่าจะชะลอตัวถึงขั้นฝืดได้ในช่วงปีถัดไป

ภาพที่ ๓๙ แสดงวิธีการตลาดยางพาราภาพรวม ปี ๒๕๖๗
(ที่มา : การยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอละงู มีโรงงานแปรรูปไม้ยางพารา รวม ๑ แห่ง แหล่งรับซื้อน้ำยาง รวม ๖๐ แห่ง

ภาพที่ ๔๐ แสดงแหล่งรับซื้อไม้ยางพาราเพื่อแปรรูปและแหล่งรับซื้อน้ำยางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๗)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอละงู มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้าน
ยางพารา จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๑ ราย

ตารางที่ ๔๘ แสดงข้อมูลเกษตรกรต้นแบบด้านการผลิตรายางพารา อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายภู่นาหวี ราเหม	๒	เขาขาว	ละงู	๒๕๖๐	ยางพารา
๒	นายกิตติศักดิ์ ชำนาญเพาะ	๒	น้ำผุด	น้ำผุด	๒๕๖๓	ยางพารา
๓	นายมอหำหมาด ะสัน	๘	ละงู	ละงู	๒๕๖๕	ยางพารา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

๑.๔.๒ ชนิดสินค้าปาล์มน้ำมัน

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

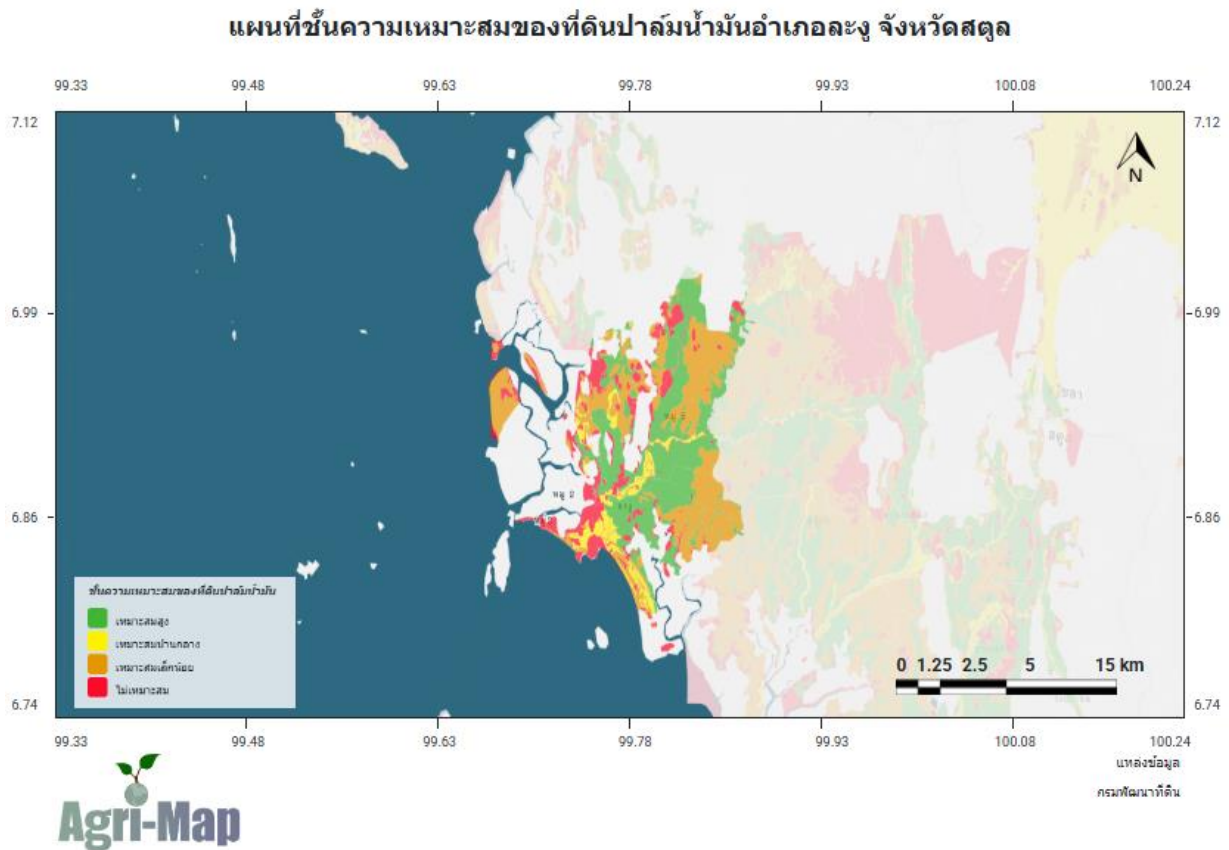
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอละงู มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน ๑๓๔,๖๘๕.๘๑ ไร่
แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๕๑,๘๕๖.๐๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง
(S๒) จำนวน ๙,๕๑๘.๒๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๐๗ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๔๙,๗๓๓.๗๐ ไร่ คิดเป็น
ร้อยละ ๓๖.๙๓ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๓,๕๗๗.๘๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕๑

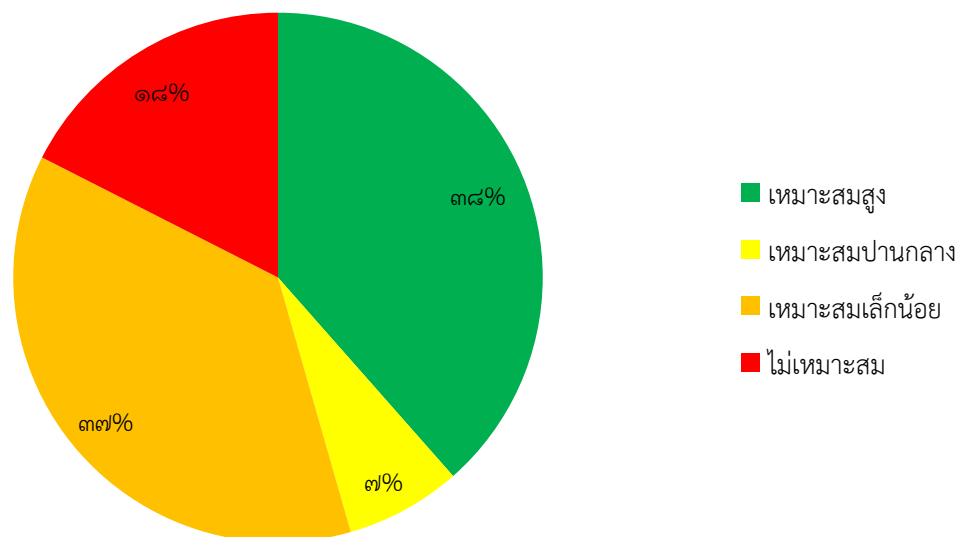
ตารางที่ ๔๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
กำแพง	๑๐,๗๕๑.๙๐	๒,๕๔๖.๒๕	๙,๐๒๓.๗๖	๗,๗๗๐.๓๖	๓๐,๐๙๒.๒๗
เขาขาว	๗,๘๖๗.๔๙	๔๓๓.๕๖	๕,๐๗๗.๐๐	๑,๖๖๘.๗๕	๑๕,๐๔๖.๘๐
น้ำผุด	๑๐,๒๘๐.๘๐	๓.๑๑	๑๑,๕๐๒.๖๐	๒,๙๔๗.๓๔	๒๔,๗๓๓.๘๕
ปากน้ำ	๔๖.๔๔	๑,๓๐๔.๔๖	๗๐๓.๘๖	๔,๕๙๒.๘๒	๖,๖๔๗.๕๘
ละงู	๒๒,๙๐๙.๔๐	๕,๒๓๐.๘๘	๑๘,๓๑๖.๗๐	๔,๕๗๘.๐๐	๕๑,๐๓๔.๙๘
แหลมสน	๐	๐	๕,๑๐๙.๗๘	๒,๐๒๐.๕๕	๗,๑๓๐.๓๓
รวม	๕๑,๘๕๖.๐๓	๙,๕๑๘.๒๖	๔๙,๗๓๓.๗๐	๒๓,๕๗๗.๘๒	๑๓๔,๖๘๕.๘๑

ที่มา: ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๔๑ แสดงแผนที่เขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล (ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

ภาพที่ ๔๒ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล (ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

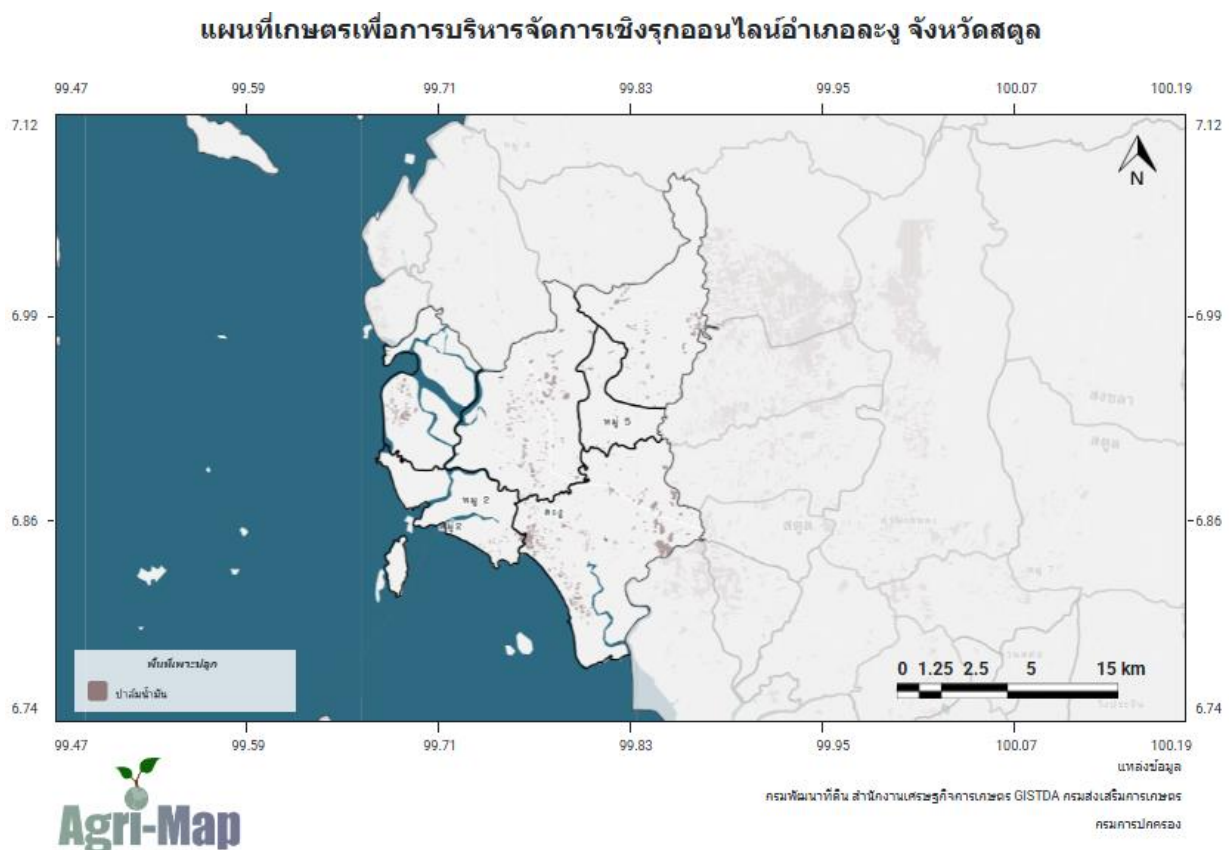
(๒) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑๘,๑๕๘ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลน้ำผุด จำนวน ๕,๘๙๕ ไร่ รองลงมาคือตำบลละงู จำนวน ๕,๓๒๐ ไร่ และตำบลกำแพง จำนวน ๓,๘๔๗ ไร่

ตารางที่ ๕๐ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)
กำแพง	๔,๑๙๗
เขาขาว	๖๙๐
น้ำผุด	๖,๕๔๕
ปากน้ำ	๑,๒๕๕
ละงู	๖,๒๔๘
แหลมสน	๑,๔๖๐
รวม	๒๐,๓๙๕

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๔๓ แสดงแผนที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม

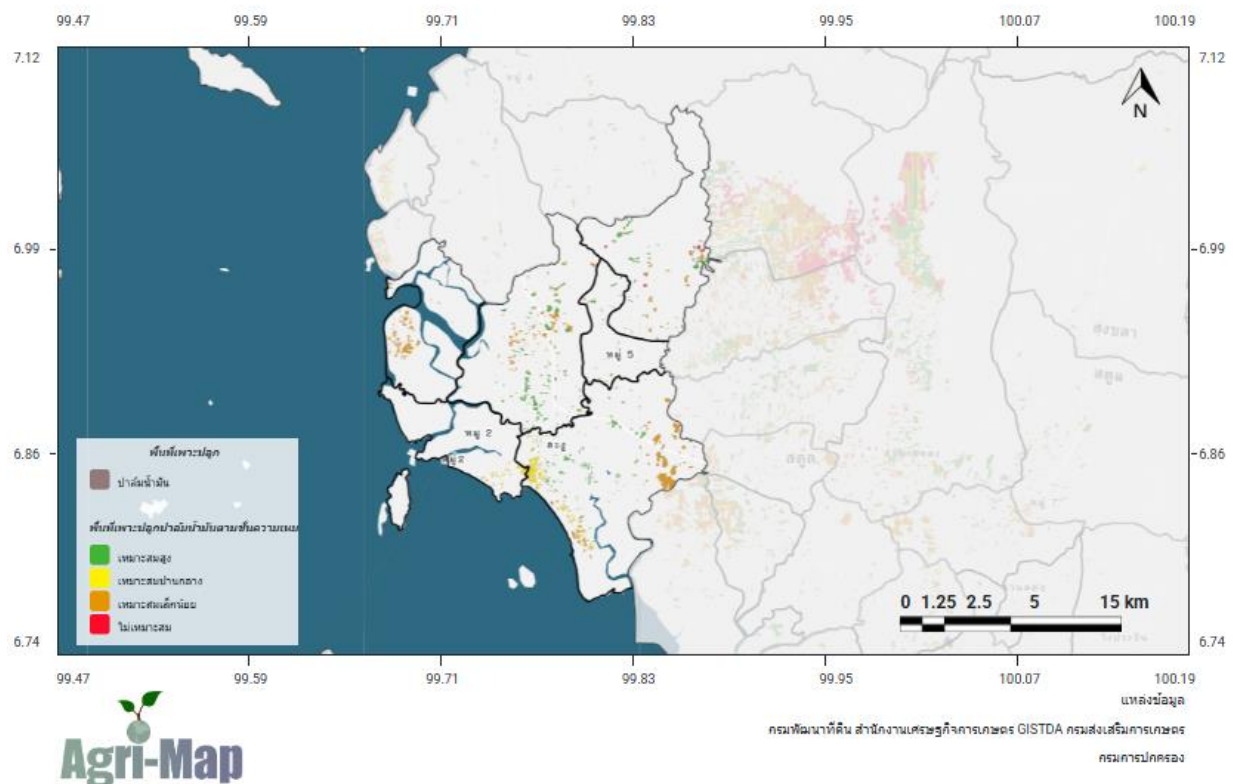
อำเภอละงู มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๙,๐๒๕.๕๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓,๑๓๓.๖๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๗๒ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑,๕๓๕.๔๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๐๑ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๔,๑๔๖.๔๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๙๔ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๑๐.๐๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๓

ตารางที่ ๕๑ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
กำแพง	๑,๓๑๕.๖๔	๙๒.๓๑	๘๖๘.๒๑	๓๒.๔๙	๒,๓๐๘.๖๕
เขาขาว	๑๘๔.๖๓	๒๕.๗๕	๗๙.๓๘	๘.๖๔	๒๙๘.๔๑
น้ำผุด	๖๓๑.๓๒	๐.๕๑	๔๕๔.๖๔	๑๕๙.๔๕	๑,๒๔๕.๙๒
ปากน้ำ	๑.๖๒	๒๙๙.๕๗	๒๗.๒๑	๑.๘๑	๓๓๐.๒๑
ละงู	๑,๐๐๐.๔๙	๑,๑๑๗.๒๙	๑,๘๕๐.๐๔	๓.๓๐	๓,๙๗๑.๑๒
แหลมสน	๐	๐	๘๖๖.๙๓	๔.๓๑	๘๗๑.๒๔
รวม	๓,๑๓๓.๖๙	๑,๕๓๕.๔๔	๔,๑๔๖.๔๑	๒๑๐.๐๑	๙,๐๒๕.๕๔

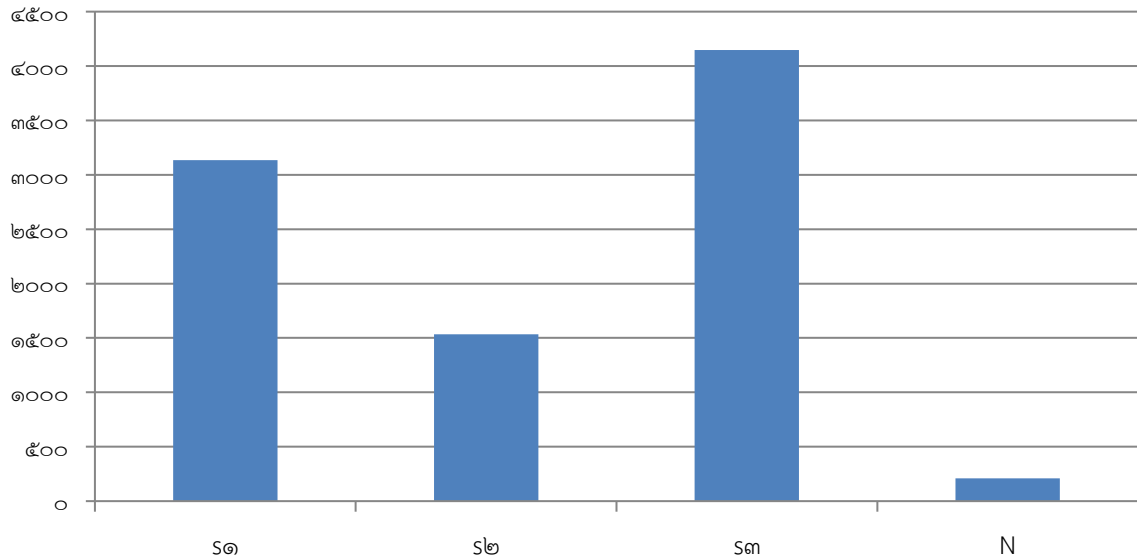
ที่มา: ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพที่ ๔๔ แสดงแผนที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)

ภาพที่ ๔๕ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกพ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) ปริมาณการผลิต

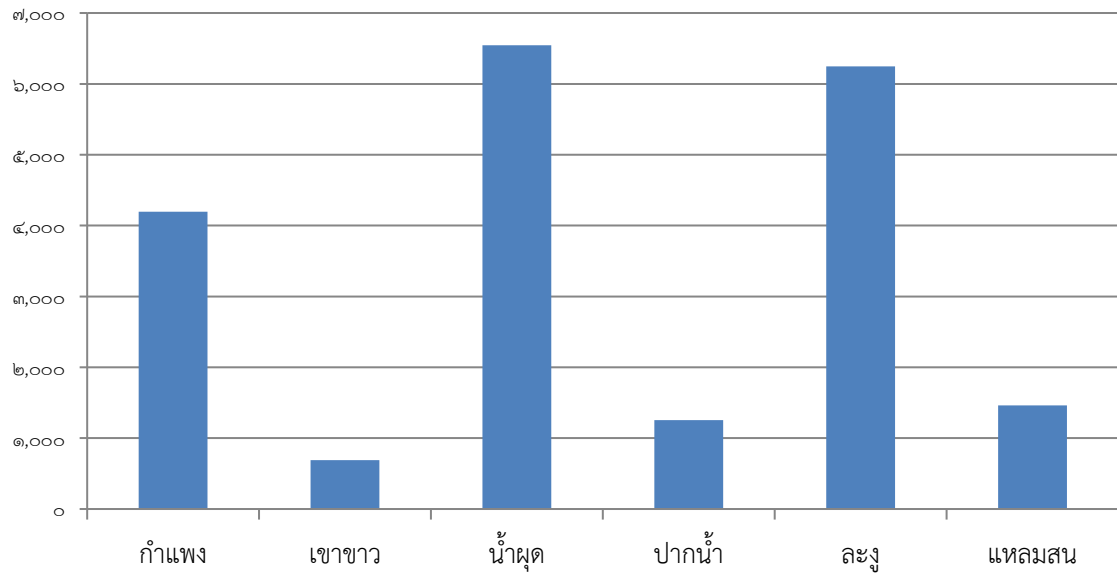
อำเภอละงู มีครัวเรือนเกษตรกรเพาะปลูกน้ำมัน จำนวน ๒,๖๖๖ ครัวเรือน เนื้อที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๒๐,๓๙๕ ไร่ กระจายตัวในทุกตำบลของอำเภอละงู โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกมากที่สุด ในตำบลน้ำผุด ตำบลละงู และตำบลกำแพง ตามลำดับ เนื้อที่ให้ผลผลิต ๑๘,๓๗๗ ไร่ ผลผลิตรวม ๔๗,๔๗๓.๙๒ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่จำนวน ๒,๕๘๓ กิโลกรัม ราคาจำหน่ายเฉลี่ย ๕.๕๐ บาท

ตารางที่ ๕๒ แสดงข้อมูลการผลิตปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
กำแพง	๕๗๖	๔,๑๙๗	๓,๙๑๐	๙,๙๗๐.๕๐	๒,๕๕๐
เขาขาว	๑๕๐	๖๙๐	๖๒๙	๑,๖๐๓.๙๕	๒,๕๕๐
น้ำผุด	๕๗๕	๖,๕๔๕	๕,๙๓๕	๑๕,๑๓๔.๒๕	๒,๖๐๐
ปากน้ำ	๒๖๙	๑,๒๕๕	๑,๑๙๗	๓,๑๑๒.๒๐	๒,๕๕๐
ละงู	๗๘๒	๖,๒๔๘	๕,๓๔๕	๑๔,๔๓๑.๕๐	๒,๗๐๐
แหลมสน	๓๑๔	๑,๔๖๐	๑,๓๖๑	๓,๔๗๐.๕๕	๒,๕๕๐
รวม	๒,๖๖๖	๒๐,๓๙๕	๑๘,๓๗๗	๔๗,๔๗๓.๙๒	๒,๕๘๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๖

เนื้อที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)

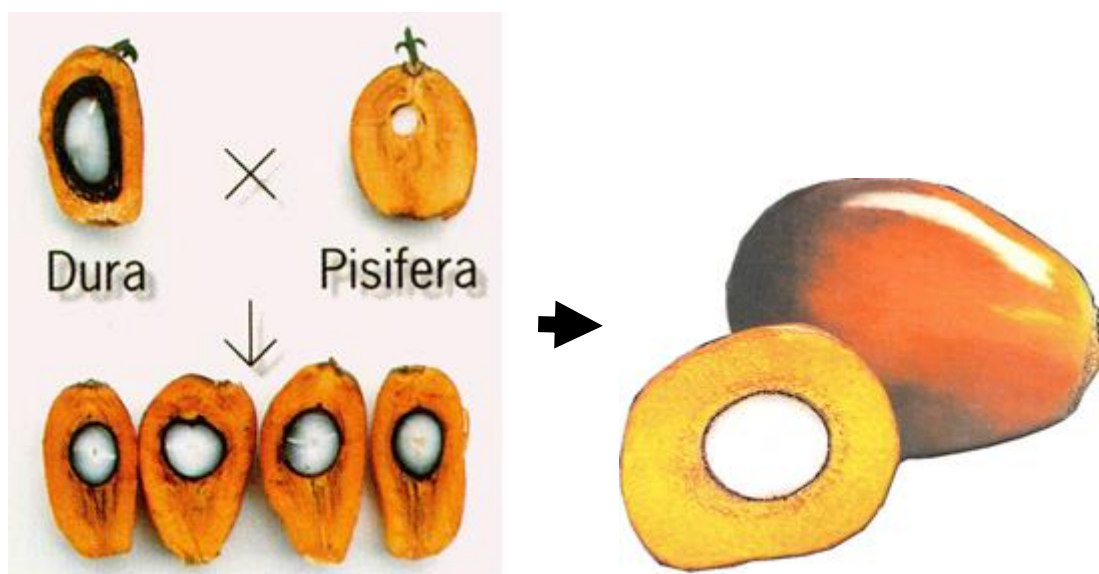

ภาพที่ ๔๖ แสดงเนื้อที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๖)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

๑. ใช้พันธุ์ปาล์มน้ำมันลูกผสมเทเนอรา ซึ่งเป็นพันธุ์ลูกผสมที่ได้จากการผสมระหว่าง แม่ดुरา กับ พ่อพิสิเฟอรา มาปลูกเพราะจะทำให้ได้ปริมาณผลผลิตทะลายสด และน้ำมันสูง ถ้าใช้ต้นกล้าจากแหล่งปลูกหรือแหล่งพันธุ์ที่ไม่ทราบที่มา หรือเก็บเมล็ดจากใต้ต้นมาเพาะ จะทำให้ผลผลิตต่ำหรือไม่ได้ผลผลิตเลย ซึ่งในปัจจุบันมีแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ลูกผสมเทเนอราที่เชื่อถือได้ทั้งในประเทศ และนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น กรมวิชาการเกษตร และบริษัทเอกชน

ภาพที่ ๔๗ การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมของปาล์มน้ำมัน ระหว่างดुरา x พิสิเฟอรา ได้ลูกผสมเทเนอ

ภาพที่ ๔๘ เมล็ดดอกปาล์มน้ำมันคุณภาพสูง

ภาพที่ ๔๙ ภาพเปรียบเทียบความสูงของปาล์มน้ำมันสายพันธุ์ทั่วไป (ซ้าย) กับสายพันธุ์คอมแพ็คท์ (ขวา)

ภาพที่ ๕๐ ปาล์มน้ำมันสายพันธุ์ เดลีคอมแพ็คท์ อายุ ๕ ปี

๒. อายุของต้นกล้าที่ใช้ปลูก ควรมีอายุ ๑๐-๑๘ เดือน และต้องผ่าน การคัดต้นกล้าที่ ผิดปกติทิ้งไปในอัตรา ๒๐-๓๐% ในระยะ pre และ main nursery เช่น ต้นเตี้ย และกระแกรน ทางใบทำมุมที่ แคบกว่าปกติ ทางใบสั้น ต้นพอมชะลูด ซึ่งการดูแลรักษาต้นกล้าปาล์มน้ำมันในแปลงเพาะมีความสำคัญมากใน การผลิตปาล์มน้ำมัน ทั้งนี้เพราะถ้ามีการนำต้นกล้าปาล์มที่ไม่แข็งแรงและไม่สมบูรณ์ไปปลูกจะทำให้เริ่มได้ผล ผลิตล่าช้า และผลผลิตที่ได้จะต่ำในระยะยาว ดังนั้นการพิจารณาแหล่งพันธุ์ และแหล่งเพาะกล้าจึงเป็นปัจจัยที่ สำคัญยิ่งในการทำสวนปาล์มน้ำมันให้ประสบความสำเร็จ

๓. ควรมีการเลือกใช้ต้นกล้าปาล์มน้ำมันที่แข็งแรงสมบูรณ์ และมีอายุ ๑๘ เดือนไป ปลูก ทั้งนี้เพราะจะทำให้ต้นปาล์มตกผลเร็ว และให้ผลผลิตถึงจุดคุ้มทุนได้เร็วกว่าใช้ต้นกล้าปกติ ซึ่งเป็นจุดที่ เกษตรกรควรให้ความสำคัญเพราะจะเป็นปัจจัยที่สำคัญอันหนึ่งที่สามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้ และไม่ควรใช้ ต้นกล้าที่มีอายุต่ำกว่า ๑๐ เดือนไปปลูก เพราะการใช้ต้นกล้าอายุน้อยจะทำให้มีอัตราการผิดปกติของต้นปาล์ม ในแปลงสูง และให้ผลผลิตต่ำ

(๒) การเตรียมดินและพื้นที่ปลูก

๑. การบุกเบิกพื้นที่และการปรับสภาพพื้นที่สำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน เริ่มต้นจาก การโค่นต้นไม้ขนาดใหญ่และเคลื่อนย้ายมากองรวมกัน จากนั้นปล่อยทิ้งไว้ให้แห้ง ระยะเวลาประมาณ ๑ เดือน แล้วจึงทำการเผา และไถพื้นที่และปรับสภาพพื้นที่

๒. การทำถนนและทางระบายน้ำ และการสร้างถนนในสวนปาล์มน้ำมันว่ามีความ จำเป็นมากในการปลูกและการขนส่งหลังจากทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ลักษณะถนน มี ๒ แบบ คือ ถนน ใหญ่ ถือเป็นเส้นทางการขนส่งผลผลิต มีความกว้างของถนน ประมาณ ๖ เมตร จะมีจำนวนก็สายก็ขึ้นอยู่กับ ขนาดของแปลง ลักษณะภูมิประเทศ และเงินทุน ส่วนอีกแบบหนึ่ง เรียกว่าถนนย่อยหรือถนนเข้าแปลง เป็น ถนนที่เชื่อมกับถนนใหญ่ ควรมีขนาดความกว้าง ประมาณ ๔ เมตร ระยะห่างของถนนย่อยควรห่างกัน ประมาณ

๕๐๐ เมตร ในขณะที่ถนนใหญ่แต่ละเส้นควรอยู่ห่างกัน ประมาณ ๑ กิโลเมตร หากพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันมีสภาพเป็นพื้นที่ลุ่มการทำร่องระบายน้ำก็นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

๓. การวางแผนในการปลูกปาล์มน้ำมัน หลังการเตรียมพื้นที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว จะต้องทำการวางแผนสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน ซึ่งปกติการปลูกปาล์มน้ำมันนิยมปลูกเป็นลักษณะของสามเหลี่ยมด้านเท่า ระยะในการปลูกตั้งแต่ ๘ x ๘ เมตร ถึง ๑๐ x ๑๐ เมตร

๔. การปลูกพืชคลุมดิน ในขณะที่ต้นปาล์มน้ำมันมีขนาดเล็ก ระยะห่างระหว่างต้น ขนาดพื้นที่เหลือมาก จึงมีปัญหามาจากการแย่งของวัชพืช การปลูกพืชคลุมดินจึงนับว่ามีความจำเป็น เพราะนอกเหนือจากจะเป็นการป้องกันการขึ้นงอกของวัชพืชแล้วยังสามารถรักษาความชุ่มชื้นของดินให้คงอยู่ได้ระยะเวลานาน และเป็นป้องกันการพังทลายของหน้าดินในกรณีที่พื้นที่เป็นที่ลาดชัน รวมไปถึงการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดินโดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุและการตรึงไนโตรเจนจากอากาศ การปลูกพืชคลุมดิน ควรมีระยะห่างจากแถวปาล์มอย่างน้อย ๑.๕ เมตร และชนิดของพืชคลุมที่ใช้ เช่น Calogoponium Mucunoides, Pueraria Phaseoloides, Centrocema Pubescens โดยแนะนำให้ปลูกร่วมกันทั้ง ๓ ชนิด คือ การเตรียมพื้นที่สำหรับการปลูกควรเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนธันวาคม และเริ่มต้นการปลูกปาล์มน้ำมัน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมจนถึงเดือนกรกฎาคม เพื่อที่จะให้เสร็จเรียบร้อยก่อนฤดูฝนในแต่ละปี (ภาควิชาพืชไร่นา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ; กรมวิชาการเกษตร)

(๓) การปลูก

ระบบการปลูกปาล์มน้ำมันที่นิยมปลูก คือ ปลูกแบบสามเหลี่ยมด้านเท่า ระยะ ๙ x ๙ x ๙ เมตร โดยปลูกปาล์มน้ำมันในช่วงฤดูฝน (ไม่ควรปลูกช่วงปลายฤดูฝนต่อเนื่องถึงฤดูแล้ง) หรือหลังจากปลูกต้นกล้าแล้วจะต้องมีฝนตกอีกอย่างน้อยประมาณ ๓ เดือนจึงจะเข้าฤดูแล้ง การปลูกปาล์มน้ำมันจะต้องใช้ต้นกล้าพันธุ์ที่มีอายุประมาณ ๘ ถึง ๑๔ เดือน จำนวน ๒๒ ถึง ๒๕ ต้นต่อไร่

๑. ระยะเวลาปลูกควรปลูกในช่วงฤดูฝน ไม่ควรปลูกช่วงปลายฤดูฝนต่อเนื่องถึงฤดูแล้ง หรือหลังจากปลูกแล้วจะต้องมีฝนตกอีกอย่างน้อยประมาณ ๓ เดือน จึงจะเข้าฤดูแล้ง ข้อควรระวัง หลังจาก ปลูกไม่ควรเกิน ๑๐ วันจะต้องมีฝนตก

๒. การปลูกจะต้องถอดถุงพลาสติกออกจากต้นกล้าปาล์มน้ำมันอย่างระมัดระวัง อย่าให้ก่อนดินแตกจะทำให้ต้นกล้าชะงักการเจริญเติบโต

๓. วางต้นกล้าลงในหลุมปลูก ใส่ดินชั้นบนลงก้นหลุม แล้วจึงใส่ดินชั้นล่างตามลงไป และ จัดต้นกล้าให้ตั้งตรงแล้วจึงอัดดินให้แน่น เมื่อปลูกเสร็จแล้วโคนต้นกล้าจะต้องอยู่ในระดับเดียวกันกับ ระดับดินเดิมของแปลงปลูก

ตารางที่ ๕๓ แสดงระยะปลูกที่เหมาะสมสำหรับพันธุ์ลูกผสมที่ได้จากพ่อพันธุ์กลุ่มต่างๆ

พันธุ์ปาล์มน้ำมันลูกผสม	ปลูกแบบสามเหลี่ยมด้านเท่าระยะปลูก (เมตร)	จำนวนต้น/ไร่
Dell Dura x AVROS	๙.๐๐	๒๒
Dell Dura x Ekona	๘.๗๕	๒๔
Dell Dura x Ghana	๘.๕๐	๒๕
Dell Dura x La Me' ๙.๐๐	๙.๐๐	๒๒

(๔) ระบบการให้น้ำ ในสภาพของพื้นที่ที่อยู่ในช่วงฤดูแล้งที่ยาวนาน หรือสภาพพื้นที่ที่มี การขาดน้ำมากกว่า ๒๕๐ มิลลิเมตรต่อปี หากมีแหล่งน้ำเพียงพอ ก็ควรจะให้มีการให้น้ำเสริมในช่วงฤดูแล้ง ใน ปริมาณ ๑๕๐ ถึง ๒๐๐ ลิตรต่อต้นต่อวัน

(๕) การดูแลรักษา

การตัดแต่งทางใบ การตัดแต่งทางใบปาล์มน้ำมัน มีวัตถุประสงค์เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน เช่น การกำจัดวัชพืช การให้ปุ๋ย การเก็บเกี่ยว เป็นต้น แต่ในทางทฤษฎีแล้วต้องการตัดทางใบออกให้เหลือน้อยที่สุดเพื่อช่วยในการปรุงอาหาร ปาล์มน้ำมันที่มีขนาดเล็กและยังไม่ให้ผลผลิต ควรตัดทางใบล่างสุดโดยรอบลำต้นออกก่อน เพื่อให้ง่ายต่อการกำจัดวัชพืชบริเวณรอบโคนต้น หลังจากนั้นจึงค่อยตัดทางใบในตำแหน่งเหนือขึ้นไป ส่วนปาล์มน้ำมันที่โตแล้วนิยมตัดทางใบให้เหลือสำหรับรองรับทะลายปาล์มเพียง ๒ ทาง และเพื่อสะดวกในการเก็บเกี่ยวทางใบที่ถูกตัดเรียบร้อยแล้วควรวางเรียงให้กระจายไว้รอบโคนต้น หรือวางเรียงซ้อน ๒ ถึง ๓ ชั้น และวางเป็นแถวระหว่างแถวต้นปาล์ม จะเป็นการช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน และสามารถรักษาความชุ่มชื้นของดินได้อีกทางหนึ่งด้วย

การตัดช่อดอกทิ้งในระยะแรก ปาล์มน้ำมันจะเริ่มให้ผลผลิตเมื่อมีอายุประมาณ ๓ ปี หลังการปลูก มีคำแนะนำให้ทำการตัดช่อดอกที่เกิดขึ้นในระยะแรกทิ้งเพื่อให้การเจริญเติบโตของต้นมีความสมบูรณ์เต็มที่แทนที่จะต้องใช้อาหารส่วนหนึ่งไปเลี้ยงผล ซึ่งในระยะแรกต้นมักมีขนาดเล็กและไม่สมบูรณ์ เปอร์เซ็นต์ของน้ำมันระดับต่ำ ไม่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ บางครั้งการเกิดช่อดอกในระยะแรกจะให้ช่อดอกกระเทย คือ มีส่วนของดอกตัวผู้และตัวเมียอยู่ในช่อดอกเดียวกัน ซึ่งเป็นลักษณะที่ไม่ดี ควรจะทำการตัดทิ้งการตัดช่อดอกทิ้ง มักจะเริ่มทำตั้งแต่ต้นปาล์มมีอายุเพียง ๑๔ เดือนหลังย้ายปลูกจนถึง ๒๖ เดือน หลังจากนั้นจึงปล่อยให้ช่อดอกเจริญเติบโตเป็นผลที่สมบูรณ์

การช่วยผสมเกสร ปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีช่อดอกตัวผู้และช่อดอกตัวเมียอยู่ในต้นเดียวกัน แต่แยกกันอยู่คนละช่อ เนื่องจากเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียในต้นมีช่วงการบานไม่พร้อมกัน ปาล์มน้ำมันจึงจัดเป็นพืชผสมข้าม การผสมเกสรระหว่างต้นเกิดขึ้นโดยลม หรือแมลงเป็นตัวนำ ในระยะแรกของการติดผลมีการสร้างช่อดอกน้อย ละอองเกสรจึงอาจมีไม่เพียงพอ ทำให้การติดผลค่อนข้างต่ำ รวมไปถึงสภาพอากาศ เช่น ในช่วงที่มีฝนตกชุก การผสมเกสรอาจต่ำกว่าปกติ ดังนั้นการช่วยผสมเกสรในระยะแรกจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมันในบางพื้นที่

วิธีการทำโดยตัดช่อดอกตัวผู้ที่บานแล้วเคาะให้ละอองเกสรหลุดร่วงลงไปในถุงกระดาษ หากจะทำการเพิ่มจำนวนของละอองเกสรเพื่อช่วยการผสมในวันถัดมา จะต้องนำละอองเกสรมาผึ่งแดดให้แห้ง และนำมาผสมใน Desiccators หลังจากเก็บละอองเกสรมาแล้วจึงนำไปผสมกับผง Talcum ในอัตราส่วน ละอองเกสรต่อผง Talcum ๑ ต่อ ๕ แล้วนำไปผสมกับช่อดอกตัวเมียที่พร้อมจะรับการผสม เนื่องจากวิธีการดังกล่าวนี้ต้องใช้แรงงานคนช่วย โดยเฉพาะในพื้นที่ขนาดใหญ่และจะทำให้สิ้นเปลืองแรงงาน จึงได้มีผู้นำด้วงชนิดหนึ่งมาจากแอฟริกา เรียกว่า ด้วงงวงดอกปาล์มน้ำมัน (*Elaeidobius Karumericus*) โดยการนำมาปล่อยในสวนปาล์มเพื่อช่วยในการผสมเกสร ด้วงชนิดนี้จะขยายพันธุ์ได้อย่างรวดเร็วและไม่ทำอันตรายต่อต้นปาล์ม และพบว่าการผสมละอองเกสรได้รับผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ

(๖) การใส่ปุ๋ย

ปีที่ ๑ ใส่ปุ๋ยเมื่อมีการย้ายกล้าปลูก (กล้าปาล์มมีอายุ ๑๐ ถึง ๑๒ เดือน) ให้ใส่ร็อกฟอสเฟตเพื่อรองกันหลุม ประมาณ ๒๕๐ กรัมต่อหลุม เนื่องจากปุ๋ยนี้จะตกค้างเป็นประโยชน์ได้ระยะเวลา ๒ ถึง ๓ ปี จึงไม่จำเป็นต้องใส่ปุ๋ยทุกปี และหลังจากปลูกแล้วทุก ๓ เดือน ก็ให้ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๐-๑๑-๑๑+๑.๒ MgO ต้นละ ๒๐๐ ถึง ๓๐๐ กรัม และใส่อีกครั้งเมื่อปลูกและมีอายุได้ ๖ เดือนในอัตราเดิม และใส่อีกครั้งเมื่ออายุ ๙ เดือนในอัตราเดิม

ปีที่ ๒ ใส่ปุ๋ยเมื่ออายุได้ ๑๘ เดือนใส่ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๔๐๐ ถึง ๕๐๐ กรัม เมื่ออายุได้ ๒๔ เดือนเต็ม ใช้ปุ๋ยสูตรเดิม คือ ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๐.๕ กิโลกรัม ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๐.๕ กิโลกรัม

ปีที่ ๓ ใส่ปุ๋ยเมื่ออายุปาล์มได้ ๓๐ เดือน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๘๐๐ กรัม และเมื่อปาล์มอายุได้ ๓๖ เดือน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ ในอัตราต้นละ ๑ กิโลกรัม

ปีที่ ๔ ใส่ปุ๋ยเมื่ออายุปาล์มได้ ๔๒ เดือน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม ร่วมกับปุ๋ยร็อกฟอสเฟตอีกในอัตราต้นละ ๑ กิโลกรัม (สูตร ๐-๓-๐) และปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) อัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม

ปีที่ ๕ ใส่ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม ใส่ ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม ครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ อัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม

ปีที่ ๖ ใส่ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง โดยใช้ปุ๋ยสูตรเดิม คือครั้งแรกใส่ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐ + ๒ MgO ในอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม ครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ อัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม

ปีที่ ๗ ใส่ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม ใส่ ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม และครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ ในอัตราต้นละ ๒.๕ กิโลกรัม

ปีที่ ๘ ใส่ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๒.๕ กิโลกรัม ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัมและปุ๋ยร็อกฟอสเฟต อัตราต้นละ ๒ กิโลกรัมครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ ในอัตราต้นละ ๒.๕ กิโลกรัม

ปีที่ ๙ การใส่ปุ๋ยตั้งแต่ปีที่ ๙ เป็นต้นไป ต้องใช้ปุ๋ยร็อกฟอสเฟต เพราะปุ๋ยร็อกฟอสเฟตใส่ ๓ ปี ต่อครั้ง ไม่ต้องใส่ทุกปี ส่วนปุ๋ยสูตรอื่นๆ ยังคงใส่เหมือนเดิมทุกปี ดังนี้

ปุ๋ยสูตร ๒๐-๑๑-๑๑+๑.๒ MgO เป็นปุ๋ยหลักที่ใส่ให้กับปาล์มที่ปลูกในปีแรก

๑.ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO เป็นสูตรปุ๋ยที่ใช้ใส่ต้นปาล์มทุกปี

๒.ปุ๋ยสูตร ๐-๐-๖๐ หรือ ปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ โดยใช้ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐ + ๒ MgO ปุ๋ยทั้ง ๒ สูตรนี้ ใส่ให้ต้นปาล์มครั้งแรกของทุกปี

๓. ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ (หรือปุ๋ยสูตรตัวท้ายอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกัน) เป็นปุ๋ยที่ใส่ให้ต้นปาล์มทุกปีๆ ละ ๑ ครั้ง (ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒)

๔.ปุ๋ยร็อกฟอสเฟตใส่ทุกๆ ๒ ปี หรือทุกๆ ๓ ปี ก็ได้ ประมาณ ๒ กิโลกรัมต่อต้น

การใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมันที่ให้ผลผลิตแล้ว ควรแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๔-๙-๒๐ + ๒ MgO ผสมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) หรือบางปีอาจจะใส่ร่วมกับปุ๋ยร็อกฟอสเฟตด้วยเมื่อมีความจำเป็นเมื่อผสมปุ๋ยทั้ง ๓ สูตรนี้เข้าด้วยกันแล้ว จะต้องรีบใส่ให้ต้นปาล์มน้ำมันทันที ในสวนปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่ ค่าใช้จ่ายเป็นค่าซื้อปุ๋ยจะเป็นค่าใช้จ่ายที่มากที่สุด และในบางครั้งก็อาจจะได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่า หรือเกิดการสูญเสีย ดังนั้นในสวนปาล์มน้ำมันขนาดใหญ่ จึงควรตระหนักเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิต การใช้ปุ๋ยให้มีประสิทธิภาพโดยอาจจะพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ดินใบปาล์มน้ำมัน อัตราปุ๋ยและชนิดปุ๋ย ทั้งนี้เพื่อจะลดการสูญเสีย เนื่องจากขาดความเอาใจใส่ในการใส่ปุ๋ยให้มากที่สุด อย่างไรก็ตามความผิดพลาดต่างๆ ที่มักพบโดยทั่วไป คือ

๑. ใส่ปุ๋ยผิดวิธี การใส่ปุ๋ยในลักษณะเป็นบริเวณแคบๆ หรือกองไว้เป็นจุดๆ แทนที่จะหว่านให้ทั่วบริเวณนั้น อาจจะเป็นอันตรายกับรากและทำให้เกิดการสูญเสียเนื่องจากการชะล้างและไหลบ่าได้

๒. เวลาในการใส่ปุ๋ยไม่เหมาะสม การใส่ปุ๋ยในขณะที่ดินมีความแห้งหรือเปียก

๓. เกินไป จะส่งผลต่อการสูญเสียไนโตรเจนมากที่สุด

๔. ปริมาณใส่ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในปาล์มเล็ก

๕. ความไม่สมดุลระหว่างธาตุอาหารที่ใส่

๖. ใส่ไม่ถูกต้อง (ใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือไม่เหมาะสม)

(๗) การเก็บเกี่ยวผลปาล์มน้ำมันสดรวมถึงการรวมผลปาล์มส่งโรงงาน มีขั้นตอนโดยทั่วไปดังนี้

๑) ลำดับแรกจะต้องแต่งช่องทางลำเลียงแถวปาล์มน้ำมันในแต่ละแปลงให้เรียบร้อยและมีความสะดวกกับการลำเลียง และตรวจสอบทะลายปาล์มที่ตัดแล้วให้เรียบร้อยเพื่อรอรวบรวมต่อไป

๒) คัดเลือกทะลายปาล์มน้ำมันสุกโดยยึดมาตรฐานจากการสังเกตสีของผลปาล์มน้ำมัน ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสีส้มและจำนวนผลที่สูงจะร่วงหล่นลงบนดินประมาณ ๑๐ ถึง ๑๒ ผล ผลดังกล่าวให้ถือเป็นผลปาล์มสุกที่สามารถใช้ได้

๓) หากปรากฏว่าทะลายปาล์มสุกที่จะตัดมีขนาดใหญ่ ที่ติดแน่นกับลำต้นมากไม่สะดวกกับการใช้เสียมแทงเพราะจะทำให้ผลร่วงมาก ก็ใช้มีดขอหรือมีด้ามยาวธรรมดา ตัดแซะขั้วทะลายกันเสียก่อน แล้วจึงใช้เสียมแทงทะลายปาล์มก็จะหลุดออกคอต้นปาล์มได้ง่ายขึ้น

๔) ให้ตัดแต่งขั้วทะลายปาล์มที่ตัดออกมาแล้วให้สั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อสะดวกในการขนส่ง หรือเมื่อถึงโรงงาน ทางโรงงานก็สามารถบรรจุปาล์มลงในถังตักลูกปาล์มได้สะดวก

๕) รวบรวมผลปาล์มทั้งที่เป็นทะลายย่อยและลูกร่วงนำมารวมไว้เป็นกองในพื้นที่ว่างบริเวณโคนต้น และเก็บผลปาล์มที่ร่วงใส่ภาชนะที่เตรียมไว้ ในกรณีต้นปาล์มมีอายุน้อย ทางใบปาล์มอาจเก็บยาก

๖) สำหรับทางใบปาล์มที่กองไว้หลังจากตัดแล้วอย่าให้กีดขวางทางเดิน หรือวางปิดกั้นทางระบายน้ำเพราะอาจจะทำให้เกิดน้ำท่วมขัง หรือทางระบายน้ำที่ขังตามทางเดิน

๗) รวบรวมผลปาล์มน้ำมันทั้งทะลายสดและผลปาล์มร่วงไปยังศูนย์รวมผลปาล์มในกองที่เป็นกองย่อย เช่น ในการกระษะบรรทุกที่ลากด้วยแทรกเตอร์หรือรถอีแต่น

๘) การเก็บเกี่ยวผลปาล์ม เจ้าของสวนปาล์มน้ำมันจะต้องสนับสนุนให้ผู้เก็บเกี่ยวร่วมทำงานกันเป็นทีม ในทีมก็แยกให้เข้าคู่กัน ๒ คน โดยคนหนึ่งทำหน้าที่ตัดหรือแทงผลปาล์มและอีกคนหนึ่งก็เก็บรวบรวมผลปาล์ม

๙) การเก็บรวบรวมผลปาล์ม การเก็บพยายามลดจำนวนครั้งในการถ่ายเทเป็นกองย่อยๆ เมื่อผลปาล์มชอกข้ามีบาดแผล จะทำให้ปริมาณของกรดไขมันอิสระจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น การส่งปาล์มออกจากสวนปาล์มเองก็ควรมีการตรวจสอบโดยการลงทะลายปาล์ม และการบรรทุกควรมีตาข่ายคลุมเพื่อไม่ให้ผลปาล์มร่วงระหว่างทางขณะขนส่ง

ข้อควรปฏิบัติในการเก็บเกี่ยวทะลายปาล์มน้ำมัน มีดังนี้

๑. ตัดทะลายปาล์มน้ำมันอยู่ในระยะสุกพอดี คือทะลายปาล์มเริ่มมีผลร่วง แต่ไม่ควรตัดทะลายปาล์มที่ยังดิบอยู่ เพราะในผลปาล์มดิบยังมีสภาพเป็นน้ำและมีแบ่งอยู่ ยังไม่แปรสภาพเป็นน้ำมัน ส่วนทะลายที่สุกเกินไปจะมีกรดไขมันอิสระสูง และผลปาล์มสดอาจมีสารบางชนิดอยู่ อาจเป็นอันตรายกับผู้บริโภคได้

๒. รอบของการเก็บเกี่ยวจะอยู่ในช่วงที่ผลปาล์มน้ำมันออกชุก ควรจะอยู่ในช่วง ๗-๑๐ วัน

๓. ผลปาล์มที่เป็นลูกร่วงที่อยู่บริเวณโคนปาล์มน้ำมัน และที่ค้างในกาบต้นควรเก็บออกมาให้หมด

๔. ก้านทะลายของปาล์มน้ำมันควรตัดให้สั้นและต้องให้ติดกับทะลาย

๕. พยายามให้ทะลายปาล์มน้ำมันชอกช้ำน้อยที่สุด

ข้อควรคำนึง

๑. ผลปาล์มน้ำมันที่ตัดแล้ว ควรจะดำเนินการจัดส่งให้ถึงโรงงานภายใน ๒๔ ชั่วโมง

๒. ทะลายปาล์มสุกที่จัดว่าได้มาตรฐาน คือ ผลปาล์มชั้นนอกสุดของทะลายหลุดร่วงจากทะลาย

๓. ผลปาล์มหากมีจำนวนเต็มทะลาย แสดงให้เห็นได้ชัดว่าได้รับการดูแลรักษาอย่างดี

๔. ไม่ควรให้มีทะลายปาล์มน้ำมันที่มีอาการชอกช้ำและเสียหายอย่างรุนแรง

๕. ไม่ควรให้มีทะลายปาล์มน้ำมันที่เป็นโรคใด ๆ หรือเน่าเสีย

๖. ไม่ควรให้มีทะลายที่สัตว์กินหรือทำความเสียหายแก่ผลปาล์ม

๗. ไม่ควรให้มีสิ่งสกปรกเจือปน เช่น ดิน หิน หวาย ไม้ กาบหุ้มทะลาย เป็นต้น
 ๘. ไม่ควรให้มีทะลายปาล์มน้ำมันเปล่า ๆ เจือปนด้วย
 ๙. ความยาวของก้านทะลายควรไว้ ควรให้มีความยาวประมาณ ๒ นิ้ว
- มาตรฐานในการเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมัน มีดังนี้**
๑. จะต้องไม่ตัดผลปาล์มดิบไปขายเพราะจะขายได้ในราคาไม่เต็มที่
 ๒. จะต้องไม่ปล่อยให้ผลปาล์มน้ำมันสุกอยู่บนต้นนานเกินไป
 ๓. จะต้องเก็บผลปาล์มที่ร่วงลงบนพื้นให้หมด
 ๔. จะต้องไม่ทำให้ผลปาล์มน้ำมันที่เก็บเกี่ยวแล้วมีบาดแผล
 ๕. จะต้องคัดเลือกทะลายปาล์มน้ำมันที่สมบูรณ์ ส่วนทะลายที่มีจำนวนน้อยให้ทิ้งทะลายไปเลย
 ๖. การตัดขั้วทะลายปาล์มน้ำมันจะต้องตัดให้มีขนาดสั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้
 ๗. จะต้องทำความสะอาดผลปาล์มน้ำมันที่เปื้อนดิน อย่าให้มีเศษหินดินปนไปด้วย
 ๘. เมื่อตัดผลปาล์มน้ำมันแล้ว จะต้องรีบส่งผลปาล์มไปยังโรงงาน ภายใน ๒๔ ชั่วโมง

ตารางที่ ๕๔ แสดงการกำหนดคุณภาพของผลปาล์มสดทั้งทะลายที่มีคุณภาพดี

ความสด	เป็นผลปาล์มสดที่ตัดส่งถึงโรงงานภายใน ๒๔ ชั่วโมง
ความสุก	ทะลายปาล์มน้ำมันที่สุกได้มาตรฐาน คือ ลูกปาล์มชั้นนอกสุดของทะลาย ที่ร่วงหลุดจากทะลายประมาณ ๑๐ ถึง ๓๐ ผล เมื่อส่งถึงโรงงาน
ความสมบูรณ์	ลูกปาล์มน้ำมันมีจำนวนเต็มทะลาย และเห็นได้ชัดว่าได้รับการบำรุงรักษาอย่างดี
ความบอบช้ำ	ไม่มีทะลายที่มีความบอบช้ำ และเสียหายอย่างรุนแรง
ทะลายเป็นโรค	ไม่มีทะลายเป็นโรคใด ๆ หรือเน่าเสีย
ทะลายสัตว์กิน	ไม่มีทะลายที่มีรอยของสัตว์กินหรือทำความเสียหายแก่ลูกปาล์ม
ความสกปรก	ไม่มีสิ่งสกปรกใด ๆ เจือปน เช่น หิน ดิน หวาย ไม้ กาบหุ้มทะลาย ฯลฯ
ทะลายเปล่า	ไม่มีทะลายเปล่าเจือปน
ก้านทะลาย	ความยาวของก้านทะลาย ยาวไม่เกิน ๒ นิ้ว

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๖

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

๑. ตัดแต่งทางใบออกน้อยที่สุด เหลือทางใบไว้บนต้นให้มากที่สุดการเหลือทางใบมากเป็นผลดีในการปรุงอาหาร เพิ่มการเจริญเติบโตให้กับลำต้น
๒. ตัดแต่งทางใบให้เหลือรองรับทะลายปาล์มเพียง ๒ ทาง เหลือทางใบอยู่บนต้นประมาณ ๔๐-๕๐ ทางใบต่อต้านการตัดแต่งทางใบออกมากเกินไปทำให้ต้นปาล์มเรียวเล็ก ออกดอกตัวผู้มากกว่าดอกตัวเมีย
๓. ตัดแต่งทางใบในช่วงที่เก็บเกี่ยวผล เพื่อประหยัดแรงงานไปด้วย
๔. ตัดแต่งทางใบปาล์มในช่วงฤดูฝนเท่านั้น ช่วงเดือน พฤษภาคม ถึง ตุลาคม และงดการตัดแต่งทางปาล์มช่วงเดือน ธันวาคม ถึง มีนาคม
๕. ตัดแต่งทางใบโดยเหลือติดไว้กับต้น ๑ คอก ลักษณะการแทงเฉียงไปทางเดียวกันรอบต้น (ตามรูป) การเหลือทางปาล์มไว้สูงทำให้ต้นเก็บสะสมอาหารไว้ได้มาก ใช้ในการแตกทางใบใหม่ และส่งผลต่อการออกดอกตัวผู้มากกว่าดอกตัวผู้

๖. นำทางใบมาเรียงกระจายสลับแถวเว้นแถว ไม่กองสูง เพราะการกองสูงจะไม่ได้ประโยชน์ในการลดการระเหยของน้ำในดิน และวางสลับแถวในปีต่อไป

ปาล์มเป็นพืชที่ต้องการน้ำมาก ทางใบเหล่านี้ช่วยคลุมหน้าดิน ลดการระเหยของน้ำ ช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้กับดิน โดยกลายเป็นธาตุอาหารหมุนเวียนได้ถึง ๔๐%

ภาพที่ ๕๑ แสดงทิศทางการตัดแต่งทางใบ (ที่มา : กรมวิชาการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

โรคที่สำคัญในปาล์มน้ำมัน

๑. โรคใบไหม้ พบมากในระยะต้นกล้า สาเหตุเกิดจากเชื้อรา การป้องกันทำได้โดยการกำจัดโดยให้เผาทำลายใบ และต้นที่เป็นโรค

๒. โรคก้านทางใบบิด พบในต้นปาล์มน้ำมันที่มีอายุระหว่าง ๑ ถึง ๓ ปีหลังจากนำลงปลูกในแปลงแล้ว ส่วนสาเหตุเกิดจากความผิดปกติของพันธุกรรม การป้องกันทำได้โดยการกำจัดตัดทางใบที่เป็นโรคออกให้ต่ำกว่าเนื้อเยื่อส่วนที่เนา และเลือกต้นกล้าจากสายพันธุ์ที่ไม่มีประวัติการเป็นโรค

๓. โรคยอดเน่า พบในปาล์มน้ำมันอายุที่มีอายุระหว่าง ๑ ถึง ๓ ปี และจะระบาดมากในฤดูฝน ส่วนสาเหตุเกิดจากความผิดปกติทางพันธุกรรมและเชื้อรา การป้องกันทำได้โดยการกำจัด ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรคออก แล้วราดสารเคมีในบริเวณกรวยยอดของต้นที่เป็นโรค

๔. โรคทะลายเน่า โรคจะเข้าทำลายผลปาล์มน้ำมันในช่วงระยะเวลาก่อนที่จะสุก ในช่วงที่ปาล์มน้ำมันมีอายุระหว่าง ๓ ถึง ๙ ปี และจะมีการระบาดมากในช่วงฤดูฝน สาเหตุเกิดจากเชื้อรา การป้องกันทำได้โดยการ กำจัด ตัดแต่งทางใบ กำจัดวัชพืช เพื่อให้มีอากาศถ่ายเทมากขึ้น ส่วนดอกที่ไม่ได้รับการผสมพันธุ์ ควรจะเผาทำลายนอกแปลงที่ปลูก

๕. โรคลำต้นเน่า พบมีการระบาดในปาล์มอายุระหว่าง ๑๐ ถึง ๑๕ ปี สาเหตุเกิดจากเชื้อรา การป้องกันทำได้โดยการกำจัด หลีกเลี้ยงพื้นที่ที่เคยปลูกมะพร้าวหรือปาล์มน้ำมันมาก่อน และต้องมีการกำจัดต้นที่เป็นโรคออกจากแปลงด้วย

แมลงศัตรูที่สำคัญ ได้แก่ หนอนหน้าแมว ตัวงูหาลาบ และด้วงแรด

การป้องกัน ทำได้โดยการกำจัด ควรจะสร้างแมลงศัตรูธรรมชาติและไม่ควรใช้สารเคมีโดยไม่จำเป็น พร้อมทั้งให้กำจัดแหล่งขยายพันธุ์ กำจัดไข่ หนอน ดักด้ และตัวเต็มวัย

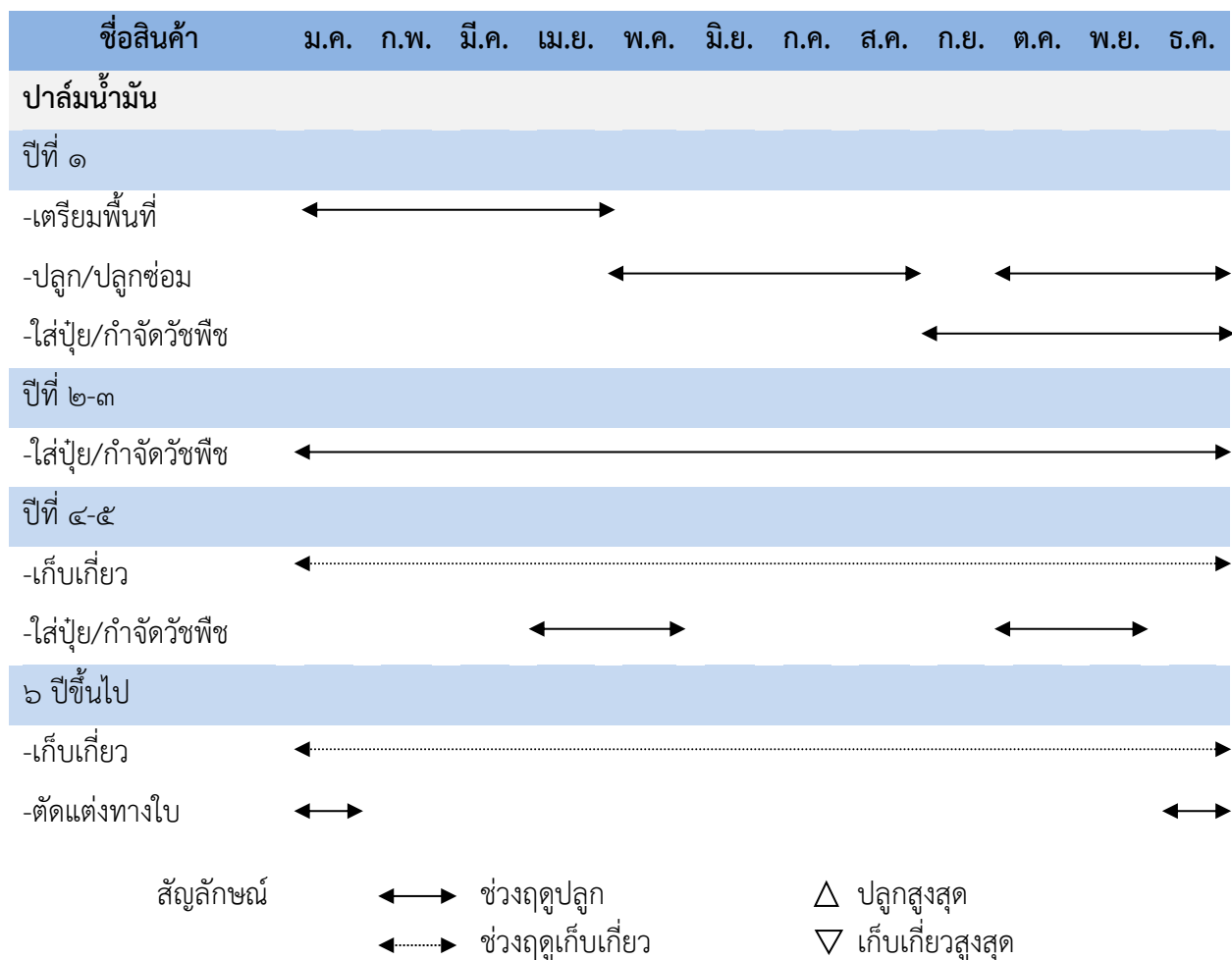
ศัตรูที่สำคัญ ความเสียหายที่เกิดกับปาล์มน้ำมัน แบ่งตามอายุต้นปาล์มน้ำมันได้ ๒ ระยะ คือ

๑. ระยะตั้งแต่ปาล์มน้ำมันเริ่มปลูกใหม่จนถึงระยะเริ่มให้ผลผลิต (อายุ ๑ ถึง ๓ ปี) มักพบในสัตว์ประเภทเม่น หมูป่า หนู และอีเห็น โดยสัตว์เหล่านี้จะเข้ามากัดโคนต้นอ่อนและทางใบปาล์มน้ำมันส่วนที่ติดกับพื้นดิน

๒. ระยะปาล์มน้ำมันให้ผลผลิตจนหมดอายุการให้ผลผลิต (อายุ ๔ ถึง ๕ ปี) ศัตรูที่สำคัญคือ สัตว์ประเภทหนู ได้แก่ หนูนานใหญ่ หนูท้องขาว (หนูป่ามาเลย์ และหนูบ้านมาเลย์) หนูพุก หนูฟันขาวใหญ่ หนูท้องขาวสิงคโปร์ นอกจากนี้ยังพบ เม่น กระแต หมูป่า และอีเห็น การป้องกันทำได้โดยการกำจัด การล้อมรั้วรอบโคนต้นปาล์มที่มีอายุ ๑ ถึง ๓ ปี การถางหญ้ารอบโคนต้นปาล์ม และการอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติจำพวก งู พังพอน เหยี่ยว นกเค้าแมว และนกแสก เป็นต้น (กลุ่มสื่อส่งเสริมการเกษตร ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่ กรมส่งเสริมการเกษตร)

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอละงู มีการปลูกปาล์มน้ำมัน ฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนสิงหาคม ปลูกสูงสุดในเดือนพฤษภาคม การเก็บเกี่ยวระหว่างมกราคม ถึงเดือนธันวาคม เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนมิถุนายน โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล ดังนี้

ภาพที่ ๕๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอละงู มีต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันระยะเก็บเกี่ยว รวมเป็นเงิน ๘,๘๔๐ บาท ต่อไร่ต่อปี ประกอบด้วยค่าจ้างแรงงานทางการเกษตร ค่าปัจจัยการผลิต

ตารางที่ ๕๕ แสดงต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันต่อไร่ (ปาล์มระยะเก็บเกี่ยว) ปี ๒๕๖๗ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
	(บาท)	(สต.)	(บาท)	(สต.)	
ค่าจ้างกำจัดวัชพืช	-	-	๕๕๐	-	
ค่าจ้างเก็บเกี่ยว/ตัดทาง	-	-	๒,๕๓๐	-	
ค่าจ้างใส่ปุ๋ยเคมี	-	-	๓๐๐	-	
ค่าปุ๋ยเคมี	-	-	๔,๘๙๐	-	
ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช	-	-	๔๕๐	-	
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	-	-	๑๒๐	-	
รวม	-	-	๘,๘๔๐	-	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยถึงสถานการณ์ปาล์มน้ำมัน ปี ๒๕๖๘ (ข้อมูลพยากรณ์ ณ พฤศจิกายน ๒๕๖๗) คาดว่าเนื้อที่ให้ผล ๖.๔๓๙ ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๗ ที่มีจำนวน ๖.๓๔๓ ล้านไร่ (เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๕๒) ผลผลิต ๑๘.๙๐๑ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากจาก ๑๘.๖๐๖ ล้านตัน (เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๕๘) ผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผล ๒,๙๓๕ กก./ไร่ เพิ่มขึ้นจาก ๒,๙๓๓ กก./ไร่ (ร้อยละ ๐.๐๐๗) เนื้อที่ให้ผลภาพรวมประเทศ ปี ๒๕๖๘ คาดว่าเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นมากในแหล่งผลิตในภาคใต้ เนื่องจากปาล์มน้ำมันที่เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกเมื่อปี ๒๕๖๕ เริ่มให้ผลผลิตได้ในปีนี้ ซึ่งการขยายเนื้อที่ปลูกปาล์มน้ำมันเมื่อปี ๒๕๖๕ มีสาเหตุมาจาก ราคาปาล์มน้ำมันตั้งแต่ปี ๒๕๖๕ อยู่ในเกณฑ์ดีกว่าปี ๒๕๖๔ เกษตรกรจึงปลูกปาล์มน้ำมันแทนพื้นที่ปลูกยางพารา สำหรับผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผล คาดว่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากการคาดการณ์สภาพอากาศของกรมอุตุนิยมวิทยาคาดว่าปริมาณน้ำฝนจะมากขึ้นตั้งแต่ช่วงกลางปี ๒๕๖๗ จนถึงช่วงต้นปี ๒๕๖๘ ซึ่งส่งผลให้ปาล์มน้ำมันได้รับปริมาณน้ำฝนเพียงพอต่อความต้องการของต้นปาล์มน้ำมัน น้ำหนักทะลายของปาล์มน้ำมันคาดว่าจะเก็บเกี่ยวได้ในปี ๒๕๖๘ จึงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แม้ว่าในช่วงต้นปี ๒๕๖๗ จนถึงพฤษภาคม ๒๕๖๗ ต้นปาล์มน้ำมันบางส่วนได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญและภาวะฝนทิ้งช่วงยาวนาน ทำให้ทะลายไม่สมบูรณ์หรือมีบางส่วนแห้งผ่อ อย่างไรก็ตาม ผลผลิตรวมปี ๒๕๖๘ เพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของเนื้อที่ให้ผล

ราคาผลปาล์มน้ำมันทั้งทะลายที่เกษตรกรจำหน่ายได้ ปี ๒๕๖๗ เฉลี่ยอยู่ที่ ๕.๖๗ บาทต่อกิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๖ ร้อยละ ๗.๐๔ เนื่องจากราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้น ตามความต้องการใช้น้ำมันปาล์มในตลาดโลก การส่งออกน้ำมันปาล์มดิบ ปี ๒๕๖๗ (ม.ค. – พ.ย.) เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของ ปี ๒๕๖๖ ทั้งปริมาณ และมูลค่า โดยปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๙๕ และมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๑.๙๕ ขณะที่ราคาผลปาล์มน้ำมันทั้งทะลายเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ ณ มกราคม ๒๕๖๘ เฉลี่ยอยู่ที่ ๘.๒๘ บาทต่อกิโลกรัม ยังอยู่ในระดับสูง เนื่องจากในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม ๒๕๖๘ เป็นช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดน้อย และจะเริ่มออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนเมษายน ๒๕๖๘ ซึ่งจะต้องติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

สำหรับการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบในปี ๒๕๖๘ คาดว่าจะลดลงเล็กน้อยร้อยละ ๓.๔๗ ในแง่ปริมาณ แต่คาดว่ามูลค่าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๗๘ เนื่องจากราคาน้ำมันปาล์มในประเทศราคาปรับตัวสูงขึ้น อาจจะทำให้ความสามารถในการแข่งขันลดลง ถึงแม้ว่าราคาน้ำมันปาล์มในตลาดโลกที่มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น อันเป็นผลมาจากความต้องการใช้น้ำมันปาล์มที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะจากประเทศจีนและอินเดีย อีกทั้งปัจจัยสนับสนุนในตลาดโลกองค์กรเศรษฐกิจระดับโลก เช่น กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และธนาคารโลก คาดว่าเศรษฐกิจโลกในปี ๒๕๖๘ จะเติบโตร้อยละ ๒.๗ – ๓.๒ และอัตราเงินเฟ้อจะมีแนวโน้มลดลง ส่งผลต่อการบริโภคที่ขยายตัว โดยเฉพาะในจีนที่มีการกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง รวมถึงอินเดียที่เศรษฐกิจเติบโตอย่างแข็งแกร่ง ทั้งสองประเทศนี้เป็นผู้บริโภคน้ำมันปาล์มรายใหญ่ของโลก ซึ่งจะส่งผลให้ความต้องการน้ำมันปาล์มเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ ความผันผวนของสภาพอากาศโลกยังเป็นปัจจัยสำคัญที่กระทบต่อปริมาณผลผลิตน้ำมันปาล์มในหลายประเทศ ส่งผลให้ประเทศผู้ผลิตอย่างไทยมีโอกาสขยายตลาดมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการสมดุลน้ำมันปาล์มในประเทศยังคงเป็นความท้าทายสำคัญ

แนวทางการบริหารจัดการ คณะกรรมการนโยบายปาล์มน้ำมันแห่งชาติ (กนป.) ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการ บริหารจัดการสมดุลน้ำมันปาล์ม ซึ่งมีผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนเกษตรกร ร่วมเป็นอนุกรรมการ ทำหน้าที่ติดตามสถานการณ์ด้านการผลิต การตลาด ราคา อย่างใกล้ชิด เพื่อบริหารจัดการให้ปริมาณน้ำมันปาล์มภายในประเทศเกิดความสมดุล รวมถึงกำหนดแนวทางและมาตรการต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ซึ่งที่ผ่านมาคณะอนุกรรมการฯ ได้มีการเฝ้าระวัง และมีแนวทางในช่วงเดือนที่ผลผลิตออกสู่ตลาดน้อย อีกทั้งกระทรวงพลังงานได้มีการปรับลดสัดส่วนการผสมไบโอดีเซล จากปี ๗ เป็น ปี ๕ เพื่อลดปริมาณการใช้น้ำมันปาล์มในประเทศด้านพลังงานทดแทนด้วย อีกทั้งทางหนึ่ง ทั้งนี้ ยังเน้นย้ำให้ทุกภาคส่วนคำนึงถึงเรื่องการทำปาล์มคุณภาพ เพื่อไม่ให้อัตราสกัดน้ำมันลดลง ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อราคารับซื้อผลปาล์มน้ำมันของเกษตรกรและต้นทุนในการผลิตของโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มได้

(๑) วิธีการตลาด

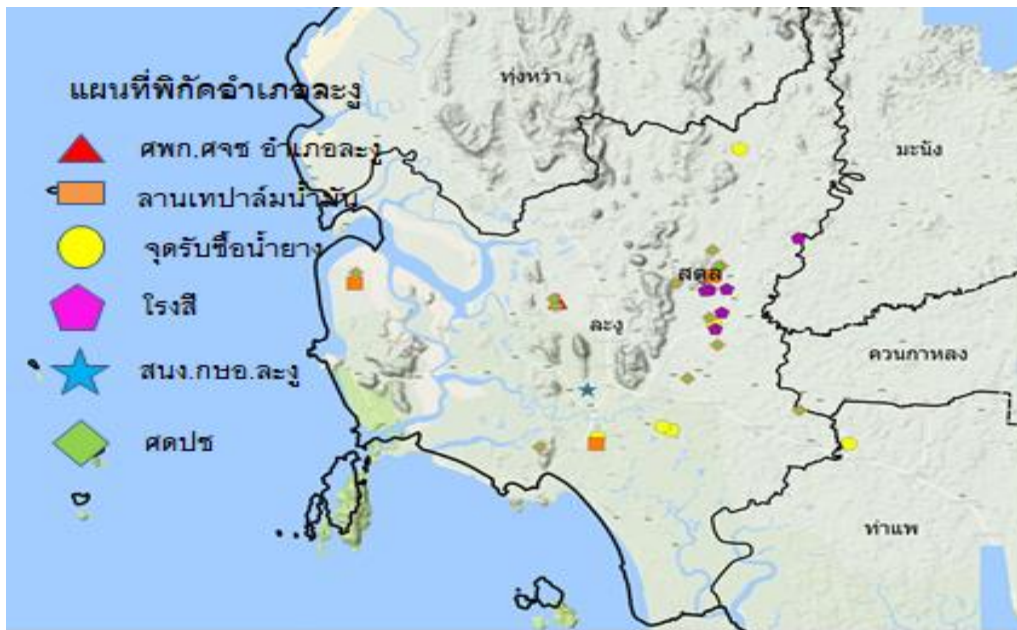
เกษตรกรในพื้นที่อำเภอละงู เน้นขายผลผลิตปาล์มน้ำมันให้กับลานเทในพื้นที่หรือหมู่บ้านใกล้เคียง เนื่องจากเป็นเกษตรกรรายย่อย ผลผลิตต่อรอบเก็บเกี่ยวไม่มากนัก ลดภาระค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในการขนส่ง โดยส่วนใหญ่เกษตรกรต่างคนต่างขายไม่รวมกลุ่มเนื่องจากใช้เงินลงทุนสูง ไม่สามารถแข่งขันกับลานเทที่มีอยู่แล้วได้

ภาพที่ ๕๓ แสดงวิธีการตลาดปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีจุดรับซื้อปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑๖ แห่ง

ภาพที่ ๕๕ แสดงแหล่งรับซื้อปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๖)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอละงู มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบด้านการผลิตปาล์มน้ำมันที่เป็น Smart Farmer มีความรู้ในเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันที่มีความชำนาญ จำนวน ๓ คน

ตารางที่ ๕๖ แสดงข้อมูลเกษตรกรต้นแบบด้านการผลิตปาล์มน้ำมัน อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายอนุชา สำเริง	๒	น้ำพุ	ละงู	๒๕๖๐	ปาล์มน้ำมัน
๒	นายสอแหละ แดงนุ้ย	๒	น้ำพุ	ละงู	๒๕๖๐	ปาล์มน้ำมัน
๓	นายปรีชา เส็มสันต์	๑๔	ละงู	ละงู	๒๕๖๒	ปาล์มน้ำมัน

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

๑.๔.๓ ชนิดสินค้าข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

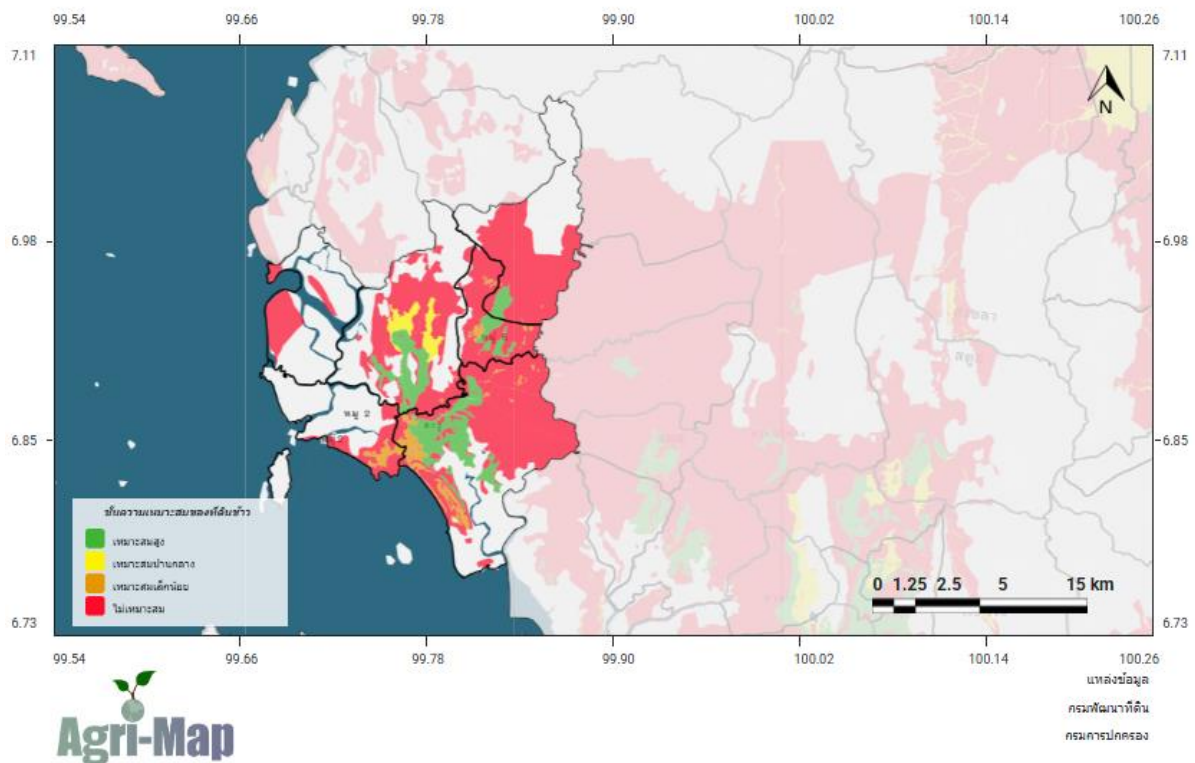
อำเภอละงู มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว จำนวน ๑๓๔,๐๔๓.๕๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๘,๙๐๙.๔๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓,๖๖๕.๓๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๗๓ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๖,๒๙๗.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๖๙ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๐๕,๑๗๐.๙๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๔๖

ตารางที่ ๕๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล

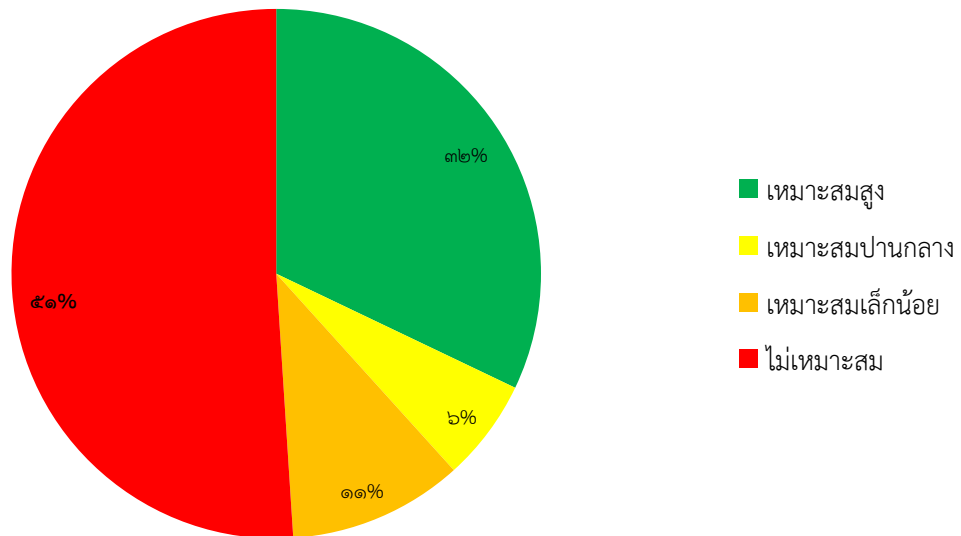
ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	
กำแพง	๕,๖๕๘.๐๒	๓,๖๖๕.๓๕	๘๗.๑๑	๒๐,๖๘๐.๕๐	๓๐,๐๙๐.๙๘
เขาขาว	๑,๙๙๘.๔๖	๐	๖๙๐.๙๑	๑๒,๓๕๗.๔๐	๑๕,๐๔๖.๗๗
น้ำผุด	๑,๓๘๙.๗๖	๐	๗๑.๐๘	๒๓,๒๗๒.๙๐	๒๔,๗๓๓.๗๔
ปากน้ำ	๐	๐	๑,๓๐๔.๓๘	๕,๓๑๑.๕๐	๖,๖๑๕.๘๘
ละงู	๙,๘๖๓.๒๑	๐	๔,๑๔๔.๒๗	๓๖,๘๔๓.๙๐	๕๐,๘๕๑.๓๘
แหลมสน	๐	๐	๐	๖,๗๐๔.๗๙	๖,๗๐๔.๗๙
รวม	๑๘,๙๐๙.๔๕	๓,๖๖๕.๓๕	๖,๒๙๗.๗๕	๑๐๕,๑๗๐.๙๙	๑๓๔,๐๔๓.๕๔

ที่มา: ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพที่ ๕๕ แสดงแผนที่เขตความเหมาะสม (พื้นที่ที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

ภาพที่ ๕๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

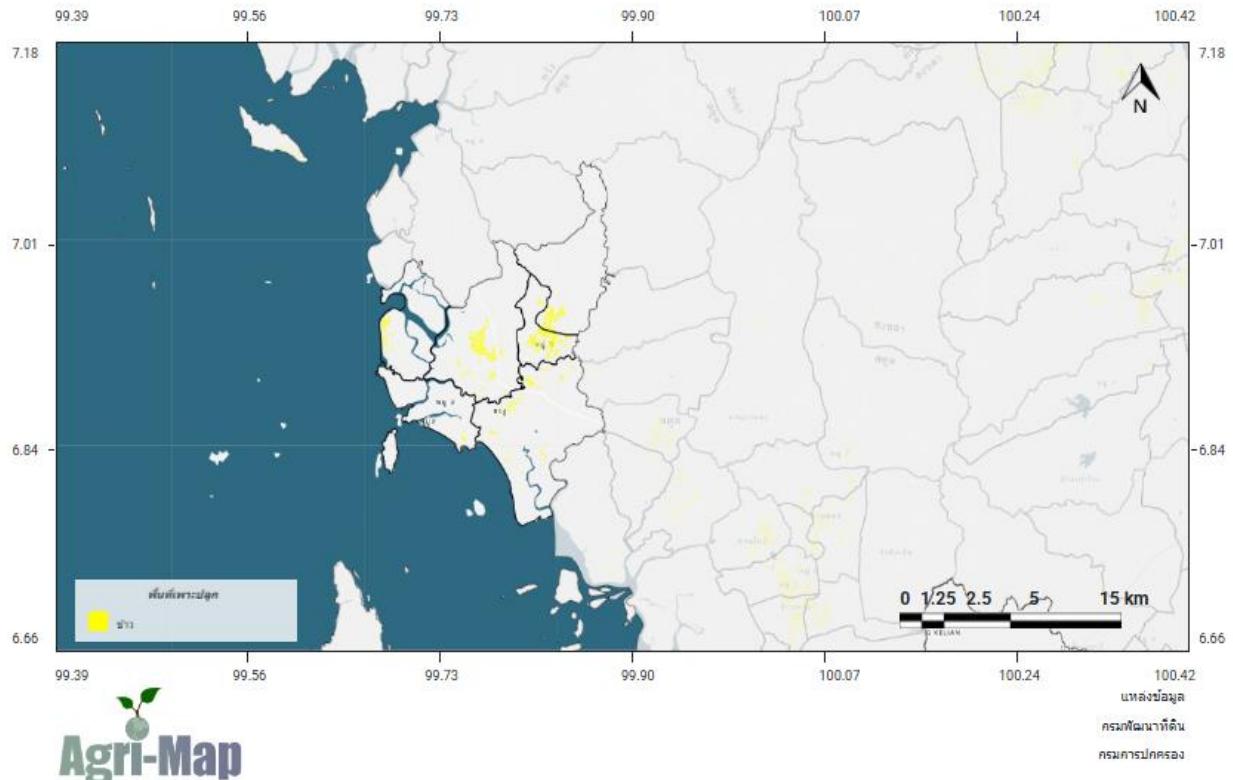
อำเภอละงู มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวทุกตำบลยกเว้นตำบลปากน้ำ ข้าวนาปีที่เพาะปลูกมีทั้งข้าวนาปีและข้าวไร่ที่ปลูกแซมในสวนยางพารา สวนปาล์มน้ำมัน ที่เพิ่งปลูกอายุไม่เกิน ๒ ปี รวมเนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปีทั้งสิ้น ๕,๒๔๑.๔๙ ไร่ โดยตำบลกำแพงมีเนื้อที่เพาะปลูกข้าวมากที่สุด รองลงมาคือ ตำบลเขาขาวและตำบลน้ำผุดตามลำดับ

ตารางที่ ๕๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๗/๒๕๖๘ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	เนื้อที่ปลูกข้าว (ไร่)
กำแพง	๑,๔๓๒.๒๙
เขาขาว	๑,๓๙๕.๗๒
น้ำผุด	๑,๒๙๘.๖๕
ปากน้ำ	๐
ละงู	๖๗๖.๔๑
แหลมสน	๔๓๘.๔๒
รวม	๕,๒๔๑.๔๙

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพที่ ๕๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

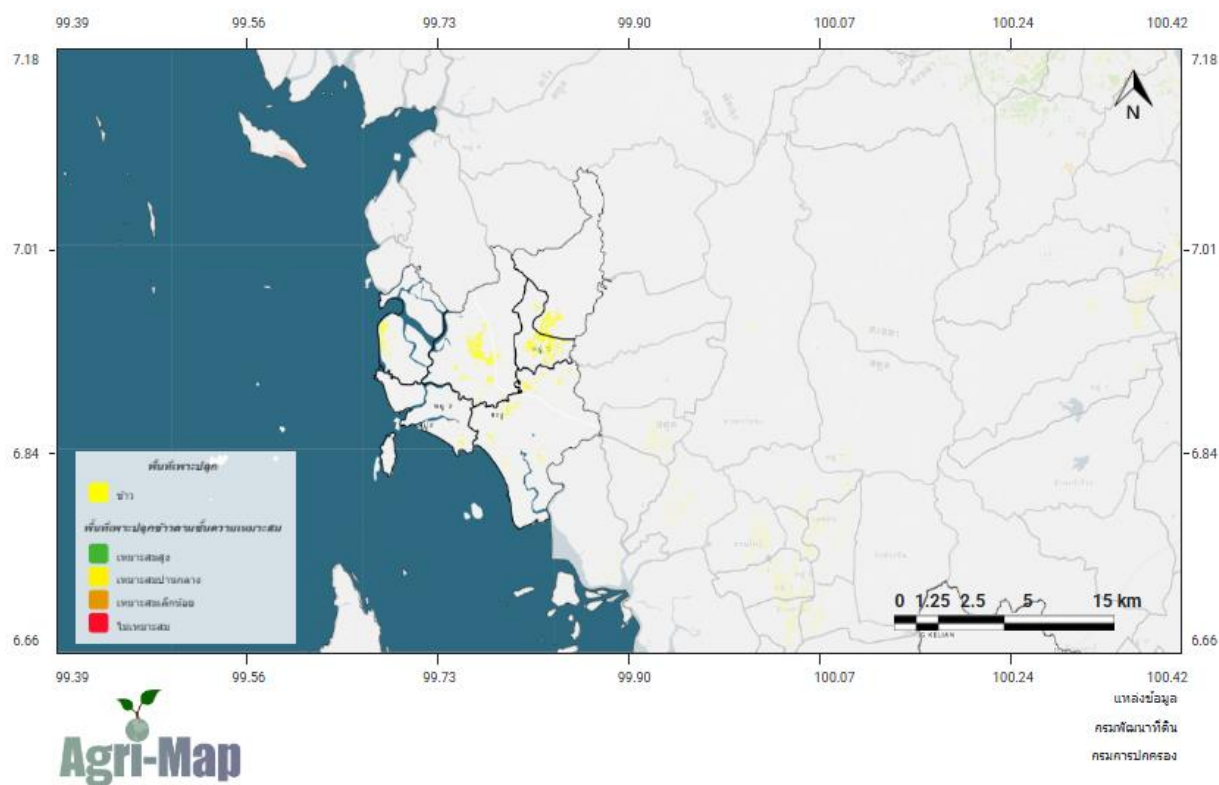
อำเภอละงู มีพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๐,๒๐๓.๐๘ ไร่ โดยมีพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๕,๒๐๒.๑๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๙๘ มีพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑,๐๕๙.๐๖๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๓๘ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑,๖๕๔.๐๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒,๒๘๗.๘๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๒๖

ตารางที่ ๕๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
กำแพง	๑,๙๘๖.๒๙	๑,๐๕๙.๐๙	๘๗.๑๑	๒๕.๒๗	๓,๑๕๗.๗๖
เขาขาว	๑,๑๙๘.๑๘	๐	๖๙๐.๙๑	๘๐๒.๘๑	๒,๖๙๑.๙๐
น้ำผุด	๙๘๔.๒๕	๐	๗๑.๐๘	๔๙๙.๐๖	๑,๕๕๔.๓๙
ปากน้ำ	๐	๐	๑๔๙.๘๕	๐.๓๖	๑๕๐.๒๑
ละงู	๑,๐๓๓.๔๐	๐	๖๕๕.๑๑	๓๕.๙๗	๑,๗๒๔.๕๔
แหลมสน	๐	๐	๐	๙๒๔.๓๔	๙๒๔.๓๔
รวม	๕,๒๐๒.๑๒	๑,๐๕๙.๐๖๙	๑,๖๕๔.๐๕	๒,๒๘๗.๘๑	๑๐,๒๐๓.๐๘

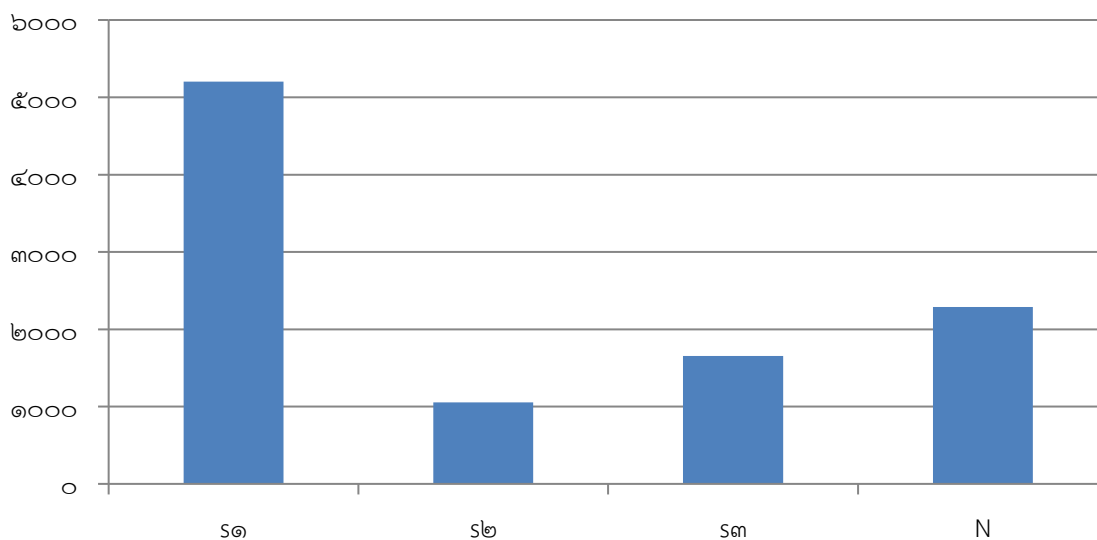
ที่มา: ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ภาพที่ ๕๘ แสดงแผนที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

เนื้อที่เพาะปลูกข้าว (ไร่)

ภาพที่ ๕๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอละงู
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) ปริมาณการผลิต

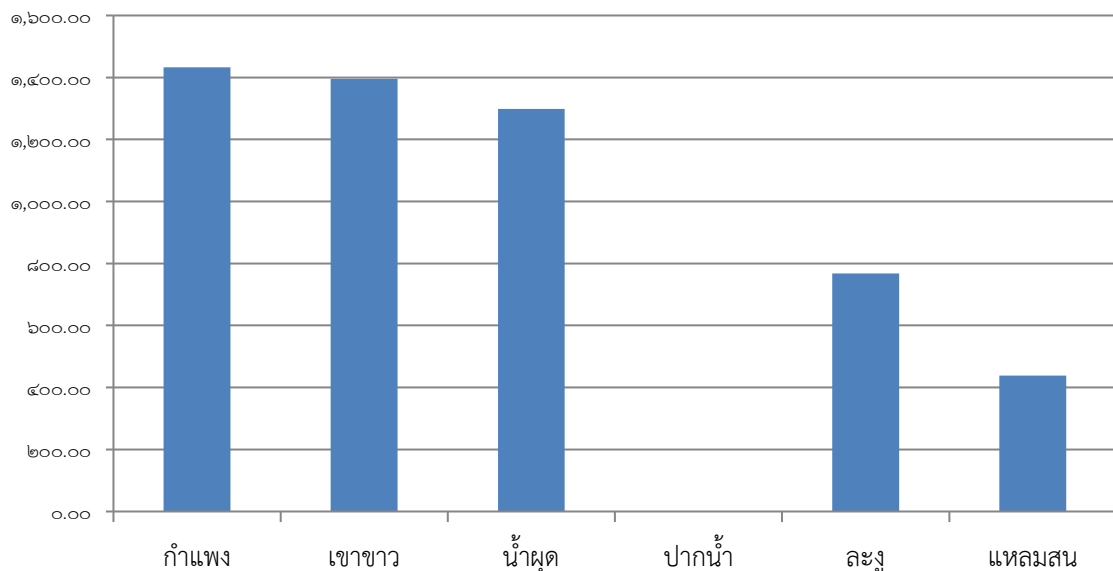
อำเภอละงู มีครัวเรือนเกษตรกรเพาะปลูกข้าวจำนวน ๑,๑๘๕ ครัวเรือน เนื้อที่เพาะปลูกข้าวในปีการผลิต ๒๕๖๗/๒๕๖๘ ทั้งข้าวนาปีและข้าวไร่ซึ่งเป็นพืชแซมรวมทั้งสิ้น ๕,๒๔๑.๔๙ ไร่ โดยเนื้อที่เพาะปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยวมีจำนวนเท่ากัน แม้จะประสบปัญหาอุทกภัย/น้ำท่วมขังในช่วงต้นฤดูกาลผลิต แต่เกษตรกรก็สามารถหาเมล็ดพันธุ์/กล้ามาซ่อมได้ทัน ผลผลิตข้าวทั้งสิ้น ๒,๔๙๗.๐๖ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๔๗๓ กิโลกรัม

ตารางที่ ๖๐ แสดงข้อมูลการผลิตข้าวปีการผลิต ๒๕๖๗/๒๕๖๘ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบล	ครัวเรือน	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
กำแพง	๓๑๘	๑,๔๓๒.๒๙	๑,๔๓๒.๒๙	๗๐๘.๙๘	๔๙๕
เขาขาว	๓๕๑	๑,๓๙๕.๗๒	๑,๓๙๕.๗๒	๖๕๕.๙๙	๔๗๐
น้ำผุด	๓๑๑	๑,๒๙๘.๖๕	๑,๒๙๘.๖๕	๖๑๙.๔๖	๔๗๗
ปากน้ำ	๐	๐	๐	๐	๐
ละงู	๑๖๕	๖๗๖.๔๑	๖๗๖.๔๑	๓๐๔.๓๘	๔๕๐
แหลมสน	๑๔๘	๔๓๘.๔๒	๔๓๘.๔๒	๒๐๘.๒๕	๔๗๕
รวม	๑,๑๘๕	๕,๒๔๑.๔๙	๕,๒๔๑.๔๙	๒,๔๙๗.๐๖	๔๗๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

เนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปี (ไร่)

ภาพที่ ๖๐ แสดงเนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปี ๒๕๖๗/๒๕๖๘ อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

๑. พันธุ์ข้าวและเมล็ดพันธุ์ เกษตรกรอำเภอละงูส่วนใหญ่เพาะปลูกข้าวพันธุ์พื้นเมืองสายพันธุ์แตกต่างกันไปตามพื้นที่เพาะปลูก โดยนิยมเพาะปลูกข้าวพื้นเมืองสายพันธุ์ อัลลัมตุลลิลละฮ์ สपोर्ट เข้มเงิน ราชนิ สำหรับข้าวไร่ส่วนใหญ่จะปลูกข้าวเหนียวดำพันธุ์พื้นเมือง ข้าวเจ้าพันธุ์ดอกพะยอม ซึ่งจะเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เองหรืออาจซื้อจากเกษตรกรในชุมชน บางส่วนนำเมล็ดพันธุ์ข้าวส่งเสริม เช่น กข๕๕ กข๗๙ สังขหยด มาปลูกในพื้นที่เช่นกัน

๒. การเตรียมดินและวิธีปลูก ควรปลูกโดยวิธีปักดำเพื่อสะดวกในการกำจัดวัชพืช การเตรียมดินทำได้โดยใช้รถแทรกเตอร์หรือรถไถนาเดินตามไถเตรียมดินช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม จากนั้นตากกล้าในเดือนมิถุนายน- กรกฎาคม แล้วไถแปร-คราดน้ำซัง แล้วถอนกล้าข้าวมาปักดำในเดือน กรกฎาคม- สิงหาคม การปลูกแบบหว่าน ไถเตรียมดิน ปรับพื้นที่ให้สม่ำเสมอแล้วหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าวอัตรา ๑๕-๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ เสร็จแล้วจึงคราดกลบ การปลูกแบบปักดำ ไถแปรและคราดทำเทือก และปักดำระยะระหว่างแถว ๒๐ เซนติเมตรและระยะระหว่างต้น ๒๐ เซนติเมตร

๓. การควบคุมน้ำและควบคุมวัชพืช การทำนาค้ำช่วยควบคุมวัชพืชได้เป็นอย่างดี รวมทั้งการดูแลคันนาเพื่อรักษาระดับน้ำซังในนาให้พอดีกับการเจริญเติบโตของข้าว ก็เป็นการควบคุมวัชพืชอย่างได้ผล

๔. การจัดการความอุดมสมบูรณ์ของดิน ในเบื้องต้นมีการไถกลบตอซังข้าวในนา นำฟางข้าวมาทำเป็นปุ๋ยหมักผสมกับปุ๋ยคอกแล้วนำกลับไปใส่ในนา ในนาปักดำควรปลูกพืชปุ๋ยสดร่วมด้วยโดยหว่านเมล็ดพืชปุ๋ยสดประมาณ ๒ เดือนก่อนปักดำเพื่อให้พืชปุ๋ยสดเจริญเติบโตและสะสมน้ำหนักรากในปริมาณที่มากพอ ซึ่งชนิดพืชปุ๋ยสดที่มีศักยภาพสำหรับปลูกเป็นปุ๋ยพืชสดก่อนนามีหลายชนิด เช่น ถั่วเขียว ถั่วพุ่ม ถั่วพริ้ว โสนอัฟริกัน ถั่วขอ เป็นต้น

๕. การจัดการก่อนและหลังเก็บเกี่ยว คุณภาพของข้าวได้รับผลกระทบจากขั้นตอนนี้มาก โดยเฉพาะจากการตกของฝนช่วงก่อน – หลังการเก็บเกี่ยว อย่างไรก็ตาม การจัดการแบบดั้งเดิมก็ใช้ได้ผลดี คือ ระบายน้ำออกนาให้แห้งพอดีในช่วงที่ข้าวสุกแก่ ใช้คนเก็บเกี่ยวแล้วตากสุมซัง ๓-๔ วัน หลังจากนั้นนำมารวมกองไว้รอคนนวดหรือใช้เครื่องนวด กองไว้ได้นานกว่า ๓๐ วัน โดยข้าวยังคงมีคุณภาพดี การใช้เครื่องนวดข้าวจะต้องระวังกรณีที่เปลี่ยนจากข้าวเหนียวเป็นข้าวเจ้า เพราะจะเกิดการปนของข้าวที่ติดอยู่ในเครื่องนวด จึงต้องเป่าหรือล้างทำความสะอาดเครื่องนวดก่อน ข้าวเปลือกที่ได้จะมีความชื้นเฉลี่ย ๑๓-๑๕ % ตามมาตรฐานนำไปเก็บรักษาในยุ้งฉางหรือใส่กระสอบป่านที่ทำความสะอาดและคัดขึ้นส่วนข้าวที่ติดมากับกระสอบเดิมแล้ว ทั้งนี้ จะต้องติดรหัสของนาข้าวหรือของเกษตรกรที่กระสอบข้าวด้วย

๖. การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าว การรักษาสมดุลธรรมชาติ เพื่อให้ศัตรูธรรมชาติ (Natural enemies) ของแมลงศัตรูพืช ทั้งตัวห้ำ (Predators) และตัวเบียน (Parasites) ควบคุมแมลงศัตรูข้าวตามธรรมชาติ รวมทั้งการรักษาความสมดุลของธาตุอาหารในดิน และการจัดการน้ำที่ช่วยให้ต้นข้าวมีความแข็งแรง ทนทานต่อการทำลายของโรคและแมลงได้ดี

การปลูกพืชหมุนเวียน เช่น ถั่วเขียวก่อนข้าว เป็นการตัดวงจรชีวิตของแมลงและการแพร่ระบาดของโรคได้ดี การกำจัดวัชพืชที่อาจเป็นพืชอาหารหรือพืชอาศัยของศัตรูข้าว รวมทั้งกำจัดเศษซากพืชที่เป็นโรค ช่วยป้องกันศัตรูข้าวได้ในระดับหนึ่ง

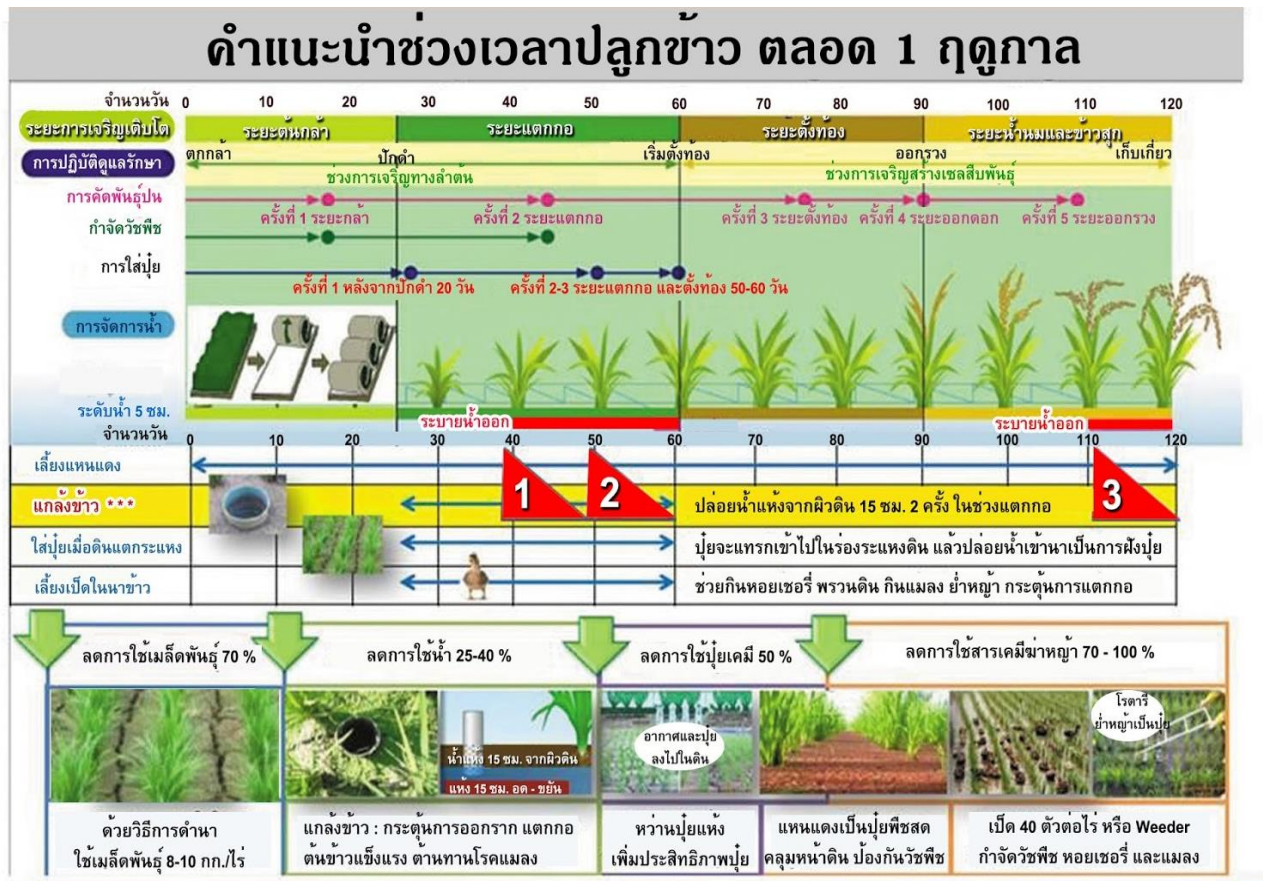
การเลือกใช้พันธุ์ต้านทานและทนทานเป็นอีกแนวทางหนึ่ง โดยศึกษาชนิดโรคและแมลงที่สำคัญในพื้นที่แล้วเลือกพันธุ์ข้าวให้เหมาะสม นอกจากนั้นยังมีการป้องกันและกำจัดโดยวิธีการต่าง ๆ ที่อนุญาตให้ใช้ได้ เป็นวิธีการที่สามารถปฏิบัติได้หากมีการระบาดรุนแรง

๗. ระบบพืช/ระบบเกษตร มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องแต่ด้วยเงื่อนไขเป็นพื้นที่นาข้าว ทำให้การปลูกพืชฤดูแล้งทำได้ยาก จึงมีเพียงการปลูกพืชปุ๋ยสดก่อนนา เช่น ถั่วเขียว ถั่วพุ่ม ถั่วพริ้ว

โสนอัฟริกัน ถั่วขอ เป็นต้น พื้นที่นาหลังการเก็บเกี่ยวข้าวส่วนใหญ่จะปล่อยสัตว์เลี้ยง คือ วัว ควาย เข้าไปกินหญ้าและฟางข้าวเป็นอาหาร

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอละงู มีการปลูกข้าว ฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนสิงหาคม ปลูกสูงสุดในเดือนสิงหาคม การเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนตุลาคม ถึง เดือนกุมภาพันธ์ เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนธันวาคม โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกข้าว ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล ดังนี้

ภาพที่ ๖๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : มหาวิทยาลัยสุรนารี พ.ศ. ๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอละงู มีต้นทุนการผลิตข้าวในพื้นที่นอกเขตชลประทาน เป็นเงิน ๕,๑๓๐ บาท/ไร่/ปี ประกอบด้วยค่าจ้างแรงงานไถนา เก็บเกี่ยว ค่าเช่านา ค่าเมล็ดพันธุ์และปัจจัยการผลิตอื่น ๆ

ตารางที่ ๖๑ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวต่อไร่ ปี ๒๕๖๗ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
	บาท	สต.	บาท	สต.	
ค่าจ้างแรงงานไถ	-	-	๑,๒๐๐	-	
ค่าจ้างปักดำ	-	-	๔๐๐	-	
ค่าจ้างเก็บเกี่ยว	-	-	๘๐๐	-	
ค่าเมล็ดพันธุ์	-	-	๔๕๐	-	
ค่าปุ๋ยเคมี	-	-	๑,๑๐๐	-	
ค่ากระสอบ	-	-	๑๘๐	-	
ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	-	-	๕๐๐	-	
ค่าเช่านา	-	-	๕๐๐	-	
รวม	-	-	๕,๑๓๐	-	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู ๒๕๖๘

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

คาดการณ์การผลิตข้าวของไทย ในปี ๒๕๖๘-๒๕๖๙ ผลผลิตข้าวมีทิศทางขยายตัวจากการเข้าสู่ลานีญา (La Niña) ในไตรมาส ๓ ของปี ๒๕๖๗ ทำให้ไทยได้อานิสงส์จากปริมาณฝนที่มากขึ้น ประกอบกับแรงจูงใจด้านราคาทำให้เกษตรกรหันกลับมาเพาะปลูก อย่างไรก็ตาม ภาคการผลิตยังเผชิญต้นทุนที่ทรงตัวสูง ด้านความต้องการบริโภคข้าวในประเทศปี ๒๕๖๗-๒๕๖๙ มีแนวโน้มกระเตื้องขึ้นตามการฟื้นตัวของธุรกิจร้านอาหาร โรงแรม และอุตสาหกรรมอาหาร ส่วนการส่งออกคาดว่าจะยังขยายตัวได้ในอัตราต่ำในปี ๒๕๖๗ อานิสงส์จากการระงับการส่งออกของอินเดีย ขณะที่คู่ค้ายังมีอุปสงค์เพื่อความมั่นคงด้านอาหารจากความกังวลในภาวะยืดเยื้อของสงครามและภัยธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม การส่งออกอาจเข้าสู่ภาวะหดตัวในปี ๒๕๖๘-๒๕๖๙ จากแนวโน้มการกลับมาส่งออกของอินเดีย ท่ามกลางอุปทานของโลกที่เพิ่มขึ้นจากคู่แข่งที่ได้เปรียบด้านราคา ขณะที่ราคาข้าวของไทยยังมีแนวโน้มทรงตัวสูงในปี ๒๕๖๗ ก่อนจะเริ่มปรับลดลงตามผลผลิตที่ทยอยออกมากขึ้นในช่วงปี ๒๕๖๘-๒๕๖๙

ในเดือนกันยายน ๒๕๖๗ การส่งออกข้าวของไทยจะไม่ต่ำกว่า ๐.๖ ล้านตัน เนื่องจากผู้ส่งออกยังมีสัญญาส่งมอบบางส่วนที่ค้างจากเดือนก่อน โดยส่วนใหญ่จะส่งออกเป็นข้าวขาวไปยังตลาดหลักในเอเชีย เช่น ฟิลิปปินส์ ญี่ปุ่น ตลาดหลักในภูมิภาคแอฟริกา เช่น โมซัมบิก แคนเมอรูน แองโกลา และตลาดตะวันออกกลาง เช่น อิรัก เป็นต้น ขณะที่ตลาดนำเข้าข้าวหอมมะลิที่สำคัญยังคงมีการนำเข้าอย่างต่อเนื่อง เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา ฮองกง สิงคโปร์ ฝรั่งเศส เป็นต้น ส่วนการส่งออกในเดือนตุลาคม ๒๕๖๗ สมาคมฯ คาดว่า มีแนวโน้มปรับตัวลดลงจากการแข่งขันด้านราคาที่รุนแรง และถึงแม้ว่าค่าเงินบาทจะแข็งค่าขึ้นจากช่วงต้นปี แต่เชื่อว่าในเดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๗ จะสามารถส่งออกข้าวได้เฉลี่ยประมาณ ๐.๕ ล้านตันต่อเดือน ซึ่งจะทำให้การส่งออกข้าวในปี ๒๕๖๗ อยู่ที่ประมาณ ๘.๕ ล้านตัน ทั้งนี้ การส่งออกในช่วง ๘ เดือนที่ผ่านมา (มกราคม – สิงหาคม ๒๕๖๗) มีปริมาณ ๖.๖ ล้านตัน มูลค่า ๑๕๒,๕๕๖ ล้านบาท เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี ๒๕๖๖ ที่

ส่งออกปริมาณ ๕.๓ ล้านตัน มูลค่า ๑๐๐,๗๑๗ ล้านบาท ทั้งปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๔.๕ และร้อยละ ๕๑.๕ ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องติดตามคำสั่งซื้อใหม่ของอินเดียว่าจะมีมากน้อยเพียงใด ประกอบกับสถานการณ์ผลผลิตข้าวที่จะออกสู่ตลาดในช่วงปลายปี ๒๕๖๗ โดยเฉพาะของไทยและเวียดนาม ซึ่งปัจจัยดังกล่าวอาจทำให้ราคาข้าวในตลาดโลกมีการปรับตัวลดลงสำหรับการส่งออก ปี ๒๕๖๘ คาดว่าจะมีปริมาณ ๖.๕ ล้านตัน เนื่องจากอุปทานข้าวโลกเพิ่มขึ้นจากการที่อินเดียกลับมาส่งออกอีกครั้ง ประกอบกับประเทศผู้นำเข้าข้าวอย่างอินโดนีเซียอาจลดการนำเข้าลง ดังนั้น การรักษาสถียรภาพค่าเงินบาทไม่ให้แข็งค่าเกินไปยังเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งออก รวมถึงการผลิตข้าวที่ตรงกับความต้องการของตลาดจะช่วยให้ไทยสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

(๑) วิธีการตลาดอำเภอละงู

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอละงูส่วนใหญ่ผลิตเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเป็นหลัก หากเหลือหรือต้องการบริโภคสายพันธุ์อื่น จึงจะมีการแลกเปลี่ยนซื้อขายกันเองในชุมชน การจำหน่ายมีทั้งรูปแบบข้าวสด (จำหน่ายหลังการเก็บเกี่ยว ไม่ผ่านการตาก/อบลดความชื้น) จำหน่ายเป็นข้าวเปลือกที่ผ่านการตาก/อบลดความชื้น และจำหน่ายเป็นข้าวสารที่ผ่านการสีเมล็ดมาแล้ว

ภาพที่ ๖๒ แสดงผลิตภัณฑ์ข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล
(ที่มา : แปลงใหญ่ข้าวตำบลกำแพง พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอละงู ไม่มีแหล่งรับซื้อข้าวสาร/ข้าวเปลือก แต่จะมีพ่อค้าคนกลางจากนอกชุมชน (ภายในอำเภอละงู) มารับซื้อผลผลิตหลังจากเก็บเกี่ยว

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอละงู มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบด้านข้าวที่เป็น Smart Farmer ผู้มีองค์ความรู้ด้านการผลิตข้าวและแปรรูปจำนวน ๓ ราย

ตารางที่ ๖๒ แสดงข้อมูลเกษตรกรต้นแบบด้านการผลิตข้าว อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายสมชาย เหมาะแท้	๖	กำแพง	ละงู	๒๕๕๙	การผลิตข้าว
๒	นายหวาดหวา หมูดงาม	๓	เขาขาว	ละงู	๒๕๖๐	การผลิตข้าว
๓	นายลีณา สำเร	๒	น้ำผุด	ละงู	๒๕๖๐	การผลิตข้าว

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละงู พ.ศ. ๒๕๖๘

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๖๓ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑. ขาดแคลนน้ำด้านการเกษตร ๒. โรคและแมลงในบางช่วงของฤดูปลูก ๓. ต้นทุนการผลิตสูง ๔. พื้นที่นา และไม้ผล เกิดภัยธรรมชาติน้ำท่วมซ้ำซาก ๕. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ (เป็นกรด, ลูกกรังบางแห่งเป็นชั้นหิน	- พื้นที่อำเภอละงู ขาดระบบชลประทาน ทำให้ช่วงหน้าแล้งพบปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร - การปลูกพืชแต่ละชนิดในอำเภอละงูมีการปลูกในพื้นที่เดิมซ้ำ ๆ ทำให้เกิดการสะสมของโรคและแมลงพร้อมทั้งขาดการดูแลอย่างถูกวิธี - ค่าเช่าพื้นที่ ค่าจ้างแรงงาน ค่าปัจจัยการผลิตเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตของเกษตรกร - อำเภอละงูส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลุ่ม และพื้นที่ที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำมักเกิดปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก - ชุดดินของอำเภอละงูส่วนใหญ่จัดอยู่ในระยะ S๓ ซึ่งไม่เหมาะสมต่อการปลูกพืชและเกษตรกรส่วนใหญ่ขาดการวิเคราะห์ดินทำให้พืชไม่ได้รับธาตุอาหารที่เหมาะสม	- นำปัญหาเข้าสู่แผนพัฒนาอำเภอเพื่อบรรจุเข้าสู่แผนพัฒนาจังหวัด/อำเภอ/ตำบล - จัดทำฝายกั้นน้ำ โครงการชลประทานผันน้ำ - สร้างองค์ความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมให้กับเกษตรกรผลิตพืชตามฤดูกาลและช่วงเวลาของปัญหา - ส่งเสริมการเปลี่ยนรูปแบบการผลิตพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ - ส่งเสริมให้เกษตรกรตรวจวิเคราะห์ดินก่อนการเพาะปลูก ให้มีการปรับสภาพดินทั้งค่าความเป็นกรด - ด่าง ปริมาณอินทรีย์วัตถุ และการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างเหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต - ส่งเสริมให้มีการปลูกพืชแซมพืชหลัก เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน หรือส่งเสริมให้มีการทำอาชีพเสริมรายได้ - ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขุดลอกคลองเพื่อบรรเทาสภาวะน้ำท่วมเป็นการเบื้องต้น	ทุกตำบล	๑. ขาดแคลนน้ำด้านการเกษตร ๒. ภัยธรรมชาติ ๓. การระบาดของศัตรูพืช

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด ๑. ยางพารา	- ราคาผลผลิตตกต่ำ - ขาดการดูแลรักษาสวนที่ถูกต้องและเหมาะสม - ต้นทุนการผลิตสูง - ปริมาณผลผลิตลดลง - การระบาดของโรครยางพารา	- จัดฝึกอบรมการดูแลรักษาสวนที่ถูกต้อง - รวมกลุ่มผู้ผลิตยางพาราเพื่อรวมกลุ่มกันซื้อวัตถุดิบ - ส่งเสริมให้มีการปลูกพืชแซม พืชร่วม ลดความเสี่ยงจากการทำเกษตรเชิงเดี่ยว - ส่งเสริมให้เกษตรกรมีอาชีพรองจากการปลูกยางพาราเพียงอย่างเดียว	ทุกตำบล	- ปริมาณผลผลิตลดลง
๒. ปาล์มน้ำมัน	- ขาดการจัดการสวนปาล์มที่ถูกต้องและเหมาะสม - ต้นทุนการผลิตสูง - แหล่งจำหน่ายพันธุ์ปาล์มไม่ผ่านการรับรองมาตรฐาน - จำหน่ายปาล์มน้ำมันที่ไม่มีคุณภาพ	- จัดฝึกอบรมการดูแลรักษาสวนที่ถูกต้อง - รวมกลุ่มผู้ผลิตปาล์มน้ำมันเพื่อรวมกลุ่มกันซื้อ/ขาย ผลผลิต - ส่งเสริมให้มีการปลูกพืชแซม พืชร่วม ลดความเสี่ยงจากการทำเกษตรเชิงเดี่ยว - ส่งเสริมให้เกษตรกรมีอาชีพรองจากการปาล์มน้ำมันเพียงอย่างเดียว - รณรงค์ให้เกษตรกรซื้อต้นพันธุ์จากแหล่งที่เชื่อถือได้ - ส่งเสริมให้เกษตรกรตัดปาล์มสุก และตกลงกับลานเทไม่รับซื้อปาล์มดิบ	ทุกตำบล	- ต้นทุนการผลิตสูง
๓. ข้าว	- เข้าพื้นที่เพื่อการเพาะปลูก - ไม่มีจุดรับซื้อผลผลิตถาวร - ต้นทุนการผลิตสูง - เมล็ดพันธุ์ข้าวไม่มีคุณภาพ - การระบาดของโรคแมลง	- รวมกลุ่มผู้ผลิตเพื่อต่อรองราคาผลผลิตและวัตถุดิบ - พัฒนาคุณภาพทั้งตัวสินค้าและเกษตรกร - วางแผนการผลิต ลดความเสี่ยงจากการเข้าทำลายของแมลงศัตรูพืช - รวมกลุ่มซื้อเมล็ดพันธุ์	ตำบลกำแพง/ตำบลเขาขาว/ ตำบลน้ำผุด/ตำบลละงู	- ต้นทุนการผลิตสูง - เมล็ดพันธุ์ไม่มีคุณภาพ
๔. ไม้ผล	- ไม่มีจุดรับซื้อผลผลิตถาวร - ต้นทุนการผลิตสูง - ราคาผลผลิตผันผวน - ปริมาณผลผลิตลดลง	- รวมกลุ่มผู้ผลิตเพื่อต่อรองราคาผลผลิตและวัตถุดิบ - ส่งเสริมการผลิตตามมาตรฐาน GAP	ตำบลน้ำผุด/ตำบลละงู/ ตำบลเขาขาว	- ราคาผลผลิต - ตลาดรองรับผลผลิต

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
๕. พืชผัก	- เข้าพื้นที่เพื่อการเพาะปลูก - ไม่มีจุดรับซื้อผลผลิตถาวร - ต้นทุนการผลิตสูง - การระบาดของศัตรูพืช - ขาดแคลนน้ำในช่วงแล้ง	- ร่วมกลุ่มผู้ผลิตเพื่อต่อรองราคาผลผลิตและวัตถุดิบ - สร้างองค์ความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมให้กับเกษตรกรผลิตพืชตามฤดูกาลและช่วงเวลาของปัญหา - ส่งเสริมการเปลี่ยนรูปแบบการผลิตพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่	ตำบลแหลมสน/ตำบลปากน้ำ/ ตำบลน้ำผุด	- ต้นทุนการผลิตสูง
๖. กาแฟ	- ปริมาณผลผลิตไม่เพียงพอ - การเก็บผลผลิตไม่ถูกต้อง - การบริหารจัดการสวนขาดคุณภาพ - ปริมาณน้ำทางการเกษตรไม่เพียงพอ	- ส่งเสริมการปลูกกาแฟร่วมกับยางพารา - ฝึกอบรมการบริหารจัดการสวน และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว	ตำบลน้ำผุด/ ตำบลเขาขาว	- ปริมาณผลผลิตไม่เพียงพอ - ขาดแคลนน้ำทางการเกษตร
ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ๑. ขาดการรวมกลุ่มอย่าง จริงจัง	- เกษตรกรในพื้นที่ขาดการรวมกลุ่มอย่างจริงจัง - เกษตรกรที่รวมกลุ่มเป็นเกษตรกรกลุ่มเดิมๆ	- ปรับเปลี่ยนทัศนคติของการรวมกลุ่ม - แสดงผลงานให้เกษตรกรในพื้นที่ได้รับรู้ถึงประโยชน์ของการรวมกลุ่ม	ทุกตำบล	- ขาดการรวมกลุ่ม
ด้านการแปรรูปผลผลิต และผลิตภัณฑ์ ๑. ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตเป็น ผลิตภัณฑ์เดิมๆขาดความ หลากหลาย	- ขาดการแปรรูปเมื่อผลผลิตล้นตลาด - ขาดความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ - องค์ความรู้เรื่องการแปรรูป	- จัดฝึกอบรมการแปรรูปในผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ - ศึกษาดูงานเพื่อเปิดกรอบความคิดแนวใหม่	ตำบลกำแพง/ตำบลเขาขาว/ ตำบลน้ำผุด/ตำบลละงู	- ขาดความหลากหลายของผลิตภัณฑ์

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอละงู จังหวัดสตูล แยกเป็น ๕ ชนิดสินค้า ดังนี้
ตารางที่ ๒๔ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix ชนิดสินค้ายางพารา

	จุดแข็ง Strengths : S	จุดอ่อน Weaknesses : W
	S ๑ มีจุดรับซื้อผลผลิตในพื้นที่ S ๒ เกษตรกรเพาะปลูกในพื้นที่ถือครองของตนเอง S ๓ พื้นที่ปลูกมีความเหมาะสม S ๔ ใช้แรงงานในครัวเรือน	W ๑ เกษตรกรปลูกพืชเชิงเดี่ยว W ๒ ขาดการดูแลรักษาสวนที่ถูกต้อง W ๓ ขาดการรวมกลุ่มอย่างจริงจัง W ๔ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
โอกาส Opportunities : O	SO กลยุทธ์เชิงรุก	OW กลยุทธ์เชิงแก้ไข
O ๑ นโยบายภาครัฐที่ให้การสนับสนุน O ๒ มีหน่วยงานที่สนับสนุนด้านทุน และวิชาการ O ๓ มีแหล่งวัตถุดิบสำหรับผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในพื้นที่	SO ๑ พัฒนาการทำการเกษตรแบบยั่งยืน SO ๒ ส่งเสริมการทำธุรกิจเกษตรชุมชน	OW ๑ ส่งเสริมการปลูกพืชแซมในสวนยางพารา OW ๒ การจัดองค์ความรู้ด้านยางพาราครบวงจร OW ๓ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการใช้ปุ๋ยหมักและปุ๋ยอินทรีย์
อุปสรรค Threats : T	ST กลยุทธ์เชิงป้องกัน	TW กลยุทธ์เชิงรับ
T ๑ ราคามีความผันผวน T ๒ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ T ๓ ต้นทุนการผลิตสูง T ๔ การระบาดของโรครยางพารา	ST๑ ส่งเสริมการดูแลจัดการสวนยางพาราอย่างเหมาะสม ST๒ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีอาชีพเสริมที่เหมาะสม	TW ๑ พัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐ TW ๒ ปรับทัศนคติด้านการรวมกลุ่ม

ตารางที่ ๖๕ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix ชนิดสินค้าปาล์มน้ำมัน

	จุดแข็ง Strengths : S S ๑ มีจุดรับซื้อผลผลิตในพื้นที่ S ๒ เกษตรกรเพาะปลูกในพื้นที่ถือครองของตนเอง S ๓ เกษตรกรเพาะปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์ดี	จุดอ่อน Weaknesses : W W ๑ พื้นที่ปลูกมีความเหมาะสมน้อย W ๒ ขาดการดูแลรักษาสวนที่ถูกต้อง W ๓ ขาดการรวมกลุ่มอย่างจริงจัง W ๔ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ W ๕ แหล่งจำหน่ายพันธุ์ปาล์มขาดการรับรอง
โอกาส Opportunities : O O ๑ นโยบายภาครัฐที่ให้การสนับสนุน O ๒ มีหน่วยงานที่สนับสนุนด้านทุน และวิชาการ O ๓ มีแหล่งวัตถุดิบสำหรับผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในพื้นที่	SO กลยุทธ์เชิงรุก SO ๑ พัฒนาการทำการเกษตรแบบยั่งยืน SO ๒ ส่งเสริมการทำธุรกิจเกษตรชุมชน	OW กลยุทธ์เชิงแก้ไข OW ๑ ส่งเสริมการปลูกพืชแซมในสวนปาล์มน้ำมัน OW ๒ ปรับเปลี่ยนชนิดพืชให้เหมาะสมกับสภาพดิน OW ๒ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการใช้ปุ๋ยหมักและปุ๋ยอินทรีย์
อุปสรรค Threats : T T ๑ ราคามีความผันผวน T ๒ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ T ๓ ต้นทุนการผลิตสูง	ST กลยุทธ์เชิงป้องกัน ST๑ ส่งเสริมการดูแลจัดการสวนปาล์มอย่างเหมาะสม ST๒ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีอาชีพเสริมที่เหมาะสม	TW กลยุทธ์เชิงรับ TW ๑ พัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐ TW ๒ ปรับทัศนคติด้านการรวมกลุ่ม

ตารางที่ ๖๖ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix ชนิดสินค้าข้าว

	จุดแข็ง Strengths : S	จุดอ่อน Weaknesses : W
	S ๑ เกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์คุณภาพดี S ๒ เกษตรกรมีความชำนาญ S ๓ ใช้แรงงานในครัวเรือน	W ๑ พื้นที่ปลูกไม่มีความเหมาะสม W ๒ ขาดแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร W ๓ ขาดการรวมกลุ่มอย่างจริงจัง W ๔ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ W ๕ ค่าจ้างแรงงานสูง
โอกาส Opportunities : O	SO กลยุทธ์เชิงรุก	OW กลยุทธ์เชิงแก้ไข
O ๑ มีหน่วยงานที่สนับสนุนด้านทุน และวิชาการ O ๒ มีแหล่งวัตถุดิบสำหรับผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในพื้นที่	SO ๑ พัฒนาคุณภาพข้าวสู่ระดับ Premium SO ๒ ส่งเสริมการทำธุรกิจเกษตรชุมชน SO ๓ สร้างอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์	OW ๑ การจัดองค์ความรู้ด้านการผลิตข้าวนาปี OW ๒ จัดหาแหล่งน้ำสำรองเพื่อใช้ในการเกษตร OW ๓ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการใช้ปุ๋ยหมักและปุ๋ยอินทรีย์
อุปสรรค Threats : T	ST กลยุทธ์เชิงป้องกัน	TW กลยุทธ์เชิงรับ
T ๑ ราคามีความผันผวน T ๒ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ T ๓ การระบาดของศัตรูพืช T ๔ ภัยธรรมชาติ	ST๑ ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้เอง ST๒ ส่งเสริมการทำคลองไส้ไก่เพื่อลดภาวะน้ำท่วม ST๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรทำนาแบบปรารถนา	TW ๑ ปรับทัศนคติด้านการรวมกลุ่ม TW ๒ ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต TW ๓ บรรจุแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ เข้าสู่แผนพัฒนาการเกษตรระดับจังหวัด

ตารางที่ ๖๗ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix ชนิดสินค้าไม้ผล

	จุดแข็ง Strengths : S	จุดอ่อน Weaknesses : W
	S ๑ เกษตรกรมีทักษะและประสบการณ์ด้านการผลิตพืช S ๒ ใช้แรงงานในครัวเรือน	W ๑ ไม่มีจุดรับซื้อผลผลิตถาวร W ๒ ไม่มีการแปรรูปผลผลิตในช่วงผลผลิตล้นตลาด W ๓ พื้นที่ทำการเกษตรขาดเอกสารสิทธิ์ W ๔ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
โอกาส Opportunities : O	SO กลยุทธ์เชิงรุก	OW กลยุทธ์เชิงแก้ไข
O ๑ มีหน่วยงานที่สนับสนุนด้านทุน และวิชาการ O ๒ มีแหล่งวัตถุดิบสำหรับผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในพื้นที่	SO ๑ พัฒนาคุณภาพข้าวสู่ระดับ Premium SO ๒ ส่งเสริมการทำธุรกิจเกษตรชุมชน SO ๓ สร้างอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์	OW ๑ การจัดองค์ความรู้ด้านการผลิตไม้ผลคุณภาพ OW ๒ จัดหาแหล่งน้ำสำรองเพื่อใช้ในการเกษตร
อุปสรรค Threats : T	ST กลยุทธ์เชิงป้องกัน	TW กลยุทธ์เชิงรับ
T ๑ ราคามีความผันผวน T ๒ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ T ๓ โรคและแมลง	ST๑ ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้เอง ST๒ ส่งเสริมการทำคอกใส่ไก่และฝายชะลอน้ำเพื่อลด ภาวบน้ำท่วม	TW ๑ การจัดองค์ความรู้ด้านการผลิตครบวงจร TW ๒ ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต TW ๓ บรรจุแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ เข้าสู่แผนพัฒนาการเกษตรระดับจังหวัด

ตารางที่ ๒๘ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix ชนิดสินค้าพืชผัก

	จุดแข็ง Strengths : S S ๑ เกษตรกรมีทักษะและประสบการณ์ด้านการผลิตพืช S ๒ ใช้แรงงานในครัวเรือน S ๓ ผลิตพืชตามความต้องการของตลาด	จุดอ่อน Weaknesses : W W ๑ เช่าพื้นที่เพื่อการเพาะปลูก W ๒ ไม่มีมาตรฐานสินค้า W ๓ ไม่มีการแปรรูปผลผลิตในช่วงผลผลิตล้นตลาด W ๔ ไม่มีการเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้
โอกาส Opportunities : O O ๑ มีหน่วยงานที่สนับสนุนด้านทุน และวิชาการ O ๒ มีแหล่งวัตถุดิบสำหรับผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในพื้นที่	SO กลยุทธ์เชิงรุก SO ๑ พัฒนาคุณภาพข้าวสู่ระดับ Premium SO ๒ ส่งเสริมการทำธุรกิจเกษตรชุมชน SO ๓ สร้างอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์	OW กลยุทธ์เชิงแก้ไข OW ๑ ส่งเสริมการแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต OW ๒ ส่งเสริมการรวมกลุ่มการผลิต
อุปสรรค Threats : T T ๑ ราคามีความผันผวน T ๒ ศัตรูพืช T ๓ ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง T ๔ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ	ST กลยุทธ์เชิงป้องกัน ST๑ วางแผนการผลิตตามความต้องการของตลาด ST๒ พัฒนาแหล่งน้ำ สร้างฝายชะลอน้ำ ST๓ ส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย	TW กลยุทธ์เชิงรับ TW ๑ ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

๓. การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑.๑ ผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพ ปลอดภัย เพื่อมุ่งสู่ผลผลิตภัณธ์ระดับ Premium พร้อมจำหน่ายในชุมชนและตลาด Premium

๑.๒ สร้างอัตลักษณ์ของสินค้าทางการเกษตร เพื่อแข่งขันในท้องตลาดและเพิ่มมูลค่าของสินค้า

๑.๓ ส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยสร้างความมั่นคงทางอาหารในชุมชน และเพิ่มรายได้ให้ครัวเรือนเกษตรกร

๑.๔ ส่งเสริมการปลูกพืชทางเลือก ลดความเสี่ยงจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๒.๑ ถ่ายทอดและส่งเสริมเทคโนโลยีการผลิตพืชเศรษฐกิจให้กับเกษตรกรเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิต ลดต้นทุน เพิ่มคุณภาพให้กับสินค้าเกษตร

๒.๒ ส่งเสริมการรวมกลุ่มจัดซื้อปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมี เมล็ดพันธุ์ สารเคมี และรวมกลุ่มขายผลผลิตทางการเกษตร

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๓.๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการพัฒนาแหล่งน้ำและสร้างฝายชะลอน้ำ เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ทางการเกษตรซ้ำซาก

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๔.๑ บรรจุแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอเข้าสู่แผนพัฒนาการเกษตรระดับจังหวัด

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า

๑.๑.๑ ยางพารา

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น อาชีพมั่นคง และรายได้จากการเกษตรเพิ่มขึ้น
๒. เพื่อให้สินค้ายางพาราได้รับการพัฒนาการผลิต และมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรชาวสวนยางพารา

โครงการที่ ๒ โครงการเสริมสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรชาวสวนยางพารา

กลยุทธ์ที่ ๒ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้

โครงการที่ ๑ โครงการรณรงค์การป้องกันกำจัดโรคยางพารา

๑.๑.๒ ปาล์มน้ำมัน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น อาชีพมั่นคง และรายได้จากการเกษตรเพิ่มขึ้น
๒. เพื่อให้สินค้าปาล์มน้ำมันมีคุณภาพ เพิ่มมูลค่าให้ผลผลิต

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

โครงการที่ ๑ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน

โครงการที่ ๓ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพผู้รับจ้างตัดปาล์มน้ำมัน

กลยุทธ์ที่ ๒ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้

โครงการที่ ๑ โครงการรณรงค์การตัดปาล์มสุกเพื่อเพิ่มคุณภาพผลผลิต

๑.๑.๓ พืชผัก

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น อาชีพมั่นคง และรายได้จากการเกษตรเพิ่มขึ้น
๒. เพื่อให้สินค้าพืชผักมีคุณภาพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการผลิตพืชผักปลอดภัยได้มาตรฐาน

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการขยายพันธุ์และการเก็บรักษาพันธุ์

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรผู้ปลูกผัก

กลยุทธ์ที่ ๒ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๑.๑.๔ ข้าวนาปี

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น อาชีพมั่นคง และรายได้จากการเกษตรเพิ่มขึ้น
๒. เพื่อให้สินค้าข้าวมีคุณภาพ มูลค่าผลผลิตเพิ่มขึ้น

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

- โครงการที่ ๑ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวแบบครบวงจร
- โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และการตลาดข้าว
- โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลังนา

กลยุทธ์ที่ ๒ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้

- โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้เมล็ดข้าวพันธุ์ดี
- โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๑.๑.๕ ไม้ผล

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น อาชีพมั่นคง และรายได้จากการเกษตรเพิ่มขึ้น
๒. เพื่อให้สินค้าไม้ผลมีคุณภาพ มูลค่าผลผลิตเพิ่มขึ้น

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

- โครงการที่ ๑ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไม้ผลคุณภาพ
- โครงการที่ ๒ โครงการเสริมสร้างรายได้แก่เกษตรกรผู้ปลูกไม้ผล

กลยุทธ์ที่ ๒ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้

- โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการขอใช้ตรา GI พืชจำปาตะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต
- โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้ระบบน้ำในระดับไร่นา

๑.๑.๖ กาแฟโรบัสต้า

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น อาชีพมั่นคง และรายได้จากการเกษตรเพิ่มขึ้น
๒. เพื่อให้สินค้ากาแฟโรบัสต้ามีคุณภาพ มูลค่าผลผลิตเพิ่มขึ้น

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

- โครงการที่ ๑ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟโรบัสต้า
- โครงการที่ ๒ โครงการเสริมสร้างรายได้แก่เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟโรบัสต้า
- โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

กลยุทธ์ที่ ๒ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้

- โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ปลูกกาแฟโรบัสต้า
- โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตร

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร

๑.๒.๑ Young Smart Farmer (YSF)

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. เพื่อให้เกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ ๆ นำไปปฏิบัติเพิ่มประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

๓. เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ เข้าสู่ภาคการเกษตร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาทักษะและแนวคิดในการทำการเกษตรสมัยใหม่

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการตลาดและตลาดดิจิทัลสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเกษตรกร

โครงการที่ ๔ โครงการส่งเสริมการสร้างความหลากหลายของแหล่งรายได้

๑.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้องค์กรเกษตรกรมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. เพื่อให้องค์กรเกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และงานบริการ

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตรด้วย BCG Model

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการตลาดและตลาดดิจิทัล

โครงการที่ ๓ โครงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนต้นแบบในการประกอบธุรกิจเชิงรุก

๑.๒.๓ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ และมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. เพื่อให้สถาบันเกษตรกรมีการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่อง เกิดความเข้มแข็ง

๓. เพื่อให้เกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ ๆ นำไปต่อยอดอาชีพ

๔. เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ เข้าสู่ภาคการเกษตร

๕. เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพให้แก่สถาบันเกษตรกร

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการทำเกษตรเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารและรายได้

- กลยุทธ์ที่ ๒ การสร้างความมั่นคงในอาชีพและสถาบันเกษตรกร
- โครงการที่ ๑ โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกร
- โครงการที่ ๒ โครงการเตรียมความพร้อมทายาทเกษตรกรรุ่นใหม่

๑.๒.๔ แปลงใหญ่

- ๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์
 - ๑. เพื่อพัฒนาแปลงใหญ่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการเกษตรครบวงจรและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่
 - ๒. เพื่อให้สมาชิกแปลงใหญ่มีรายได้เพิ่มขึ้น
 - ๓. เพื่อให้สินค้าในแปลงใหญ่มีมูลค่าเพิ่ม
- ๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน
 - กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างความมั่นคงในอาชีพ
 - โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการทำเกษตรตามการวิเคราะห์ชุมชน
 - กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
 - โครงการที่ ๑ โครงการยกระดับการผลิตและเชื่อมโยงตลาด
 - โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการทำเกษตรแม่นยำ
 - โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน
 - โครงการที่ ๔ โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต
 - กลยุทธ์ที่ ๓ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
 - โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตรด้วย BCG Model
 - โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑.๒.๕ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

- ๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์
 - ๑. เพื่อพัฒนาศพก. และศูนย์เครือข่ายให้เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการเกษตรครบวงจรและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่
 - ๒. เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
 - ๓. เพื่อให้สินค้าเกษตรมีมูลค่าเพิ่ม
- ๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน
 - กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างความมั่นคงในอาชีพ
 - โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการทำเกษตรตามการวิเคราะห์ชุมชน
 - กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
 - โครงการที่ ๑ โครงการยกระดับการผลิตและเชื่อมโยงตลาด
 - โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการทำเกษตรแม่นยำ
 - โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน
 - โครงการที่ ๔ โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต
 - กลยุทธ์ที่ ๓ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
 - โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตรด้วย BCG Model
 - โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑.๓ พัฒนาพื้นที่ และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน
๒. เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมตามศักยภาพพื้นที่ด้วย

Zoning by Agri-Map

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน

โครงการที่ ๔ โครงการส่งเสริมการใช้สารเคมีที่ถูกต้องและปลอดภัย

โครงการที่ ๕ โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการทางการเกษตร

โครงการที่ ๖ โครงการส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

โครงการที่ ๗ โครงการส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการที่ ๘ โครงการส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกลดการพังทลายของหน้าดิน

๓.๓.๒ แหล่งน้ำ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรใช้ประโยชน์น้ำอย่างยั่งยืน
๒. เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการน้ำและทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการที่ ๑ โครงการขุดสระน้ำขนาดเล็ก

โครงการที่ ๒ โครงการฝายเก็บกักน้ำเพื่อการเกษตร

โครงการที่ ๓ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ

โครงการที่ ๔ โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

[illegible]

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
พัฒนาการผลิตสินค้า	๕. โครงการเลี้ยงผึ้งโพรงเสริมรายได้	- เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น	๑๘๐ ราย (ตำบลละ ๓๐ ราย)	๖ ตำบล	- ถ่ายทอดความรู้ - สนับสนุนปัจจัยการผลิต - ติดตามผลการดำเนินงาน		๗๐,๐๐๐		๗๐,๐๐๐		๗๐,๐๐๐		๗๐,๐๐๐		๗๐,๐๐๐	สนง.กษอ. ลະງູ່/ອບຕ.
	๖. โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	- เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น	๓๐ ราย	ตำบลน้ำผุด	- ถ่ายทอดความรู้ - เชื่อมโยงเครือข่าย - ติดตามผลการดำเนินงาน		๕๐,๐๐๐		๕๐,๐๐๐		๕๐,๐๐๐		๕๐,๐๐๐		๕๐,๐๐๐	สนง.กษอ. ລະງູ່/ອບຕ.
	๗. โครงการงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยี	- เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้และนำเทคโนโลยีนวัตกรรมทางการเกษตรไปใช้	๑๐๐ ราย	ต.लगູ່ ต.กำแพง ต.น้ำผุด	- จัดงานวันวันถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรจำนวน ๑ วัน		๕๐,๐๐๐		-		๕๐,๐๐๐		-		๕๐,๐๐๐	สนง.กษอ. ລະງູ່/ອບຕ.
	๘. โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพริกคุณภาพ	- เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น - เพื่อให้สินค้าเกษตรมีคุณภาพ	๖๐ ราย (ตำบลละ ๓๐ ราย)	ต.แหลมสน ต.ปากน้ำ	- ถ่ายทอดความรู้ - จัดทำแปลงต้นแบบ - ติดตามผลการดำเนินงาน		๕๐,๐๐๐		๕๐,๐๐๐		๕๐,๐๐๐		๕๐,๐๐๐		๕๐,๐๐๐	สนง.กษอ. ລະງູ່/ອບຕ.

[illegible]

บรรณานุกรม

ที่ว่าการอำเภอละงู. “สถิติประชากร และบ้านอำเภอละงู”. สืบค้น ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๘ จาก ระบบสถิติประชากร และบ้านอำเภอละงู.

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอละงู. “รายชื่อผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP อำเภอละงู”. สืบค้น ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘ จาก ระบบรายงานประกอบการ OTOP อำเภอละงู.

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอละงู. “รายงานจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ และปลูกพืชอาหารสัตว์ ปี ๒๕๖๘”. สืบค้น ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘ จาก ระบบรายงานจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ และปลูกพืชอาหารสัตว์.

สำนักงานประมงอำเภอละงู. “รายงานภาพรวมฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำระดับภาคใต้ จังหวัดสตูล อำเภอละงู”. สืบค้น ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘ จาก ระบบรายงานภาพรวมฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำระดับภาคใต้.

สำนักงานเกษตรอำเภอละงู. “ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอละงู”. สืบค้น ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘ จาก ระบบ รายงานวิสาหกิจชุมชน.

สำนักงานเกษตรอำเภอละงู. “ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ”. สืบค้น ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘ จาก ระบบรายงาน ๓ ก.

ภาคผนวก

รายละเอียดโครงการส่งเสริมการเกษตรอำเภอละงู จังหวัดสตูล

๑. โครงการเกษตรผสมผสาน ตามศาสตร์พระราชา อำเภอละงู จังหวัดสตูล

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการเกษตรผสมผสาน ตามศาสตร์พระราชา
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	เพื่อส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรที่ดิน น้ำ และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทำการเกษตร ลดพื้นที่ทำการเกษตรเชิงเดี่ยว โดยการส่งเสริมให้เกษตรกรในชุมชนดำเนินโครงการเกษตรผสมผสาน แก้ปัญหารายได้ของเกษตรกรชาวสวนยางพารา และสวนปาล์มน้ำมันไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ โดยการสนับสนุนและพัฒนาต่อยอดให้ทำกิจกรรมเกษตรผสมผสานในพื้นที่สวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมันที่ให้ผลผลิตแล้วและยังไม่ให้ผลผลิต เพื่อเป็นการสร้างโอกาส สร้างอาชีพ และสร้างรายได้เพิ่ม สร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรชาวสวนยางพารา และสวนปาล์มน้ำมันใน ๖ ตำบล ของอำเภอละงู จังหวัดสตูล ให้สามารถประกอบอาชีพการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจัดทำโครงการเกษตรผสมผสานตามศาสตร์พระราชา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พื้นที่การเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๓.๑ เพื่อสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจกับเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ เรื่องการปลูกพืชแซมในสวนยางพารา และสวนปาล์มน้ำมัน ๓.๒ เพื่อส่งเสริมการสร้างกลุ่มอาชีพที่เข้มแข็ง และเครือข่ายอาชีพที่มั่นคง ยั่งยืน ๓.๒ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรดินในสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมันให้เกิดประโยชน์สูงขึ้น มีรายได้และผลตอบแทนเพิ่มขึ้น
๔. พื้นที่เป้าหมาย	เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราและสวนปาล์มน้ำมัน ในพื้นที่อำเภอละงู
๕. กิจกรรมหลัก	
๕.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ๑,๑๔๐,๐๐๐ บาท	ส่งเสริมการปลูกพืชแซมในสวนยางพารา และสวนปาล์มน้ำมัน
กิจกรรมย่อยที่ ๑.๑	การฝึกอบรมการปลูกพืชแซมในสวนยางพารา และปาล์มน้ำมัน
กิจกรรมย่อยที่ ๑.๒	สนับสนุนต้นพันธุ์สละอินโด ต้นพันธุ์กาแฟโรบัสต้า
กิจกรรมย่อยที่ ๑.๓	การติดตาม นิเทศ ให้คำแนะนำทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง
๖. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรอำเภอละงู จังหวัดสตูล
๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗
๘. งบประมาณ	๑,๑๔๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลผลิต (output)	เกษตรกรผู้ร่วมโครงการทุกราย ผลิตสละอินโด กาแฟโรบัสต้า ที่มีคุณภาพมาตรฐานปลอดภัยเพื่อการค้าแบบมีอาชีพ เสริมจากการทำอาชีพสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมันแบบเชิงเดี่ยว เป็นเกษตรผสมผสาน ตามแนวทางศาสตร์พระราชา
๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑๐.๑ เกษตรกรผู้ร่วมโครงการปลูกสละอินโดแซมในสวนยางพาราในทุกอำเภอ ได้รับความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ไปประกอบเป็นอาชีพที่มั่นคง ๑๐.๒ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มที่เข้มแข็ง และเป็นเครือข่ายอาชีพที่สนับสนุนเกื้อกูลกันได้ ๑๐.๓ มีแปลงเรียนรู้ และศึกษาดูงานได้ โดยเกษตรกรต้นแบบสามารถเป็นวิทยากรเกษตรกรได้

๒. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยในพื้นที่อำเภอละงู จังหวัดสตูล

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยในพื้นที่อำเภอละงู จังหวัดสตูล
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	อำเภอละงูมีเกษตรกรผู้ทำนา จำนวน ๑,๑๘๕ คน เนื้อที่เพาะปลูกจำนวน ๕,๒๔๑ ไร่ กระจายในทุกตำบลยกเว้นตำบลปากน้ำ ที่ดินนาทั้งหมดอยู่นอกเขตชลประทาน บางพื้นที่อยู่ติดกับแหล่งน้ำธรรมชาติ มีน้ำเพียงพอกับการเพาะปลูกพืชอายุสั้นที่มีอายุเก็บเกี่ยวน้อยกว่า ๑๒๐ วัน เช่น แตงโม พักทอง พักเขียว บวบ แตงกวา และพืชผักกินใบต่าง ๆ พืชดังกล่าวมีความต้องการใช้น้ำต่อรอบฤดูปลูกน้อย และมีความต้องการของตลาดเป็นอย่างมาก แต่เกษตรกรยังขาดแคลนความรู้ในการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ และการดูแลจัดการการเพาะปลูกพืชใช้น้ำ นอกจากนั้น สถานการณ์ในปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศส่งผลด้านลบต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิตสินค้าเกษตรและส่งผลกระทบต่อรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอละงูจึงมีความจำเป็นต้องสร้างการรับรู้ให้เกษตรกรมีการปรับตัวเพื่อตั้งรับกับการแปรปรวนของสภาพอากาศที่อาจเกิดขึ้นในหลายรูปแบบ ให้เกษตรกรสามารถบริหารจัดการพื้นที่เพาะปลูกได้อย่างเหมาะสม สามารถเพาะปลูกพืชใช้น้ำน้อยได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๓.๑ เพื่อให้เกษตรกรสามารถบริหารจัดการพื้นที่เพาะปลูกได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ๓.๒ เพื่อให้ครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นในช่วงแล้ง
๔. พื้นที่เป้าหมาย	๕ ตำบล ยกเว้นตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล
๕. กิจกรรมหลัก	
๕.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ๔๐,๐๐๐ บาท	ถ่ายทอดความรู้การบริหารจัดการพื้นที่และการเพาะปลูกพืชใช้น้ำน้อย
๕.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท	สนับสนุนปัจจัยการผลิต
๖. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรอำเภอละงู จังหวัดสตูล
๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙
๘. งบประมาณ	๑๔๐,๐๐๐ บาท
๙. ผลผลิต (output)	๙.๑ เกษตรกรร่วมโครงการจำนวน ๖๐ ราย มีความเข้าใจในการบริหารจัดการพื้นที่ และมีความรู้ในการเพาะปลูกพืชใช้น้ำน้อย ๙.๒ เกษตรกรร่วมโครงการจำนวน ๖๐ ราย ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูกพืชใช้น้ำน้อย
๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑๐.๑ ประสิทธิภาพการผลิตพืชฤดูแล้งในพื้นที่อำเภอละงูมีเพิ่มมากขึ้น ๑๐.๒ ครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

๓. โครงการเกษตรสร้างสรรค์ สีสันสร้างรายได้

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	เกษตรสร้างสรรค์ สีสันสร้างรายได้
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	อำเภอละงู จังหวัดสตูล เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญของจังหวัดสตูล ด้วยทรัพยากรที่มีความหลากหลายและยังคงความสมบูรณ์ ในพื้นที่มีโรงแรม รีสอร์ท ร้านอาหารกว่า ๑๐๐ แห่ง ที่มีความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ และสถานบริการมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับปริมาณนักท่องเที่ยวที่มีโอกาสเพิ่มมากขึ้นจากนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับประชาชนในพื้นที่ได้โอกาสมากมายโดยเฉพาะภาคการเกษตร อำเภอละงูมีครัวเรือนเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ ๓๓.๖๔ ส่วนใหญ่ปลูกพืชเศรษฐกิจแบบดั้งเดิม (Traditional Agriculture) เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล และข้าว แต่มีเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ที่ได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการทำเกษตรสมัยใหม่จากหน่วยงานราชการเพื่อให้สามารถทำการเกษตรที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ รวมไปถึงความท้าทายใหม่ ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเกษตรกรต้นแบบนี้จะเป็นกลไกการขับเคลื่อนทางการเกษตรที่สำคัญของอำเภอละงู ดังนั้น สำนักงานเกษตรอำเภอละงู จึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการเพิ่มศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเกษตรอย่างสร้างสรรค์ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันต่อยอดกิจกรรมที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดสตูล สร้างรายได้เพิ่มให้กับครัวเรือนเกษตรกรสร้างความมั่นคงทางอาหารระดับครัวเรือนและชุมชนจากความหลากหลายทางชีวภาพ และขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติ อำเภอละงูจึงได้จัดทำโครงการเกษตรสร้างสรรค์ สีสันสร้างรายได้
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๓.๑ เพื่อให้เกษตรกรผู้ไม่มีทักษะในการทำเกษตรสร้างสรรค์มูลค่าสูง ๓.๒ เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางอาหารในชุมชน
๔. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอละงู จังหวัดสตูล
๕. กิจกรรมหลัก	
๕.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท	ส่งเสริมการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ปลอดภัยเพื่อการบริโภค
๕.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ๕,๐๐๐ บาท	เชื่อมโยงการตลาดกับธุรกิจท่องเที่ยว

๖. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรอำเภอละงู จังหวัดสตูล
๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙
๘. งบประมาณ	๕๕,๐๐๐ บาท
๙. ผลผลิต (output)	๙.๑ เกษตรกรร่วมโครงการจำนวน ๑๕ ราย มีความเข้าใจในด้านการเพาะปลูก การขยายพันธุ์ และการแปรรูปไม้ดอกกินได้และพืชสมุนไพร ๙.๒ เกษตรกรและผู้ประกอบการ รวมทั้งสิ้น ๒๐ ราย ได้ร่วมกันกำหนด Demand and Supply สินค้าเกษตรในพื้นที่
๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑๐.๑ เปลี่ยนชุมชนสู่ความยั่งยืนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (Outcome) ประชาชนในอำเภอละงู เข้าถึงแหล่งอาหารปลอดภัย ผู้ประกอบการในท้องถิ่นลดการนำเข้าวัตถุดิบจากนอกพื้นที่ สร้างความมั่นคงทางอาหารที่ยั่งยืน ๑๐.๒ ประชาชนอำเภอละงู มีรายได้เพิ่มขึ้น มีวิถีชีวิตพอเพียงเกิดความสุขด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ เศรษฐกิจชุมชนเติบโตควบคู่ไปกับการรักษาสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรในท้องถิ่น

๔. โครงการพัฒนารูขีจกาแพโรบัสต้าอำเภอละงู จังหวัตสตุล อย่างย้งยีน

แบบสรุปลโครงการแบบย่อ (Project idea)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	การพัฒนารูขีจกาแพโรบัสต้าอำเภอละงู จังหวัตสตุล อย่างย้งยีน
๒. ความสำคัญองโครงการ หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ป (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ตั้งเป้าหมายให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง ย้งยีน ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศไทยในหลายมิติ เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและย้งยีน กลยุทธ์การสร้างเกษตรมูลค่าสูง ที่เน้นการเพิ่มผลิตภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่การผลิต ตามแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่กับแนวทางโมเดลเศรษฐกิจแบบ BCG สร้างมูลค่าเพิ่มของทรัพยากรชีวภาพ เชื่อมโยงกับการใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่า ตลอดจนคำนึงถึงความย้งยีนของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม อันจะนำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการพึ่งพาตนเองเพื่อตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก การสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจในระดับฐานราก และการสร้างความย้งยีนของฐานทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพของชุมชน กาแพโรบัสต้า พืชทางเลือกของอำเภอละงู ที่มีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้วยคุณภาพและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ ตลอดจนการเชื่อมโยงกับธุรกิจอื่นในท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ อำเภอละงูเป็นแหล่งเพาะปลูกกาแพโรบัสต้าที่สำคัญของจังหวัตสตุล มีผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจกาแพแบบครบวงจรตั้งแต่จำหน่ายต้นกล้า เพาะปลูกกาแพโรบัสต้า รับซื้อและรวบรวมผลผลิตกาแพสด แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีตลาดรองรับอย่างชัดเจนทั้งภายในพื้นที่และต่างจังหวัต และมีศักยภาพในการจะส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศ แต่ในปัจจุบันธุรกิจกาแพในพื้นที่มีอุปทานสินค้าไม่เพียงพอับความต้องการของตลาด ผู้ประกอบการไม่สามารถผลิตสินค้าได้ตามความต้องการของผู้บริโภค เนื่องจากขาดแคลนวัตถุดิบ (ผลกาแพสด) ที่จะนำเข้าสู่กระบวนการแปรรูป การพัฒนารูขีจกาแพโรบัสต้าอำเภอละงู จังหวัตสตุล อย่างย้งยีน เป็นการนำเอาองค์ความรู้และเทคโนโลยีตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตสินค้าและเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวซึ่งเป็นธุรกิจท้องถิ่นที่สำคัญของอำเภอละงู จังหวัตสตุล มุ่งเน้นการสร้างสมดุลใน ๓ มิติ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม สังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ โดยผู้ประกอบการกลางทาง/ปลายทางต้องเป็นพันธมิตรที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรต้นทางของห่วงโซ่การผลิต หน่วยงาน สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ย้งยีน

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๓.๑ เพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟและผู้ประกอบการธุรกิจท้องถิ่นอำเภอละงู จังหวัดสตูล ๓.๒ เพื่อยกระดับการท่องเที่ยวอำเภอละงูบนฐานความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและชุมชน
๔. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอละงู จังหวัดสตูล
๕. กิจกรรมหลัก	
๕.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ บาท	ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ปลูกกาแฟโรบัสต้าในพื้นที่จังหวัดสตูล
๕.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ บาท	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการแปรรูปกาแฟด้วยการบริหารจัดการตามมาตรฐาน
๕.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ๗๐๐,๐๐๐ บาท	พัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชน
๖. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรอำเภอละงู จังหวัดสตูล
๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๖๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐
๘. งบประมาณ	๑,๒๕๐,๐๐๐ บาท
๙. ผลผลิต (output)	๙.๑ เกษตรกรเป้าหมายจำนวน ๕๐ ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการผลิตและแปรรูปกาแฟตามมาตรฐาน ๙.๒ พื้นที่เพาะปลูกกาแฟโรบัสต้าในพื้นที่จังหวัดสตูลเพิ่มขึ้น ๕๐ ไร่ ๙.๓ แปลงเพาะปลูกกาแฟโรบัสต้าในพื้นที่อำเภอละงู จังหวัดสตูลผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๕ แปลงต่อปี ๙.๔ ผู้ประกอบการธุรกิจท้องถิ่นอำเภอละงูจำนวน ๑๐ ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการธุรกิจที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑๐.๑ รายได้ของเกษตรกรและผู้ประกอบการท้องถิ่นอำเภอละงู จังหวัดสตูลเพิ่มขึ้น ๑๐.๒ ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของผลกาแฟสด ในภาพรวมจังหวัดสตูลเพิ่มขึ้น ๑๐.๓ ปริมาณสินค้าจากกาแฟเพียงพอต่อความต้องการของตลาด ๑๐.๔ เกิดการเชื่อมโยงธุรกิจกาแฟท้องถิ่นกับการท่องเที่ยวของจังหวัดสตูล ๑๐.๕ การบริหารจัดการการท่องเที่ยวจังหวัดสตูลมีประสิทธิภาพ